

A- 25165 II

TANTSE SOLISTIDELE

Koostanud
J. RAUDE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1960

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
46573

EESSÕNA

Mitmepalgeline ning rahvuslikult omapäraste variantidega rahvatants on kujunenud üheks harrastatumaks kunstilise isetegevuse žanriks. Rahvatantsukollektiivide arenev ja kasvav kunstimeisterlikkus on tõstnud esile tõsise vajaduse soolotantsude järele. Selles osas on mitmetes rahvatantsukollektiivides saavutatud tunnustustväärivaid edusamme. Siiski soolotants, või nagu teda on harjutud nimetama — karaktertants, on muutunud asendamatuks tantsuvormiks kunstilise isetegevuse kollektiivide esinemiskavades. Teisest küljest on see vahendiks rahvatantsurühmades paremate ning andekamate tantsijate esiletõstmisel ja nende tantsutehnilise meisterlikkuse arendamisel.

Soolotantsude veelgi massilisemat rakendamist kohtadel pidurdas seni põhiliselt vastava repertuaari puudumine, arvestamata üksikute tantsude ilmumist juhuslikes ajakirjades ja valimikes. Selle lünga osaliseks täitmiseks püüab käesolev valimik esialgu leevendada soolotantsude üldist põuda.

Valimikku on koondatud mitmete rahvuste nagu eesti, vene, ungari, tšehhi jne. soolo-karaktertantsud. Siinjuures olgu märgitud, et nimetatud tantsude praktiline lavastamine-seadmine kohtadel nõuab paremate ja suuremate tantsuliste võimetega tantsijaid. Samaaegselt ei tule unustada ka vastavat esinemisriietust kooskõlas antud tantsu iseloomuga, milleta ei pääse esitatud tantsud mõjule. Selleks on tantsukirjelduste juurde antud joonistel vastav esinemisriietus.

Tähelepanelikult tuleb suhtuda samuti tantsu saatemuusika õigele tõlgendusele (tempo, rütm jne.), mis on põhialuseks tantsu ettekandel.

Võib loota, et käesolevas valimikus esitatud tantsud leiavad koha kõigi rahva- ja karaktertantsurühmade repertuaaris ning innustavad tantsujuhte-loojaid senisest aktiivsemale soolotantsude loomisele ja nende praktilisele viljelemisele.

Koostaja

ARGENTIINA TANGO

Tantsu seadnud Ludmila Kruminja.
Tantsukirjelduse koostanud Nelli Uustalu

TANTSUKIRJELDUS

Taktimõõt 4/4

Osavõtjad. Poiss ja tüdruk.

Lähteasend. Tantsijad seisavad lava tagumiste parempoolsete külgkardinate taga. Tüdruk seisab poisi vasakul küljel, temast natuke eespool. Tüdruku käed on puusal, natuke allpool vöökohta, sõrmed taha- ja pöial ettepoole. Poisi käed on tüdruku vöökohal (joonis 1).

Joonis 1.

I tuur (taktid 1—16)

1. takt. Takti I veerandil astuvad mõlemad tantsijad parema jalaga sammu diagonaalselt ette-paremale. Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga rõhksamm parema jala kõrval. Takti III veerandil astutakse vasaku jalaga samm vasakule-kõrvale. Takti IV veerandil sooritatakse parema jalaga rõhksamm vasaku jala kõrval.

2. takt. Alustades parema jalaga ja hoides natuke paremat külge ees, liigutakse kõrvuti nelja libiseva kõnnisammuga ette-paremale (joonis 2).

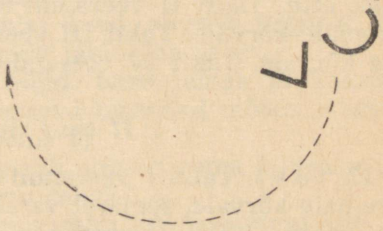

Joonis 2.

3.—6. takt. Kordub 1.—2. takti tegevus kaks korda. Tantsijad liiguvad päripäeva mööda ringjoont lava tagumise vasakpoolse nurga suunas (joonis 2).

7. takt. Kordub 1. takti tegevus.

8. takt. Poiss asetab oma käed puusale. Mõlemad tantsijad sooritavad eraldi nelja kõnnisammuga täispöörde (360°) päripäeva. Poiss lõpetab liikumise nii, et tüdruk jääb tema paremale küljele ja asetab käed uuesti tüdruku vöökohale (joonis 3).

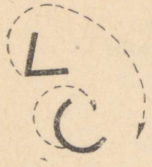

Joonis 3.

9. takt. Takti I veerandil sooritavad tantsijad parema jalaga päkalsammu vasaku jala eest risti mööda.

Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga päkalsamm vasakule-kõrvale. Takti III veerandil sooritatakse parema jalaga päkalsamm vasaku jala tagant risti mööda. Takti IV veerandil sooritatakse vasaku jalaga päkalsamm vasakule-kõrvale.

Eelneva sammu sooritamisel on põlved lõdvendatud ja sammud peavad olema rõhutatud.

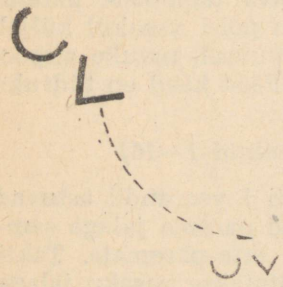

Joonis 4.

10. takt. Takti I veerandil sooritatakse kaks rõhksammu parema ja vasaku jalaga. Takti II veerandil sooritatakse jälle kaks rõhksammu parema ja vasaku jalaga. Takti III veerandil sooritatakse rõhksamm parema jalaga. Takti IV veerandil sooritatakse rõhksamm vasaku jalaga.

11.—14. takt. Kordub 9.—10. takti tegevus kaks korda.

9.—14. takti vältel liiguvad tantsijad mööda ringjoont vastupäeva lava ette-keskele (joonis 4).

15. takt. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga libisev samm ette. Takti II veerandil on paus. Takti III ja IV veerandi vältel sooritatakse neli rõhksammu, alustades vasaku jalaga.

16. takt. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga rõhkastak ette. Takti II veerandil sooritatakse parema jalaga samm paremale-kõrvale. Takti III veerandil tuuakse vasak jalg parema jala kõrvale. Takti IV veerandil on paus.

II tuur (taktid 17—32)

17. takt. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm paremale-kõrvale, seejärel vasaku jalaga samm parema jala eest risti mööda. Takti II veerandil sooritatakse uuesti parema jalaga samm paremale-kõrvale, seejärel vasaku jalaga samm parema

jala tagant risti mööda. Takti III veerandil sooritatakse parema jalaga rõhksamm vasaku jala ees. Takti IV veerandil on paus.

18. t a k t. Poiss asetab käed puusale.

Takti I veerandil laskutakse väikese hüppega vasakule jalale, samal ajal heidetakse parem jalg sirutatult ette-üles (madalale). Takti II veerandil viiakse parem jalg sirutatult vasakule, pöördudes seejuures ise samuti vasakule. Takti III veerandil lõpetatakse täispööre vastupäeva, tuues parema jala vasaku juurde. Takti IV veerandil seistakse paigal, jalad VI positsioonis.

19.—24. t a k t. Kordub taktide 17—18 tegevus veel kolm korda.

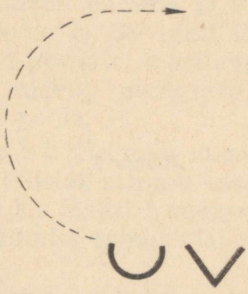

Joonis 5.

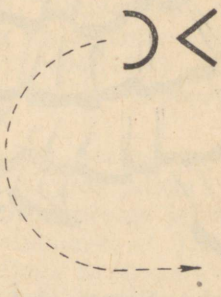

Joonis 6.

Taktide 17—24 vältel liiguvad tantsijad mööda ringjoont päripäeva lava sügavusse-keskele (joonis 5), kus lõpetavad eelneva liikumise ringjoonel rinnati — poiss esipoolega vastupäeva, tüdruk päripäeva (joonis 6). 24. takti lõpus asetab tüdruk käed puusale, poiss asetab vasaku käe puusale, parema käega võtab tüdrukul ümber piha.

25. t a k t. Poiss liigub otse.

Takti I veerandil sooritab ta vasaku jalaga päkalsammu ette, parema jala kand tõuseb maast. Takti II veerandil toimub parema jalaga kannalöök maha, samal ajal tõstetakse vasaku jala kand maast. Takti III veerandil toimub vasaku jalaga kannalöök maha. Takti IV veerandil on paus.

Tüdruk kordab poisi liikumist, kuid alustab tegevust teise jalaga ja sammuga taha, taktiosade jaotus on sama.

26.—31. t a k t. Alustades nüüd teise jalaga ja kasutades 25. taktil kirjeldatud samme, liiguvad tantsijad mööda ringjoont vastupäeva lava ette-keskele (joonis 6).

32. t a k t. Takti I veerandil astub poiss parema jalaga sammu ette, tüdruk vasaku jalaga sammu taha.

Takti III veerandil astub poiss vasaku jalaga sammu ette, laskudes vasaku jala põlvest natuke alla, tüdruk astub parema jalaga

Joonis 7.

sammu taha. Samal ajal võtab poiss vasaku käega ümber tüdruku piha, parema käe asetab puusale. Tüdruk painutab ülakeha tugevasti taha, toetudes poisi vasakule käele (joonis 7).

III tuur (taktid 33—48)

33. t a k t. Eelnev võte vallandatakse. Tantsijad asetavad käed puusale ja pöörduvad rinnati (joonis 8).

Takti I veerandil sooritab poiss parema jalaga sammu paremale-kõrvale. Takti II veerandil sooritab ta vasaku jalaga rõhkastaku parema jala kõrvale. Takti III veerandil sooritab ta vasaku jalaga sammu vasakule-kõrvale. Takti IV veerandil sooritab ta parema jalaga rõhkastaku vasaku jala kõrvale. Selle sammu ajal pöörduda paigal aeglaselt päripäeva.

Tüdruk sooritab sama sammu, kuid alustab vasaku jalaga ja pöördub vastupäeva (joonis 8).

34.—35. t a k t. Kordub 33 takti tegevus. Taktidel 33—35 toimub täispööre (360°) ja tantsijad lõpetavad rinnati, asudes küljega pealtvaatajate poole (joonis 8).

36. t a k t. Takti I veerandil sooritab poiss parema jalaga libiseva sammu paremale-kõrvale, tüdruk vasaku jalaga vasakule-kõrvale. Takti II veerandil toob poiss vasaku jala parema jala juurde, tüdruk parema vasaku juurde. Samal ajal võtavad tantsijad lahtise valsivõtte, jäädes seljaga pealtvaatajate poole.

Joonis 8.

Joonis 9.

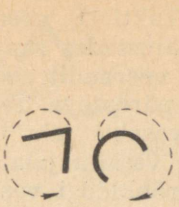

Joonis 10.

Joonis 11.

37.—38. t a k t. Tantsijad sooritavad kõrvuti olles sammu, nagu kirjeldatud II tuuri 25. taktil, poiss vasaku ja parema jalaga, tüdruk parema ja vasaku jalaga, liikudes otse lava sügavusse (joonis 9). 38. takti IV veerandil, vallandades valsivõtte ja viies käed puusale, sooritavad nad poolpöörde (180°) — poiss vastupäeva, tüdruk päripäeva (joonis 10), jäädes esipoolega pealtvaatajate poole.

39. t a k t. Eelneva sammuga liigutakse pealtvaatajate poole. Poiss alustab sammu vasaku, tüdruk parema jalaga (joonis 11).

40. t a k t. Takti I veerandil astub poiss parema jalaga sammu ette, pöördudes samal ajal nii palju vastupäeva, et jääb parema küljega pealtvaatajate poole. Tüdruk teeb sama teise jalaga ja sooritab pöörde päripäeva. Nüüd ollakse rinnati, külgedega pealtvaatajate poole. Takti III veerandil toob poiss vasaku jala parema jala juurde, tüdruk parema vasaku juurde. Samal ajal võetakse valsivõte.

Joonis 12.

41.—43. t a k t. Kordub taktide 37—39 tegevus.

44. t a k t. Takti I veerandil kordub 40. takti I veerandi tegevus. Takti III veerandil sooritab poiss parema jala päkal poolpöörde (180°) päripäeva ja astub vasaku jalaga sammu pealtvaatajate poole. Tüdruku tegevus on sama, kuid ta alustab teise jalaga ja pööre toimub vastupäeva. Takti lõpuks asuvad tantsijad teineteise suhtes poolseljati, käed puusal (joonis 12).

45. t a k t. Takti I veerandil sooritab poiss paigalsammu parema jalaga, alustades samal ajal pööret paremal jalal päripäeva. Takti II veerandil sooritab sammu vasaku jalaga, lõpetades täispöörde päripäeva. Takti III veerandil sooritab ta parema jalaga sammu vasaku jala taga IV positsioonis, samal ajal põlvest kõverdatud vasaku jala kand tõuseb maast. Takti IV veerandil sooritab rõhklöögi vasaku jala kannaga vastu maad.

Tüdruk sooritab sama teise jalaga ja pööre toimub vastupäeva.

46.—48. t a k t. Kordub 45. takti tegevus kolm korda. Sellega liiguvad tantsijad lava sügavusse-keskele.

IV tuur (taktid 1—16)

1. t a k t. Takti I veerandil astub poiss vasaku jalaga sammu vasakule-kõrvale, tehes samal ajal parema jala päkal poolpöörde (180°) vastupäeva. Takti II veerandil asetab ta parema jala vasaku jala kõrvale, asetudes seljaga pealtvaatajate poole. Takti III veerandil sooritab ta parema jalaga sammu paremale-kõrvale. Takti IV veerandil toob ta vasaku jala parema jala juurde, kandes ühtlasi keharaskuse üle vasakule jalale.

Tüdruk sooritab sama teise jalaga ja teeb poolpöörde päripäeva. Selle sammuga vahetatakse kohad nii, et tüdruk möödub poisi eest. Mõlemad on seljaga pealtvaatajate poole (joonis 13).

2. t a k t. Takti I veerandil teeb poiss vasaku jala päkal poolpöörde päripäeva, astudes samal ajal parema jalaga taha. Takti II veerandil sooritab ta vasaku jalaga sammu vasakule-kõrvale, sooritades sellel poolpöörde päripäeva. Takti III veerandil astub ta parema jalaga sammu paremale-kõrvale, sooritades sellel poolpöörde päripäeva. Takti IV veerandil toob ta vasaku jala parema jala juurde. Takti vältel toimub poolteiseringiline pöörlemine päripäeva ja sellega liigub ta oma kohale tagasi.

Joonis 13.

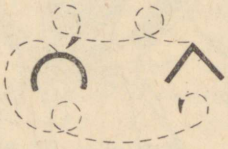

Joonis 14.

Tüdruk sooritab sama teise jalaga ja pöörded toimuvad vastupäeva. Tüdruk möödub poisist pealtvaatajate poolt. Liikumine lõpetatakse esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 14).

3.—4. t a k t. Kordub 1.—2. takti tegevus. Nüüd alustab poiss parema ja tüdruk vasaku jalaga, liikudes poolpöördega teineteisest lahku. Poolteiseringilise pöörlemisega liigutakse oma kohale tagasi (joonised 15 ja 16).

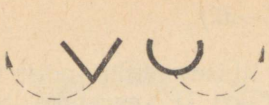

Joonis 15.

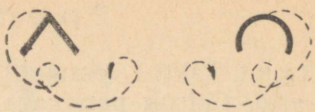

Joonis 16.

5.—8. takt. Kordub 1.—4. takti tegevus. Viimase pöörlemisega möödutakse teineteisest (joonis 17) ja lõpetatakse esipoolega pealtvaatajate poole, tüdruk poisi paremal küljel.

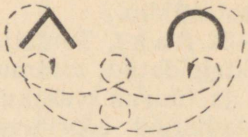

Joonis 17.

9. takt. Takti I veerandil sooritab poiss vasaku jalaga sammu paremale, parema jala eest risti mööda. Samal ajal lööb ta ühe ristiplaksu rinna kõrgusel. Takti II veerandil sooritab ta parema jalaga sammu taha. Takti III veerandil teeb ta vasaku jalaga sammu taha, viies samal ajal käed kõrvale, õlgade kõrgusele ja sooritab mõlema käe sõrmedega «nipsu». Takti IV veerandil astub parema jalaga sammu ette.

Tüdruk sooritab sama teise jalaga. Sammud sooritatakse rõhutatult päkkadele ja lõdvendatud põlvedega.

10.—12. takt. Kordub 9. takti tegevus. Taktide 9—12 vältel teevad tantsijad omaette ringi, poiss vastupäeva, tüdruk päripäeva (joonis 18).

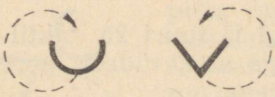

Joonis 18.

Joonis 19.

13.—15. takt. Eelneva sammuga sooritatakse väike ring päripäeva, tüdruk taganeb, poiss järgneb talle (joonis 19). Poiss teeb plakse ja «nipse», tüdruk viib käed puusale.

16. takt. Takti I veerandil sooritavad mõlemad libiseva sammu kõrvale, poiss vasaku, tüdruk parema jalaga. Takti III veerandil tuuakse vaba jalg teise jala juurde. Takti IV veerandil võetakse rinnati olles valsivõte.

V tuur (taktid 17—32)

17. t a k t. Takti I veerandil tehakse libisev samm, poiss vasaku jalaga ette, tüdruk paremaga taha. Takti II veerandil tehakse libisev samm, poiss parema jalaga ette, tüdruk vasakuga taha. Takti III veerandil langeb poiss ette vasakule jalale, tüdruk painutab ülakeha tugevasti taha. Takti IV veerandil tüdruk sirutub.

18. t a k t. Tüdruk sooritab ühendatud käte all täispöörde päripäeva.

19.—24. t a k t. Kordub 17.—18. takti tegevus. Sellega liigutakse ringil vastupäeva lava ette-keskele (joonis 6). Eelnev võte vallandatakse, käed viiakse puusale. Lõppseisus on tantsijad paremate külgedega vastastikku.

Joonis 20.

25.—32. t a k t. Tantsijad sooritavad I tuuri 1. taktil kirjeldatud sammu, ainult poiss alustab parema ja tüdruk vasaku jalaga. Eelneva sammuga tantsijad sooritavad üheringilise pöörde päripäeva (joonis 20). 32. takti lõpus sooritab tüdruk täispöörde päripäeva, liikudes poisi eest tema paremale küljele. Mõlemad lõpetavad liikumise esipoolega pealtvaatajate poole. Tantsijad ühendavad kõrvuti olles paremad käed ja viivad üles. Vasakud käed on samuti ühendatud ja hoitud vöökoha kõrgusel. Jalgade asetus vastab VI positsioonile.

VI tuur (taktid 33—48)

33. t a k t. Takti I veerandil teeb tüdruk painutuse paremale (joonis 21), takti III veerandil sirutub. Tantsijad on lähteasendis, seistes kõrvuti.

34. t a k t. Mõlemad sooritavad neli kõnnisammu paigal, poiss pöördub parema küljega pealtvaatajate poole ja juhib tüdruku enda ette (joonis 22).

35. t a k t. Mõlemad sooritavad II tuuri 25. taktil kirjeldatud sammu, poiss astub vasaku jalaga ette, tüdruk paremaga taha. Tantsijad liiguvad ringil vastupäeva.

36. t a k t. Tüdruk sooritab täispöörde päripäeva ning asetab parema käe poisi vasakule õlale, haarates vasaku käega seelikust. Poiss võtab parema käega ümber tüdruku piha, vasaku asetab puusale.

37. t a k t. Tüdruk astub takti I veerandil parema jalaga sammu ette, kõverdades jalga põlvest. Takti II veerandil hüppab ta vasakule jalale, sooritades poolpöörde päripäeva ja heites põlvest sirge parema jala taha-üles. Takti III ja IV veerandil sooritab ta kaks sammu parema ja vasaku jalaga ning teeb poolpöörde päripäeva. Poiss astub takti I veerandil parema jalaga sammu ette, takti III veerandil vasaku jalaga sammu taha, sooritades

Joonis 21.

Joonis 22.

täispöörde päripäeva. Parema käega aitab ta tüdrukul sooritada hüpet.

38.—39. t a k t. Korrata 37. takti tegevust kaks korda, liikudes ringil päripäeva.

40. t a k t. Tüdruk liigub kõnnisammudega päripäeva, pööreldes lava ette vasakpoolsesse nurka. Poiss pöördub esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 23).

Joonis 23.

41. t a k t. Takti I veerandil sooritab poiss vasaku jala päkaga kaks rõhklööki vastu maad. Tüdruk seisab paigal. Takti II veerandil sooritab poiss vasaku jala päkaga veel ühe rõhklöögi vastu maad. Tüdruk seisab paigal. Takti III veerandil astub tüdruk vasaku jalaga libiseva sammu vasakule, poisi poole. Poiss seisab paigal. Takti IV veerandil toob ta parema jala vasaku jala juurde. Poiss seisab paigal.

42. t a k t. Takti I veerandil astub tüdruk vasaku jalaga sammu kõrvale, kõverdades jalga põlvest. Poiss seisab paigal. Takti II veerandil hüppab tüdruk paremale jalale, sooritab kolmveerandpöörde (270°) vastupäeva ja heidab sirutatud vasaku jala tahaüles (joonis 24). Tüdruk on nüüd poisi ees, vasaku küljega pealtvaatajate poole. Poiss asetab vasaku käe ümber tüdruku piha.

Takti III veerandil astub tüdruk vasaku jalaga sammu taha ja painutab ülakeha tugevasti taha, toetudes poisi vasakule käele (joonis 7). Takti IV veerandil tüdruk sirutub ja mõlemad pöörduvad kõrvuti olles esipoolega ringil vastupäeva, tüdruk on poisi paremal küljel.

43. t a k t. Olles kõrvuti, liiguvad tantsijad nelja kõnnisammuga vastupäeva lava keskele (joonis 25).

Joonis 24.

Joonis 25.

Joonis 26.

44. t a k t. Tantsijad pöörduvad rinnati. Tüdruk haarab mõlema käega seelikust. Poiss viib küünarliigestest kõverdatud käed tüdruku käte alt läbi ja asetab käelabad tüdruku seljale abaluude kohale (joonis 26).

45.—47. t a k t. Poiss keerutab tüdrukut õhus päripäeva (joonis 27).

Joonis 27.

48. t a k t. Tantsijad lõpetavad eelneva liikumise ja pöörduvad esipoolega pealtvaatajate poole. Poiss asetab oma vasaku käe ümber tüdruku piha. Tüdruk painutab ülakeha tugevasti taha poisi vasakule käele, pöördudes vasaku küljega pealtvaatajate poole (joonis 7, lk. 8).

ARMUKADEDUSE TANTS

(Vingakersdans)

Rootsi rahvatants

Tantsukirjelduse koostanud Ullo Toomi

PÕHILIIKUMISED

Taktimõõt 3/4

1. Dalsamm.

Takti kestel sooritatakse üks dalsamm. I taktiosal astutakse parema jalaga kõnnisamm ette ja kantakse keharaskus sammu astunud jalale. II taktiosal sooritatakse parema jala põlvest väike allalask, samaaegselt viiakse põlvest ja pöiast sirutatud vasak jalg luiskheitega ette-paremale üles, umbes 30 cm kõrgusele maast. III taktiosal tõustakse paremal jalal varvasseisu ja tehakse väike hüpak, tuues vasaku jala parema kõrvale, kuid mitte maha (parem-dalsamm). Järgmist dalsammu (takti) alustatakse vasaku jalaga ja seda nimetatakse vasak-dalsammuks.

2. Kahesammuline valsisamm.

Takti kestel sooritatakse üks kahesammuline valsisamm. I taktiosal astutakse poolpikk samm ette vasaku jalaga ja kantakse keharaskus vasakule jalale. II taktiosal laskutakse vasakul jalal veidi alla, kõverdades selleks vasakut põlve, ühtlasi tõstetakse maast veidi üles parem jalg ja tuuakse see vasaku kõrvale. III taktiosal surutakse vasak jalg sirgeks ja sooritatakse väike hüpak, hoides endiselt paremat jalga vasaku kõrval õhus.

Järgmist kahesammulist valsisammu (takti) alustatakse parema jalaga.

Pöörlemise juures astutakse samm kas ette-kõrvale või taha-kõrvale ning jätkatakse seejärel pöördumist tugijalal.

3. Harilik valsisamm.

Takti kestel sooritatakse üks valsisamm. I taktiosal astutakse vasaku jala päkal poolpikk samm ette ja kantakse keharaskus vasakule jalale. II taktiosal tuuakse parem jalg vasaku juurde, pöia keskkohaga vasaku jala kanna kõrvale ja asetatakse maha päkale. Kandes keharaskuse ka paremale jalale, tõustakse mõlemal jalal varvasseisu. III taktiosal viiakse vasak jalg väikese

sammu võrra ette ja asetatakse maha päkale. Keharaskuse ülekandmisel laskutakse tallale ja vajutakse veidi ka põlvest. Järgmist takti (valsisammu) alustatakse parema jalaga. Pöörleval liikumisel ei astuta III taktiosal mitte kõrvale, vaid sooritatakse samm paigal pöördumiseks.

Armukadeduse tantsus esinevale valsisammule kaasneb päripidine kõnnak — I taktiosal sooritatava vasaku jala sammu puhul tehakse ülakeha painutus veidi vasakule, parema jala sammu puhul veidi paremale.

4. Armukadeduse samm.

Samm jaguneb kahele taktile. Sammu esitavad ainult poisid.

1. t a k t. I taktiosal seisab poiss paigal, jalad koos, kõverdades jalgu põlvist, laskub tugevasti alla.

II taktiosal sirutab poiss jalgu ja hüppab kandadele harkseisu (varbad suunatud üles).

III taktiosal seisab poiss harkseisus kandadel.

2. t a k t. I taktiosal poiss hüppab üles ja teeb õhus olles harkisjalu täispöörde päripäeva (paremale).

II taktiosal poiss maandub harkseisus päkkadele. III taktiosal poiss hüppab paigal jalad kokku.

Üldiselt on armukadeduse samm pöördhüppe tõttu õhus raske. Seepärast võib 2. takti I osal pööret teha ka nii, et kandes keharaskuse paremale jalale, pöördutakse parema jala päkal 360°, tehes pöördumise juures paremal jalal väikese hüpaku.

TANTSUKIRJELDUS

Taktimõõt $^3/_4$

Tantsus peavad tüdrukud oma ilme ja liigutustega selgesti näitama, et nad poisi pärast teineteisega võistlevad.

O s a v õ t j a d. Kaks tüdrukut ja üks poiss.

L ä h t e a s e n d. Tantsijad seisavad ühes viirus, poiss keskel, kõik esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 28). Eelmängu kestel teeb poiss väikese kummarduse (ülakeha painutuse ette-vasakule) vasakul pool asuvale tüdrukule ja ulatab talle küünarliigesest kõverdatud vasaku käe õlajoone kõrgusel, millele tüdruk asetab kerge peanoogutusega oma parema käe. Seejärel sooritab poiss samasuguse toimingu paremal käel asuva tüdrukuga.

Eelmängu lõppedes on tüdrukutel sisemine käsi ühendatud poisiga ristpihkseongus õlajoone kõrgusel (poolpüstvõttes), kuna vaba käe asetavad tüdrukud puusale.

I tuur, A-osa (taktid 1—16)

1.—4. t a k t. Alustades parema jalaga, liiguvad kõik tantsijad nelja dalsammuga pealtvaatajate poole (joonis 28). Parema dalsammu puhul pöörab poiss ülakeha veidi vasakule ja vaatab

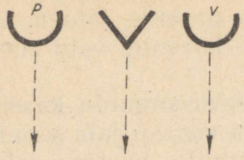

Joonis 28.

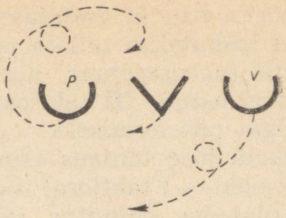

Joonis 29.

vasakul käel olevale tüdrukule, kuna vasaku dalsammu juures vaatab paremal käel olevale tüdrukule (joonis 30).

5.—8. t a k t. Poiss tõstab mõlemad tüdrukutega ühendatud käed üles ja muudab käte seongut nii, et kummagi tüdruku pihku jääb tema samapoolse käe allapoole suunatud nimetissõrm. Järgnevalt sooritab poiss neli dalsammu paigal ja teeb nelja sammu kestel veerandpöörde paremale (päripäeva, joonis 29). Tüdrukud pöörlevad poisi ülestõstetud käte all nelja dalsammuga kaks ringi päripäeva ja liiguvad poisiga kaasa veerand ringi võrra (joonis 29). Selle tegevuse lõppedes laseb poiss käed langeda õlajoone kõrgusele ja tantsijad ühendavad käed uuesti ristpihkseongus, jäädes vasaku küljega pealtvaatajate poole.

Joonis 30.

9.—16. t a k t. Korratakse 1.—8. takti tegevust (taktide 13—16 kestel pöörlevad tüdrukud jälle kaks ringi ja pöörduvad koos poisiga veerand ringi päripäeva, joonised 31 ja 32).

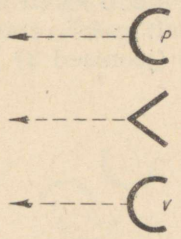

Joonis 31.

Joonis 32.

I tuur, B-osa (taktid 1—16 teist korda)

Korratakse taktides 1—8 kirjeldatud tegevust veel kaks korda (joonised 33, 34, 35 ja 36).

Tuuri lõppedes vallandavad tantsijad käed ja asetavad need puusale, jäädes esipoolega pealtvaatajate poole.

Joonis 33.

Joonis 34.

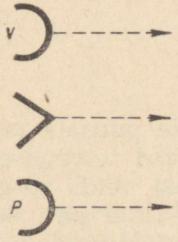

Joonis 35.

Joonis 36.

17.—18. t a k t. Poiss ja vasakpoolne tüdruk sooritavad kaks dalsammu paigal. Esimese sammu algul ühendab poiss vasaku käe paremal oleva tüdruku vasaku käega pihkseongus rinna kõrgusel ja, painutades end veidi vasakule, rebib parempoolse tüdruku vasakul oleva tüdruku ette, kus vallandab käe. Parempoolne tüdruk, alustades parema jalaga, vastavalt poisi rebimisele, liigub kahe dalsammuga teise tüdruku ette (joonised 37 ja 38).

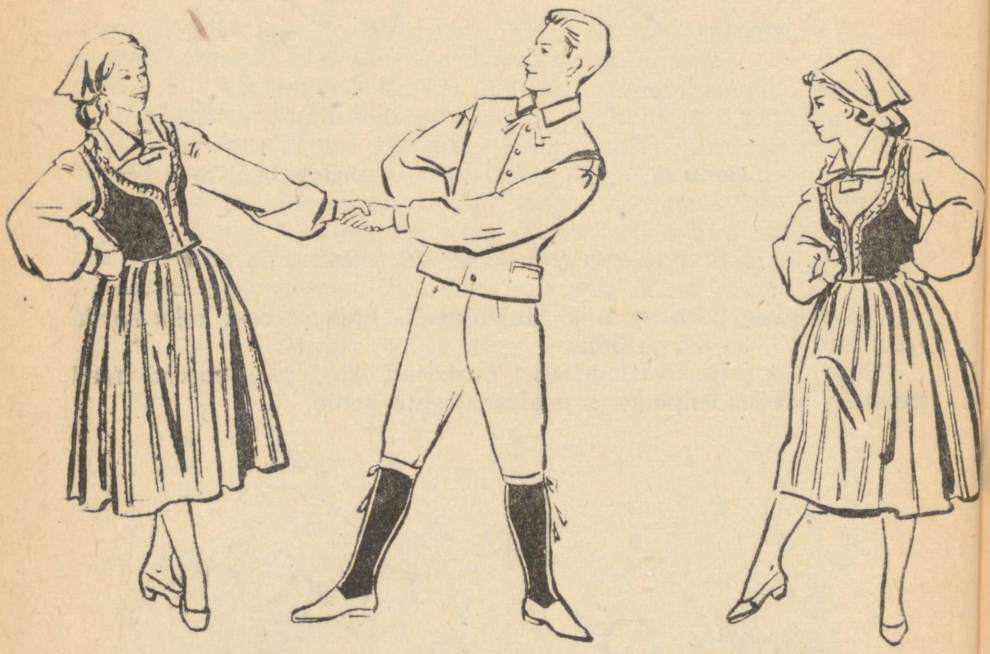

Joonis 37.

Joonis 38.

19.—20. t a k t. Poiss asetab vasaku käe puusale ja sooritab kaks dalsammu paigal. Tüdrukud ühendavad teineteisega paremad käed ristpihkseongus püstvõttes (peast veidi kõrgemal) ja pöörduvad paigal kahe dalsammuga pool ringi päripäeva (joonis 39). Siis vallandatakse käed ja vasakpoolne tüdruk asetab parema käe puusale ning pöördub esipoolega pealtvaatajate poole.

21.—24. t a k t. Vasakpoolne tüdruk sooritab neli dalsammu paigal. Poiss ja parempoolne tüdruk seisavad rinnati, võtavad sulgvõtte ning pöörlevad nelja kahesammulise valsisammuga ligikaudu kaks ringi päripäeva (joonis 40). Kahesammulist valsisammu alustab poiss parema jalaga, tüdruk vasakuga. 24. takti lõpuks, kui vallandatakse sulgvõte, jõuab poiss oma kohale, parempoolne tüdruk aga jääb poisi paremale küljele (joonis 40). Tantsijad jäävad ühte viirgu, esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 41).

Joonis 39.

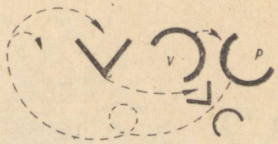

Joonis 40.

II tuur, B-osa (taktid 25—32)

Korrata 17.—24. takti tegevust, kuid selle erinevusega, et poiss pöördub vasakule, ühendab oma parema käe vasakul oleva tüdruku parema käega ja rebib vasakul käel oleva tüdruku teise tüdruku ette (joonis 41). Tüdrukud ühendavad vasakud käed ja pöörlevad vastupäeva (joonis 42). Järgnevat kahesammulist valsisammu alustab poiss nüüd vasaku jalaga, tüdruk aga parema jalaga (joonis 43).

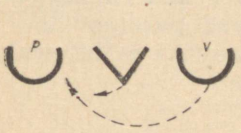

Joonis 41.

Joonis 42.

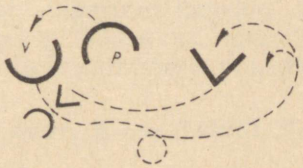

Joonis 43.

Tuuri lõppedes jäävad tantsijad ühte viirgu, esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 28). Ühendades käed üksteisega õlajoone kõrgusel, asetavad tüdrukud välimise käe puusale.

III tuur, A-osa (taktid 1—8)

1.—8. t a k t. Tantsijad alustavad parema jalaga dalsammu. Poiss ja vasakpoolne tüdruk tõstavad ühendatud käed üles ja moodustavad värava. Vasakpoolne tüdruk sooritab kaheksa dalsammu paigal. Parempoolne tüdruk ja poiss läbivad sama arvu dalsammudega värava, teevad ringi vastupäeva ja tulevad tagasi endisele kohale (joonis 44). Väravast läbiminekul libistab poiss vasakut kätt ümber vasakpoolse tüdruku parema käe.

Joonis 44.

Joonis 45.

III tuur, B-osa (taktid 9—16)

9.—12. t a k t. Nüüd moodustatakse värav poisi ja parempoolse tüdruku vahel. Värava läbivad vasakpoolne tüdruk ja poiss, tehes mõlemad nelja dalsammuga umbes kolmveerand ringi päripäeva (joonis 45). Parempoolne tüdruk sooritab dalsamme paigal.

13.—16. t a k t. Poiss ja vasakpoolne tüdruk jätkavad nelja dalsammuga liikumist päripäevą. Parempoolne tüdruk liigub samade sammudega vastupäeva umbes veerand ringi (joonis 46). Kohtudes vasakpoolse tüdrukuga, tõstavad parempoolne tüdruk ja poiss omavahel ühendatud käed väravaks ja lasevad sellest läbi vasakpoolse tüdruku.

Joonis 46.

Joonis 47.

Tuuri lõppedes jäävad tüdrukud poisiga rinnati (seljaga pealtvaatajate poole) ja tantsijate ühendatud käed jäävad risti (parempoolne tüdruk jääb poisist vasakule ja vasakpoolne paremale, joonis 47).

IV tuur, A-osa (taktid 1—8)

1.—8. takt. Tantsijad liiguvad kaheksa dalsammuga pealtvaatajate poole, tüdrukud tagaspidi, poiss otse (joonis 47). Esimest dalsammu alustavad poiss ja parempoolne tüdruk (see, kes praegu on poisi ees vasakul) parema jalaga, vasakpoolne tüdruk aga vasaku jalaga. Iga dalsammuga taganedes tüdrukud pöörduvad esimese sammuga väljapoole (seljati teineteisega, joonis 48), teise sammuga sissepoole (küljeti) jne.

Joonis 48.

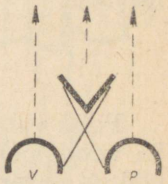

Joonis 49.

IV tuur, B-osa (taktid 9—16)

9.—16. takt. Tantsijad lähevad tagasi endisele kohale (joonis 49). Poiss liigub tagaspidi kaheksa dalsammuga ja tõmbab tüdrukud enesega kaasa. Tüdrukud, toetudes külgedega teineteise vastu, liiguvad samade sammudega poisiga kaasa, kuid tõrksalt.

V tuur, A-osa (taktid 17—24)

17.—24. takt. Poiss vallandab parema käe ja asetab selle puusale, sama teeb ka parempoolne tüdruk vasaku käega. Poiss ja vasakpoolne tüdruk tõstavad ühendatud käed üles pea kohale nii, et poisi vasaku käe nimetissõrm on suunatud alla ja tüdruk hoiab selle ümbert parema käega kinni. Alustades vasaku jalaga,

sooritab poiss paigal kaheksa kahesammulise valsisammuga peaaegu poolteiseringilise pöörde vastupäeva. Vasakpoolne tüdruk, alustades parema jalaga, pöörleb samade sammudega poisi käe all neli ringi päripäeva ja liigub poisiga kaasa (teeb koos poisiga peaaegu poolteist ringi vastupäeva, joonis 50).

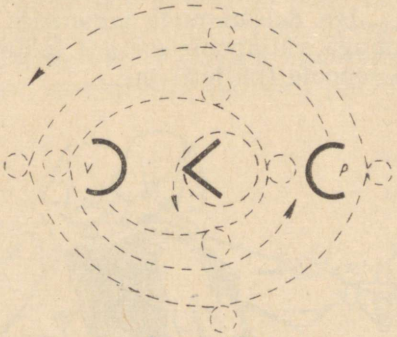

Joonis 50.

Parempoolne tüdruk, alustades parema jalaga, pöörleb kaheksa hariliku valsisammuga neli ringi päripäeva. Valsisammudega pööreldes püsib parempoolne tüdruk kogu aeg poisi selja taga ja teeb üheaegselt poisiga poolteist ringi vastupäeva (joonis 50).

V tuur, B-osa (taktid 25—32)

Poiss vallandab vasaku käe ja asetab selle puusale. Sama teeb ka vasakpoolne tüdruk parema käega. Poiss sooritab paigal poolpöörde paremale ja on nüüd rinnati parempoolse tüdrukuga (joonis 51). Temaga ühendab poiss parema käe nii, et nimetissõrm on suunatud alla, mille ümbert tüdruk hoiab kinni vasaku käega.

25.—32. t a k t. Poiss, alustades parema jalaga, teeb paigal kaheksa kahesammulise valsisammuga täispöörde päripäeva.

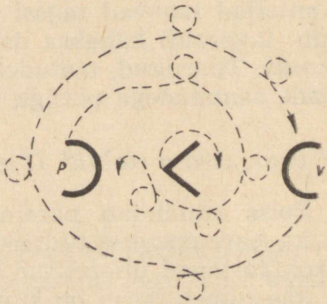

Joonis 51.

Parempoolne tüdruk, alustades vasaku jalaga, pöörleb samade sammudega poisi käe all neli ringi vastupäeva ja liigub poisiga kaasa (teeb koos poisiga üheringilise tiiru päripäeva, joonis 51).

Vasakpoolne tüdruk, alustades vasaku jalaga, pöörleb kaheksa hariliku valsisammuga neli ringi vastupäeva. Pööreldes püsib tüdruk kogu aeg poisi selja taga ja teeb üheaegselt poisiga üheringilise tiiru päripäeva (joonis 51).

Joonis 52.

Joonis 53.

Tuuri lõppedes jääb poiss esipoolega pealtvaatajate poole ja tüdrukud temaga rinnati (tüdrukud jäävad seljaga pealtvaatajate poole). Parempoolne tüdruk jääb poisi paremale küljele, vasakpoolne tüdruk vasakule küljele (joonis 52). Poiss paneb käed tüdrukute selja tagant nende vöökohale, tüdrukud asetavad käed teineteise õlgadele ja poisipoolsed käed poisi õlgadele. Tantsijad moodustavad väikese päripidise sõõri (joonis 53).

VI tuur (taktid 1—16)

Alustades vasaku jalaga, liigub sõõr kuueteistkümne valsisammuga kaks ringi paigal päripäeva (joonis 52).

1. takt. I taktiosal astutakse vasaku jalaga pikk külgsamm vasakule. II taktiosal tuuakse parem jalg vasaku kõrvale. III taktiosal astutakse vasaku jalaga lühike külgsamm vasakule.

Esimese takti kestel kallutab poiss pea vasakule ja vaatab vasakul olevale tüdrukule otsa. Tüdrukud aga kallutavad oma pea paremale, seejuures vasakpoolne tüdruk vaatab poisile otsa.

2. takt. I taktiosal sooritatakse parema jalaga samm paigal. II taktiosal astutakse vasaku jalaga väike külgsamm vasakule. III taktiosal tuuakse parem jalg vasaku kõrvale.

Teise takti kestel kallutab poiss pea paremale ja vaatab otsa paremal olevale tüdrukule. Tüdrukud aga kallutavad oma pea vasakule, seejuures parempoolne tüdruk vaatab poisile otsa.

3.—14. takt. Korratakse 1.—2. takti tegevust veel kuus korda.

15. takt. Tantsijad vallandavad käed ja poiss, olles esipoolega pealtvaatajate poole, laskub paremale põlvele. Mõlemad tüdrukud vaatavad poisi põlvele laskumist tegevusetult pealt.

16. takt. Vasakpoolne tüdruk istub poisi vasakule põlvele ja asetab vasaku käe oma vasakule põlvele, peopesa ülespoole. Parema käe asetab tüdruk oma vasaku käe peale, peopesa allapoole. Poiss asetab vasaku käe põlvel istuvale tüdrukule selja tagant tema vöökohale (võtab ümbert kinni), kuna parema käega haarab kinni tüdruku parema käe randmest.

Parempoolne tüdruk asetab käed puusale ja vaatab kõike seda veidi kohkunud ilmel tegevusetult pealt.

VII tuur, A-osa (taktid 17—24)

17.—22. takt. Poiss ja põlvel istuv tüdruk plaksutavad iga takti I osal kord käsi, tõstes selleks üles ühendatud paremad käed ja lastes need siis langeda tüdruku käele. Kokku tehakse kuus plaksutust. Iga plaksutuse juures painutatakse veidi ülakeha ja vaadatakse «armunult» teineteisele. Esimesel taktil painutatakse paremale, teisel taktil vasakule jne.

Parempoolne tüdruk, alustades vasaku jalaga, pöörleb kuue hariliku valsisammuga kolm ringi päripäeva, liikudes ühtlasi päripäeva poisi põlvel istuva tüdruku selja taha (joonis 54). Pööreldes jälgib ta teraselt poisi ja teise tüdruku tegevust.

23. takt. Parempoolne tüdruk, alustades parema jalaga, jookseb kolme sammuga poisi põlvel istuva tüdruku selja taha.

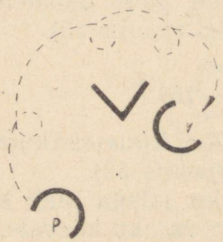

Joonis 54.

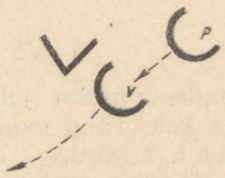

Joonis 55.

Jooksul tõstab tüdruk oma mõlemad käed ette rinna kohale ja asetab nad siis poisi põlvel istuva tüdruku seljale ning tõukab poisi põlvelt minema (joonis 55).

24. t a k t. Parempoolne tüdruk asetab end istuma poisi vasakule põlvele, teise tüdruku asemel.

Vasakpoolne tüdruk, hoides käed veidi taga laiali, jookseb kolme sammuga poisist eemale, vaadates ehmunult üle vasaku õla taha (poisi poole). Seejärel asetab ta käed puusale.

VII tuur, B-osa (taktid 25—32)

25.—30. t a k t. Korratakse taktid 17—22, kuid nüüd pöörleb ja liigub kaares vasakpoolne tüdruk, poisi põlvel aga istub parempoolne tüdruk.

31. t a k t. Vasakpoolne tüdruk tõukab poisi põlvelt ära parempoolse tüdruku.

32. t a k t. Poiss tõuseb püsti ja, jäädes esipoolega pealtvaatajate poole, asetab käed vaheliti rinnale. Põlvelt tõugatud tüdruk läheb poisi selja taha (joonis 56) ja asetab sirged käed poisi õlgadele. Vasakpoolne tüdruk läheb parempoolse tüdruku selja taha (joonis 56) ja asetab sirged käed ees oleva tüdruku õlgadele.

Tuuri lõppedes on tantsijad ühekaupa kolonnis, kõik esipoolega pealtvaatajate poole. Kõige ees poiss, tema järel tüdrukud (joonis 57).

Joonis 56.

Joonis 57.

VIII tuur (taktid 1—16)

Tantsijad liiguvad kolonnis viieteistkümne veidi teisendatud kahesammulise valsisammuga pealtvaatajate poole (joonis 57). Poiss hoiab pea kogu aeg püsti. Tüdrukud kallutavad pea küljele üle kahe takti. Taktide 1—2 kestel kallutab parempoolne tüdruk pea paremale, vasakpoolne vasakule, taktide 3—4 kestel kallutab parempoolne tüdruk pea vasakule, vasakpoolne aga paremale jne.

1. t a k t. I taktiosal astuvad tantsijad parema jalaga väikese sammu ette ja kannavad keharaskuse paremale jalale. II taktiosal vajutakse parema jala põlvest alla ja viiakse vasak jalg luiskheitega ette-üles, sirutades vasakut jalga põlvest ja pöiast. III taktiosal tõustakse paremal jalal sirgeks ja tehakse väike hüpak paigal, hoides seejuures vasakut jalga ees-ülal (joonis 58).

Joonis 58.

2. t a k t. I taktiosal tuuakse vasak jalg parema kõrvale ja asetatakse varvastega korraks kergelt maha. II taktiosal vajutakse parema jala põlvest alla ja viiakse vasak jalg luiskheitega sirgena taha-üles. III taktiosal tõustakse paremal jalal sirgeks ja tehakse väike hüpak paigal. Vasak jalg tuuakse parema kõrvale ja asetatakse maha.

3. t a k t. I taktiosal astutakse vasaku jalaga samm ette ja kantakse keharaskus vasakule jalale. II taktiosal vajutakse vasaku jala põlvest alla ja viiakse parem alg luiskheitega ette-üles, sirutades seejuures paremat jalga ees-ülal.

4. t a k t. I taktiosal tuuakse parem jalg vasaku kõrvale ja asetatakse varvastega korraks kergelt maha. II taktiosal vajutakse vasaku jala põlvest alla ja viiakse parem jalg luiskheitega sirgena taha-üles. III taktiosal tõustakse vasakul jalal sirgeks ja tehakse väike hüpak paigal. Parem jalg tuuakse vasaku kõrvale ja asetatakse maha.

5.—15. t a k t. Korrata taktidel 1—4 kirjeldatud tegevust kolm korda selle erinevusega, et viimane jalatõste taha jääb ära.

16. t a k t. Tantsijad vallandavad võtte. Poiss teeb poolpöörde paremale ja võtab seni selja taga olnud (parempoolse) tüdrukuga sulgvõtte. Vasakpoolne tüdruk seisab paigal ja asetab käed puusale.

IX tuur, A-osa (taktid 1—8)

1.—7. t a k t. Poiss, alustades vasaku jalaga ja temaga sulgvõttes olev tüdruk parema jalaga, tantsivad seitsme takti kestel harilikku valssi, pööreldes igal taktil pool ringi päripäeva, liikudes seejuures vastupäeva kaares taha (joonis 59).

Vasakpoolne tüdruk asetab vasaku käe nimetissõrme huulte kohale. Alustades parema jalaga, tantsib ta seitsme takti kestel harilikku valssi, pööreldes iga takti kestel pool ringi päripäeva. Pööreldes liigub tüdruk eelolevale paarile järele (joonis 59), näol rahulolematu ilme.

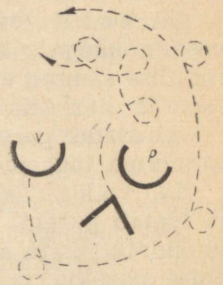

Joonis 59.

8. t a k t. Poiss jääb paigale. Vallandades sulgvõtte, tõukab ta parempoolse tüdruku endast eemale. Seejärel pöördub ta vasakpoolse tüdruku poole ja võtab temaga sulgvõtte. Parempoolne tüdruk jookseb kolme sammuga poisist eemale.

IX tuur, B-osa (taktid 9—16)

9.—15. t a k t. Poiss ja vasakpoolne tüdruk tantsivad valssi. Pööreldes päripäeva, tulevad nad vastupäeva kaares pealtvaatajate poole (joonis 60). Parempoolne tüdruk, hoides vasaku käe nimetissõrme huulte kohal, seirab neid päripäeva pööreldes (joonis 60).

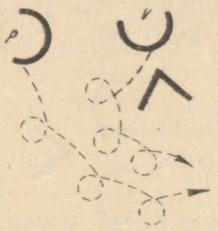

Joonis 60.

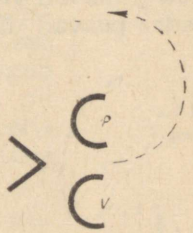

Joonis 61.

16. t a k t. Poiss vallandab sulgvõtte ja, asetades käed puusale, sooritab valsisammu paigal, jäädes parema küljega pealtvaatajate poole.

Tüdrukud liiguvad valsisammuga nii, et sammu lõppedes on nad poisi ees kõrvuti, esipoolega poisi poole. Parempoolne tüdruk jääb paremale (joonis 61). Tüdrukud võtavad vallasvõtte. Selleks asetab vasakpoolne tüdruk parema käe teisele tüdrukule selja tagant ümber piha. Parempoolne tüdruk paneb vasaku käe teise tüdruku paremale õlale. Teised käed asetatakse puusale.

X tuur (taktid 17—32)

17. t a k t. Poiss ühendab parema käe vasakpoolse tüdruku vasaku käega pihkseongus. I taktiosal astub poiss vasaku jalaga rõhulise sammu ette-vasakule. II ja III taktiosal seisab poiss selles asendis (harkseisus).

Alustades parema jalaga, liiguvad tüdrukud ühe hariliku valsisammuga tagaspidi kaares vastupäeva (joonis 61).

18. t a k t. Takti esimesel osal hüppab poiss vasakul jalal üles ja tõstab parema jala sirgelt ette-üles ning viib selle tüdrukuga ühendatud käte alt kaares vasakult paremale. II taktiosal asetab poiss parema jala maha ja kannab keharaskuse sellele, ühtlasi tõstab ta vasaku jala sirgena ette-üles ja viib selle vasakult paremale kaares üle tüdrukuga ühendatud käte. Üleviimise hetkel vallandatakse käed ja asetatakse seejärel puusale. III taktiosal asetab poiss vasaku jala maha parema kõrvale.

Tüdrukud liiguvad takti kestel ühe valsisammuga tagaspidi kaares vastupäeva (joonis 61).

19. t a k t. Alustades vasaku jalaga, liigub poiss ühe valsisammuga otse edasi.

Tüdrukud vallandavad vallasvõtte ja asetavad käed puusale. Alustades parema jalaga, taganevad nad ühe valsisammuga, alustades ühtlasi kohavahetust. Parempoolne tüdruk liigub eestpoolt, vasakpoolne tema selja tagant läbi (joonis 62).

20. t a k t. Alustades parema jalaga, liigub poiss ühe valsisammuga otse edasi.

Tüdrukud jätkavad valsisammuga kohavahetust ja taganemist. Takti lõppedes peavad tüdrukud olema poisi ees kõrvuti, parem-

Joonis 62.

Joonis 63.

poolne tüdruk vasakul, vasakpoolne paremal. Tüdrukud võtavad vallasvõtte. Selleks asetab endine parempoolne tüdruk parema käe nüüd paremal olevale tüdrukule selja tagant ümber piha. Teine tüdruk paneb vasaku käe parempoolse tüdruku vasakule õlale. Teised käed asetatakse puusale. Poiss ühendab parema käe endise parempoolse tüdruku vasaku käega pihkseongus.

21.—32. t a k t. Korrata taktidel 17—20 kirjeldatud tegevust kolm korda. Seejuures liiguvad tantsijad pidevalt vastupäeva kaares tahapoole (joonis 62).

Tuuri lõppedes jäävad tüdrukud kõrvuti, parempoolne paremale, vasakpoolne vasakule (joonis 63), vallasvõtet enam ei võeta, selle asemel ühendavad tüdrukud sisemised käed käevangus. Poisi käed jäävad puusale.

XI tuur (taktid 17—32)

17.—32. t a k t. Alustades parema jalaga, liiguvad tüdrukud kuueteistkümne kahesammulise valsisammuga tagaspidi vastupäeva kaares pealtvaatajate poole (joonis 63). Poiss järgneb tüdrukutele kaheksa armukadeduse sammuga (sammu kirjeldus on lk. nr. 17).

Tuuri peavad tantsijad lõpetama nii, et tüdrukud jäävad seljaga, poiss aga esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 64).

XII tuur, A-osa (taktid 1—8)

1.—8. t a k t. Alustades parema jalaga ja hoides käed puusal, liigub poiss kaheksa dalsammuga tagaspidi (joonis 64), pöörates iga sammu juures pead ja vaadates kordamööda mõlema tüdruku poole.

Tüdrukud vallandavad käevangu ja asetavad käed puusale. Parempoolne tüdruk, alustades parema jalaga, pöörleb kaheksa valsisammuga neli ringi päripäeva ja liigub vastupäeva kaares taha. Seal möödub ta poisi selja tagant ja jääb tema paremale küljele (joonis 64). Vasakpoolne tüdruk alustab vasaku jalaga ja pööreldes kaheksa valsisammuga neli ringi vastupäeva, liigub päripäeva kaares taha. Seal möödub ta nii poisi kui ka vastutuleva tüdruku selja tagant ja jääb siis poisi vasakule küljele (joonis 64).

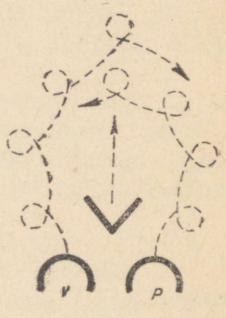

Joonis 64.

Osa lõppedes jäävad tantsijad ühte viirgu, poiss keskele. Kõik esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 28). Viirusolijad ühendavad käed üksteisega ristpihkseongus õlajoone kõrgusel (poolpüstvõte). Vaba käe asetavad tüdrukud puusale.

9.—12. t a k t. Alustades parema jalaga, liiguvad tantsijad nelja dalsammuga pealtvaatajate poole (joonis 28). Edasiliikumisel vaatab poiss kordamööda kummagi tüdruku otsa.

13.—16. t a k t. Tõstes käed üles, sooritab poiss neli dalsammu paigal. Tüdrukud pöörlevad poisi ülestõstetud käte all nelja dalsammuga kaks ringi päripäeva.

Tuuri lõppedes jäävad tantsijad esipoolega pealtvaatajate poole, lõpetades sellega tantsu.

M ä r k u s. Tantsu on sobiv lõpetada kummardusega pealtvaatajaile. Kohe viimase takti lõppedes painutavad tantsijad ülakeha ette, lastes seejuures ühendatud käed langeda ette-alla.

KOLM SÕBRATARI

Tantsu seadnud Jekaterina Lebedeva.
Tantsukirjelduse koostanud Nelli Uustalu.

Tants on seatud vene rahvatantsude liikumistele. Selles võrdlemisi lihtsas tantsus peavad tantsijad kerge huumoriga näitama sõbrataride omavahelist suhtlemist. Saatemuusikana on kasutatud vene rahvaviisi.

PÕHILIIKUMISED

Taktimõõt $^{2}/_{4}$

1. Vene vahetussamm.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis.

Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga väike samm ette. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga väike samm ette. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga väike samm ette. Takti IV kaheksandikul viiakse vasak jalg parema jala juurest mööda ette uueks sammuks. Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga.

Takti vältel sooritatakse üks vene vahetussamm.

2. Taganemine kandastakutega — sooritatakse nelja takti vältel

L ä h t e a s e n d. Jalad I positsioonis.

1. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm taha. Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga samm taha.

2. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm taha. Takti II veerandil laskutakse parema jala põlvest alla ja vasak jalg asetatakse diagonaalselt kõrvale-ette kannale. Keha kallutatakse veidi vasakule.

3. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse vasaku jalaga samm taha. Takti II veerandil sooritatakse parema jalaga samm taha.

4. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse vasaku jalaga samm taha. Takti II veerandil sooritatakse parema jalaga rõhksamm vasaku jala kõrvale.

3. Prissedanije — sooritatakse nelja takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, parem jalg ees.

1. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm paremale-kõrvale. Takti II veerandil tuuakse vasak jalg parema

jala taha III positsiooni ja laskutakse mõlema jala põlvist veidi alla.

2. t a k t. Kordub 1. takti tegevus.

3. t a k t. Kordub 1. takti tegevus.

4. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm paremale-kõrvale. Takti II veerandil asetatakse põlvest sirutatud vasak jalg vasakule-kõrvale kannale ja laskutakse parema jala põlvest veidi alla. Samal ajal sooritatakse 45°-ne pööre päripäeva.

Kui liikumine sooritatakse vasakule, siis alustatakse sammu vasaku jalaga.

4. Pripadanije.

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, parem jalg ees.

Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga samm paremale-kõrvale, astudes üle varvaste tervele tallale ja laskutakse sujuvalt parema jala põlvest veidi alla. Takti II kaheksandikul asetatakse vasak jalg päkale parema jala kanna taha, põlv on suunatud vasakule, keharaskus viiakse vasakule jalale ja sirututakse. Takti III kaheksandikul kordub I taktiosa tegevus. Takti IV kaheksandikul kordub II taktiosa tegevus. Kui liikumine toimub vasakule, siis alustatakse vasaku jalaga.

5. Kolmekordne «nöörike».

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, parem jalg ees.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist ja sooritatakse tagaspidi liikudes vasakul jalal libisev hüpak, kusjuures parem jalg on suunatud kõrvale-ette. Käed viiakse sujuvalt küljele lahti puusajoone kõrgusele. Keha pöördub natuke paremale.

Takti I kaheksandikul asetatakse parem jalg vasaku jala taha päkale. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga samm paigal. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga samm paigal. Takti IV kaheksandikul toimub takti eelosa tegevus, alustades teise jalaga. Pöördutakse veidi vasakule ja asetatakse käed puusale.

6. «Nöörike».

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, parem jalg ees.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist ja sooritatakse tagaspidi liikudes vasakul jalal libisev hüpak, kusjuures parem jalg kerkib maast vasaku jala sääremarja kõrgusele. Põlved on suunatud kõrvale-ette.

Takti I kaheksandikul asetatakse parem jalg vasaku jala taha päkale. Takti II kaheksandikul sooritatakse takti eelosa tegevus — libisev hüpak paremal jalal. Takti III kaheksandikul asetatakse vasak jalg parema jala taha päkale. Takti IV kaheksandikul korratakse takti eelosa tegevust.

Takti vältel sooritatakse kaks «nöörikese» sammu.

7. Esimene rõhksamm — sooritatakse kahe takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga rõhuline samm ette. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku

jalaga rõhuta samm ette. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jala kannaga ja seejärel kohe täistallaga löök vastu maad. Takti IV kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga rõhuta samm ette.

2. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jala kannaga ja seejärel kohe täistallaga löök vastu maad. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga rõhuta samm ette. Takti III kaheksandikul kordub takti I kaheksandiku tegevus. Takti IV kaheksandikul kordub takti II kaheksandiku tegevus.

Liikumist jätkatakse 2. takti I kaheksandiku tegevusega.

8. Teine rõhksamm — sooritatakse kaheksa takti vältel (paigal).

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis.

Takti eelosal sooritatakse rõhulised sammud vasaku ja parema jalaga.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse rõhuline samm vasaku jalaga. Parem jalg kerkib maast. Takti II kaheksandikul sooritatakse kaks rõhksammu parema ja vasaku jalaga. Takti III kaheksandikul sooritatakse rõhksamm parema jalaga. Vasak jalg kerkib maast. Takti IV kaheksandikul kordub takti eelosa tegevus.

2. t a k t. Kordub 1. takti tegevus.

3. t a k t. Kordub 1. takti tegevus.

4. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse rõhksamm vasaku jalaga. Takti II kaheksandikul sooritatakse rõhksamm parema jalaga. Takti III kaheksandikul sooritatakse rõhksamm vasaku jalaga. Takti IV kaheksandikul sooritatakse rõhksamm parema ja vasaku jalaga (takti eelosa tegevus teise jalaga).

5. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse rõhksamm parema jalaga. Takti II kaheksandikul tehakse jälle kaks rõhksammu vasaku ja parema jalaga. Takti III kaheksandikul sooritatakse rõhksamm vasaku jalaga. Takti IV kaheksandikul sooritatakse kaks rõhksammu parema ja vasaku jalaga.

6. t a k t. Kordub 5. takti tegevus.

7. t a k t. Kordub 5. takti tegevus.

8. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse rõhksamm parema jalaga. Takti II kaheksandikul sooritatakse rõhksamm vasaku jalaga. Takti III kaheksandikul sooritatakse rõhksamm parema jalaga. Takti IV kaheksandikul paus.

9. Ülejalasamm kannale — sooritatakse nelja takti vältel (liikumine toimub vasakule).

L ä h t e a s e n d. Jalad I positsioonis.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul asetatakse parem jalg vasaku jala ette (III positsioon) kannale. Takti II kaheksandikul sooritatakse libisev hüpak vasakule jalale. Parem jalg tõstetakse vasaku jala pahkluu juurde. Takti III kaheksandikul asetatakse parem jalg vasaku jala taha (III positsioon) päkale. Takti IV kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga samm vasakule-kõrvale.

2. t a k t. Kordub 1. takti tegevus.

3. t a k t. Kordub 1. takti tegevus.

4. t a k t. Takti I kaheksandikul asetatakse parem jalg vasaku jala ette (III positsioon) kannale. Takti II kaheksandikul sooritatakse libisev hüpak vasakul jalal. Parem jalg tõstetakse vasaku jala pahkluu juurde. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga rõhksamm vasaku jala juures (I positsioon). Takti IV kaheksandikul on paus.

Kui eelneva sammuga toimub liikumine paremale, siis alustatakse sammu vasaku jalaga.

10. Kombineeritud «nöörike» — sooritatakse kahe takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist ja sooritatakse tagaspidi liikudes vasakul jalal libisev hüpak, kusjuures parem jalg kerkib maast vasaku jala sääremarja kõrgusele. Põlved on suunatud kõrvale-ette.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul asetatakse parem jalg vasaku jala taha päkale. Takti II kaheksandikul sooritatakse takti eelosa tegevus, alustades teise jalaga (libisev hüpak paremal jalal). Takti III kaheksandikul asetatakse vasak jalg parema jala taha päkale. Takti IV kaheksandikul sooritatakse takti eelosa tegevus (libisev hüpak vasakul jalal).

2. t a k t. Takti I kaheksandikul asetatakse parem jalg vasaku jala taha IV positsiooni. Takti II kaheksandikul asetatakse põlvest kõverdatud vasak jalg vasakule-kõrvale varbale nii, et põlv on suunatud paremale, säär vasakule, kannaga ülespoole. Mõlema jala põlved on peaaegu koos. Takti III kaheksandikul asetatakse vasak jalg põlvest sirutatult vasakule-kõrvale kannale. Keha pööratakse natuke vasakule ja vaade suunatakse jalale. Takti IV kaheksandikul kordub takti eelosa tegevus, alustades teise jalaga.

11. Kolmas rõhksamm — sooritatakse nelja takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga rõhksamm paigal. Takti II kaheksandikul sooritatakse libisev hüpak vasakul jalal. Parem jalg tõstetakse üles vasaku jala pahkluu kõrgusele. Takti III kaheksandikul sooritatakse kaks kiiret rõhulist lööki parema jalaga. Keharaskus viiakse paremale jalale. Takti IV kaheksandikul sooritatakse rõhuline löök vasaku jalaga. Keharaskus jääb paremale jalale.

2. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse libisev hüpak paremal jalal. Vasak jalg tõstetakse üles parema jala pahkluu kõrgusele. Takti II kaheksandikul sooritatakse rõhuline löök vasaku jalaga. Keharaskus jääb paremale jalale. Takti III kaheksandikul sooritatakse libisev hüpak paremal jalal. Vasak jalg tõstetakse üles parema jala pahkluu kõrgusele. Takti IV kaheksandikul sooritatakse rõhksamm vasaku jalaga.

3. t a k t. Kordub 1. takti tegevus.

4. takt. Takti I kaheksandikul sooritatakse libisev hüpak paremal jalal. Vasak jalg tõstetakse üles parema jala pahkluu kõrgusele. Takti II kaheksandikul sooritatakse rõhuline samm vasaku jalaga. Takti III kaheksandikul sooritatakse rõhksamm parema jalaga. Takti IV kaheksandikul on paus.

Kirjeldatud samm toimub paigal.

12. Jooksusammud pöörlemisega.

Takti vältel sooritatakse kaks jooksusammu (I ja III taktiosal), alustades parema jalaga. Joosta vetruvalt, heites põlvest kõverdatud jalad taha-üles. Tantsija pöörleb jooksuga päripäeva, liikudes samal ajal edasi.

13. Neljas rõhksamm — sooritatakse kahe takti vältel.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist.

1. takt. Takti I kaheksandikul sooritatakse libisev hüpak vasakul jalal. Parem jalg tõstetakse samal ajal kõverdatud põlvega üles nii, et parema jala põlv on suunatud paremale ja parema jala põid asub vasaku jala ees, selle sääremarja kõrgusel. Takti II kaheksandikul sooritatakse parema jala päkaga löök maha. Parema jala põlv on suunatud ette. Takti III kaheksandikul sooritatakse libisev hüpak vasakul jalal. Parem jalg tõstetakse kõverdatud põlvega üles nii, et põlv on suunatud vasakule vasaku jala põlvega koos, kuna säär on suunatud paremale, kannaga tahapoole ja rööbiti põrandaga. Takti IV kaheksandikul sooritatakse parema jala päkaga löök maha. Parema jala põlv on suunatud ette.

2. takt. Takti I kaheksandikul sooritatakse väike hüpak paremale jalale. Vasak jalg tõstetakse kõverdatud põlvega üles nii, et põlv on suunatud paremale parema jala põlvega koos, kuna säär on suunatud vasakule, kannaga tahapoole ja rööbiti põrandaga. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jala päkaga löök maha. Vasaku jala põlv on suunatud ette. Takti III kaheksandikul sooritatakse libisev hüpak vasakule jalale. Parem jalg tõstetakse kõverdatud põlvega üles nagu 1. takti III osal. Takti IV kaheksandikul sooritatakse parema jala päkaga löök maha. Parema jala põlv on suunatud ette.

TANTSUKIRJELDUS

Taktimõõt $^{2}/_{4}$

Märkus. Tantsukirjelduses on liikumissuunad antud pealtvaatajate poolt vaadatuna.

Osavõtjad. Kolm tüdrukut.

Lähteasend. Tantsijad seisavad lava parempoolsete tagumiste külgkardinate taga järjestikku, käed vaheliti rinnal.

Eelmänguks on taktid 5—8.

I tuur (taktid 1—16)

1.—8. t a k t. Alustades parema jalaga, liiguvad tantsijad sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) lava tagumisest parempoolsest nurgast mööda ringjoont ühe ringi vastupäeva kuni lava sügavusse-keskele (joonis 65). Pea on pööratud pealtvaatajate poole. 8. taktil sooritatakse veerandpööre vastupäeva, jäädes esipoolega pealtvaatajate poole.

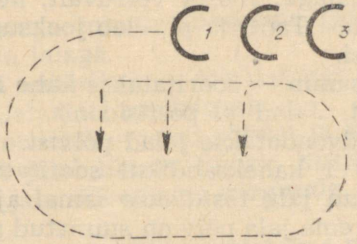

Joonis 65.

9.—12. t a k t. Tantsijad liiguvad sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) ühes viirus otse pealtvaatajate poole (joonis 65). Käed viiakse sujuvalt kõrvale lahti puusa kõrgusele, peopesa ülespoole. Äärmised tüdrukud vaatavad keskmisele tüdrukule, keskmine tüdruk vaatab 9. taktil paremal pool olevale tüdrukule, 10. taktil vasakul pool olevale tüdrukule, 11. taktil jälle paremale ja 12. taktil vasakul olevale tüdrukule. Tantsijad nagu vestleksid omavahel.

13.—16. t a k t. Tantsijad liiguvad sammuga nr. 2 (taganemine kandastakutega) tagaspidi lava keskkohani. Samal ajal viiakse käed vaheliti rinnale. 16. taktil asetatakse kerge rõhksammuga käed puusale.

II tuur (taktid 1—8)

1.—4. t a k t. Tantsijad nr. 1 ja nr. 3 sooritavad sammu nr. 3 (prissedanije), kusjuures tüdruk nr. 1 alustab sammu parema jalaga ja liigub diagonaalselt ette-vasakule, kuna tüdruk nr. 3 alustab sammu vasaku jalaga ja liigub diagonaalselt ette-paremale. Keskmine tüdruk, alustades parema jalaga, pöörleb sammuga nr. 4 (pripadanije) kaks ringi päripäeva ja viib parema käe üles pea kohale (III positsiooni) (joonis 66).

5.—7. t a k t. Äärmised tantsijad sooritavad sammu nr. 4 (pripadanije). Tantsija nr. 1 alustab sammu vasaku jalaga ja pöörleb kaks ringi vastupäeva. Ta viib vasaku käe üles pea kohale (III positsiooni). Tantsija nr. 3 alustab sammu parema jalaga ja pöörleb 2 ringi päripäeva ning viib oma parema käe üles pea kohale (III positsiooni).

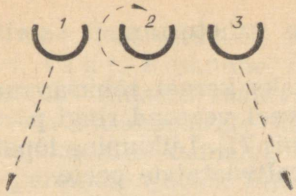

Joonis 66.

Joonis 67.

Taktide 5—6 vältel keskmine tantsija, alustades nüüd sammu nr. 4 (pripadanije) vasaku jalaga, pöörleb 360° vastupäeva, viies vasaku käe üles pea kohale (III positsiooni). 6. takti III osal sooritab ta vasaku jalaga sammu paigal, laskudes sellel põlvest alla. Samal ajal viib ta parema jala vasaku jala juurest mööda ette-üles ja käed sujuvalt küljele lahti puusa kõrgusele, peopesad ülespoole (joonis 67). 7. taktil liigub keskmine tantsija sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) otse pealtvaatajate poole teiste tantsijate vahele (joonis 68).

8. t a k t. Tantsijad sooritavad kaks kerget rõhksammu, viies samal ajal ülalhoitud käed puusale. Liikumine lõpetatakse lava ees-keskel ühes viirus, esipoolega pealtvaatajate poole.

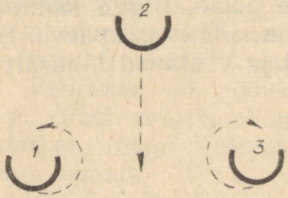

Joonis 68.

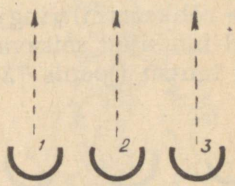

Joonis 69.

III tuur (taktid 9—16)

9.—12. t a k t. Alustades parema jalaga, liiguvad tantsijad sammuga nr. 5 (kolmekordne «nöörike») tagaspidi lava keskkohani.

13.—16. t a k t. Sammuga nr. 6 («nöörike») jätkavad tantsijad tagaspidi liikumist. 16. takti III osal sooritatakse vasaku jalaga kerge rõhksamm parema jala kõrval. Liikumine lõpetatakse lava sügavuses, esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 69).

IV tuur (taktid 1—8)

1.—6. t a k t. Sooritanud veerandpöörde (90°) päripäeva, liiguvad tantsijad sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) ringjoonel

ühe ringi vastupäeva, viies käed küljele lahti puusa kõrgusele (joonis 70).

7. t a k t. Sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) sooritatakse poolpööre (180°) päripäeva.

8. t a k t. Tantsijad sooritavad kaks kerget rõhksammu (I ja III taktiosal), pöördudes sealjuures veel veerand ringi päripäeva. Samal ajal viiakse käed puusale (joonis 71). Liikumine lõpetatakse lava sügavuses-keskel, esipoolega pealtvaatajate poole.

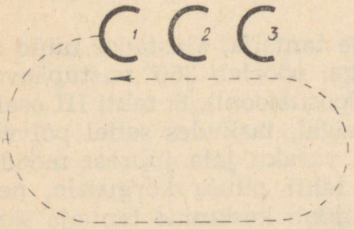

Joonis 70.

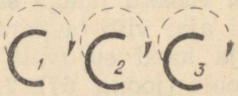

Joonis 71.

V tuur (taktid 9—16 ja 1—8) — «Väljakutse võistlusele»

9.—14. t a k t. Keskmine tantsija viib käed küljele lahti puusa kõrgusele ja vaadates sõbrataride poole, liigub sammuga nr. 7 (esimene rõhksamm) ringjoonel ühe ringi vastupäeva. Samal ajal äärmised tantsijad seisavad paigal ja vaatavad lõbusalt keskmise tüdruku tantsu (joonis 72).

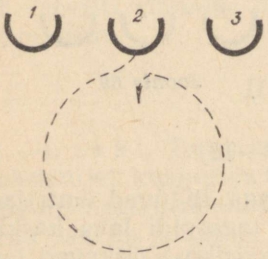

Joonis 72.

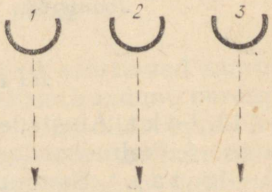

Joonis 73.

15.—16. t a k t. Kõik tantsijad, alustades parema jalaga, liiguvad seitsme jooksusammuga (15. taktil neli ja 16. taktil kolm jooksusammu) otse pealtvaatajate poole (joonis 73). Keskmine tantsija viib käed puusale. 15. takti IV osal sooritatakse sammu nr. 8 (teine rõhksamm) eeltakti tegevus.

VI tuur (taktid 9—16)

1.—8. t a k t. Sooritatakse samm nr 8. (teine rõhksamm).

9.—12. t a k t. Keskmine tantsija võtab äärmistel tantsijatel käe alt kinni. Viimased vaatavad keskmisele tantsijale, kuna tema vaatab oma vasakpoolsele kaaslasele. Kõik sooritavad sammu nr. 9 (ülejalasamm kannale), alustades parema jalaga. Tantsijad liiguvad paremale (joonis 74).

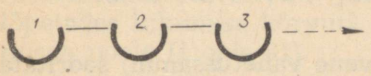

Joonis 74.

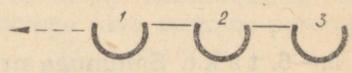

Joonis 75.

13.—16. t a k t. Alustades sammu nr. 9 (ülejalasamm kannale) vasaku jalaga, liigutakse vasakule (joonis 75). Keskmise tantsija vaade on nüüd suunatud tema parempoolsele kaaslasele.

VII tuur (taktid 1—8)

1.—2. t a k t. Sooritanud 90°-se pöörde päripäeva ja alustades parema jalaga, liigutakse sammuga nr. 4 (pripadanije) lava sügavuse suunas (joonis 76). Käed on viidud küünarliigeseist natuke kõverdatult vasaku külje suunas (joonis 77). Peopesad on pööratud väljapoole ja õlast natuke kõrgemale. Tantsijad nagu tõrjuksid kedagi enesest eemale.

3.—4. t a k t. Sooritades parema jala päkal poolpööret vastupäeva ja alustades vasaku jalaga, jätkatakse sammuga nr. 4 (pripadanije) liikumist lava sügavusse. Käed on viidud nüüd paremale-kõrvale, nagu kirjeldatud taktidel 1—2 (joonis 78).

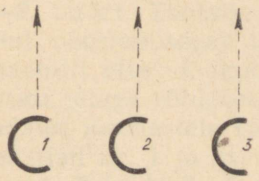

Joonis 76.

Joonis 77.

Joonis 78.

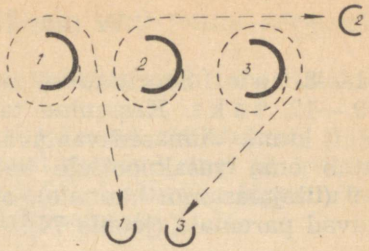

Joonis 79.

5.—6. t a k t. Sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) sooritatakse väikese kaarega 450°-ne pööre päripäeva. Samal ajal viiakse käed küljele lahti (joonis 79).

7. t a k t. Sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) liiguvad äärmised tantsijad diagonaalselt ette-keskele (joonis 79), vaadates kelmikalt teineteisele. Keskmine tantsija liigub lava parempoolsesse tagumisse nurka, vaadates solvunult teistele tüdrukutele. Ta on nagu imestunud teiste käitumisest.

8. t a k t. Tantsijad sooritavad kaks rõhksammu, viies samal ajal käed puusale (joonis 79).

VIII tuur (taktid 9—16)

9.—16. t a k t. Tantsijad nr. 1 ja nr. 3 sooritavad sammu nr. 10 (kombineeritud «nöörike»), kusjuures tantsija nr. 1 alustab vasaku ja tantsija nr. 3 parema jalaga. Nad liiguvad tagaspidi lava sügavusse.

Keskmine tantsija otsustab ühe tüdrukutest endaga ühte nõusse meelitada. Tema liikumine on järgmine: taktid 9—10 paigal; taktid 11—12 tagumisest parempoolsest nurgast mööda parempoolset külge, vabasammuga ette; tulles heale mõttele, liigub ta 13.—14. taktil parempoolse tagumise nurga suunas tagasi ja 15. taktil lava tagumist külge mööda vasakpoolsesse nurka; 16. taktil jõuab ta tantsija nr. 1 kõrvale ja puudutab viimast kergelt õlast (joonis 80).

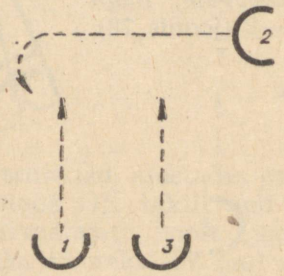

Joonis 80.

IX tuur (taktid 1—8)

1.—8. t a k t. Tantsijad nr. 1 ja nr. 2 ühendavad kõrvuti olles sisemised käed poolpüstvõttes. Välimised käed viiakse samuti poolpüstasendisse. Sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) liigutakse ringjoonel umbes üks ja veerand ringi (450°) vastupäeva edasi. Tantsija nr. 1 alustab sammu vasaku ja tantsija nr. 2 parema jalaga. Igal paaritul taktil pöördutakse esipoolega teineteise poole, nagu vesteldes. Igal paaristaktil pöördutakse poolseljati, nagu rõõmustudes huvitavast jutust. 8. taktil viiakse käed puusale, lõpetades liikumise kõrvuti, esipoolega lava eesmise parempoolse nurga poole (joonis 81).

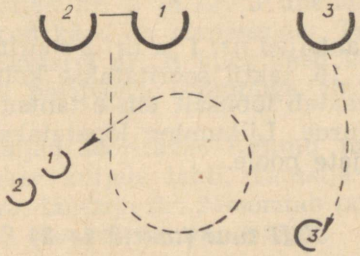

Joonis 81.

Taktide 1—2 vältel seisab tantsija nr. 3 paigal, jälgides kaaslasi. Taktide 3—8 vältel liigub ta vabasammuga lava ette parempoolsesse nurka, lõpetades liikumise esipoolega teiste tantsijate poole (joonis 81).

X tuur (taktid 9—16)

9.—16. t a k t. Tantsijad nr. 1 ja nr. 2 sooritavad kaks korda sammu nr. 11 (kolmas rõhksamm).

Taktide 9—12 vältel seisab tantsija nr. 3 paigal, jälgides teiste tantsu. Taktide 13—16 vältel liigub ta hariliku sammuga mööda lava parempoolset külge tagumisse parempoolsesse nurka.

XI tuur (taktid 1—8)

1.—8. t a k t. Tantsija nr. 3 liigub sammuga nr. 12 (jooksusammud pöörlemisega) lava tagumisest parempoolsest nurgast diagonaalselt ette vasakpoolsesse nurka. 8. takti III osal sooritab ta vasaku jalaga rõhksammu, viies samal ajal käed küljele lahti ja vaadates kaaslastele (joonis 82).

Tantsijad nr. 1 ja nr. 2 liiguvad vabasammuga tagaspidi lava sügavusse. Taktide 7—8 vältel tulevad nad jooksusammuga otse lava ette-keskele.

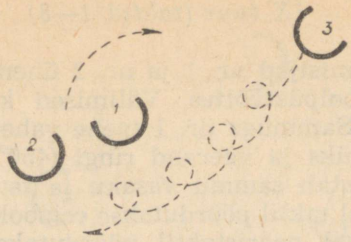

Joonis 82.

XII tuur (taktid 9—16)

9.—16. t a k t. Tantsijad nr. 1 ja nr. 2 sooritavad sammu nr. 13 (neljas rõhksamm), 16. taktil sooritatakse kolm rõhksammu.

Tantsija nr. 3 vaatab lõbusalt teiste tantsu ja 16. taktil läheb teiste tantsijate juurde. Liikumine lõpetatakse ühes viirus, esipoolega pealtvaatajate poole.

XIII tuur (taktid 1—8)

1.—8. t a k t. Tantsija nr. 2, kes on keskel, võtab teistel tantsijatel käe alt kinni. Alustades parema jalaga, liigutakse sammuga nr. 6 («nöörike») tagaspidi lava sügavusse. Liikumine lõpetatakse vasaku jala kerge rõhksammuga. (Äärmistel tantsijatel on vabad käed puusal.)

XIV tuur (taktid 9—16)

9.—12. t a k t. Sooritanud veerandpöörde vastupäeva, liigutakse sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) üksteise taga pool ringi mööda ringjoont päripäeva (joonis 83). Käed on viidud küljelelahti.

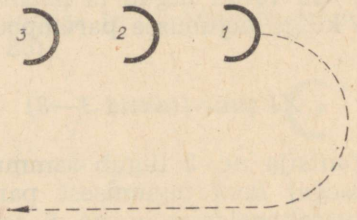

Joonis 83.

13.—16. t a k t. Pöördudes esipoolega pealtvaatajate poole ja viies käed puusale, sooritatakse samm nr. 11 (kolmas rõhksamm).

Tantsijad tänavad üksteist tantsu eest ja lahkuvad lavalt.

1. t a k t. Tantsija nr. 1 sooritab veerandpöörde vastupäeva ja tantsija nr. 2 veerandpöörde päripäeva. Olles rinnati, ühendavad nad paremad käed tereseongus ja kummardavad teineteisele. Vasakud käed on rippasendis

2. t a k t. Sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) sooritatakse poolpööre, tantsija nr. 1 päripäeva ja tantsija nr. 2 vastupäeva. Taktide 1—2 vältel sooritab tantsija nr. 3 sammuga nr. 4 (pripadanije) kolmveerandpöörde (270°) vastupäeva. Ta viib vasaku käe pea kohale (III positsiooni), parem käsi on puusal.

3. t a k t. Tantsijad nr. 2 ja nr. 3 ühendavad paremad käed tereseongus, vasakud käed on rippasendis. Tantsijad kummardavad teineteisele. Tantsija nr. 1, viies käed küljele lahti, hakkab liikuma ringjoonel päripäeva (sammuga nr. 1) lava sügavuse suunas.

4. t a k t. Tantsijad sooritavad sammu nr. 1 (vene vahetussamm). Käed viiakse küljele lahti. Tantsija nr. 1 liigub mööda ringjoont päripäeva, tantsija nr. 2 sooritab poolpöörde päripäeva, kuna tantsija nr. 3 sooritab sammu paigal.

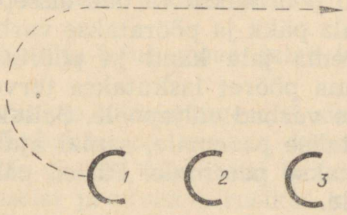

Joonis 84.

5.—8. t a k t. Tantsijad liiguvad sammuga nr. 1 (vene vahetussamm) üksteise taga mööda ringjoont päripäeva ja lahkuvad nii lavalt tagumiste parempoolsete külgkardinate taha (joonis 84). Vaade on suunatud pealtvaatajate poole.

MADRUSTE TANTS

Tantsu seadnud Ludmila Kruminja.
Tantsukirjelduse koostanud Nelli Uustalu.

Tantsu võivad esitada 8, 6, 4 või 2 poissi.

Käesolev kirjeldus on koostatud kahele poisile.

PÕHILIIKUMISED

Taktimõõt $^2/_4$

1. «Kuuseke» — sooritatakse kahe takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad I positsioonis, käed ühendatud selja taga.

1. t a k t. Jalad lõdvendatakse põlvist.

Takti I veerandil pööratakse varbad sissepoole kokku. Selleks tõstetakse vasaku jala päkk ja pööratakse varbad paremale, samal ajal tõstetakse parema jala kand ja pööratakse see paremale. Pärast päka ja kanna pööret laskutakse tervele tallale. Takti II veerandil pööratakse varbad väljapoole. Selleks tõstetakse vasaku jala kand ja pööratakse paremale, samal ajal tõstetakse parema jala päkk ja pööratakse paremale. Pärast päka ja kanna pööret laskutakse täistallale.

2. t a k t. Takti I kaheksandikul kordub 1. takti I veerandi tegevus, varbad pööratakse sissepoole. Takti II kaheksandikul kordub 1. takti II veerandi tegevus, varbad pööratakse väljapoole. Takti III kaheksandikul kordub 1. takti I veerandi tegevus. Takti IV kaheksandikul on paus.

Samm kordub vastupidises järjekorras, s. o. varbad pööratakse väljapoole, sissepoole jne. Sellega toimub liikumine paremale. Kui liikumine toimub vasakule, siis tõstetakse algul parema jala päkk ja vasaku jala kand.

2. Kõnnisammud jala ette- ja tahaheitega — sooritatakse kahe takti vältel.

1. t a k t. Alustades parema jalaga, sooritatakse neli kõnnisammu ette.

2. t a k t. Takti I veerandil heidetakse sirutatud parem jalg ette-üles. Takti II veerandil viiakse parem jalg vasaku jala juurest mööda taha päkale. Vasaku jala põlv kõverdatakse, parema jala põlv on sirge. Samm kordub sama jalaga.

3. Ülejalasamm varvas- ja kandastakuga — sooritatakse kahe takti vältel.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga päkalsamm vasakule, risti vasaku jala eest mööda. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga päkalsamm vasakule-kõrvale. Takti III ja IV kaheksandikul kordub takti I ja II kaheksandiku tegevus.

2. t a k t. Takti I kaheksandikul viiakse parem jalg paremale-kõrvale varbale, kannaga ülespoole nii, et parema jala kõverdatud põlv on suunatud paremale. Keha pöördub vasakule. Takti II kaheksandikul asetatakse põlvest sirutatud parem jalg paremale-kõrvale kannale, varvastega ülespoole. Keha pöörata otse. Takti III kaheksandikul tõsta parema jala kand, asetada jalg uuesti maha kannale ja jälle tõsta. Takti IV kaheksandikul laskuda parema jala tallale, parema jala põlv kõverdada. Vasak jalg tuua kaarega õhust ette, risti paremast jalast mööda.

Selle sammuga liigub tantsija vasakule. Samm kordub, alustades teise jalaga, liikudes paremale.

4. Kükksamm (prisjadka).

L ä h t e a s e n d. Jalad I positsioonis.

Takti I veerandil sooritatakse väike hüpe mõlemale jalale, laskudes täiskükki. Takti II veerandil sooritatakse väike hüpe paremale jalale, heites sirutatud vasaku jala kõrvale õhku nii, et vasaku jala põlv on suunatud ülespoole.

5. Sõudmine.

L ä h t e a s e n d. Tantsija istub maas, jalad kõrvuti ees maas, põlved sirutatud.

Takti I veerandil viiakse küünarliigeseist sirged käed rööbiti ette rinna kõrgusele. Labakäsi on rusikas, käeseljaga ülespoole. Keha on kallutatud ette (joonis 85). Takti II veerandil kõverdatakse käed küünarliigeseist ja tuuakse rusikas käed rööbiti rinna juurde. Keha kallutatakse taha (joonis 86).

Sellega tantsija matkib sõudmist.

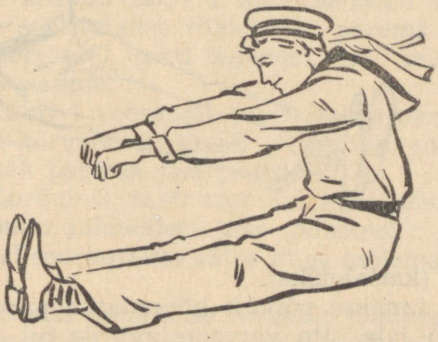

Joonis 85.

Joonis 86.

6. Tasakaalu hoidmine.

L ä h t e a s e n d. Tantsija istub maas, jalad sirutatud põlvedega kõrvuti ees maas. Küünarliigeseist sirutatud käed on õlgade kõrgusel kõrval.

Takti I veerandil toimub painutus vasakule ja lehvitatakse kätega randmetest. Pea on pööratud vasakule (joonis 87). Takti II veerandil kordub I veerandi tegevus painutusega paremale.

Sellega tantsija matkib tasakaalu hoidmist.

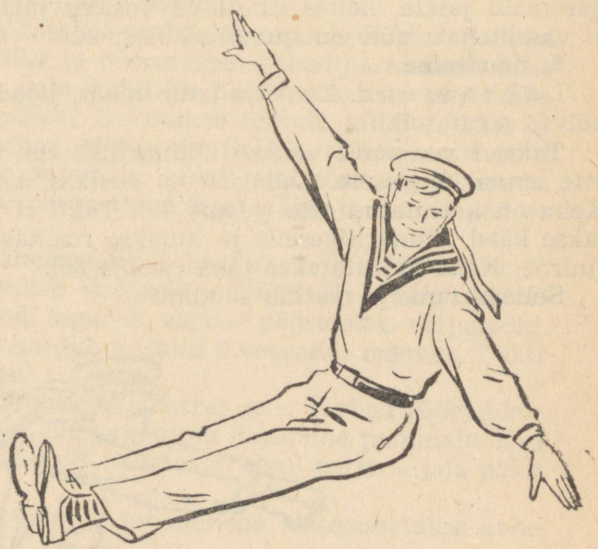

Joonis 87.

7. Kiikumine (katšalotška).

Takti eelosal tuuakse põlvest kõverdatud parem jalg varvasastakusse vasaku jala ette varvaste juurde nii, et parema jala põlv on suunatud paremale. Seejärel tõustakse varvasseisu.

Takti I kaheksandikul laskutakse parema jala tervele tallale. Mõlemad jalad on põlvist kõverdatud ja suunatud külgedele, vasak jalg on parema jala kanna taga varvasastakus. Keha on kallutatud paremale. Seejärel tõustakse varvasseisu. Takti II kaheksandikul laskutakse vasakul jalal täistallale. Mõlemad jalad on põlvist kõverdatud ja suunatud külgedele, parem jalg on vasaku jala ees varvasastakus. Keha on kallutatud vasakule. Seejärel tõustakse varvasseisu. Takti III kaheksandikul laskutakse parema jala tervele tallale. Mõlemad jalad on põlvist kõverdatud ja suunatud külgedele. Vasak jalg on parema jala kanna taga varvasastakus. Keha on kallutatud paremale. Takti IV osal sooritatakse takti eelosa tegevus, alustades teise jalaga.

8. **«Nöörike» kandastakuga** — sooritatakse kahe takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, vasak jalg ees. Käed on puusal, sõrmedega ettepoole.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist ja sooritatakse tagaspidi liikudes paremal jalal libisev hüpak, kusjuures vasak jalg kerkib maast parema jala pahkluu kõrgusele. Põlved on suunatud kõrvale.

1. t a k t. Takti I veerandil asetatakse vasak jalg parema jala taha päkale ja sooritatakse vasakul jalal libisev hüpak, nagu kirjeldatud takti eelosal. Takti II veerandil asetatakse parem jalg vasaku jala taha päkale ja sooritatakse libisev hüpak paremal jalal.

2. t a k t. Takti I veerandil asetatakse vasak jalg parema jala taha päkale. Takti II veerandil asetatakse parem jalg ette-kõrvale kannale ja sooritatakse hüpak vasakul jalal, nagu takti eelosal.

Samm kordub, kuid alustada teise jalaga.

9. Rõhksammud — sooritatakse nelja takti vältel.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse kaks rõhksammu parema ja vasaku jalaga, liikudes natuke paremale. Takti II kaheksandikul kordub takti I kaheksandiku tegevus. Takti III kaheksandikul kordub takti I kaheksandiku tegevus. Takti IV kaheksandikul sooritatakse rõhksamm parema jalaga.

2. t a k t. Korrata 1. takti tegevust, kuid teise jalaga ja liikumine toimub vasakule.

3. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm paremale ette-kõrvale. Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga rõhkastak parema jala juurde.

4. t a k t. Kordub 3. takti tegevus, kuid teise jalaga.

10. Kükksamm jalaheitega ette (polzunok).

Takti eelosal sooritatakse väike hüpe mõlemale jalale, laskudes täiskükki.

Takti I veerandil hüpatakse vasakule jalale, parem jalg viiakse sirutatuna ette õhku. Takti II veerandil hüpatakse paremale jalale, vasak jalg viiakse sirutatuna ette õhku.

Selle sammu juures on käed viidud kõrvale lahti, umbes puusa kõrgusele, peopesadega ülespoole.

11. Ujumine — sooritatakse kahe takti vältel.

1. takt. Takti I kaheksandikul viiakse parem jalg sirutatud põlvega ette kannale. Vasak jalg kõverdatakse põlvest ja kand tõuseb maast. Käed viiakse rinna juurest mööda ette, õla kõrgusele sirgeks. Sõrmed on sirutatud ja peopesad pööratud allapoole. Keha kallutatakse ette. Takti II kaheksandikul astutakse põlvest sirutatud vasaku jalaga samm ette kannale, parema jala kõrvale. Takti III kaheksandikul astutakse parema jalaga päkalsamm tagasi, kõverdades jalga põlvest. Käeseljad pööratakse teineteise poole ja sirged käed viiakse kõrvale, õla kõrgusele. Keha tuuakse tagasi lähteasendisse. Takti IV kaheksandikul hüpatakse vasaku jala päkale parema jala juurde. Vasaku jala põlv on kõverdatud. Sõrmed kõverdatakse ja küünarliigeseist kõverdatud käed tuuakse rinna juurde.

2. takt. Takti I kaheksandikul viiakse põlvest sirutatud parem jalg ette-kõrvale kannale. Vasak jalg kõverdatakse põlvest ja kand tõuseb maast. Kätega sooritatakse 1. takti I kaheksandiku tegevus. Takti II kaheksandikul astutakse põlvest sirutatud vasaku jalaga samm ette-kõrvale kannale. Takti III ja IV kaheksandikul kordub 1. takti III ja IV kaheksandiku tegevus.

12. Kohtade vahetus hüpetega — sooritatakse kahe takti vältel. Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist.

1. takt. Takti I veerandil sooritatakse hüpe mõlemale jalale, tuues parema jala ette III positsiooni. Takti II veerandil sooritatakse suur hüpe vasakule, vasakule jalale. Samal ajal heidetakse sirutatud parem jalg paremale-kõrvale õhku. Parema jala põlv on suunatud ülespoole.

2. takt. Takti I veerandil astutakse parema jalaga samm vasaku jala tagant risti mööda. Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga rõhksamm parema jala taha III positsiooni.

Samm kordub, kuid alustada teise jalaga.

13. Libisevad päkalöögid (tšetšotka) — sooritatakse kahe takti vältel.

1. takt. Takti I kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga rõhuline paigalsamm. Takti II kaheksandikul sooritatakse parema jala päkaga kiired libisevad löögid mööda maad ette-kõrvale ja tagasi. Löökide juures peab jalalaba olema täiesti lõdvendatud. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga rõhuline paigalsamm. Takti IV kaheksandikul sooritatakse vasaku jala päkaga kiired libisevad löögid mööda maad ette-kõrvale ja tagasi.

2. takt. Takti I kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga rõhuline paigalsamm. Takti II kaheksandikul sooritatakse parema jala päkaga kiired libisevad löögid mööda maad ette-kõrvale ja

tagasi. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga jooksusamm vasaku jala eest risti mööda. Takti IV kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga jooksusamm vasakule-kõrvale.

Samm kordub, kuid alustada teise jalaga.

14. Võimlemine — sooritatakse kahe takti vältel.

1. t a k t. Takti I veerandil laskutakse väikese hüppega mõlemale jalale täiskükki. Põlved on suunatud ette. Samal ajal asetatakse mõlemad käed rööbiti pihkudega ette maha. Takti II veerandil, toetudes kätele, lükatakse jalad taha sirgeks. Keha on sirutatult kaldasendis, jalad kõrvuti koos päkkadel.

2. t a k t. Takti I veerandil tuuakse jalad väikese hüppega mõlemale jalale täiskükki. Takti II veerandil tõustakse püsti, käed kõrval-all.

15. Pendeldussamm (matalotška).

Takti I kaheksandikul sooritatakse paremal jalal madal hüpak ette. Vasak jalg viiakse sirutatud põlvega ja lõdvendatud labajalaga ette õhku. Parem käsi viiakse ette, vasak taha. Takti II kaheksandikul viiakse vasak jalg libiseva päkalöögiga maha parema jala juurest mööda taha õhku. Vasaku jala põlv on kõverdatud ja suunatud ette. Takti III kaheksandikul sooritatakse paremal jalal madal hüpak ette. Parem käsi viiakse taha, vasak ette. Takti IV kaheksandikul viiakse vasak jalg libiseva päkalöögiga maha parema jala juurest mööda ette õhku. Vasak jalg on põlvest sirutatud.

Samm kordub, alustada sama jalaga.

TANTSUKIRJELDUS

Taktimõõt $^2/_4$

O s a v õ t j a d. Kaks poissi.

L ä h t e a s e n d. Poiss nr. 1 seisab lava tagumises vasakpoolses nurgas, poiss nr. 2 lava tagumises parempoolses nurgas, esipoolega pealtvaatajate poole. Mõlemal poisil on käed ühendatud selja taga.

I tuur (taktid 1—16)

1.—8. t a k t. Tantsijad sooritavad sammu nr. 1 («kuuseke»), liikudes mööda lava tagumist äärt teineteise poole ja lõpetavad liikumise lava sügavuses-keskel kõrvuti (joonis 88).

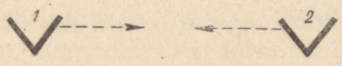

Joonis 88.

TRÜ Raamatukogu

9.—16. takt. Tantsijad sooritavad sammu nr. 2 (kõnnisammud jala ette- ja tahaheitega). Sellega liigub poiss nr. 1 mööda ringjoont vastupäeva, poiss nr. 2 päripäeva lava ette-keskele, jäädes esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 89).

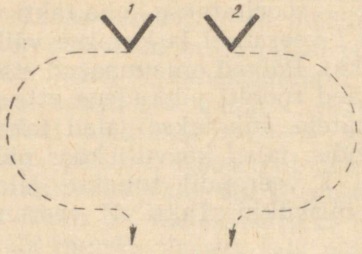

Joonis 89.

II tuur (taktid 1—16 teist korda)

1.—8. takt teist korda. Tantsijad asetavad sisemised käed teineteise õlgadele, välimised käed puusale ja sooritavad sammu nr. 3 (ülejalasamm varvas- ja kandastakutega). Nad alustavad parema jalaga ja liiguvad algul vasakule (joonis 90), siis paremale, uuesti vasakule ja paremale. Viimase takti III kaheksandikul tuuakse vasak jalg parema jala kõrvale, vallandades eelneva võtte, sooritavad tantsijad veerandpöörde päripäeva. Tantsijad on nüüd vasaku küljega pealtvaatajate poole (joonis 91).

Joonis 90.

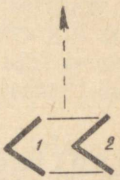

Joonis 91.

9.—15. takt teist korda. Poiss nr. 1 viib käed puusale, poiss nr. 2, olles tema taga, asetab oma käed poisi nr. 1 puusadele. Mõlemad sooritavad sammu nr. 4 (prisjadka) ja liiguvad lava keskele (joonis 91).

16. takt teist korda. Mõlemad tantsijad istuvad maha, viies sirutatud jalad ette. Nad on vasaku küljega pealtvaatajate poole.

III tuur (taktid 17—32)

17.—20. takt. Sooritatakse samm nr. 5 (sõudmine).
21.—23. takt. Sooritatakse samm nr. 6 (tasakaalu hoidmine).
24. takt. Tantsijad tõusevad püsti, pöördudes esipoolega

pealtvaatajate poole ja asetavad sisemised käed teineteise õlgadele, välimised puusale.

25.—32. t a k t. Tantsijad liiguvad sammuga nr. 7 (katšalotška) pealtvaatajate poole (joonis 92).

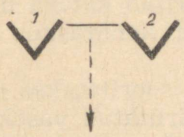

Joonis 92.

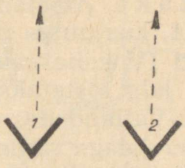

Joonis 93.

IV tuur (taktid 33—48)

33.—36. t a k t. Tantsijad vallandavad eelneva võtte, viivad käed puusale ja sooritavad sammu nr. 8 («nöörike» kandastakuga). Nad alustavad vasaku jalaga ja liiguvad tagaspidi (joonis 93).

37.—40. t a k t. Tantsijad sooritavad sammu nr. 9 (rõhksammud).

41.—48. t a k t. Poiss nr. 1 sooritab paigal sammu nr. 10 (polzunok). Poiss nr. 2, alustades parema jalaga, liigub sammuga nr. 11 (ujumine) päripäeva poisi nr. 1 eest mööda tema paremale küljele (joonis 94). 48. takti II veerandil tõuseb poiss nr. 1 täiskükist püsti. Mõlemad on nüüd esipoolega pealtvaatajate poole, käed puusal.

Joonis 94.

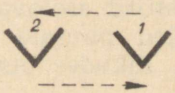

Joonis 95.

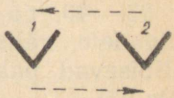

Joonis 96.

V tuur (taktid 1—16)

1.—2. t a k t. Sooritatakse samm nr. 12 (kohtade vahetus hüpetega). Poiss nr. 2 sooritab hüppe vasakule, ja möödudes poisi nr. 1 eest, läheb tema kohale. Poiss nr. 1 sooritab hüppe paremale, möödub poisi nr. 2 tagant ja läheb tema kohale (joonis 95).

3.—4. t a k t. Tantsijad vahetavad sammuga nr. 12 (kohtade vahetus hüpetega) uuesti kohad. Nüüd sooritab poiss nr. 1 hüppe vasakule, ja möödudes poisi nr. 2 eest, läheb oma kohale tagasi. Poiss nr. 2 sooritab hüppe paremale, möödub poisi nr. 1 tagant ja läheb oma kohale tagasi (joonis 96).

5.—16. t a k t. Kordub taktide 1—4 tegevus veel kolm korda.

VI tuur (taktid 17—32)

Tantsijad pöörduvad parema küljega pealtvaatajate poole. Poisil nr. 1 on käed puusal ja poiss nr. 2 asetab oma käed poisi nr. 1 puusadele.

17.—22. t a k t. Alustades vasaku jalaga, sooritavad tantsijad sammu nr. 11, kusjuures poiss nr. 1 sooritab kätega ujumisliigutusi. 22. takti IV kaheksandikul on paus, keharaskus on vasakul jalal, parem jalg tõstetakse maast.

23. t a k t. Vallandades eelneva võtte, sooritatakse takti I veerandil parema jalaga samm ette, viies sirutatud vasaku jala ette õhku. Parem käsi liigub ette, vasak taha (joonis 97). Takti III kaheksandikul sooritatakse paremal jalal kiiresti poolpööre päripäeva, vasak jalg tuuakse samal ajal parema jala juurde, keharaskus jääb paremale jalale. Käed viiakse külgedele alla. Olles nüüd vasaku küljega pealtvaatajate poole, heidetakse vasak jalg sirutatult ette õhku. Parem käsi viiakse ette, vasak taha.

24. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse vasaku jalaga suur samm ette, heites parema jala sirutatult ette õhku. Vasak käsi viiakse ette, parem taha. Takti II veerandil sooritatakse parema jalaga suur samm ette, heites vasaku jala sirutatult ette õhku. Parem käsi viiakse ette, vasak taha.

25.—32. t a k t. Kordub taktide 17—24 tegevus. Nüüd ollakse vasaku küljega pealtvaatajate poole, poiss nr. 2 sooritab kätega ujumisliigutusi, kuna poiss nr. 1 asetab oma käed poisi nr. 2 puusadele. Liikumine lõpetatakse esipoolega pealtvaatajate poole.

VII tuur (taktid 33—48)

33.—40. t a k t. Tantsijad asetavad sisemised käed teineteise õlgadele, välimised käed puusale ja sooritavad sammu nr. 13 (libisevad päkalöögid), liikudes otse pealtvaatajate poole (joonis 92).

41.—48. t a k t. Alustades vasaku jalaga, sooritavad mõlemad tantsijad sammu nr. 11 (ujumine).

VIII tuur (taktid 1—16)

1.—8. t a k t. Tantsijad sooritavad sammu nr. 14 (võimlemine).

9.—16. t a k t. Poiss nr. 1 sooritab sammu nr. 14 (võimlemine) edasi. Poiss nr. 2, tahes lõpetada eelneva sammu sooritamist, märkab, et poiss nr. 1 jätkab seda ja hakkab uuesti sooritama sammu nr. 14. Ta jääb aga hiljaks ja 9. takti I veerandil viib jalad taha, II veerandil toob tagasi kükkasendisse; 11. takti I veerandil tõuseb püsti, II veerandil laskub jälle kükki jne. tuuri lõpuni. 16. takti II veerandil pöörduvad tantsijad seljati, poiss nr. 1 parema küljega, poiss nr. 2 vasaku küljega pealtvaatajate poole.

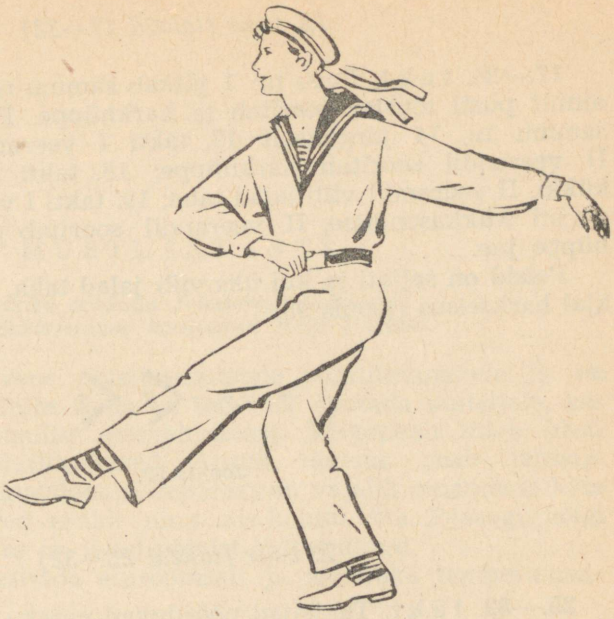

Joonis 97.

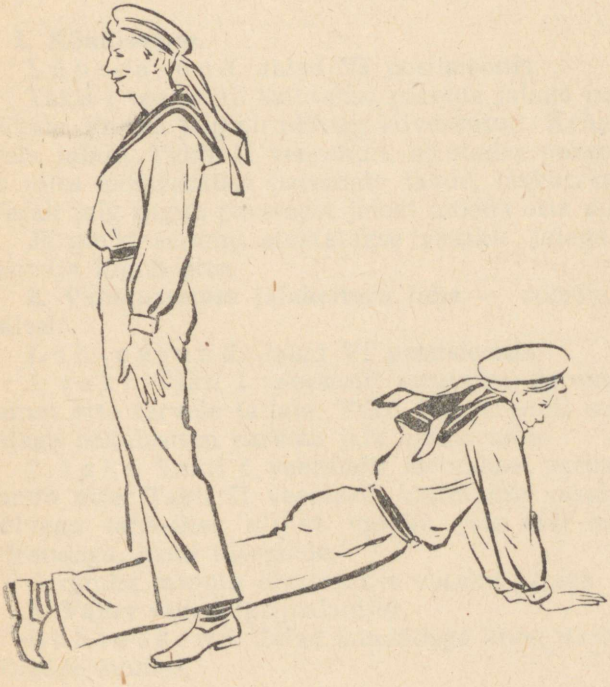

Joonis 98.

IX tuur (taktid 17—32)

17.—24. t a k t. Poiss nr. 1 jätkab sammu nr. 14 (võimlemine), ainult püsti tõustes sooritab ta harkhüppe. Poiss nr. 2 sooritab sammu nr. 14 järgmiselt: 17. takti I veerandil seisab paigal, II veerandil sooritab harkhüppe; 18. takti I veerandil laskub kükki, II veerandil viib jalad taha; 19. takti I veerandil toob jalad uuesti kükkasendisse, II veerandil sooritab püsti tõustes harkhüppe jne.

Poisid on seljati ja kui üks viib jalad taha, siis teine on samal ajal harkseisus (joonis 98).

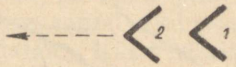

Joonis 99.

X tuur (taktid 25—32)

25.—32. t a k t. Tantsijad pöörduvad vasaku küljega pealtvaatajate poole ja lahkuvad sammuga nr. 5 (matalotška) lavalt (joonis 99).

MUSTLASTANTS

Tantsu seadnud Jekaterina Lebedeva.
Tantsukirjelduse koostanud Nelli Uustalu.

Tants tugineb vene mustlastantsude põhiliikumistele ja on seatud ühele tüdrukule. Seda on soovitav õpetada tantsijale, kes omab eelnevat tantsulist ettevalmistust. Kõigepealt tuleb hästi selgeks õppida põhiliikumised. Antud tantsus peab tantsija omama head koordinatsiooni, seepärast on vajalik omandada käte ja jalgade liigutused eraldi ning siis kokku liita. Peaaegu kõigi põhiliikumiste juures on jalad põlvist lõdvendatud.

Tantsu tuleb esitada elurõõmsalt ja mõõduka temperamendiga.

PÕHILIIKUMISED

Taktimõõt $^{2}/_{4}$

1. Kõnnisamm.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis.

Takti I veerandil astutakse parema jalaga poolpikk samm ette päkale. Parem jalg on põlvest kõverdatud. Keharaskus jääb vasakule jalale. Takti II veerandil, sirutades paremat jalga põlvest ja viies keharaskuse paremale jalale, laskutakse tervele tallale. Vasak jalg liigub paremast jalast mööda ette uueks sammuks.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga. Selle sammuga tantsija liigub ette.

2. Vahetussamm jalaheitega taha — sooritatakse kahe takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis.

1. t a k t. Takti I veerandil astutakse parema jalaga poolpikk samm ette tervele tallale. Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga päkalsamm parema jala kanna taha.

2. t a k t. Takti I veerandil astutakse parema jalaga lühike samm ette. Takti II veerandil tõstetakse vasak jalg kõverdatud põlvega taha-üles nii, et vasaku jala säär on peaaegu rööbiti põrandaga, kand ülespoole.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga.

3. Vajuv samm (pripadanije).

L ä h t e a s e n d. Jalad kandadega koos, varbad viidud natuke külgede suunas.

Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga aktsenteeritud paigalsamm. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga päkalsamm parema jala kanna juures. Takti III kaheksandikul toimub takti I kaheksandiku tegevus. Takti IV kaheksandikul toimub takti II kaheksandiku tegevus.

Järgmist sammu alustatakse jälle parema jalaga.

4. Päkalöögid ees.

Takti I kaheksandikul sooritatakse väike paigalhüpak paremale jalale, vasak jalg viiakse sirutatud põlvega ette-üles. Parema jala põlv on kõverdatud. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga päkalöök maha parema jala ees IV positsiooni. Takti III ja IV kaheksandikul kordub takti I ja II kaheksandiku tegevus.

Sama liikumist alustatakse ka teise jalaga, siis toimub takti I kaheksandikul hüpak vasakule jalale.

5. Kannalööksamm (golubets).

Takti I veerandil laskutakse mõlema jala põlvest veidi alla ja kannad libistatakse mööda maad külgede suunas. Varbad on peaaegu koos. Takti II veerandil, sirutudes põlvist, tuuakse kannad mööda maad libistades kokku.

6. Vahetussamm jooksuna.

Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga pikk samm ette. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga päkalsamm parema jala kanna juurde. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga lühike samm ette. Takti IV kaheksandikul on paus.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga ja sooritatakse ette liikudes väga hoogsalt. Antud sammu juures sooritab tantsija kätega kaheksataolise liigutuse. Käed on küünarliigeseist kõverdatud ja viidud ette rööbiti rinna kõrgusele. Käelabad on peopesadega väljapoole ja sõrmedega ülespoole (joonis 100). Sooritades vahetussammu parema jalaga, viib tantsija käed paremale-alla, umbes puusade kõrgusele ja sealt jälle kaarega üles. Sooritades vahetussammu vasaku jalaga, viib ta käed vasakule-alla ja sealt kaarega üles.

7. Libisevad päkalöögid (tšetšotka).

Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga väike rõhuline samm taha. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jala päkaga kiired libisevad löögid mööda maad ette ja taha. Löökide juures peab vasaku jala laba olema täiesti lõdvendatud.

Takti III ja IV kaheksandikul kordub takti I ja II kaheksandiku tegevus, alustades teise jalaga.

8. Etteliikumine painutuse ja jalaheitega taha — sooritatakse kahe takti vältel.

Sammu sooritamise ajal on jalad põlvist kõverdatud.

Takti eelosal tõstetakse parem jalg põlvest kõverdatuna taha-üles nii, et parema jala säär on peaaegu rööbiti maaga ja kand

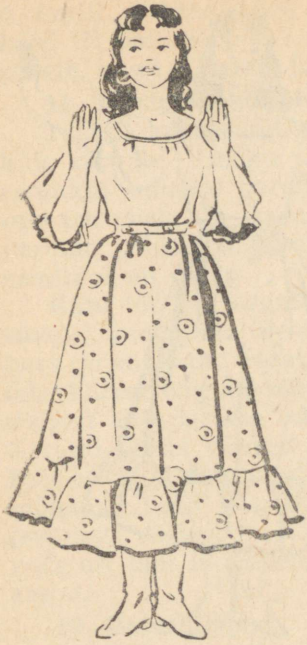

Joonis 100.

Joonis 101.

on suunatud üles. Samal ajal sooritatakse vasaku jala päkal veerandpööre (90°) vasakule, painutades ülakeha taha-paremale. Käed koos rätikuga tõstetakse üles (joonis 101).

1. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm ette. Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga samm ette.

2. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm ette. Takti II veerandil tõstetakse vasak jalg põlvest kõverdatuna taha-üles, nagu eeltaktil parem jalg. Samal ajal sooritatakse parema jala päkal pööre paremale. Keha painutatakse taha-vasakule. Käed on ülal.

Järgmist sammu alustatakse teise jalaga.

9. Vahetussamm tagaspidi.

Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga samm taha. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga päkalsamm parema jala ees. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga samm taha. Samal ajal tõstetakse põlvest sirutatud vasak jalg ette-üles. Takti IV kaheksandikul on paus.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga.

Esimese ja teise takti vältel sooritab tantsija kätega kaheksa, nagu kirjeldatud sammu nr. 6 juures. Kolmandal taktil tuuakse küünarliigeseist kõverdatud käed ette rinna kõrgusele risti.

Joonis 102.

Joonis 103.

Parema käe peopesa ülessuunatud sõrmedega on suunatud vasakule ja vasaku käe peopesa paremale (joonis 102). Neljandal taktil viiakse käed kaarega alt läbi külgedele nii, et parema käe peopesa on suunatud paremale, vasaku käe peopesa vasakule (joonis 103).

10. Päkapöörded sääretõstetega küljele.

Takti eelosal viiakse põlvest kõverdatud parem jalg üles nii, et mõlema jala põlved on koos ja parema jala säär on suunatud paremale, kannaga tahapoole. Samal ajal tõstetakse vasaku jala kand maast ja selle varbad pööratakse paremale.

Takti I veerandil asetatakse parem jalg päkale vasaku jala ette. Samal ajal pööratakse vasaku jala varbad vasakule. Takti II veerandil kordub takti eelosa tegevus, alustades teise jalaga. Eelneva sammu täitmisel peab jälgima, et põlved oleksid koos ega toimuks üles-alla vetrumist.

Käte töö on järgmine: takti eelosal viiakse käed III positsiooni, peopesadega ülespoole; 1. ja 2. taktil on käed III positsioonis; 3. taktil tuuakse parem käsi ülalt alla rinna kõrgusele. Allatoomisel on käsi randmest kõverdatud peopesaga vasakule ja sõrmedega ülespoole. Kätt liigutatakse kiiresti küljelt küljele. 4. taktil tuuakse alla vasak käsi ja teda liigutatakse kiiresti küljelt küljele. Peopesa on suunatud paremale, sõrmedega ülespoole.

5. taktil viiakse käed kõrvalt üles III positsiooni, 6. taktil on käed III positsioonis. 7. taktil tuuakse parem käsi ette rinna kõrgusele, nagu 3. taktil jne.

11. Tšetšotka küljele.

Takti I kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga samm vasakule-kõrvale. Vasaku jala põlv on lõdvendatud. Takti II kaheksandikul tehakse parema jalaga kiireid päkalööke diagonaalselt ette-paremale ja tagasi. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga paigalsamm vasaku jala juurde. Takti IV kaheksandikul on paus.

Käte töö on järgmine: lähteasendis on vasak käsi III positsioonis, peopesaga ülespoole. Parem käsi on ees rinna kohal, peopesa on suunatud vasakule. 1. ja 2. taktil liigutatakse parema käe laba kiiresti küljelt küljele. 3. ja 4. takti vältel tuuakse vasak käsi ülevalt alla parema käe juurde. Peopesa on suunatud paremale. 5. takti vältel viiakse mõlemad käed kaarega alt läbi külgedele. Peopesad on suunatud väljapoole (joonis 103). 6. taktil tuuakse mõlemad käed kaarega alt läbi ette rinna kõrgusele risti, peopesadega väljapoole (joonis 102). 7. taktil viiakse käed uuesti kaarega alt läbi külgedele nagu 5. taktilgi. 8. taktil võetakse lähteasend.

12. Harkihüpped.

Takti I veerandil sooritatakse hüpe mõlemale jalale II otsepositsiooni. Käed viiakse sirutatud küünarliigestega külgedele. Peopesad on suunatud väljapoole. Takti II veerandil sooritatakse hüpak vasakule jalale, tuues põlvest kõverdatud parema jala labajalaga vasaku jala sääremarja juurde. Parema jala põlv on suunatud paremale. Samal ajal tuuakse käed ette rinna kohale risti, peopesadega väljapoole (joonis 102).

Järgmist sammu alustatakse teise jalaga, käte töö jääb samaks.

13. Ristsamm.

L ä h t e a s e n d. Küünarliigesest sirge parem käsi viiakse paremale küljele pea kõrgusele, peopesaga väljapoole. Küünarliigesest sirge vasak käsi viiakse vasakule küljele õla kõrgusele, peopesaga väljapoole.

Takti I kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga rõhuline samm parema jala eest risti mööda. Takti II kaheksandikul sooritatakse parema jalaga aktsenteeritud päkalsamm paigal. Takti III kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga aktsenteeritud päkalsamm vasakule küljele. Takti IV kaheksandikul sooritatakse aktsenteeritud päkalsamm parema jalaga paigal.

14. Hüpak ülakeha painutusega — sooritatakse kahe takti vältel.

Takti eelosal sooritatakse väike hüpak vasakul jalal. Samal ajal tõstetakse põlvest kõverdatud parem jalg taha-üles.

1. t a k t. Takti I veerandil astutakse parema jalaga samm ette koos ülakeha painutusega ette. Takti III kaheksandikul, sirutu-

des ülakehast, astutakse vasaku jalaga väike samm ette. Takti IV kaheksandikul toimub takti eelosa tegevus.

2 t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga päkalsamm taha. Ülakeha painutatakse taha. Takti III kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga väike samm ette. Ülakehast toimub pehme sirutus. Takti IV kaheksandikul toimub takti eelosa tegevus.

TANTSUKIRJELDUS

Taktimõõt $^2/_4$

O s a v õ t j a d. Üks tüdruk.

L ä h t e a s e n d. Tantsija seisab lava tagumiste parempoolsete külgkardinate juures vasaku küljega pealtvaatajate poole. Käed on vabalt all. Paremas käes on võrdlemisi suur kolmnurkne rätik.

Eelmängu kahe esimese takti jooksul seisab tantsija lähteasendis. Eelmängu kolmandal taktil viskab tantsija rätiku õlgadele, sooritades parema käega ringi rinna eest mööda üle pea parema õla juurde. Eelmängu IV taktil viib ta vasaku käe parema õla juurde ja võtab rätiku teisest otsast kinni. Nüüd on tantsijal mõlemad käed parema õla juures ja kummaski käes üks rätiku nurk (joonis 104).

I tuur (taktid 1—16)

Tempo on aeglane.

1.—4. t a k t. Alustades parema jalaga, liigub tantsija sammuga nr. 1 (kõnnisamm) mööda lava tagakülge vasakpoolse tagumise nurga suunas (joonis 105).

5.—8. t a k t. Liikudes samas suunas edasi, sooritab tantsija sammu nr. 2 (vahetussamm jalaheitega taha).

9.—12. t a k t. Sooritades sammu nr. 1 (kõnnisamm), liigub tantsija lava keskme suunas (joonis 106).

13.—15. t a k t. Sammuga nr. 3 (pripadanije) pöörleb tantsija paigal päripäeva. Hoides kummagi käega rätiku otstest, viib ta vasaku käe vasakule-kõrvale, parema käe pea kohale, peopesaga ettepoole. Keha on kergelt painutatud vasakule ja vaade suunatud üle vasaku õla. Pöörlemisel väristab ta käsi randmeist paremale ja vasakule.

16. t a k t. Tantsija sooritab sammu nr. 5 (golubets), samal ajal sirutudes.

II tuur (taktid 17—24)

Tempo on aeglane ja kord-korralt kiireneb.

17.—20. t a k t. Alustades parema jalaga, sooritab tantsija sammu nr. 4 (päkalöögid ees). Rõhutades esimest sammu, viib ta

Joonis 104.

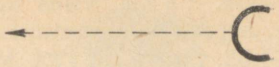

Joonis 105.

Joonis 106.

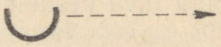

Joonis 107.

käed rätikuga üles pea kohale. 18. taktil kordub samm vasaku jalaga. 19. taktil parema ja 20. taktil vasaku jalaga. Selle sammuga liigub ta enese suhtes vasakule (joonis 107).

21.—23. t a k t. Alustades parema jalaga, pöörleb ta sammuga nr. 4 (päkalöögid ees) paigal vastupäeva. Samm sooritatakse kogu aeg sama jalaga. Käed on endises asendis.

24. t a k t. Olles esipoolega pealtvaatajate poole, sooritab ta sammu nr. 5 (golubets).

III tuur (taktid 25—36 kaks korda)

Tempo on kiire.

25.—32. t a k t. Sammuga nr. 6 (vahetussamm jooksuna) liigub tantsija mööda suurt ringjoont vastupäeva lava sügavusse-keskele ja sealt ette-keskele (joonis 108). Käed koos rätikuga sooritavad kaheksaid.

Joonis 108.

33.—36. takt. Viies käed koos rätikuga hoogsalt üles pea kohale, sooritab ta sammu nr. 7 (tšetšotka).

25.—32. takt teist korda. Tantsija sooritab sammu nr. 8 (etteliikumine painutuse ja jalaheitega taha) neli korda.

33.—35. takt teist korda. Olles lava eesmises vasakpoolses nurgas, pöörleb tantsija paigal sammuga nr. 3 (pripadanije) kaks ringi päripäeva. Ülakeha on painutatud ette-vasakule, käed koos rätikuga on ees. 34. taktist alates hakkab keha sirutuma.

36. takt teist korda. Tempo on aeglane. Takti I veerandil, seistes paigal, parem jalg kõverdatult ees IV positsioonis ja pöördudes 45° paremale, viib ta mõlemad käed koos rätikuga hoogsalt üles. Takti II veerandil viskab tantsija hoogsalt rätiku enesest eemale maha ja viib seejärel käed rinna kohale risti, peopesadega väljapoole (joonis 102).

IV tuur (taktid 37—60)

Tempo on kiire.

37.—48. takt. Sammuga nr. 9 (vahetussamm tagaspidi) taganeb tantsija lava keskele (joonis 109).

49.—56. takt. Sammuga nr. 10 (päkapöörded sääretõstetega küljele) liigub tantsija ette (joonis 110).

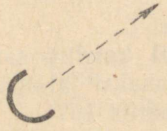

Joonis 109.

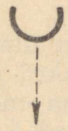

Joonis 110.

56.—60. takt. 60. takt tuleb mängida aeglaselt. Pöörlemine kõnnisammudega paremale ja vasakule. 57. takti I veerandil astutakse parema jalaga samm paremale-kõrvale. II veerandil sooritatakse parema jala päkal poolpööre paremale ja astutakse vasaku jalaga samm vasakule-kõrvale. 58. takti I veerandil, sooritanud vasaku jala päkal poolpöörde paremale, astutakse parema jalaga samm paremale-kõrvale. Parema jala põlv kõverdatakse, vasak jalg on sirutatud ja poolpõiki taga päkal. II veerandil, painutades ülakeha veidi paremale, sooritatakse rinna kõrgusel üks ristiplaks. 59. takti I veerandil astutakse vasaku jalaga samm vasakule-kõrvale. II veerandil sooritatakse vasaku jala päkal poolpööre vasakule ja astutakse parema jalaga samm paremale-kõrvale.

60. takti I veerandil, sooritanud parema jala päkal poolpöörde vasakule, astutakse vasaku jalaga samm vasakule-kõrvale. II veerandil laskub tantsija paremale põlvele. Ülakeha on painutatud

Joonis 111.

ette ja pea langetatud. Tantsija on lava eesmises parempoolses nurgas parema õlaga diagonaalselt pealtvaatajate poole (joonis 111).

V tuur (taktid 61—68 kaks korda)

Tempo on aeglane ja läheb kord-korralt kiiremaks.

61.—68. takt. 61. ja 62. takti vältel tõstab tantsija aeglaselt pea ja sirutub ülakehast. Ta viib küünarliigeseist kõverdatud käed ette, peopesadega ülespoole (joonis 112). 62. takti I veerandil tõstab ta paremat õlga, II veerandil langetab õla tagasi. Nii kestab õla tõstmine ja langetamine tuuri lõpuni. Alates 65. taktist hakkab tantsija aeglaselt püsti tõusma. 68. takti lõpuks on ta püsti ja pöördub vasaku küljega diagonaalselt pealtvaatajate poole.

Joonis 112.

61.—68. takt teist korda. Tantsija liigub harilikkude pehmete kõnnisammudega lava eesmisest parempoolsest nurgast mööda lava eesäärt eesmise vasakpoolse nurga suunas. Käed on eespool kirjeldatud asendis. Nüüd aga tõstab ja langetab ta vasakut õlga (joonis 113).

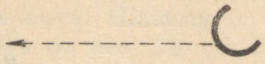

Joonis 113.

VI tuur (taktid 61—68 kaks korda)

Tempo on kiire.

61.—68. takt kaks korda. Selle vältel sooritab tantsija sammu nr. 11 (tšetšotka küljele) ja liigub diagonaalselt lava tagumise parempoolse nurga suunas (joonis 109).

VII tuur (taktid 61—68 kaks korda)

Tempo on väga kiire.

61.—68. takt. Sooritanud poolpöörde vastupäeva, liigub tantsija sammuga nr. 6 (vahetussamm jooksuna) ringil vastupäeva lava sügavusse-keskele ja sealt otse pealtvaatajate poole (joonis 114).

61.—68. takt teist korda. Alustades parema jalaga sammu nr. 12 (harkihüpped), liigub tantsija tagaspidi lava sügavuse suunas.

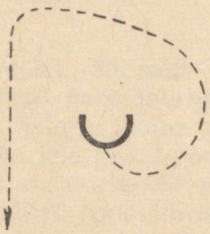

Joonis 114.

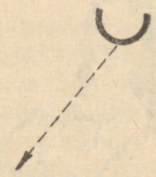

Joonis 115.

VIII tuur (taktid 61—68 kaks korda)

Tempo on väga kiire.

61.—64. takt. Sammuga nr. 6 (vahetussamm jooksuna), alustades vasaku jalaga, liigub tantsija diagonaalselt lava ette vasakusse nurka rätiku juurde (joonis 115).

65.—68. takt. Tantsija sooritab sammu nr. 13 (ristsamm). Rätik on maas tantsija ees.

61.—64. takt teist korda. Tantsija jätkab sammu nr. 13 (ristsamm) sooritamist.

65.—66. takt teist korda. Tantsija viib vasaku jala taha päkale ja laskub aeglaselt poolkükki. Samal ajal toob ta parema käe ülalt pea kohalt ette rinna kõrgusele. Peopesa on suunatud vasakule, sõrmedega ülespoole. Randmest toimub kiire käelaba liigutamine küljelt küljele. Vasak käsi on viidud vasakule-kõrvale, peopesaga väljapoole.

67. takt teist korda. Tantsija võtab parema käega rätiku maast ja viib selle kaarega rinna eest mööda üles pea kohale.

68. takt teist korda. Tantsija tõuseb püsti, võtab vasaku käega rätiku teisest otsast kinni, hoides seda ülal pea kohal.

IX tuur (taktid 69—80)

Tempo on kiire.

Sooritades sammu nr. 14 (hüpak ülakeha painutusega), liigub tantsija mööda lava eesäärt parempoolse eesmise nurga suunas (joonis 107).

X tuur (taktid 81—88)

Tempo on väga kiire.

81.—83. takt. Alustades parema jalaga, pöörleb tantsija kuue hariliku kõnnisammuga kaks ringi päripäeva, liikudes samal ajal paremale. Käte töö on järgmine: lähteasendis on sirutatud käed viidud koos rätikuga ette rinna kõrgusele. Kui samm sooritatakse parema jalaga, viiakse parem käsi üles, pea kõrgusele, vasak aga allapoole vöökohta. Kui samm sooritatakse vasaku jalaga, siis viiakse vasak käsi üles, parem alla, jne.

84. takt. Tantsija sooritab parema jalaga sammu paremale-kõrvale, viies keharaskuse paremale jalale. Painutades ülakeha paremale, viib ta ka käed paremale.

85.—87. takt. Kordub taktide 81—83 tegevus, alustades vasaku jalaga, pöörlemise ja liikumisega vasakule.

Joonis 116.

88. t a k t. Tempo on aeglane. Takti I veerandil tantsija astub vasaku jalaga sammu vasakule-kõrvale. Takti II veerandil sooritab ta parema jalaga sammu ette vasakust jalast risti mööda ning kõverdades paremat jalga põlvest, viib ta keharaskuse sellele. Samaaegselt pöörab tantsija parema õla ette ja viib käed koos rätikuga kaarega paremalt vasakule üle pea, heites nii rätiku endale õlgadele. Ta lõpetab nii, et hoiab mõlema käega vasaku õla juures rätiku otstest kinni (joonis 116).

TARANTELLA

Tantsu seadnud Nadežda Taarna.
Tantsukirjelduse koostanud Aleksandra Tratsevskaja.

Tarantella on populaarne itaalia rahvatants ja oma üldiseloomult hoogne ning uljas tants. Jalgade ja käte töö on kiire ja terav. Tants nõuab tantsijailt head väljendusrikkust. Kirjeldatud tants antakse lavalises vormis ja on mõeldud esitamiseks ühele tüdrukule, kuid tantsu võib lavastada ka kahele või enamale tantsijale.

PÕHILIIKUMISED

Taktimõõt $^6/_8$

Märkus. $^6/_8$ taktimõõdu puhul on käesolevas tantsus takt jagatud osadeks. Esimesel juhul on takt jagatud pooleks (à $^3/_8$), teisel juhul kuueks osaks (à $^1/_8$) ja iga osa kannab nimetust — kaheksandik.

1. Hüpetesamm hüpakuga.

Lähteasend. Jalad III positsioonis, parem jalg eespool. Käed puusal, sõrmed eespool.

Takti I poolel astutakse parema jalaga pikk samm ette täistallale. Samal ajal heidetakse põlvest ja põiast sirutatud vasak jalg ette. Põlv on suunatud küljele, kand viidud ette (välja pööratud). Ülakeha on painutatud veidi vasakule, parem õlg on suunatud ettepoole, vasak taha, pea pööratud vasakule (joonis 117). Takti II poolel sooritatakse paremal jalal kerge hüpe ja laskutakse täistallale, samaaegselt kõverdatakse vasak jalg põlvest nii, et sirutatud jalapöid on parema jala pahkluu kõrgusel. Põlv on suunatud küljele. Ülakeha, pea ja käed püsivad endises asendis.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga. Vastavalt sellele muutub ka pea ja ülakeha suund vastupidiseks.

Märkus. Pärast hüpet tuleb kõigepealt maanduda päkale, siis laskuda täistallale. See märkus käib iga liikumise kohta, kus toimuvad hüpped.

2. Pöiajooks.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis. Käed puusal, sõrmed eespool.

Joonis 117.

Joonis 118.

Takti I poolel sooritatakse parema jalaga jooksusamm ette päkale, samal ajal tõstetakse põlvest tugevasti kõverdatud ja põiast sirutatud vasak jalg taha-üles. Põlv on suunatud otse ette. Ülakeha ja pea kallutatakse liikumissuunas ettepoole. Takti II poolel sooritatakse samasugune samm vasaku jalaga, parem jalg tõstetakse taha-üles. Ülakeha ja pea püsivad endises asendis. Liikumine on väga hoogne.

3. Varvasastak hüpakuga — sooritatakse nelja takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, parem eespool. Käed on tõstetud III positsiooni. Vasaku käe peopesa on pööratud ülespoole ja parema käe peopesa on asetatud vasakule peopesale.

1. t a k t. Takti I poolel sooritatakse vasakul jalal madal hüpak. Jalg on põlvest lõtv. Samaaegselt pannakse parem jalg vasaku jala ette varvasastakusse. Põlv on kõverdatud ja suunatud küljele. Parema käega lüüakse plaks vastu käe peopesa (joonis 118). Takti II poolel kordub vasakul jalal madal hüpak. Parem jalg püsib endises asendis ja eemaldub veidi põrandast. Käed lüüa plaksuga kokku.

2. t a k t. Takti I poolel sooritatakse vasakul jalal madal hüpak ning laskutakse parema jala täistallale. Põlv on lõtv. Põlvest

kõverdatud vasak jalg asetatakse samaaegselt parema jala ette varvasastakusse. Põlv on suunatud küljele. Takti II poolel sooritatakse paremal jalal madal hüpak, vasak jalg püsib endises asendis ja eemaldub veidi põrandast. Käed lüüa plaksuga kokku.

3. t a k t. Takti I poolel sooritatakse paremal jalal hüpak ja laskutakse vasaku jala täistallale. Põlvest kõverdatud ja põiast sirutatud parem jalg asetatakse vasaku jala ette varvasastakusse. Käed lüüa plaksuga kokku. Takti II poolel kordub 2. takti I poole liikumine.

4. t a k t. Kordub 3. takti liikumine.

Seda sammu sooritatakse nii kohapeal kui ka liikumisega selg ees tagaspidi.

M ä r k u s. Käteplaksud sooritatakse koos antud liikumisega ainult II tuuril. Ülejäänud tuuridel on käed III positsioonis, sõrmed veidi rippuvad.

4. Ristsamm pöördega ja hüpaksamm — sooritatakse nelja takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, vasak jalg eespool. Käed puusal.

1. t a k t. Takti I poolel sooritatakse vasaku jala tõukelt parema jalaga madal, lühike ja kiire külghüpe paremale, laskudes seejuures põlvest veidi alla. Põlv ja jalapöid on suunatud küljele. Samal ajal viiakse kiirelt ja järsult vasak jalg eest risti üle parema ja asetatakse päkale. Põlv on kõverdatud ja suunatud vasakule. Keharaskus on mõlemal jalal. Ülakeha on kallutatud kergelt vasakule. Õlad ja pea on otse. Takti II poolel on paus (joonis 119).

Joonis 119.

2. t a k t. Takti I poolel jäetakse ülakeha ja pea hetkeks endisesse asendisse, pöördutakse järsult 90° paremale (päripäeva). Parem jalg on nüüd eespool IV positsioonis, vasak jalg taga. Põlved on veidi kõverdatud ja suunatud külgedele. Keharaskus on mõlemal jalal. Ülakeha painutatakse paremale, õlad ja pea pööratakse pealtvaatajate poole. Käed on puusal.

Takti IV ja V kaheksandikul laskutakse parema jala päkalt täistallale. Põlv on kõverdatud ja suunatud otse ette. Samaaegselt tõstetakse põlvest tugevasti kõverdatud ja põiast sirutatud vasak jalg taha-üles. Vasaku jala põlv on parema jala põlve juures ja suunatud otse ette. Ülakeha kallutatakse ette, pea pööratakse paremale (joonis 120). Takti VI kaheksandikul

Joonis 120.

sooritatakse parema puusa kõrgusel üks riivamisplaks. Ülakeha ja pea püsivad endises asendis.

3. takt. Takti I poolel astutakse vasaku jalaga pikk rõhksamm ette täistallale, samaaegselt tõstetakse parem jalg hoogsalt ette-üles (umbes 90° all). Parema jala põlv on kõverdatud ja suunatud paremale, sääreosa sirutatud põlaga on suunatud vasakule. Ülakeha sirutatakse ja kallutatakse veidi taha-paremale. Vaade on suunatud paremale. Vasak käsi on III positsioonis, peopesaga ülespoole. Parem käsi sirutatakse veidi allapoole õlajoont paremale, käelaba on rippuv. Takti II poolel sooritatakse vasakul jalal madal hüpak. Käed, pea, ülakeha ja parem jalg püsivad endises asendis.

4. takt. Takti I poolel kordub 3. takti II poole liikumine. Takti II poolel laskutakse paremal jalal täistallale ette IV positsiooni ning kõverdudes põlvest, kantakse keharaskus üle paremale jalale. Vasak jalg jääb põlvest kõverdatult taha päkkseisu. Ülakeha painutatakse taha-paremale, pea on pööratud paremale, käed puusal.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga, s. o. pööre sooritatakse vastupäeva, hüpped paremal jalal, vasak jalg tõstetakse üles. Ülakeha ja pea painutatakse taha-vasakule.

Liikumine toimub väga kiirelt, pöörded paremale ja vasakule järsult, etteastesammud on rõhutatud, hüpped kerged, poosid avarad.

5. Ristiplaksud — sooritatakse nelja takti vältel.

Lähteasend. Jalad IV positsioonis. Vasak jalg on eespool täistallal ja välja pööratud. Põlv on kõverdatud ja suunatud vasakule. Parem jalg on põlvest kõverdatud ja asub päkkseisus taga. Keharaskus on vasakul jalal.

1. takt. Sujuva allalaskumisega (parema jala kand tõstetakse üles) sooritatakse takti I poolel paremal küljel vasaku käe peopesaga vastu paremat peopesa üks ristiplaks. Ülakeha ja pea painutatakse kergelt paremale. Vaade on suunatud otse.

2. takt. Jätkates sujuvalt allalaskumist, viiakse käed eestpoolt vasakule ning takti I poolel sooritatakse parema käega üks ristiplaks vastu vasakut peopesa. Ülakeha ja pea painutatakse vasakule, vaade jääb otse.

3. takt. Jätkates sujuvalt allalaskumist, sooritatakse takti I

poolel plaks paremal küljel, takti II veerandil — vasakul küljel. Vastavalt painutatakse ka ülakeha ja pead, vaade jääb otse.

4. takt. Kordub 3. takti liikumine. Takti lõpuks on tantsija laskunud paremale põlvele.

Liikumine on elav ja mänglev. Käteplaksud on lühikesed ja peavad kõlama selgelt.

6. Liikumine tagaspidi päkalöögiga — sooritatakse kahe takti vältel.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis, põlved lõdvestatud ja suunatud otse ette. Parem käsi on III positsioonis, kergelt rippuv peopesa on suunatud allapoole, vasak käsi eespool rinna kõrgusel, peopesa pööratud enese poole. Ülakeha on painutatud vasakule, pea pööratud paremale, vaade suunatud tõstetud parema käe alla.

1. takt. Takti I ja II kaheksandikul laskutakse vasaku jala tõukelt parema jala täistallale. Põlv on kõverdatud ja suunatud otse ette. Samaaegselt tõstetakse põlvest kõverdatud ja põiast sirutatud vasak jalg taha-üles. Vasaku jala põlv on parema jala põlve juures ja suunatud otse ette. Takti III kaheksandikul asetatakse vasak jalg päkalöögiga parema jala kanna juurde. Keharaskus kantakse üle vasakule jalale. Samaaegselt tõstetakse parem jalg veidi üles. Põlved on veidi kõverdatud ja suunatud ette. Ülakeha, pea ja käed püsivad endises asendis. Takti IV ja V kaheksandikul asetatakse põlvest kõverdatud parem jalg vasaku jala juurde päkale ja laskutakse täistallale. Põlv on suunatud ette. Samal ajal tõstetakse vasak jalg põlvest kõverdatult ja põiast sirutatult taha-üles. Ülakeha, pea ja käed on endises asendis. Takti VI kaheksandikul kordub takti III kaheksandiku liikumine.

2. takt. Kordub 1. takti I—IV kaheksandiku liikumine, alustada sama jalaga. Takti V ja VI kaheksandikul on paus.

Järgmist takti alustatakse vasaku jalaga, s. o. parema jala tõukelt laskutakse vasakule jalale, parem tõstetakse taha-üles. Vastavalt muutub ka käte asend ning ülakeha ja pea suund (joonis 121).

Liikumine sooritatakse kergete madalate hüpetega ühelt jalalt teisele, liikudes seejuures selg ees tagaspidi.

7. Harkihüpe jala etteviimisega — sooritatakse nelja takti vältel.

Joonis 121.

Lähteasend. Jalad III positsioonis, parem jalg eespool. Käed puusal.

1. takt. Takti I poolel laskutakse väikese hüppega põlvi kõverdades rõhutatult II positsiooni (harkihüpe) täistallale. Keharaskus asub mõlemal jalal. Põlved ja põiad on pööratud väljapoole. Samaaegselt avatakse käed avaralt külgedele, veidi allapoole õlajoont, peopesad on pööratud üles. Vaade suunatud otse. Takti II poolel laskutakse väikese hüppega vasaku jala täistallale. Keharaskus kantakse vasakule jalale. Samaaegselt kõverdatakse küljele suunatud parem jalg põlvest nii, et selle sirutatud põid on vasaku jala põlve kõrgusel. Parem käsi tõstetakse III positsiooni, peopesaga ülespoole, vasak käsi kõverdatakse ees rinna kõrgusel, peopesa pööratud väljapoole. Ülakeha ja pea kallutatakse vasakule, vaade on suunatud tõstetud parema käe alla (joonis 122).

2. takt. Takti I poolel sooritatakse vasaku jalaga väike hüpak täistallale. Käed, pea, ülakeha ja parem jalg püsivad endises asendis. Takti II poolel kordub 2. takti I poole tegevus.

3. takt. Takti I poolel kordub 1. takti I poole liikumine. Takti II poolel laskutakse väikese hüppega parema jala täistallale. Vasak jalg tõstetakse kõverdatud põlve ja sirutatud põiaga parema jala põlve kõrgusele. Põlv on suunatud küljele. Vasak käsi viiakse ülespoole pööratud peopesaga III positsiooni, parem käsi kõverdatakse ees rinna kõrgusel, väljapoole pööratud peopesaga. Ülakeha ja pea kallutatakse paremale, vaade on suunatud tõstetud vasaku käe alla.

Joonis 122.

4. takt. Takti I poolel sooritatakse parema jalaga väike hüpak. Käed, pea, ülakeha ja vasak jalg püsivad endises asendis. Takti II poolel kordub 4. takti I poole liikumine.

Liikumine toimub hoogsalt ja mänglevalt.

8. Hüpaksammud ette ja tagasi — sooritatakse nelja takti vältel.

Lähteasend. Jalad III positsioonis, parem jalg eespool. Käed vaheliti rinnal, parem käsi toetub vasakule õlavarrele.

1. takt. Takti I poolel astutakse parema jalaga pikem samm paremale ette täistallale. Põlv on lõtv ja suunatud ette. Samaaegselt tõstetakse väljapööratud põlve ja põiaga sirutatud vasak jalg taha. Ülakeha ja pea kallutatakse liikumissuunas ette-pare-

Joonis 123.

Joonis 124.

male. Vaade on suunatud vasakule (joonis 123). Takti II poolel sooritatakse parema jalaga väike hüpak. Ülakeha, käed ja vasak jalg püsivad endises asendis.

2. t a k t. Kordub 1. takti II poole liikumine kaks korda.

3. t a k t. Takti I poolel astutakse vasaku jalaga pikem samm tagaspidi. Samaaegselt tõstetakse põlvest kõverdatud ja põiast sirutatud parem jalg ette-üles. Põlv on suunatud paremale, sääreosa sirutatud põiaga aga vasakule. Parem käsi tõstetakse III positsiooni, vasak asetatakse puusale. Vasak õlg on pööratud veidi ette, parem — tahapoole (joonis 124). Takti II poolel sooritatakse vasaku jalaga väike hüpak. Käed, pea, ülakeha ja parem jalg püsivad endises asendis.

4. t a k t. Takti I poolel kordub 3. takti II poole liikumine. Takti IV kaheksandikul asetatakse parem jalg ette, risti üle vasaku jala täistallale IV positsiooni. Põlv on kõverdatud ja suunatud küljele. Keharaskus on paremal jalal. Ülakeha on kergelt ette kallutatud, pea ja vaade on suunatud paremale. Vasak jalg jääb päkkseisu taha. Takti V ja VI kaheksandikul on paus.

Järgmist takti alustatakse vasaku jalaga, s. o. sooritatakse vasaku jalaga samm ette, parem jalg tõstetakse taha-üles. Tagasi astutakse parema jalaga ning vasak tõstetakse ette-üles.

9. Rist-pöiajooks.

L ä h t e a s e n d. Jalad I positsioonis, põlved on lõdvestatud. Ülakeha ja pea on veidi ette kallutatud, käed eespool rippasendis.

Takti I poolel sooritatakse vasaku jalaga väike jooksusamm ette päkale ning viiakse samaaegselt põlvest kõverdatud ja pöiast sirutatud parem jalg vasaku jala taha pahkluu kõrguseni, põlv on suunatud paremale. Samal ajal pendeldatakse paralleelselt rippuvad käed vasakule, pöörates pea samas suunas. Vaade on suunatud alla. Takti II poolel sooritatakse samasugune samm parema jalaga ette, vasak kõverdatakse parema jala taga pahkluu kõrgusel. Põlv on suunatud vasakule, käed pendelduvad paremale. Pea on pööratud paremale, vaade suunatud alla.

Liikumine on suunatud ette ning toimub hoogsalt ja elavalt.

TANTSUKIRJELDUS

Taktimõõt $^6/_8$

M ä r k u s. Tantsukirjelduses on liikumissuunad kirjeldatud pealtvaatajate poolt vaadatuna. Üleliigsete käteasendite kordamise vältimiseks on viimased kirjeldatud põhiliikumiste juures.

O s a v õ t j a d. Üks tüdruk.

L ä h t e a s e n d. Tüdruk seisab parempoolsete tagumiste külgkardinate taga. Käed on puusal.

I tuur (taktid 1—16)

Eelmäng — 4 takti.

1.—16. t a k t. Alustades parema jalaga, liigub tüdruk kahe sammuga nr. 1 (heitesamm hüpakuga) ning nelja sammuga nr. 2 (pöiajooksusamm) ringjoonel vastupäeva ja suundub siis lava esiääre poole (joonis 125).

II tuur (taktid 17—32)

17.—32. t a k t. Alustades parema jalaga, liigub tüdruk, selg ees, sammuga nr. 3 (varvasastak hüpakuga) lava tagaseina suunas (joonis 126).

31.—32. t a k t. Tüdruk jookseb nelja sammuga nr. 2 (pöiajooksusamm) pealtvaatajate suunas (joonis 127-a). Käed on puusal.

III tuur (taktid 33—48)

33.—36. t a k t. Alustades parema jalaga, sooritatakse samm nr. 4 (ristsamm pöördega ja hüpaksamm) külgsuunas vasakule (joonis 127-b).

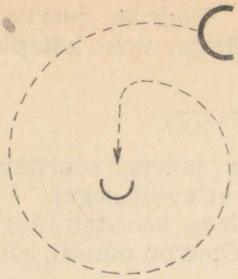

Joonis 125.

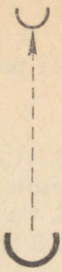

Joonis 126.

37.—40. t a k t. Korrates taktide 33.—36. liikumist, liigub tüdruk paremale (joonis 127-b). Liikumist alustatakse vasaku jalaga.

41.—44. t a k t. Laskudes sujuvalt paremale põlvele, sooritab tüdruk sammu nr. 5 (ristiplaksud).

45.—48. t a k t. Tõustes aeglaselt üles, sooritatakse samm nr. 5 (ristiplaksud).

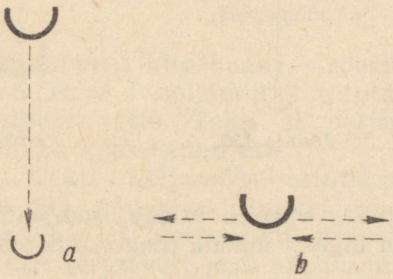

Joonis 127.

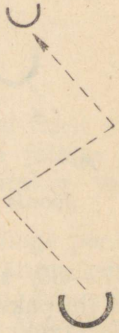

Joonis 128.

IV tuur (taktid 49—56 kaks korda)

49.—52. t a k t. Alustades vasaku jalaga, liigub tüdruk sammuga nr. 6 (liikumine tagaspidi päkalöögiga) mööda diagonaali lava vasakpoolse külje suunas (joonis 128).

53.—56. t a k t. Jätkates eelmist liikumist ning vahetades käte asendit ja ülakeha kallutust, liigub tüdruk mööda diagonaali lava parempoolse külje suunas (joonis 128).

49.—52. t a k t t e i s t k o r d a. Vahetades uuesti käte asendit ja ülakeha kallutust, suundub tüdruk sama liikumisega mööda diagonaali vasakpoolse külje suunas (joonis 128).

Liikumine lõpetatakse lava sügavuses-keskel.

53.—56. takt teist korda. Tüdruk sooritab paigal sammu nr. 3 (hüpaksamm varvasastakuga) ilma käteplaksudeta. Käed on III positsioonis.

V tuur (taktid 57—72)

57.—60. takt. Alustades parema jalaga, sooritab tüdruk paigal sammu nr. 7 (harkihüpped jala etteviimisega).

61.—64. takt. Alustades parema jalaga, sooritab tüdruk paigal sammu nr. 3 (varvasastak hüpakuga). Käed on puusal, sõrmed eespool.

65.—72. takt. Kordub 57.—64. takti liikumine.

VI tuur (taktid 73—88)

73.—76. takt. Asetades käed vaheliti rinnale ning alustades liikumist parema jalaga, sooritatakse samm nr. 8 (hüpaksammud ette ja tagasi) mööda diagonaali vasakule-ette (joonis 129).

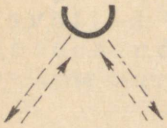

Joonis 129.

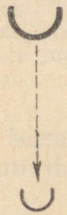

Joonis 130.

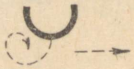

Joonis 131.

77.—80. takt. Alustades vasaku jalaga, sooritatakse samm nr. 8 (hüpaksamm ette ja tagasi) mööda diagonaali paremale-ette (joonis 129).

81.—85. takt. Sooritades sammu nr. 9 (rist-pöiajooks), liigub tüdruk pealtvaatajate suunas (joonis 130).

86. takt. Tüdruk sooritab paremal jalal pöörde päripäeva (joonis 131), viies sirutatud pöiaga vasaku jala kaarega mööda põrandat eest läbi, samaaegselt laskudes parema jala põlvest veidi alla ja lõpetades pöörde varvasseisus III positsioonis, parem jalg eespool. Põlved sirutatakse. Käed on puusal.

87. takt. Tüdruk astub sammu vasaku jalaga poolpõiki külgsuunas vasakule (joonis 131). Samaaegselt tõstetakse põlvest kõverdatud parem jalg hoogsalt ette-üles. Põlv on suunatud paremale, sääreosa sirutatud pöiaga on suunatud vasakule. Õlad on pööratud pealtvaatajate poole. Vasak käsi tõstetakse III positsiooni peopesaga ülespoole, parem käsi viiakse rippuva käelabaga II positsiooni. Vaade on suunatud paremale ja ülakeha painutatud paremale.

88. takt. Paus. Tüdruk seisab võetud asendis.

TIROOLI TANTS

Tantsu seadnud Ludmila Kruminja.
Tantsukirjelduse koostanud Heino Aassalu.

Tantsivad tüdruk ja poiss. Tantsu vältel püüab poiss saavutada tüdruku poolehoidu, mis tantsu lõpul näib õnnestuvat. Tantsijad kannavad Tirooli riietust — tüdrukul puhvkäiseline pluus ja paljude alusseelikutega lai seelik, poisil on traksidega lühikesed püksid, põlvsokid, valge üleskääritud käistega särk ja roheline, sulgedega kaunistatud tirooli kaabu. Jalas on tantsijatel mustad kingad.

PÕHILIIKUMISED

Taktimõõt $^3/_4$

1. Kõnnisammud hüpakuga — sooritatakse kahe takti vältel.
1. t a k t. Takti I neljandikul astutakse parema jalaga poolpikk kõnnisamm ette. Takti II neljandikul astutakse vasaku jalaga poolpikk kõnnisamm ette.
2. t a k t. Takti I neljandikul astutakse parema jalaga poolpikk kõnnisamm ette, pärast seda hakkab vasak jalg liikuma parema jala suunas. Takti II neljandikul tõstetakse põlvest kõverdatud vasak jalg ette (erinevalt eesti hüpaksammust ei ole õhkutõstetud jala säär tugijalaga rööbiti), jalg on põlvest pisut kõverdatud, põlv on pisut vasakule suunatud ja labajalg on lõtv. Takti III neljandikul sooritatakse ette liikudes paremal jalal väike hüpak. Järgmine samm algab vasaku jalaga.

2. Jalaheited rõhksammudega — sooritatakse kuus rõhksammu, takti igal kaheksandikul üks. Takti eelosal heidetakse parem jalg sirge põlvega ette, natuke põrandalt üles. I kaheksandikul tuuakse parem jalg hoogsalt (rõhutatult) tagasi vasaku jala kõrvale päkale, vasak aga heidetakse ette. II—VI kaheksandikul kordub viis korda I kaheksandiku tegevus, alustada kord ühe, kord teise jalaga. Ülakeha on pisut ette kallutatud.

3. Ländlerisamm.
Takti I neljandikul asetatakse vasak jalg poolpika sammu võrra ette päkale. Keharaskuse ülekandmisel vasakule jalale vajutakse tugevasti alla — laskutakse täistallale ja kõverdatakse vasakut jalga põlvest. Takti II neljandikul tuuakse kõverdatud põl-

vega parem jalg vasaku kõrvale päkale. Keharaskuse ülekandmisel paremale jalale sirutatakse seda põlvest ja tõstetakse vasak jalg parema jala kõrval veidi õhku. Takti III neljandikul asetatakse vasak jalg päkale. Keharaskuse ülekandmisel vasakule jalale tehakse vasaku jala põiast ja põlvest väike alla-üles kiikumine, seejuures tõstetakse parem jalg vasaku kõrval veidi õhku. Järgmist sammu alustatakse parema jalaga. Sammud sooritatakse pehmelt, samuti ka kiikumine. Ülakeha painutatakse veidi selle küje suunas, kus toimub väljaaste. Pöörlemisel astutakse iga takti I neljandikul samm ette-kõrvale või taha-kõrvale, seejuures tugijalal vastavalt pöördudes.

4. Rõhksamm.

Takti I neljandikul tehakse vasaku jalaga väike samm ette, seejärel hakkab parem jalg liikuma ette. Takti II neljandikul tõstetakse põlvest pisut kõverdatud parem jalg lõdva labajalaga ette, vasakul jalal aga sooritatakse hüpak. Takti III neljandikul asetatakse parem jalg rõhutatult sammu võrra ettepoole.

Sama samm tehakse ka parema jalaga alustades ja tagaspidi liikudes.

5. Ummisjaluhüpped päkkadel (tüdrukule). Käed on küljel, kehast veidi eemale viidud (joonis 132).

Takti I neljandikul tehakse ummisjaluhüpe, maandudes päkkadele, kusjuures selle hüppega pöördutakse 120° päripäeva. Takti II neljandikul kordub I neljandiku tegevus, jätkates pöördumist. Takti III neljandikul tehakse veel üks ummisjaluhüpe, pöördudes 120° päripäeva. Nüüd aga maandutakse taldadele ja kõverdatakse ka jalgu põlvist. Täispööre on sooritatud. Nii liigutakse ühtlasi ka ringjoonel päripäeva edasi.

6. Hüpakud käelöökidega.

Takti I neljandikul astutakse vasaku jalaga väike samm, parem jalg tõstetakse ette. II ja III neljandikul sooritatakse vasakul jalal hüpak (kokku kaks hüpakut) ja ühtlasi lüüakse parema käe pihuga vastu paremat reit, kokku kaks korda.

TANTSUKIRJELDUS

Taktimõõt $^3/_4$

O s a v õ t j a d. Tüdruk ja poiss.

L ä h t e a s e n d. Tantsijad seisavad parempoolsete tagumiste külgkardinate vahel kõrvuti, tüdruk poisi paremal küljel. Sisekätega võetakse vallasvõte, oma parema käe jätab tüdruk küljele, pisut kehast eemale. Poiss hoiab vasaku käega traksist kinni (joonis 133).

Joonis 132.

Joonis 133.

I tuur A-osa (taktid 1—12 ja 5—12)

1.—2. takt. Alustades parema jalaga, tulevad tantsijad kõnnisammude ja hüpakutega (põhiliikumine nr. 1) esinemispaigale, liikudes ringjoonel vastupäeva (joonis 134).

3.—12. ja 5.—10. takt kordamisel. Korrates kaheksa korda kahe eelneva takti tegevust, jätkub liikumine ringjoonel vastupäeva, mille lõppedes tantsijad jõuavad ringi keskmesse, esipoolega pealtvaatajate poole.

11. takt kordamisel. Tantsuvõte vallandatakse, kusjuures vaba käe viib tüdruk küljele, poiss aga haarab ka parema käega traksist kinni. Kolme kõnnisammuga teeb tüdruk kolmveerandpöörde (270°) päripäeva, poiss vastupäeva. Paarilised jäävad rinnati (joonis 135).

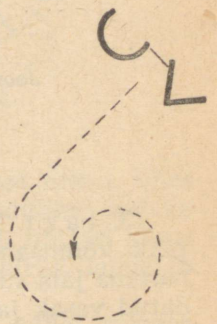

Joonis 134.

12. takt kordamisel. Sooritatakse kaks rõhksammu — takti I ja II neljandikul.

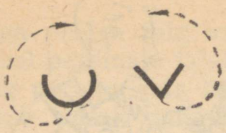

Joonis 135.

5.—6. takt. Sooritatakse jalaheited rõhksammudega (kaks korda põhiliikumine nr. 2), kusjuures viimasel kaheksandikul jalga enam ette ei heideta. Lõpetatakse ummisjaluseisus, ühendades sisekäed (poiss parema ja tüdruk vasaku käe) rippuvalt pihkseongus.

7. takt. Poiss alustab parema, tüdruk vasaku jalaga — sooritatakse üks ländlerisamm küljele, ühtlasi tõstetakse ühendatud käed õlajoone kõrgusele.

8. takt. Alustades välimise jalaga, tulevad tantsijad kolme kõnnisammuga pealtvaatajate suunas. Ühendatud käed tuuakse kõrvale alla.

9. takt. Alustades sisemise jalaga, teevad tantsijad ühe ländlerisammu pealtvaatajate suunas, viies ühendatud käed ette õlajoone kõrgusele. Ka sisemine õlg suunatakse ette, tantsijad on peaaegu seljati.

10. takt. Alustades välimise jalaga, liiguvad tantsijad ühe ländlerisammuga pealtvaatajatest eemale. Käed jäävad eelnevalt võetud asendisse.

11. takt. Alustades sisemise jalaga, teevad tantsijad kolme jooksusammuga täispöörde (360°) vastupäeva (joonis 136). Poiss liigub väikeste sammudega tagaspidi, tüdrukut ümber enese juhtides. Käed langetatakse küljele-alla.

12. takt. Tantsijad vallandavad võtte ja käsi puusale (sõrmed eespool) viies, teevad kaks rõhksammu (I ja II neljandikul), pöördudes ühtlasi rinnati.

Joonis 136.

Joonis 137.

II tuur (taktid 13—20 kaks korda)

13. takt. Takti I neljandikul astutakse parema jalaga poolpikk kõnnisamm ette, pärast seda hakkab vasak jalg liikuma parema jala suunas. Takti II neljandikul tõstetakse põlvest kõverdatud vasak jalg ette. Takti III neljandikul sooritatakse paremal jalal väike hüpak ette libisedes (põhiliikumise nr. 1 teise takti tegevus). Selle liikumisega lähevad tantsijad rinnati olles teineteisest mööda (joonis 137). Möödumine toimub paremalt.

14. takt. Kordub eelneva takti liikumine, alustatakse vasaku jalaga, ühtlasi sooritatakse poolpööre (180°) paremale. Nii on selle liikumise lõppedes tantsijad kohad vahetanud, olles endiselt rinnati (joonis 137).

15. takt. Kordub 13. takti tegevus, ainult nüüd mööduvad paarilised seljati, s. o. vasakult.

16. takt. Takti I neljandikul astutakse vasaku jalaga poolpikk kõnnisamm ette, pärast seda hakkab parem jalg liikuma vasaku jala suunas. Takti II neljandikul tõstetakse põlvest kõverdatud parem jalg ette. Takti III neljandikul sooritatakse vasakul jalal väike hüpak, tehes poolpöörde (180°) paremale. Nii ollakse jälle rinnati.

17. takt. Takti I neljandikul tehakse parema jalaga samm risti vasaku eest läbi, vasak jalg tõstetakse kõverdatud põlvega taha-üles ja takti III neljandikul tehakse paremal jalal hüpak. Parem õlg on tugevasti ettepoole viidud ja paarilised vaatavad üle õla.

18. takt. Takti I neljandikul astutakse vasaku jalaga samm tagasi. Takti II neljandikul tõstetakse põlvest kõverdatud parem jalg ette ja takti III neljandikul tehakse vasakul jalal hüpak, kusjuures paarilised on jälle rinnati.

19. takt. Takti I neljandikul astutakse parema jalaga väike samm paremale. Takti II neljandikul tõstetakse põlvest kõverdatud vasak jalg ette ja III neljandikul tehakse paremal jalal hüpak.

20. takt. Takti I neljandikul sooritatakse vasaku jalaga rõhksamm parema jala kõrval, kusjuures tantsijad pöörduvad rinnati.

13. takt kordamisel. Kolme väikese jooksusammuga vahetavad paarilised kohad, liikudes pool ringi vastupäeva (joonis 138). Käed on puusal.

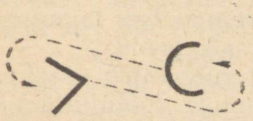

Joonis 138.

Joonis 139.

14. takt kordamisel. Tüdruk teeb väikese niksu, viies vasaku jala taha varvastele. Poiss toob takti I neljandikul vasaku jala lõppsammuga parema jala kõrvale ja sooritab ühtlasi kummarduse, mille ajal ta viib käed kõrvale. Ka tüdruk langetab käed kõrvale.

15.—16. takt kordamisel. Korratakse kahe eelneva takti tegevust, kuid nüüd liigutakse pool ringi päripäeva, tagasi endisele kohale (joonis 139), tüdruk teeb niksu, viies parema jala taha varvastele ja poiss kummardab.

17.—18. takt kordamisel. Võetakse sulgvõte ja üheteistkümne väikese tippiva sammuga pöördutakse poolteist ringi päripäeva.

19. takt kordamisel. Poiss haarab tüdrukul tugevasti pihast kinni ja tõstab tüdruku üles. Tüdruk aitab tõstele kaasa, toetades käed tugevasti poisi õlgadele ja kõverdades jalad põlvist. Ühtlasi pöördub poiss veel pool ringi päripäeva.

20. takt kordamisel. Poiss asetab tüdruku enese ette. Tantsijad on rinnati, sulgvõttes.

III tuur A-osa (taktid 1—12)

1.—4. takt. Paarilised pöörduvad nelja hüpaksammuga (põhiliikumise nr. 1 teise takti tegevus) kaks ringi päripäeva, liikudes ringjoonel edasi vastupäeva (joonis 140). Poiss astub esimese sammu vasaku, tüdruk parema jalaga. Poiss tõstab pöörlemisel põlve külje suunas, tüdruk aga otse ette. Ühtlasi kallutatakse ülakeha väljaastet sooritava jala suunas.

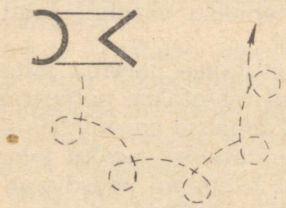

Joonis 140.

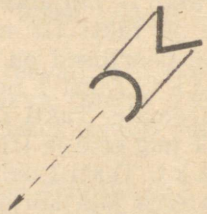

Joonis 141.

5.—8. takt. Jätkub pöörlemine hüpaksammudega, kuid igal taktil sooritatakse kaks hüpakut (takti II ja III neljandikul). Pöörlemine lõpetatakse esinemispaiga parempoolses tagumises nurgas, poiss on seljaga lähemate külgkardinate poole.

9.—12. takt. Tantsijad liiguvad sulgvõttes vasakpoolse eesmise nurga suunas nelja rõhksammuga (põhiliikumine nr. 4), kusjuures tüdruk liigub tagaspidi, alustades parema jalaga (joonis 141).

III tuur B-osa (taktid 5—12)

5. takt. Tantsijad võtavad süldvõtte, ja alustades välimise jalaga, teevad ühe ländlerisammu (põhiliikumine nr. 3), ülakeha kallutatakse väljaastet sooritava jala suunas (joonis 142).

6. takt. Alustades sisemise jalaga, tehakse süldvõttes üks ländlerisamm (põhiliikumine nr. 3) pealtvaatajatest eemale liikudes. Ülakeha kallutatakse väljaastet sooritava jala suunas, ühtlasi tõstetakse ühendatud välimised käed pisut üles.

7. takt. Alustades välimise jalaga, pöörduvad tantsijad ühe ländlerisammuga seljati. Sisemised käed on sirgelt õlajoone

Joonis 142.

kõrgusel, poiss hoiab vasaku käega traksist kinni, kuna tüdruku parem käsi on vabalt küljel.

8. takt. Alustades sisemise jalaga, liiguvad tantsijad seljati olles ühe ländlerisammuga pealtvaatajate suunas.

9.—10. takt. Korratakse sama tuuri 5.—6. takti tegevust, kusjuures esimese ländlerisammuga pöördutakse jälle rinnati, teise sammu ajal aga püüab poiss tüdrukut suudelda.

11.—12. takt. Tüdruk tõmbab ennast pahaselt lahti ja jookseb eesmisse vasakpoolsesse nurka. Poiss jääb segadusse sattunult paigale, võtab traksidest kinni ja kehitab nõutult õlgu.

IV tuur A-osa (taktid 1—12)

1.—4. takt. Alustades parema jalaga, liigub poiss kolme hüpaksammuga (põhiliikumise nr. 1 teise takti tegevus) pöörelldes tüdruku suunas (joonis 143). Iga hüpaksammuga teeb ta poolpöörde (180°) päripäeva. 4. takti I neljandikul on poiss parema õlaga tüdruku poole ja lööb vasaku jalaga tugevasti vastu maad. Tüdruk õõtsutab ennast vasakule ja paremale, käed ühendab ta selja taga.

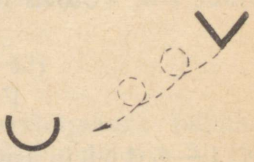

Joonis 143.

5.—6. takt. Tüdruk kallutab ülakeha veidi ette ja teeb jalaheiteid rõhksammu-

dega (põhiliikumine nr. 2). Poiss tahab 5. taktil üle tüdruku parema, 6. taktil üle vasaku õla talle silma vaadata.

7.—8. takt. Tüdruk vallandab käed, poiss haarab tüdruku vöökohast kinni ja tirib teda enese järel väikeste jooksusammudega tahapoole. Mõlemal on ülakeha kallutatud ette.

9.—12. takt. Tantsijad võtavad parem-käevangu ja nelja rõhksammuga (põhiliikumine nr. 4) pöörduvad nad kohapeal kaks ringi päripäeva.

IV tuur B-osa (taktid 5—12)

5.—12. takt. Tantsijad pöörduvad rinnati. Poiss asetab küünarliigeseist kõverdatud käed tüdruku seljale, tüdruk oma käed poisi kätest ülevalpool poisi seljale (joonis 144). Pööreldes ringjoonel iga ländlerisammuga pool ringi päripäeva, liiguvad tantsijad väikesel ringjoonel vastupäeva (joonis 145). Kokku on ländlerisamme kaheksa. Lõpetatakse esinemispaiga keskel rinnati olles. Paarilised suruvad paremad põsed vastamisi.

Joonis 144.

Joonis 145.

V tuur A-osa (taktid 1—12)

1.—4. takt. Tüdruk alustab liikumist vasaku, poiss parema jalaga, kokku sooritatakse neli hüpaksammu (põhiliikumise nr. 1

Joonis 146.

Joonis 147.

teise takti tegevus neli korda), pöördudes iga hüpaksammuga pool ringi. Tüdruk pöördub vastupäeva, poiss päripäeva, nii on tantsijad peale esimest hüpaksammu seljati, peale teist rinnati jne. (joonis 146). Iga takti kolmandal osal lüüakse üks ristiplaks rinna kõrgusel.

5. t a k t. Tantsijad hakkavad tuldud teed mööda tagasi liikuma. Takti I neljandikul astutakse vaba jalaga samm pealtvaatajate suunas, ühtlasi pöördutakse seljati. Takti II neljandikul sooritatakse väike hüpak ja lüüakse ristiplaks rinna kõrgusel.

6. t a k t. Takti I neljandikul astutakse vaba jalaga samm pöördeks. Takti II neljandikul sooritatakse hüpak, tantsijad pöörduvad rinnati ja löövad käed kokku (tüdruku vasak pihk vastu poisi paremat, parem vastu vasakut) (joonis 147). Takti III neljandikul sooritatakse veel üks hüpak ja lüüakse käed kokku.

7.—12. t a k t. Korratakse kolm korda kahe eelneva takti tegevust, liikudes sealjuures pealtvaatajate suunas. Kogu V tuuri A-osa vältel kallutatakse ülakeha sammu sooritava jala suunas.

V tuur B-osa (taktid 5—12)

5.—12. t a k t. Tüdruk liigub ummisjaluhüpetega päkkadel ümber poisi terve ringi päripäeva (põhiliikumine nr. 5) (joonis 148). Poiss sooritab samaaegselt hüpakuid kätelöökidega (põhi-

liikumine nr. 6), esimene kord lüüakse parema käega vastu paremat reit, siis vasaku käega vastu vasakut reit, kusjuures küünarliigesest kõverdatud parem käsi tõstetakse üles jne.

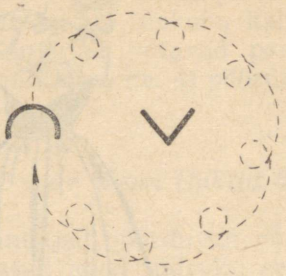

Joonis 148.

VI tuur (taktid 13—20 kaks korda)

13.—20. takt. Tantsijad ühendavad paremad käed sangvõttes, tüdruku vasak käsi on küljel. Tüdruk liigub kaheksa ländlerisammuga ringjoonel vastupäeva, kusjuures ta iga takti vältel teeb täispöörde (360°) päripäeva. Poiss järgneb talle kaheksa hüpaksammu ja kätelöökidega (põhiliikumine nr. 6). Vastu reit lööb poiss ainult vasaku käega.

13.—14. takt kordamisel. Tantsijad võtavad rinnati olles süldvõtte ja kordavad III tuuri B-osa 5.—6. takti tegevust.

15. takt kordamisel. Võtet vallandamata, alustades välimise jalaga, teevad tantsijad ühe ländlerisammuga täispöörde (360°) teineteisest lahku (poiss vastupäeva, tüdruk päripäeva). Takti lõpuks on paarilised jälle rinnati.

16. takt kordamisel. Tantsijad kordavad eelneva takti tegevust, kusjuures III neljandikul poiss suudleb tüdrukut.

17. takt kordamisel. Tüdruk vaatab ehmunult ringi.

18. takt kordamisel. Poiss võtab vasaku käega peast kaabu ja asetab selle enda ning tüdruku näo ette.

19.—20. takt kordamisel. Nägu kaabuga varjates lahkuvad tantsijad kiirustades esinemispaigalt parempoolsete külgkardinate vahele.

TROIKA

Tantsu seadnud Nelli Uustalu.
Tantsukirjelduse koostanud Nelli Uustalu.

Tants on seatud vene rahvatantsulistele liikumistele. Vahendina kasutatakse valget linikut, mille pikkus on umbes 2 meetrit. Sellega moodustavad tantsijad looga ja ohjad, imiteerides troikasõitu. Tants algab aeglases tempos ja läheb kord-korralt kiiremaks. Tantsu keskel toimub järsk tempo muutus — tuleb aeglane, lüüriline osa, milline läheb üle uljaks, kiireloomuliseks tantsuks. Riietuseks kasutada lühikesi vene rahvarõivaid.

PÕHILIIKUMISED

Taktimõõt $^{2}/_{4}$

1. Kõnnisamm.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis.

Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm ette. Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga samm ette.

2. Kõnnisamm libiseva hüpakuga.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis.

Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga samm ette. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga samm ette. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga samm ette, samal ajal tõstetakse vasak jalg põlvest kõverdatult taha-üles. Takti IV kaheksandikul sooritatakse paremal jalal väike libisev hüpak, vasak jalg viiakse libiseva päkalöögiga mööda maad paremast jalast mööda ette õhku. Vasak jalg on põlvest sirutatud, parem kõverdatud.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga.

3. Ühekordne «nöörike» kandastakuga.

Lähteasend. Jalad III positsioonis, parem jalg ees.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist ja sooritatakse tagaspidi liikudes vasakul jalal libisev hüpak, kusjuures parem jalg kerkib maast vasaku jala pahkluu kõrgusele. Põlved on suunatud kõrvale.

Takti I kaheksandikul asetatakse parem jalg vasaku jala taha päkale ja sooritatakse paremal jalal libisev hüpak, nagu kirjel-

datud takti eelosas. Takti II kaheksandikul asetatakse vasak jalg parema jala taha päkale ja sooritatakse libisev hüpak vasakul jalal. Takti III kaheksandikul asetatakse parem jalg vasaku jala taha päkale. Takti IV kaheksandikul asetatakse vasak jalg ette-kõrvale kannale ja sooritatakse hüpak paremal jalal, nagu takti eelosal.

Samm kordub, alustada teise jalaga.

4. Rõhklöögid.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist ja sooritatakse väike hüpak vasakul jalal, kusjuures parem jalg kerkib maast. Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jala täistalla löök maha. Vasak jalg kerkib maast. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga rõhksamm, parem jalg kerkib maast ja kohe sooritatakse väike hüpak vasakul jalal. Takti III ja IV kaheksandikul korratakse takti I ja II kaheksandiku tegevus.

5. Jooksusamm.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis.

Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga jooksusamm ette päkale, põlvest kõverdatud vasak jalg tõstetakse taha-üles nii, et labajalg on parema jala sääre kõrgusel. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga jooksusamm ette ja taha-üles tõstetakse parem jalg. Takt III ja IV kaheksandikul kordub takti I ja II kaheksandiku tegevus. Samm sooritatakse jooksuna, heites jalgu kordamööda taha-üles. Ülakeha on kallutatud ette.

6. Rõhulised hüpakud mõlemale jalale.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist. Takti I kaheksandikul sooritatakse libisev rõhuline hüpak taldadele. Takti II, III ja IV kaheksandikul kordub takti I kaheksandiku tegevus. Takti vältel sooritatakse neli rõhulist hüpakut taldadele.

7. Libisevad päkalöögid — sooritatakse kahe takti vältel.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist.

1. takt. Takti I kaheksandikul sooritatakse väike hüpak vasakul jalal, parem jalg tõuseb kõverdatud põlvega taha-üles. Takti II kaheksandikul viiakse parem jalg libiseva päkalöögiga mööda maad vasakust jalast mööda ette-üles. Takti III kaheksandikul sooritatakse väike hüpak vasakul jalal. Takti IV kaheksandikul tuuakse parem jalg libiseva päkalöögiga mööda maad parema jala varvaste kohale üles. Parema jala põlv on kõverdatud ja säär rööbiti vasaku jala säärega.

2. takt. Takti I kaheksandikul sooritatakse hüpak vasakul jalal. Takti II kaheksandikul sooritatakse parema jala päkalöök maha ja jalg tõstetakse kohe üles. Takti III kaheksandikul sooritatakse hüpak vasakul jalal. Takti IV kaheksandikul sooritatakse parema jala päkalöök maha ja jalg tõstetakse kohe üles. Järgmist

sammu alustatakse hüpakuga paremale jalale ja vasak jalg tõstetakse kõverdatult taha-üles.

8. Päkalöögid ees — sooritatakse kahe takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse väike hüpak vasakul jalal, parem jalg viiakse kõverdatud põlvega paremale kõrvale-üles nii, et parema jala kõverdatud põlv on suunatud vasakule ja säär paremale. Parema jala kand on suunatud üles. Takti II kaheksandikul viiakse parem jalg libiseva päkalöögiga maha vasaku jala juurest mööda ette-üles. Parema jala põlv on nüüd sirutatud. Takti III kaheksandikul sooritatakse väike hüpak vasakul jalal. Takti IV kaheksandikul sooritatakse parema jala päkaga kiire löök maha ja jalg tõstetakse kohe üles.

2. t a k t. Takti I kaheksandikul hüpatakse paremale jalale ja vasak jalg viiakse põlvest sirutatult ette-üles. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jala päkalöök maha ja jalg tõstetakse kohe üles. Takti III kaheksandikul sooritatakse hüpak paremal jalal. Takti IV kaheksandikul sooritatakse vasaku jala päkalöök maha ja jalg tõstetakse kohe üles.

9. Pööre «võtmega» — sooritatakse kahe takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis. Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga samm parema jala eest risti mööda, pöördudes umbes 120° paremale. Takti II kaheksandikul sooritatakse parema jalaga samm, pööre paremale jätkub. Takti III kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga samm. Täispööre on tehtud. Takti IV kaheksandikul on paus. Takti vältel sooritatakse kolme sammuga täispööre päripäeva.

2. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse kiire löök parema jala tallaga maha ja jalg tõstetakse kohe üles. Takti II kaheksandikul sooritatakse väike hüpak vasakul jalal. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga rõhksamm vasaku jala juures. Takti IV kaheksandikul on paus.

10. Kahekordne «nöörike» kandastakuga.

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, parem jalg ees.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist ja sooritatakse tagaspidi liikudes vasakul jalal libisev hüpak, kusjuures parem jalg kerkib maast vasaku jala pahkluu kõrgusele vasaku jala taha. Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jala kiire päkalöök maha vasaku jala kanna taga, tõstetakse jalg uuesti üles ning sooritatakse kohe parema jalaga samm päkale vasaku jala taha. Takti II kaheksandikul asetatakse vasak jalg sirutatud põlvega ette-kõrvale kannale, parem jalg on põlvest kõverdatud. Takti III kaheksandikul sooritatakse samm parema jala päkale. Takti IV kaheksandikul kordub takti eelosa tegevus, alustades teise jalaga.

11. «Võti» — sooritatakse kahe takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis. Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jala tallaga löök maha. Takti II kaheksandikul sooritatakse väike libisev hüpak vasakul jalal, parem jalg tõstetakse üles vasaku jala pahkluu kõrgusele. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jala täistallaga löök maha. Takti IV kaheksandikul sooritatakse vasaku jala täistallaga löök maha. Keharaskus jääb paremale jalale.

2. takt. Takti I kaheksandikul sooritatakse väike libisev hüpak paremal jalal, vasak jalg tõstetakse üles parema jala pahkluu kõrgusele. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga rõhksamm. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga rõhksamm. Takti IV kaheksandikul on paus.

12. Päkalöögid küljele ja ette — sooritatakse nelja takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis. Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse väike hüpak vasakul jalal, parem jalg viiakse kõverdatud põlvega paremale kõrvale-üles nii, et parema jala kõverdatud põlv on suunatud vasakule ja säär paremale. Parema jala kand on suunatud üles. Takti II kaheksandikul sooritatakse parema jala päkaga kiire löök maha ja jalg tõstetakse kohe üles. Takti III kaheksandikul hüpatakse paremale jalale ja vasak jalg tõstetakse kõrvale-üles, nagu takti I kaheksandikul parem jalg. Takti IV kaheksandikul sooritatakse vasaku jala päkaga kiire löök maha ja jalg tõstetakse kohe üles.

2. t a k t. Takti I kaheksandikul hüpatakse vasakule jalale ja parem jalg viiakse põlvest sirutatult ette-üles. Takti II kaheksandikul sooritatakse parema jala päkaga kiire löök maha ja jalg tõstetakse kohe üles. Takti III kaheksandikul hüpatakse paremale jalale ja vasak jalg viiakse põlvest sirutatult ette-üles. Takti IV kaheksandikul sooritatakse vasaku jala päkaga kiire löök maha ja jalg tõstetakse kohe üles.

3. t a k t. Kordub 1. takti tegevus.

4. t a k t. Takti I kaheksandikul on paus. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga rõhksamm. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga rõhksamm. Takti IV kaheksandikul on paus.

13. Prissedanije kand- ja varvasastakutega — sooritatakse nelja takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, parem jalg ees.

1. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga pikk ülekannasamm paremale küljele tallale. Takti II veerandil tuuakse vasak jalg parema jala taha tallale ja laskutakse põlvist veidi alla.

2. t a k t. Kordub 1. takti tegevus.

3. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga pikk ülekannasamm paremale küljele tallale. Takti II veerandil asetatakse põlvest sirutatud vasak jalg kannale vasakule küljele ja laskutakse parema jala põlvest veidi alla. Keha pöördub natuke vasakule.

4. t a k t. Takti I veerandil asetatakse vasak jalg varbale samasse kohta, kus ta oli kannal. Vasaku jala põlv on suunatud paremale, säär vasakule, kannaga ülespoole. Mõlema jala põlved on kõverdatud ja peaaegu koos. Keha pöördub paremale. Takti II veerandil asetatakse vasak jalg uuesti kannale. Keha pöördub vasakule. Sammu korratakse, alustades teise jalaga.

14. Vajuv samm (pripadanije).

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, parem jalg ees.

Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm paremale küljele, astudes üle varvaste tallale ja laskutakse sujuvalt parema jala põlvest veidi alla. Takti II veerandil asetatakse vasak jalg päkale parema jala kanna taha, põlv on suunatud vasakule, keharaskus viiakse vasakule jalale ja sirututakse. Takti vältel sooritatakse üks samm. VII tuuril sooritab keskmine tantsija sammu kaks korda kiiremini, s. o. kaks sammu taktis.

15. Kiired rõhksammud.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis.

Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist ja sooritatakse kaks kiiret rõhksammu — parema ja vasaku jalaga. Kui sooritatakse vasaku jalaga rõhksamm, siis tõstetakse parem jalg üles vasaku jala pahkluu kohale.

Takti I kaheksandikul sooritatakse rõhksamm parema jalaga, vasak jalg kerkib maast. Takti II kaheksandikul sooritatakse takti eelosa tegevus, alustades vasaku jalaga. Takti III kaheksandikul sooritatakse takti I osa tegevus, alustades vasaku jalaga. Takti IV kaheksandikul sooritatakse jälle takti eelosa tegevus. Takti vältel sooritatakse samm kaks korda.

16. «Võti» täispöördega.

Sooritatakse nagu samm nr. 11 («võti»), ainult nüüd toimub 1. takti vältel poolpööre (180°) päripäeva ja 2. takti vältel veel poolpööre päripäeva. Seega pöördutakse kahe takti vältel terve ring päripäeva.

17. Rõhksammud sünkoobiga.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis. Takti eelosal lõdvendatakse jalad põlvist.

Takti I kaheksandikul tehakse väike hüpe vasakule jalale, parem jalg tõstetakse üles vasaku jala pahkluu kohale ja parema jalaga sooritatakse rõhksamm. Takti II, III ja IV kaheksandikul kordub takti I osa tegevus. Takti vältel sooritatakse eelnevat sammu neli korda.

Taktimõõt $^2/_4$

O s a v õ t j a d. Kolm tüdrukut.

L ä h t e a s e n d. Tantsijad seisavad parempoolsete (pealtvaatajate poolt vaadatuna) tagumiste külgkardinate taga kolonnis vasaku küljega pealtvaatajate poole. Parem käsi on puusal poolrusikas, vasak käsi vabalt all. Tantsija nr. 2 hoiab paremas käes kahekordselt kokkupandud linikut, mille otsad ripuvad vabalt alla.

Eelmänguks on 8 takti, esimese 4 takti vältel tantsijad seisavad paigal. 5. taktil, alustades parema jalaga, tulevad tantsijad lavale. 5.—8. takti vältel sooritatakse seitse kõnnisammu (samm nr. 1), liikudes lava tagumist äärt mööda selle keskkohani (joonis 149). Seitsmendal kõnnisammul toimub veerandpööre (90°) vasakule ja 8. takti III kaheksandikul, olles esipoolega pealtvaatajate poole, sooritatakse vasaku jalaga kerge rõhksamm. Samal ajal viiakse vasakud käed puusale.

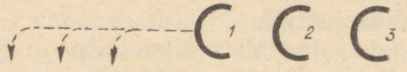

Joonis 149.

I tuur (taktid 1—8)

Tempo on aeglane.

Taktide 1—4 vältel sooritatakse samm nr. 2 (kõnnisamm libiseva hüpakuga) neli korda.

1. t a k t. Kõik tantsijad liiguvad pealtvaatajate poole, kusjuures tantsija nr. 2 liigub otse, kuna tantsija nr. 1 liigub diagonaalselt vasakule ja tantsija nr. 3 diagonaalselt paremale (joonis 150).

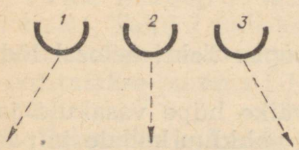

Joonis 150.

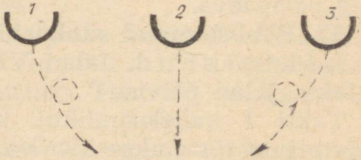

Joonis 151.

2. t a k t. Tantsija nr. 2 liigub otse, kuna tantsija nr. 1 sooritab täispöörde (360°) vastupäeva ja tantsija nr. 3 päripäeva, liikudes sealjuures keskmise tantsija kõrvale (joonis 151).

3. takt. Kõik liiguvad otse (joonis 152).

4. takt. Keskmine tantsija liigub ikka otse, kuna tantsija nr. 1 sooritab täispöörde päripäeva ja tantsija nr. 3 vastupäeva, liikudes keskmisest tantsijast eemale (joonis 153). Liikumine lõpetatakse lava eesäärel ühes viirus, esipoolega pealtvaatajate poole.

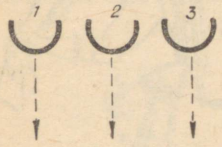

Joonis 152.

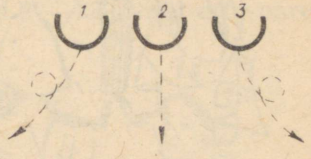

Joonis 153.

5.—8. takt. Sooritatakse samm nr. 3 (ühekordne «nöörike» kandastakuga) neli korda, kusjuures liigutakse tagaspidi lava sügavuse suunas (joonis 154). 8. takti III kaheksandikul ei viida paremat jalga enam kannale, vaid sooritatakse parema jalaga kerge rõhksamm vasaku jala juures.

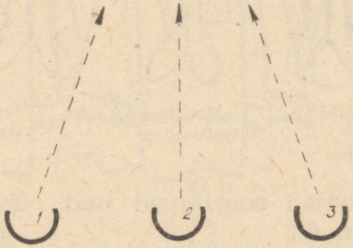

Joonis 154.

II tuur (taktid 9—16)

Tempo muutub kiiremaks.

Tantsijad moodustavad linikust «looga». Selleks keskmine tantsija haarab mõlema käega liniku keskkohast kinni ja viib käed rööbiti üles. Äärmised tantsijad haaravad samuti mõlema käega linikust ja hoiavad seda nagu «looka» (joonis 155). Tantsijad seisavad viirus külg külje kõrval. «Looga» moodustamine peab toimuma kiiresti ja ootamatult. Tantsijad liiguvad sammuga nr. 4 (rõhklöögid) ühe ringi vastupäeva (joonis 156).

III tuur (taktid 17—24)

Tempo kiireneb.

17. takt. Tantsijad sooritavad neli jooksusammu (samm nr. 5) ette. Keha on painutatud ette.

Joonis 155.

18. t a k t. Tantsijad sooritavad neli rõhulist hüpakut mõlemal jalal (samm nr. 6).

19.—24. t a k t. Korratakse taktide 17—18 tegevust veel kolm korda. 8. takti vältel liigutakse veel üks ring vastupäeva ja lõpetatakse lava keskel, esipoolega pealtvaatajate poole, kusjuures 24. taktil sooritatakse ainult kolm rõhulist hüpakut (joonis 157).

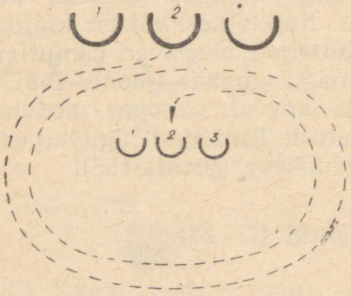

Joonis 156.

Joonis 157.

IV tuur (taktid 25—32)

Tantsijad toovad liniku enda ette rinna kõrgusele, käed on küünarliigeseist kõverdatud (joonis 158).

25.—28. t a k t. Tantsijad sooritavad kaks korda sammu nr. 7 (libisevad päkalöögid), liikudes taktide 25—26 vältel enese suhtes diagonaalselt ette-vasakule ja taktide 27—28 vältel ette-paremale.

Joonis 158.

29.—30. t a k t. Sooritatakse samm nr. 8 (päkalöögid ees).

31.—32. t a k t. Sooritatakse samm nr. 9 (pööre «võtmega»). 31. taktil täispöörde sooritamisel laseb keskmine tantsija käed linikust lahti, viies need puusale, ja liigub pöörde ajal natuke ette. Tantsija nr. 1 viib parema ja tantsija nr. 3 vasaku käe puusale. Tantsija nr. 1 viib vasaku ja tantsija nr. 3 parema käe koos linikuga üles. Pööre toimub liniku all. 32. taktil on linik hoitud ülal (joonis 159).

V tuur (taktid 33—40)

Tantsijad nr. 1 ja nr. 3 asetavad linikut hoidvad käed puusale. Linik on nüüd kahe külgmise tantsija vahel, puusajoone kõrgusel.

Joonis 159.

33.—38. t a k t. Sooritatakse samm nr. 10 (kahekordne «nöörike» kandastakuga) kuus korda.

39.—40. t a k t. Sooritatakse samm nr. 11 («võti»).

VI tuur (taktid 41—48)

41.—44. t a k t. Sooritatakse samm nr. 8 (päkalöögid ees) kaks korda.

45.—48. t a k t. Sooritatakse samm nr. 12 (päkalöögid küljele ja ette).

VII tuur (taktid 49—64)

49.—56. t a k t. Tantsijad nr. 1 ja nr. 3 sooritavad kaks korda sammu nr. 13 (prissedanije kand- ja varvasastakutega), liikudes enese suhtes paremale ja siis vasakule, sellega toimub liikumine diagonaalselt tagaspidi (joonis 160).

K e s k m i s e t a n t s i j a (nr. 2) t e g e v u s.

49.—50. t a k t. Alustades parema jalaga, liigub keskmine tantsija nelja kõnnisammuga diagonaalselt ette lava parempoolse

nurga suunas. Ta viib käed aeglaselt eest läbi külgedele lahti, puusa kõrgusele, peopesad ülespoole (joonis 160).

51.—52. t a k t. Tantsija nr. 2 sooritab neli korda sammu nr. 14 (pripadanije), tehes täispöörde (360°) päripäeva.

53.—54. t a k t. Alustades vasaku jalaga, läheb keskmine tantsija nelja kõnnisammuga lava sügavuse suunas. Ta liigub kaarega päripäeva lava tagumise parempoolse nurga suunas.

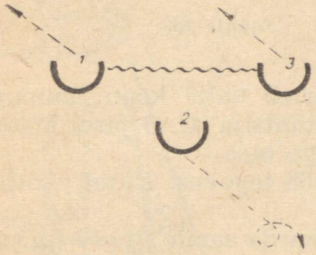

Joonis 160.

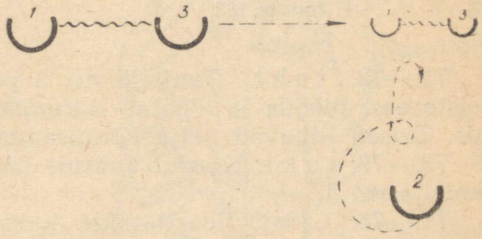

Joonis 161.

55.—56. t a k t. Tantsija nr. 2 sooritab nelja kõnnisammuga poolteiseringilise pöörde päripäeva, lõpetades liikumise külgmiste tantsijate vahel, esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 161). 56. takti ajal viib ta käed puusale.

57.—64. t a k t. Sooritatakse kaks korda samm nr. 13 (prissedanije kand- ja varvasastakutega), liikudes enese suhtes enne paremale ja siis vasakule. 64. takti III kaheksandikul ei asetata paremat jalga enam kannale, vaid see tuuakse kerge rõhklöögiga maha vasaku jala ette III positsiooni. Samal ajal pöörduvad tantsijad parema küljega pealtvaatajate poole. Keskmine tantsija haarab liniku oma vasakusse kätte, viies selle koos linikuga puusale. Külgmised tantsijad lasevad käed linikust lahti.

VIII tuur (taktid 65—80)

Tantsijad, olles kolonnis, asetavad oma parema käe eesoleva tantsija paremale õlale.

65.—66. t a k t. Alustades parema jalaga, sooritatakse kaks korda samm nr. 14 (pripadanije), liikudes lava tagumisest parempoolsest nurgast diagonaalselt lava eesmise vasakpoolse nurga suunas (joonis 162).

67.—68. t a k t. Tantsijad nr. 1 ja nr. 2 liiguvad nelja kõnnisammuga otse. Tantsija nr. 3 pöörleb nelja kõnnisammuga kaks ringi päripäeva, liikudes sealjuures tantsijate nr. 1 ja nr. 2 eest mööda. Ta lõpetab liikumise tantsija nr. 1 järel kolonnis ja asetab oma parema käe tantsija nr. 1 paremale õlale (joonis 163).

69.—70. t a k t. Sooritatakse kaks korda samm nr. 14 (pripadanije). Liigutakse ette mööda diagonaali.

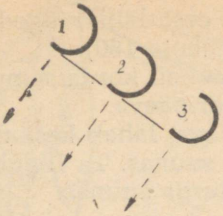

Joonis 162.

Joonis 163.

71.—72. t a k t. Tantsija nr. 2 pöörleb nelja kõnnisammuga teiste eest mööda ja lõpetab liikumise tantsija nr. 3 järel kolonnis. Teised liiguvad nelja kõnnisammuga otse.

73.—76. t a k t. Kordub taktide 65—68 tegevus. Nüüd pöörleb tantsija nr. 1.

77.—78. t a k t. Sooritatakse kaks korda samm nr. 14 (pripadanije). Jõutakse lava ette vasakpoolsesse nurka.

79.—80. t a k t. Tantsijad liiguvad kolme kõnnisammuga otse lava ette-keskele, kus 80. takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga kerge rõhksamm. Samal ajal pöördutakse esipoolega pealtvaatajate poole ja viiakse käed puusale.

IX tuur (taktid 33—40)

Tempo on aeglane ja läheb kord-korralt kiiremaks. Tantsijad haaravad liniku kiiresti mõlema käega, hoides seda ees rinna kõrgusel. Käed on küünarliigeseist kõverdatud (joonis 158).

33.—39. t a k t. Sooritatakse neliteist korda samm nr. 15 (kiired rõhksammud).

40. t a k t. Sooritatakse samm nr. 15, takti III kaheksandikul sooritatakse rõhksamm vasaku ja takti IV kaheksandikul parema jalaga.

X tuur (taktid 41—48 kaks korda)

Tantsija nr. 2 laseb käed linikust lahti, parema käega haarab seelikust ja võtab tantsijaga nr. 3 vasak-käevangu. Tantsija nr. 3 viib linikut hoidva parema käe üles. Tantsija nr. 1 viib samuti linikut hoidva vasaku käe üles, parema käe asetab puusale (joonis 164).

41.—48. t a k t. Tantsijad nr. 2 ja nr. 3 pöörlevad vasak-käevangus jooksusammudega (samm nr. 5) vastupäeva ja liiguvad sealjuures ringjoonel vastupäeva edasi pool ringi. Tantsija nr. 1 pöörleb sammuga nr. 14 (pripadanije) päripäeva, liikudes lava keskele (joonis 165).

41.—48. t a k t t e i s t k o r d a. Algul võtavad tantsijad nr. 1 ja nr. 2 parem-käevangu ja pöörlevad jooksusammudega lava

Joonis 164.

keskel päripäeva. Tantsija nr. 3 jookseb ringjoonel pool ringi päripäeva (joonis 166). Liikumine lõpetatakse lava keskel ühes viirus esipoolega pealtvaatajate poole. Keskmisel tantsijal on käed puusal. Tantsijal nr. 1 on vasak käsi linikuga ülal, parem puusal. Tantsijal nr. 3 on parem käsi linikuga ülal, vasak puusal.

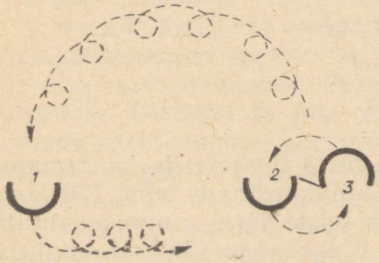

Joonis 165.

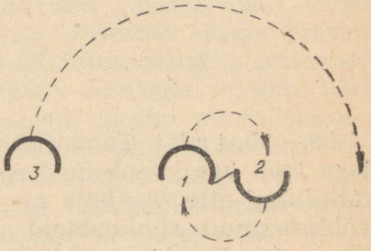

Joonis 166.

81.—88. takt. Sooritatakse neli korda samm nr. 16 («võti» täispöördega), kusjuures liigutakse pealtvaatajate poole. Liikumine lõpetatakse lava eesääres esipoolega pealtvaatajate poole.

Joonis 167.

Lavalt lahkumine (taktid 89—93)

Külgmised tantsijad haaravad mõlema käega linikust ja viivad selle endale vöökohale. Keskmine tantsija haarab liniku otstest ja viib linikut hoidvad käed sirgetena ette. Kaks külgmist tantsijat on «hobusteks», keskmine aga «kutsariks» ja linik «ohjadeks» (joonis 167).

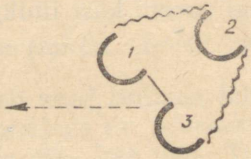

Joonis 168.

89.—93. takt. Tantsijad nr. 1 ja nr. 3 liiguvad jooksusammudega lava vasakpoolsete keskmiste külgkardinate taha. Keha on kallutatud ette. Tantsija nr. 2 liigub teiste järel sammuga nr. 17 (rõhksammud sünkoobiga). Tema ülakeha on hoitud natuke tahapoole. Vaade on kõigil suunatud pealtvaatajate poole (joonis 168).

TŠAARDAŠ

Tantsu seadnud Ludmila Kruminja.
Tantsukirjelduse koostanud Aleksandra Tratsevskaja.

Tants on lavastatud ühele paarile — tüdrukule ja poisile.

Tants koosneb kahest osast: tantsu esimene osa on aeglane, lüüriline, teine kiire ja energiline.

Kuna mõlemad osatäitjad sooritavad tantsu põhiliikumisi sama jalaga ja liikumine toimub peamiselt ühes suunas, siis kirjeldatakse tantsu nii, nagu seda sooritab tüdruk. Juhul, kui paarilised alustavad liikumist erineva jalaga ja liikumise suunad on erinevad, antakse selle kohta kirjelduses täiendav seletus.

Käte asendite kordamise vältimiseks tantsukirjelduses on viimased kirjeldatud põhiliikumiste juures.

PÕHILIIKUMISED

Taktimõõt $^2/_4$

1. Jooksusamm. L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis. Käed puusal, sõrmed eespool.

Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga jooksusamm ette päkale. Samaaegselt tõstetakse põlvest kõverdatud vasak jalg taha-üles. Ülakeha on kergelt ette kallutatud. Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga jooksusamm ette päkale, parem jalg tõstetakse kõverdatult taha-üles. Ülakeha asend jääb endiseks.

2. Ungari «võti» — sooritatakse kahe takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad I positsioonis. Käed puusal.

1. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse vasakul jalal kerge hüpe, samaaegselt asetatakse parem jalg sirutatud põiaga vasaku jala ette varvasastakusse. Põlved on veidi kõverdatud ja suunatud külgedele. Ülakeha ja pea on kallutatud vasakule. Parem käsi kõverdatakse eespool, sõrmedega peaaegu vasaku puusa juures, peopesa on pööratud enda poole. Vasak käsi puusal, sõrmed eespool. Takti II veerandil tõstetakse vasaku jala kand veidi üles ning libistades päkal, pööratakse põid sissepoole, samaaegselt libistatakse parem jalg päkal äraspidisesse II positsiooni. Põlved on kõverdatud ja peaaegu koos. Ülakeha ja pea püsivad endises asendis.

2. takt. Takti I veerandil libistatakse kannad hoogsalt kokku. Põlved, ülakeha ja pea sirutatakse. Parem käsi viiakse II ja III vahepealsesse positsiooni ja peopesa pööratakse üles. Takti II veerandil on paus.

Märkus. Kuna tantsus ungari «võtit» alustatakse kogu aeg parema jalaga ning muutub ainult parema käe asend (vasak puusal), siis märgitakse kirjelduses lühidalt: «sooritatakse ungari «võti»».

3. Vajuv külgsamm (pripadanije).

Lähteasend. Jalad III positsioonis, parem jalg eespool. Vasak käsi puusal, parem II positsioonis.

Takti eelosal tõustakse vasakul jalal päkkseisu, parem eemaldub veidi põrandast.

Takti I veerandil viiakse põlvest ja põiast sirutatud parem jalg väikese sammu võrra paremale, esialgu päkale ja siis laskutakse jalgu põlvest kõverdades täistallale, samal ajal tuuakse vasak jalg parema jala kanna taha veidi üles. Põlv on kõverdatud ja suunatud küljele. Käed püsivad lähteasendis. Takti II veerandil asetatakse vasak jalg parema jala taha III positsiooni päkale ning sirutades teda põlvest, tõustakse varvasseisu. Samaaegselt tõstetakse parem jalg veidi üles ja viiakse sirutatult uue sammu sooritamiseks küljele. Käed jäävad endisesse asendisse.

Selliselt liigutakse külgsuunas vasakule. Liikumist võib alustada ka vasaku jalaga, liikudes vasakule. Vajuvat külgsammu võib sooritada ka etteliikumisel ning pöörlemisel päri- või vastupäeva.

Samm peab olema väga sujuv.

4. Varvasastak — sooritatakse kahe takti vältel.

Lähteasend. Jalad III positsioonis, vasak eespool. Käed vaheliti rinnal.

Takti eelosal viiakse parem jalg sirge põlve ja sirutatud põiaga väljapööratult küljele õhku.

1. takt. Takti I veerandil tuuakse parem jalg vasaku jala ette III positsiooni varvasastakusse ning lõdvendudes põlvest, laskutakse täistallale koos keharaskuse üleviimisega paremale jalale ja kehakallutusega paremale. Põlv on suunatud küljele. Samaaegselt asetatakse põlvest kõverdatud vasak jalg parema jala kanna taha varvasastakusse. Põlv on suunatud küljele. Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga väike paigalsamm täistallale. Keharaskus kantakse üle samale jalale ja põlv surutakse sirgeks. Parem jalg asetatakse põlvest kõverdatud ja põiast sirutatud vasaku jala ette varvasastakusse. Põlv on suunatud küljele.

2. takt. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga väike paigalsamm täistallale. Keharaskus on paremal jalal, põlv kõverdatud ja suunatud küljele. Vasak jalg asetatakse parema jala kanna juures varvasastakusse. Põlv on kõverdatud ja suunatud küljele. Takti II veerandil sirutatakse parem jalg põlvest ning viiakse vasak jalg sirutatult ja väljapööratult külgsuunas vasakule.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga.

5. Jala külgheited (balance-pas de bourreé).

Lähteasend. Jalad III positsioonis, parem jalg eespool. Käed vaheliti rinnal.

Takti eelosa. Laskudes vasaku jala põlvest veidi alla, sirutatakse parem jalg külgsuunas paremale veidi üles. Põlv on suunatud ette, kand taha. Ülakeha on kallutatud kergelt vasakule.

1. takt. Takti I kaheksandikul tuuakse parem jalg vasaku jala kõrvale VI positsiooni päkale, seda ühtlasi nagu välja lüües. Keharaskus kantakse paremale jalale. Ülakeha ja põlved sirutatakse. Takti II kaheksandikul asetatakse vasak jalg väikese sammu võrra külgsuunas vasakule, keharaskus kandub samuti vasakule jalale. Ülakeha ja põlved on sirutatud. Takti III kaheksandikul tuuakse parem jalg vasaku kõrvale VI positsiooni päkale ja laskutakse täistallale. Põlv on kõverdatud ja suunatud otse ette. Samaaegselt viiakse põlvest ja pöiast sirutatud vasak jalg külgsuunas vasakule-üles. Vasaku jala põlv on suunatud otse ette. Ülakeha on kergelt paremale kallutatud. Takti IV kaheksandikul on paus.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga. Liikumine toimub nii aeglases kui ka kiires tempos.

6. Ungari kõnnisamm (développé) — sooritatakse kahe takti vältel.

Lähteasend. Jalad III positsioonis, parem jalg eespool. Vasak käsi puusal, parem II ja III positsiooni vahepealses asendis.

1. takt. Takti I kaheksandikul astutakse sirutatud parema jalaga pikk samm ette päkale, sooritades vasaku jala päkal veerandpöörde (90°) paremale. Samal ajal tõstetakse põlvest kõverdatud ja pöiast sirutatud vasak jalg parema jala õndlani. Parem käsi asetatakse puusale, vasak kõverdatakse eespool nii, et sõrmed on peaaegu parema puusa juures. Ülakeha kallutatakse kergelt paremale. Takti II kaheksandikul sooritatakse parema jala päkal poolpööre (180°) vastupäeva. Vasak jalg ja käed püsivad endises asendis. Ülakeha sirutatakse, pea on pööratud paremale. Takti III ja IV kaheksandikul laskutakse teravalt parema jala päkalt täistallale. Parema jala põlv on tugevasti kõverdatud ja suunatud küljele. Samal ajal sirutatakse järsult vasak jalg umbes 60° kõrgusele õhku. Põlv on pööratud küljele, kand viidud ette. Vasak käsi viiakse II positsiooni, peopesaga üles, parem puusal. Ülakeha on sirge, pea pööratud paremale.

2. takt. Takti I veerandil sooritatakse vasaku jala pöiasirutusega pikem samm ette täistallale. Ülakeha, pea ja käed püsivad endises asendis. Takti II veerandil sooritatakse samasugune samm parema jalaga ette. Ülakeha, pea ja käed on endises asendis.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga, kuid pööret ei sooritata. Vastavalt jala vahetamisele muutub ka käe, ülakeha ja pea asend.

7. Väljaastesamm — sooritatakse kahe takti vältel.

Lähteasend. Jalad III positsioonis, parem jalg eespool.

Vasak käsi puusal, parem II positsioonis, peopesa pööratud üles.

1. t a k t. Takti I veerandil, sooritades vasaku jala päkal veerandpöörde (90°) päripäeva, astutakse parema jalaga pikem samm IV positsiooni täistallale. Põlv on tugevasti kõverdatud ning koos põiaga pööratud küljele. Keharaskus on paremal jalal. Vasak jalg on sirutatud ja toetub varvasastakus taha. Ülakeha on kergelt taha kallutatud, pea pööratud vasakule. Parem käsi viiakse kuklale (nagu sõrmedega pärga hoides), vasak käsi asetatakse seljale, peopesaga väljapoole. Takti II veerandil on paus.

2. t a k t. Takti I veerandil toimub poolpööre (180°) vastupäeva, keharaskuse ülekandmisega vasakule jalale. Põlv on tugevasti kõverdatud ja suunatud küljele. Parem jalg sirutatakse varvasastakusse taha. Parem käsi asetatakse puusale, vasak viiakse kuklale, pea on pööratud paremale. Takti II veerandil on paus.

Liikumist alustatakse ka vasaku jalaga.

8. «Nöörike».

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, parem jalg on eespool. Käed puusal (või vaheliti rinnal).

Takti eelosal tõstetakse põlvest kõverdatud parem jalg sirutatud põiaga vasaku jala ette nii, et parema jala põid on vasaku jala põlve kõrgusel. Põlv on suunatud küljele. Samaaegselt sooritatakse veidi põlvest lõdvendatud vasaku jala päkal libisev hüpak ette. Ülakeha on sirge.

Takti I kaheksandikul viiakse parem jalg vasaku jala põlve juures taha ja asetatakse päkalöögiga vasaku jala taha III positsiooni. Põlved on veidi lõdvendatud. Takti II kaheksandikul sooritatakse parema jala päkal libisev hüpak ette. Põlv on veidi lõdvendatud. Samal ajal tõstetakse põlvest kõverdatud ja põiast sirutatud vasak jalg parema jala põlve kõrgusele. Põlv on suunatud küljele. Takti III kaheksandikul viiakse vasak jalg parema jala põlve juures taha ja asetatakse päkalöögiga parema jala taha III positsiooni. Takti IV kaheksandikul kordub takti eelosa liikumine.

M ä r k u s. «Nöörikest» sooritatakse ka liikumisega ette, kusjuures tegutsev jalg tuuakse tagant ette päkale. Kirjelduses märgitakse sel juhul «nöörike» etteliikumisega.

9. Ristsamm päkalastakuga — sooritatakse kahe takti vältel, väga sujuvalt.

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, vasak jalg eespool. Vasak käsi puusal, parem on II ja III positsiooni vahepealses asendis.

Takti eelosal tõstetakse põlvest ja põiast sirutatud parem jalg küljele üles.

Takti I kaheksandikul, kerge pöördega vasakule, tehakse parema jalaga samm poolpõiki vasaku jala ette risti päkale ja siis põlvest kõverdudes laskutakse täistallale. Keharaskus kantakse samal ajal paremale jalale, põlv ja põid on pööratud väljapoole.

Samaaegselt tõstetakse põlvest kõverdatud ja küljele suunatud vasak jalg parema jala taha veidi üles. Parem õlg on viidud ette, ülakeha kallutatud kergelt taha, pea pööratud paremale. Vasak käsi viiakse kuklale, parem käsi on puusal. Takti II kaheksandikul tõustakse vasaku jala päkale ja, sirutades teda põlvest, kantakse üle keharaskus. Samaaegselt eemaldub parem jalg veidi põrandast, pöid on sirutatud. Ülakeha ja pea püsivad endises asendis. Takti III kaheksandikul kordub takti I kaheksandiku liikumine. Takti IV kaheksandikul on paus.

2. takt. Takti I kaheksandikul sooritatakse vasaku jalaga väike külgsamm vasakule päkale ja siis laskutakse täistallale. Keharaskus kantakse vasakule jalale, põlv on veidi kõverdatud. Parem jalg sirutatakse diagonaaljoonel paremale ette-üles. Õlad pööratakse otse (pealtvaatajate poole). Vasak käsi asetatakse puusale, parem viiakse II positsiooni, peopesaga ülespoole. Takti II kaheksandikul asetatakse põlvest sirutatud parem jalg päkalastakuga maha ja kantakse keharaskus hetkeks paremale jalale. Samaaegselt tõstetakse vasak jalg veidi üles. Takti III kaheksandikul kordub takti II kaheksandiku liikumine. Takti IV kaheksandikul liigub parem jalg ette uue ristsammu alustamiseks. Parem käsi viiakse puusale, vasak kuklale.

Eelneva tegevusega toimub liikumine vasakule. Liikumist alustatakse ka vasaku jalaga, liikudes paremale. Vastavalt sellele muudetakse ka käte ja ülakeha asendit.

10. Tšaardaš-samm.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis. Vasak käsi on puusal, parem kuklal. Pea on pööratud vasakule.

Takti eelosal kõverdatakse järsult ettesuunatud parema jala põlv kanda põrandalt tõstmata. Samaaegselt (samuti järsult ja teravalt) tõstetakse tugevasti põlvest kõverdatud vasak jalg diagonaalselt taha-vasakule. Labajalg on vaba, vasaku jala põlv on suunatud sissepoole ja puutub parema jala põlvega kokku. Takti I kaheksandikul tuuakse vasak jalg järsult parema jala juurde VI positsiooni, samaaegselt mõlemat jalga põlvest järsult sirutades. Käed ja pea jäävad endisesse asendisse. Takti II ja III kaheksandikul on paus. Takti IV kaheksandikul kordub takti eelosa liikumine, alustatakse sama jalaga.

Järgmist sammu alustatakse parema jalaga, seejuures muudetakse ka käte ja pea asendit.

11. Külgkiikumine.

Lähteasend. Jalad III positsioonis, parem eespool. Käed vaheliti rinnal.

Takti eelosal viiakse põlvest ja pöiast sirutatud parem jalg külgsuunas paremale õhku. Põlv on suunatud üles, kand alla (väljapööratult). Vasak jalg on sirge.

Takti I kaheksandikul asetatakse parem jalg vasaku jala ette varvasastakusse, ja lõdvendudes põlvest laskutakse kohe täistallale, kandes keharaskuse üle paremale jalale. Põlvest kõver-

datud vasak jalg asetatakse samaaegselt parema jala kanna taha varvasastakusse. Põlved on suunatud külgedele. Takti II kaheksandikul, vasakut jalga põlvest sirutades, laskutakse täistallale. Keharaskus kantakse vasakule jalale. Parem jalg asetatakse vasaku jala ette varvasastakusse. Põlv on kõverdatud ja suunatud küljele. Takti III kaheksandikul kordub takti I kaheksandiku liikumine. Takti IV kaheksandikul viiakse vasak jalg järsult ja teravalt külgsuunas vasakule õhku. Põlv ja pöid on sirutatud. Samal ajal kõverdatakse põlvest paremat jalga, põlv on suunatud küljele.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga. Liikumine on järsk ja kiire.

12. Kannalöögid külgsammuga.

Lähteasend. Jalad I positsioonis. Käed puusal.

Takti eelosal kõverdatakse parem jalg põlvest ning sirge põlve ja pöiaga vasak jalg viiakse üles-vasakule.

Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga libisev hüpak vasakule ning sirutades paremat jalga põlvest ja pöiast, lüüakse jalalabade siseküljed õhus kokku. Samaaegselt viiakse käed külgedele. Seejärel laskutakse paremale jalale (põlv on veidi kõverdatud) ning viiakse vasak jalg väikese sammu võrra küljele, kus ta asetatakse algul päkale ja siis täistallale, kandes keharaskuse üle vasakule jalale. Samaaegselt sirutatakse paremat jalga põlvest ning asetatakse külgsuunas paremale varvasastakusse. Käed lastakse alla-ette ristasendisse, parem käsi on eespool. Takti II kaheksandikul liigub põlvest ja pöiast sirutatud parem jalg vasaku jala suunas. Käed on endises asendis. Takti III kaheksandikul tuuakse parem jalg järsult vasaku jala juurde VI positsiooni. Käed on endises asendis. Takti IV kaheksandikul kordub takti eelosa liikumine. Käed viiakse avatult külgedele.

Eelneva tegevusega toimub liikumine vasakule. Liikumist alustatakse ka parema jalaga, liikudes külgsuunas paremale. Käte tegevus jääb samaks. Samm peab toimuma hoogsalt ning suure edasiliikumisega ette.

13. Tõus rõhutatud päkkseisu.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis, põlved sirged. Käed vaheliti rinnal.

Takti eelosal tõustakse päkkseisu.

Takti I veerandil, sooritades pöörde 45° paremale, maandutakse väikese rõhutatud libiseva hüpakuga täistallale, jalgu põlvist kõverdades. Ülakeha on sirge. Takti II veerandil libistutakse tagasi päkkseisu, sirutades põlvi ja sooritades veerandpöörde (90°) vasakule. Ülakeha on sirge.

Järgmisel taktil kordub 1. takti liikumine veerandpöördega vasakule.

Taktimõõt $^2/_4$

Osavõtjad. Tüdruk ja poiss.

Lähteasend. Tantsijad seisavad vasakpoolsete tagumiste külgkardinate vahel kõrvuti, tüdruk poisi paremal küljel. Käed on puusal.

Märkus. Liikumissuunad on antud pealtvaatajate poolt vaadatuna.

I tantsuosa (aeglane)

I tuur (taktid 1—16 kaks korda)

1.—12. takt. Eelmäng.

13.—14. takt. Alustades parema jalaga, tulevad tantsijad nelja jooksusammuga (põhiliikumine 1) mööda diagonaali ette lava keskele (joonis 169) ning jäävad esipoolega pealtvaatajate poole.

15.—16. takt. Sooritatakse ungari «võti» (põhiliikumine 2).

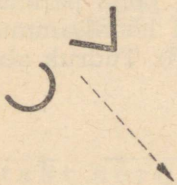

Joonis 169.

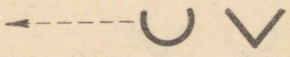

Joonis 170.

1.—4. takt kordamisel. Alustades parema jalaga, liigub tüdruk nelja vajuva külgsammuga (põhiliikumine 3) külgsuunas vasakule (joonis 170), seejuures viiakse mõlemad käed kuklale. Samal ajal sooritab poiss kohapeal kaks korda varvasastaku (põhiliikumine 4).

5.—6. takt kordamisel. Tüdruk pöördub kahe vajuva külgsammuga päripäeva. Käed kuklal. Samaaegselt pöördub poiss jala külgheitesammuga (põhiliikumine 5) kohapeal päripäeva. Käed on vaheliti rinnal.

7.—8. takt kordamisel. Sooritatakse ungari «võti».

9.—12. takt kordamisel. Alustades vasaku jalaga, liigub tüdruk nelja külgsammuga sama teed mööda oma kohale tagasi. Poiss kordab taktide 1—4 liikumist, alustades parema jalaga.

13.—14. takt kordamisel. Tantsijad kordavad taktide 5—6 liikumist, kuid selle erinevusega, et tüdruk, alustades vasaku jalaga, pöördub vastupäeva, poiss teeb pöörde päripäeva.

15.—16. takt kordamisel. Sooritatakse ungari «võti».

II tuur (taktid 17—32 kaks korda ja taktid 1—16)

17.—18. takt. Alustades parema jalaga, liiguvad paarilised ungari kõnnisammuga (põhiliikumine 6) lava parempoolse eesmise nurga suunas (joonis 171).

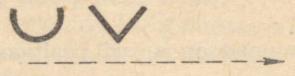

Joonis 171.

19.—20. takt. Korrates taktide 17—18 liikumist, tulevad tantsijad sama teed mööda oma kohtadele tagasi.

21. takt. Tantsijad sooritavad väljaastesammu (põhiliikumine 7) külgsuunaga vasakule.

22. takt. Sooritatakse väljaastesamm külgsuunaga paremale.

23.—24. takt. Sooritatakse ungari «võti».

25.—26. takt. Korrates taktide 17—18 liikumist, liigub tüdruk lava vasakpoolse eesmise nurga suunas, poiss vastupidi (joonis 172). Tüdruk alustab liikumist vasaku, poiss parema jalaga.

27.—28. takt. Tantsijad tulevad ungari kõnnisammuga sama teed mööd tagasi oma kohtadele (joonis 173). Tüdruk alustab liikumist parema, poiss vasaku jalaga.

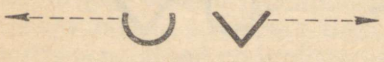

Joonis 172.

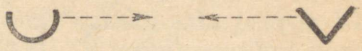

Joonis 173.

29. takt. Sooritatakse väljaastesamm teineteise suunas. Tüdruk astub ette vasaku, poiss parema jalaga.

30. takt. Pöördutakse seljati ja sooritatakse väljaastesamm teineteisest lahku (joonis 174).

31.—32. takt. Pöördudes esipoolega pealtvaatajate poole, sooritavad tantsijad ungari «võtme».

17.—24. takt kordamisel. Tantsijate vasakud küljed on pööratud teineteise poole, käed asetatakse vaheliti rinnale. Alustades vasaku jalaga, pöördutakse paigal kaheksa vajuva külgsammuga (etteliikumisega) 360° vastupäeva. Ülakeha on kergelt kallutatud teineteise poole, vaade suunatud paarilisele. 24. takti lõpuks asuvad tantsijad uuesti esipoolega pealtvaatajate poole.

25.—28. takt kordamisel. Alustades parema jalaga, taganevad tantsijad kaheksa «nöörikese» sammuga (põhiliikumine 8), selg ees, lava tagaseina suunas (joonis 175).

29. takt kordamisel. Sooritatakse väljaastesamm teineteise suunas.

Joonis 174.

30. takt kordamisel. Sooritatakse väljaastesamm teineteisega seljati.

31.—32. takt kordamisel. Sooritatakse ungari «võti», esipoolega pealtvaatajate poole.

Märkus. Tempo on aeglane taktide 1—16 vältel.

1.—6. takt. Alustades parema jalaga, liiguvad paarilised kolme ristsammuga päkal (põhiliikumine 9) külgsuunas paremale (joonis 176).

7.—8. takt. Sooritatakse ungari «võti».

9.—14. takt. Tantsijad kordavad taktide 1—8 liikumist külgsuunas vasakule.

15.—16. takt. Sooritatakse ungari «võti».

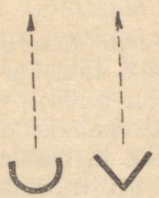

Joonis 175.

Joonis 176.

III tuur (taktid 33—64)

33.—34. takt. Olles esipoolega pealtvaatajate poole, sooritatakse kohapeal tšaardaš-samm (põhiliikumine 10). Liikumist alustatakse vasaku jalaga.

35.—36. takt. Tantsijad sooritavad paigal tšaardaš-sammu, alustades parema jalaga.

37.—38. takt. Alustades vasaku jalaga, sooritatakse paigal jala külgheitesamm (põhiliikumine 5). Samaaegselt lastakse käed rippasendisse ja pendeldatakse eest-vasakule ja eest-paremale (vastavalt kõrvale viidud jalale).

39.—40. takt. Sooritatakse ungari «võti».

41.—48. takt. Tantsijad kordavad taktide 33—40 liikumist, alustades parema jalaga. Vasak käsi on kuklal, parem puusal.

49.—52. takt. Sooritatakse kohapeal neli külgkiikumist (põhiliikumine 11), alustades parema jalaga.

53.—54. takt. Tantsijad kordavad taktide 37—38 liikumist, alustades parema jalaga. Käed pendeldavad paremale ja vasakule.

55. takt. Ühe «nöörikese» sammuga liigutakse, selg ees, lava tagaosa suunas. Liikumist alustatakse parema jalaga. Käed on puusal.

56. takt. Sooritatakse ungari «võti» (takti I veerandil viiakse kannad lahku, II veerandil lüüakse need kokku).

57.—64. takt. Tantsijad kordavad 49.—56. takti liikumist veel üks kord, seejuures ungari «võti» sooritatakse esipoolega teineteise poole, küljega pealtvaatajate poole.

IV tuur (taktid 49—64 kaks korda)

49. takt. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga rõhksamm ette IV positsiooni täistallale, samaaegselt sooritatakse ristiplaks rinna kõrgusel. Keharaskus on vasakul jalal.

50. takt. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga rõhksamm taha IV positsiooni täistallale. Käed viiakse avaralt lahti (taha-kõrvale), peopesad on pööratud üles. Keharaskus jääb vasakule jalale. Ülakeha on kergelt taha kallutatud, vaade suunatud paarilisele.

51.—52. takt. Korratakse taktide 49—50 liikumist, alustades sama jalaga.

53.—56. takt. Poiss sooritab paigal neli tšaardaš-sammu, alustades kaks korda vasaku jalaga (53.—54. takt) ja kas korda parema jalaga (55.—56. takt). Vasak käsi on puusal, parem käsi tõstetud sirutatult üles, sooritades iga takti kaheksandikul käerandmest kiire vibreeriva liigutuse paremale ja vasakule.

Samal ajal pöörleb tüdruk paigal kiiresti «nöörikese» sammuga kaks ringi päripäeva (53.—54. takt) ja liigub siis pööreldes

poisi ette (joonis 177). Vasak käsi on puusal, parem tõstetud sirutatult üles. Liikumist alustab tüdruk parema jalaga.

57.—62. takt. Tüdruk on seljaga poisi poole, käed puusal. Poiss asetab käed tagantpoolt tüdruku randmetele. Tantsijad sooritavad kohapeal kuus jala külgheitesammu. Tüdruk alustab liikumist vasaku jalaga ja vaatab vahelduvalt üle õla poisile (esimest korda vasakule, teist korda paremale jne.). Poiss alustab parema jalaga ja vaatab esimest korda tüdrukule otsa vasakult, teist korda paremalt jne. (joonis 178).

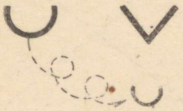

Joonis 177.

Joonis 178.

63.—64. takt. Asetades käed vaheliti rinnale, sooritab poiss kohapeal varvasastaku (põhiliikumine 3). Samal ajal pöörleb tüdruk hoogsalt «nöörikese» sammuga päripäeva, liikudes seejuures ümber poisi kolmveerand ringi päripäeva (joonis 179). Käed on puusal. Liikumist alustatakse parema jalaga. 64. takti lõpuks jääb tüdruk poisi paremale küljele.

49.—51. takt kordamisel. Alustades vasaku jalaga, liigub tüdruk kolme kannalöögi-külgsammuga (põhiliikumine 12) mööda diagonaali lava parempoolse eesmise nurga suunas. Poiss, alustades parema jalaga, liigub sama liikumisega mööda diagonaali lava vasakpoolse eesmise nurga suunas. Tüdruk möödub poisist eestpoolt (joonis 180).

52. takt kordamisel. Takti I veerandil sooritatakse rõhksamm ette III positsiooni täistallale (tüdruk parema, poiss vasaku jalaga). Tüdruku vasak käsi on puusal, parem on II ja III vahepealses positsioonis. Poisil vastupidi.

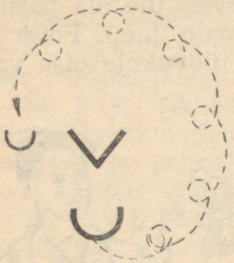

Joonis 179.

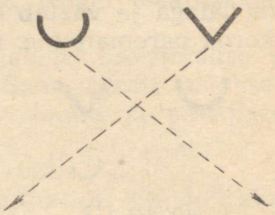

Joonis 180.

53.—56. takt kordamisel. Sooritades eelnevat tegevust, liigub tüdruk poisist eestpoolt mööda külgsuunas vasakule. Liikumist alustab ta parema jalaga ja rõhksammu vasaku jalaga. Poiss sooritab sama liikumise vastupidises suunas. Liikumist alustab ta vasaku jalaga ja rõhksammu parema jalaga (joonis 181).

57.—60. takt kordamisel. Alustades parema jalaga, liiguvad tantsijad kaheksa «nöörikese» sammuga mööda diagonaali lava tagaseina suunas (joonis 182). Käed on puusal.

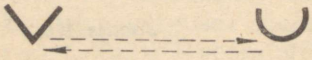

Joonis 181.

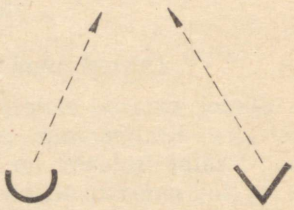

Joonis 182.

61. takt kordamisel. Sooritatakse väljaastesamm teineteisest lahku (seljati).

62. takt kordamisel. Sooritatakse väljaastesamm teineteise suunas (rinnati).

63.—64. takt kordamisel. Sooritatakse ungari «võti» esipoolega teineteise poole.

Selle liikumise lõpuks on tantsijate vasakud küljed pööratud teineteise poole. Poiss asetab oma vasaku käe tüdruku vöökohale, tüdruk oma vasaku käe poisi paremale õlale. Paremad käed viiakse kuklale (joonis 183).

Joonis 183.

V tuur (taktid 33—48)

33.—36. t a k t. Alustades parema jalaga, pöördutakse kaheksa «nöörikese» sammuga paigal esipoolega vastupäeva (joonis 184).

37.—40. t a k t. Vahetanud küljed ja käte asendi, jätkatakse eelnevat liikumist, pöördudes nüüd, selg ees, samas suunas vastupäeva (joonis 185).

Joonis 184.

Joonis 185.

41.—48. t a k t. Tantsijad kordavad 33.—40. takti liikumist vastupäeva.

M ä r k u s. «Nöörikese» sammu sooritatakse kogu aeg etteliikumisega.

49.—52. t a k t. Tantsijad on küljega pealtvaatajate poole ja esipoolega teineteise poole. Tantsijad võtavad õlavarrevõtte ja sooritavad kohapeal tõusu rõhutatud päkkseisu (põhiliikumine 13).

Vallandades eelneva võtte ning olles esipoolega pealtvaatajate poole, võetakse nüüd vallasvõte. Vabad käed viiakse külgedele, peopesa pööratud üles.

53.—60. t a k t. Selles asendis pöördutakse kohapeal «nöörikese» sammu ja etteliikumisega neli ringi vastupäeva (joonis 186).

61.—62. t a k t. Asetades käed puusale, sooritavad tantsijad nelja «nöörikese» sammuga kaks täispööret (360°), tüdruk päripäeva, poiss vastupäeva.

Joonis 186.

63. t a k t. Ühendades sisemised käed, sooritab poiss vasaku jalaga alustades külgsammu vasakule, kandes keharaskuse üle samale jalale, parem jalg toetub sirutatult varvasastakus külgsuunas paremale. Samaaegselt tõmbab poiss parema käega tüdruku enda kõrvale. Tüdruk pöördub kolme hariliku kõnnisammuga vastupäeva poisi kõrvale. Keharaskus on vasakul jalal, parem jalg on varvasastakus sirutatult külgsuunas paremale.

Tüdruku vasak käsi on viidud eest läbi paremale ja on ühendatud poisi parema käega tüdruku selja taga pihkseongus. Vabad käed on avatud külgedele (II positsiooni). Vaade suunatud paarilisele.

64. t a k t. Poiss jääb endisesse asendisse, tüdruk pöördub kolme sammuga päripäeva poisist eemale. Käed asetatakse puusale.

Kolme lõppakordi ajal sooritatakse ungari «võti».

TŠEHHI POLKA

Tantsu seadnud Ludmila Kruminja.
Tantsukirjelduse koostanud Aleksandra Tratsevskaja.

Tants on mõeldud esitamiseks ühele paarile — tüdrukule ja poisile ning nõuab tantsijatelt nii tehnilist puhtust kui ka väljenduslikku esitamist, eriti tüdruku osas.

Olles veendunud, et ta meeldib poisile, julgeb tüdruk näidata oma tujukust. Ta püüab veidi jonnida ja laseb poissi paluda ennast tantsima. Tüdruku soov rahuldatakse, poiss palub teda tantsima. Kui tants on täies hoos, tuleb tüdrukul soov jätta poiss maha, kuid poiss ei lase teda ära minna. See meeldib tüdrukule ja ta jätab jonnimise.

Kõiki mängulisi momente on vaja esitada mõõdukalt ja mänglevalt. Tähtis on see, et paarilised ei kaotaks omavahelist suhtlemist. See annab tantsule noorusliku ja meeldiva mulje.

PÕHILIIKUMISED

Taktimõõt $^2/_4$

1. Hüpaksamm.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis, põlved kergelt kõverdatud.

Takti I kaheksandikul astutakse parema jalaga samm ette päkale. Takti II kaheksandikul sooritatakse paremal jalal libisev hüpak, samaaegselt tõstetakse vasak jalg kõverdatud põlve ja sirutatud pöiaga (põlv on suunatud ette) tugijala pahkluu juurde. Takti III kaheksandikul astutakse vasaku jalaga samm ette päkale. Takti IV kaheksandikul sooritatakse vasakul jalal libisev hüpak. Parem jalg tõstetakse kergelt kõverdatud põlve ja sirutatud pöiaga vasaku jala pahkluu kõrgusele.

Hüpaksammuga liigutakse edasi, kuid seda võib sooritada ka pööreldes kas päripäeva või vastupäeva.

2. «Võti».

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis, põlved on sirutatud.

Takti I veerandil, laskudes põlvist veidi alla, pööratakse jalapöiad sissepoole (äraspidine II positsioon). Kannad tõstetakse veidi üles. Ülakeha on kergelt ette kallutatud. Takti II veerandil libis-

tatakse kannad hoogsalt kokku, samaaegselt sirutatakse põlved ja ülakeha.

3. **Libisev samm (chaússee)pöördega** — sooritatakse kahe takti vältel.

L ä h t e a s e n d. Jalad III positsioonis, parem jalg eespool. Takti eelosal tõustakse varvasseisu. Põlved on sirutatud.

1. t a k t. Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jala pöia-sirutusega libisev poolpikk samm ette IV positsiooni ja laskutakse täistallale. Keharaskus kantakse põlvest kõverdatud paremale jalale. Vasak jalg toetub sirutatud põlve ja pöiaga varvasastakus taha. Takti II kaheksandikul sirutatakse parem jalg põlvest ja tõustakse varvasseisu, samaaegselt tuuakse vasak jalg sirutatult parema jala taha III positsiooni varvasseisu. Ülakeha sirutatakse. Takti III kaheksandikul kordub takti I kaheksandiku liikumine. Takti IV kaheksandikul on paus.

2. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jala päkal poolpööre (180°) vastupäeva ja laskutakse täistallale. Põlv on kõverdatud, keharaskus on paremal jalal. Vasak jalg toetub sirutatult varvasastakus ette. Takti III kaheksandikul tuuakse vasak jalg sirutatult parema jala ette III positsiooni. Takti IV kaheksandikul kordub 1. takti eelosa liikumine. Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga, sooritades poolpöörde päripäeva.

4. **Polka pööreldes.** (Sammu kirjeldatakse nii, nagu seda sooritab tüdruk.)

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis.

Takti eelosal sooritatakse vasakul jalal madal hüpak, samaaegselt sirutatakse parem jalg paremale-kõrvale.

Takti I kaheksandikul asetatakse parem jalg külgsuunas paremale päkale (II positsiooni). Keharaskus kantakse paremale jalale, põlv on veidi kõverdatud. Ülakeha on kallutatud paremale. Takti II kaheksandikul tuuakse vasak jalg parema jala juurde päkale, samaaegselt algab pööre paremale. Ülakeha püsib endises asendis. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jalaga poolpikk vetruv samm pöördega paremale. Takti IV kaheksandikul sooritatakse paremal jalal hüpak, lõpetades samaaegselt poolpöörde päripäeva. Vasak jalg liigub uueks sammuks külgsuunas vasakule. Ülakeha sirutatakse.

Järgmist sammu alustatakse vasaku jalaga, ülakeha kallutatakse vasakule. Poiss alustab sama liikumist vasaku jalaga.

5. **Külgsamm kummardusega** — sooritatakse kahe takti vältel. Samm ainult poisile.

L ä h t e a s e n d. Jalad VI positsioonis, käed rippasendis.

1. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga külgsamm paremale. Vasak jalg jääb sirutatult varvasastakusse külgsuunas vasakule. Takti II veerandil on paus.

2. t a k t. Takti I veerandil tuuakse vasak jalg järsult parema jala juurde VI positsiooni (lähteasendisse), samaaegselt toimub

ülakeha painutus ette — kummardus. Takti II veerandil on paus.

Järgmine samm toimub külgsuunas vasakule.

6. Rõhksammud.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis, põlvest tugevasti kõverdatud. Ülakeha on kallutatud ette. Tüdruku käed hoiavad põlle, poisil on käed puusal.

Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jalaga väike rõhuline samm ette täistallale. Samaaegselt tõstetakse vasak jalg tugevasti kõverdatud põlve ja sirutamata pöiaga veidi üles. Ülakeha püsib endises asendis. Takti II kaheksandikul sooritatakse samasugune samm vasaku jalaga ette. Parem jalg tõstetakse veidi üles. Põlv on kõverdatud. Takti III kaheksandikul kordub takti I kaheksandiku liikumine. Takti IV kaheksandikul kordub takti II kaheksandiku liikumine.

Sammud on lühikesed, rõhud aga teravad ja selged.

7. Ummisjaluhüpped tagaspidi.

Lähteasend. Jalad VI positsioonis, põlved kõverdatud. Ülakeha kallutatud veidi ette.

Takti I veerandil sooritatakse libisev ummisjaluhüpe päkkadel, selg ees, otseliikumisega tagaspidi. Takti II veerandil kordub takti I veerandi liikumine.

8. Hüpped ühel jalal. (Sammu kirjeldatakse nii, nagu seda sooritab poiss.)

Lähteasend. Jalad VI positsioonis, põlved kergelt kõverdatud.

Takti eelosal tõstetakse vasak jalg sirgelt vasakule-kõrvale (umbes 60° kõrgusele), jalapöid on sunatud üles.

Takti I veerandil sooritatakse väike hüpe paremal jalal, vasak püsib endises asendis. Takti II veerandil kordub takti I veerandi tegevus.

Hüppeid sooritatakse liikumisega edasi. Tuleb tähelepanu pöörata sellele, et tõstetud jalg oleks hoitud õhus kogu aeg ühel tasapinnal. Antud liikumist võib alustada ka vasaku jalaga.

TANTSUKIRJELDUS

Taktimõõt $^2/_4$

Osavõtjad. Tüdruk ja poiss.

Lähteasend. Tüdruk ja poiss seisavad lava parempoolsete tagumiste külgkardinate vahel kõrvuti, tüdruk poisi paremal küljel. Tüdruk hoiab kätega põlle altpoolt külgäärtest. Poiss asetab oma parema käe tüdrukule selja tagant vöökohale, vasak käsi on puusal, sõrmed eespool.

Märkus. Kuna tantsus tüdruk peamiselt hoiab kätega põllest, poisil aga on käed puusal (sõrmed eespool), siis tantsukirjelduses seda käteasendit

enam ei kirjeldata. Esineb aga teisi käteasendeid, siis antakse selle kohta kirjelduses täiendav seletus.

Tantsukirjelduses on liikumissuund antud pealtvaatajate poolt vaadatuna. Tantsu tuleb esitada kergelt ja elavalt.

I tuur (taktid 1—16)

1.—2. t a k t. Alustades parema jalaga, liiguvad tantsijad nelja hüpaksammuga (põhiliikumine 1) esinemispaiga tagaosas keskkohani. Tüdruku ülakeha on kallutatud paremale, poisil — vasakule. Vaade on suunatud paarilisele.

3.—4. t a k t. Tantsijad sooritavad kohapeal «võtme» (põhiliikumine 2).

5.—12. t a k t. Pöördutakse esipoolega pealtvaatajate poole ja jätkatakse hüpaksammudega liikumist lava eesääre suunas (joonis 187).

Tantsijad vallandavad eelneva võtte. Poiss asetab käed puusale, tüdruk hoiab põllest.

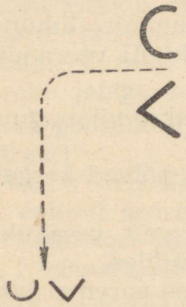

Joonis 187.

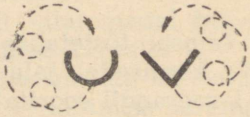

Joonis 188.

13.—15. t a k t. Alustades parema jalaga, pöörleb tüdruk samal kohal kuue hüpaksammuga kaks ringi päripäeva, poiss aga vastupäeva, alustades sama liikumist vasaku jalaga (joonis 188).

16. t a k t. Sooritatakse kohapeal «võti», esipoolega teineteise poole.

II tuur (taktid 17—32)

17.—18. t a k t. Sooritatakse libisev samm pöördega (põhiliikumine 3). Tantsijad vahetavad kohad (joonis 189), möödudes teineteisest paremalt. Vaade on suunatud paarilisele, liikumist alustatakse parema jalaga. Ülakeha kallutatakse paremale.

21.—22. t a k t. Alustades vasaku jalaga, liigutakse oma kohtadele tagasi, möödudes teineteisest paremalt. Ülakeha kallutatakse vasakule, vaade on suunatud paarilisele.

23. takt. Tantsijad on esipoolega teineteise poole, küljega pealtvaatajate poole. Poiss sooritab «võtme», tüdruk seisab tegevuseta.

24. takt. Tüdruk sooritab «võtme», poiss seisab tegevuseta.

24. takti lõpuks võetakse valsivõte, s. o. poisi vasak käsi ja tüdruku parem käsi on ühendatud pihkseongus ja sirutatud õlajoone kõrgusel kõrvale. Oma parema käe asetab poiss tüdrukule ümber piha. Tüdruk hoiab vasaku käega seelikust.

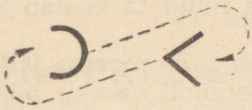

Joonis 189.

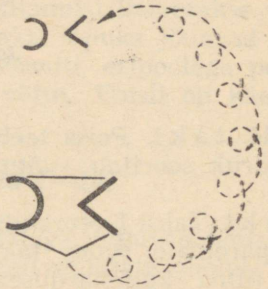

Joonis 190.

25.—30. takt. Tantsijad pöörlevad kuue polkasammuga (põhiliikumine 4) päripäeva, samaaegselt liiguvad nad ringjoonel vastupäeva (joonis 190). Tüdruk alustab liikumist parema, poiss vasaku jalaga. 30. takti lõpuks on tantsijad lava tagaosa keskkohal, esipoolega teineteise poole ja küljega pealtvaatajate poole. Vallandatakse valsivõte, ühendatakse paremad käed ja tõstetakse need üles. Poisil on vasak käsi puusal, tüdruk hoiab seelikust.

31. takt. Poiss sooritab hüpaksammud kohapeal, vaadates tüdrukule. Tüdruk pöörleb nelja hüpaksammuga ülestõstetud käte all päripäeva. Liikumist alustatakse parema jalaga.

32. takt. Tantsijad sooritavad «võtme», esipoolega teineteise poole, küljega pealtvaatajate poole.

III tuur (taktid 33—64)

33.—40 takt. Tüdruk sooritab poolpöörde (180°) paremale ja, alustades parema jalaga, liigub hüpaksammudega väikesel ringjoonel kaks ringi päripäeva. Pea uhkelt tõstetud (tal tuli tuju veidi jonnida). Poiss, alustades parema jalaga, liigub hüpaksammudega tüdrukule järele, püüdes vaadata talle silma. Ülakeha on kallutatud veidi vasakule (joonis 191). 40. takti lõpuks sooritab tüdruk poolpöörde päripäeva ja jääb esipoolega poisi poole.

41.—42. takt. Alustades parema jalaga, sooritab poiss külgsammu kummardusega (põhiliikumine 5), käed rippasendis. Samal ajal sooritab tüdruk «võtme», kusjuures 41. takti I veerandil

tõstab tüdruk õlad üles ja vaatab pealtvaatajate poole. 42. takti I veerandil laseb õlad alla, vaade jääb pealtvaatajatele. Tüdruk nagu imestab, mida poiss temalt soovib.

Joonis 191.

43.—44. t a k t. Poiss teeb külgsammu kummardusega vasakule. Tüdruk sooritab «võtme», kuid nüüd ta vaatab kelmikalt poisile.

45. t a k t. Takti I veerandil sooritab poiss parema jalaga külgsammu paremale, tuues takti II veerandil vasaku jala parema kõrvale (ilma kummarduseta), samaaegselt ulatab ta viisakalt tüdrukule sirutatud parema käe, vasaku asetab puusale. Tüdruk seisab tegevuseta, vaadates kelmikalt poisile. Talle meeldib, et poiss palub teda tantsima.

46. t a k t. Poiss seisab tegevuseta. Tüdruk ulatab poisile koketeerides oma vasaku käe, hoides parema käega seelikust. Ta on nõus tulema poisiga tantsima.

47. t a k t. Poiss seisab tegevuseta. Tüdruk sooritab kahe hüpaksammuga täispöörde vastupäeva poisi kõrvale nii, et tüdruku vasak külg ja poisi parem külg on kohastikku. Tüdruku vasak käsi on viidud eest läbi paremale ja ühendatud poisi parema käega selja taga, vaba käsi on rippasendis.

48. t a k t. Samas tantsuvõttes sooritavad tantsijad kohapeal «võtme». Vaade on suunatud teineteisele.

49. t a k t. Alustades parema jalaga, liiguvad tantsijad hüpaksammudega ringjoonel vastupäeva. Seejuures pöörleb tüdruk päripäeva poisi paremale küljele, ühendatud sisemised käed sirutatakse nii, et tüdruk jääb poisist eemale kodarjoonele (joonis 192).

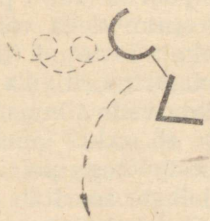

Joonis 192.

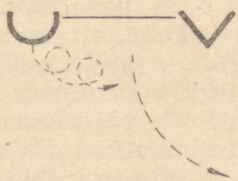

Joonis 193.

50. t a k t. Jätkates liikumist hüpaksammudega vastupäeva, tõstetakse ühendatud käed üles. Tüdruk pöörleb ülestõstetud sisemiste käte all hüpaksammudega päripäeva.

51. t a k t. Tüdruk pöörleb hüpaksammudega ülestõstetud käte all vastupäeva, samaaegselt liiguvad tantsijad ringjoonel vastupäeva edasi.

52. t a k t. Jätkates liikumist ringjoonel vastupäeva, pöörleb tüdruk hüpaksammudega poisi kõrvale. Käte asend on sama mis 47. takti alguses. Vaade suunatud paarilisele (joonis 193).

53.—64. t a k t. Taktide 49—52 liikumist korratakse veel kolm korda. Liikumine on hoogne. 64. takti lõpuks jõuavad tantsijad lava tagaosas keskkohale, jäädes kõrvuti, esipoolega pealtvaatajate poole. Tantsijad vallandavad võtte. Poisil on käed puusal, tüdruk hoiab põllest.

IV tuur (taktid 1—16)

1.—2. t a k t. Alustades parema jalaga, liiguvad tantsijad nelja hüpaksammuga lava eesäärde (pealtvaatajate poole). Vaade on suunatud teineteisele.

3.—4. t a k t. Kallutades ülakeha tugevasti ette, liigub poiss kaheksa rõhksammuga (põhiliikumine 6) pealtvaatajate poole (joonis 194). Poisi vaade on suunatud tüdrukule. Samal ajal sooritab tüdruk hüpaksammud kohapeal. Pea on pööratud otse ja uhkelt tõstetud.

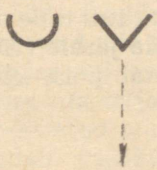

Joonis 194.

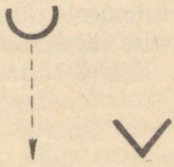

Joonis 195.

5.—6. t a k t. Poiss sooritab hüpaksammud kohapeal. Ülakeha on sirutatud, vaade suunatud tüdrukule. Samal ajal tuleb tüdruk hüpaksammudega poisi kõrvale, pea uhkelt püsti (joonis 195).

7.—8. t a k t. Poiss jätkab hüpaksammu kohapeal. Kallutades ülakeha tugevasti ette, liigub tüdruk kaheksa rõhksammuga pealtvaatajate suunas (joonis 196). Vaade on suunatud poisile.

9.—10. t a k t. Tüdruk sooritab hüpaksammud kohapeal. Ülakeha on sirge, pea uhkelt püsti. Poiss liigub hüpaksammudega tüdruku kõrvale. Ülakeha on sirutatud.

11.—12. t a k t. Tüdruk sooritab hüpaksammud kohapeal. Poiss liigub rõhksammudega esialgu otse (11. takt) ja siis päripäeva (12. takt) nii, et jääb esipoolega tüdruku ja seljaga pealtvaatajate poole (joonis 197). Tantsijad võtavad valsivõtte.

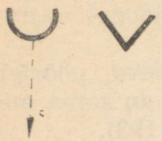

Joonis 196.

Joonis 197.

Joonis 198.

13.—15. t a k t. Tantsijad pöörlevad polkasammuga (põhiliikumine 4) päripäeva, samaaegselt liiguvad nad ringjoonel päripäeva (joonis 198). Tüdruk alustab liikumist parema, poiss vasaku jalaga. Liikumine lõpetatakse lava tagaosas keskel, esipoolega pealtvaatajate poole.

16. t a k t. Tantsijad sooritavad «võtme». Poisil on käed puusal, tüdruk hoiab põllest.

V tuur (taktid 17—32)

17.—20. t a k t. Alustades parema jalaga, liigub tüdruk hüpaksammudega mööda diagonaali lava vasakpoolse eesmise nurga suunas. Pea uhkelt püsti (tüdruk hakkab jälle jonnima). Poiss sooritab esialgu hüpaksammud kohapeal (17.—18. takt) ja vaatab imestunult tüdrukule otsa (tüdruku äraminek tuli talle ootamatult). Siis liigub poiss hüpaksammudega tüdrukule järele (19.—20. takt) (joonis 199). Jäädes tüdruku selja taha, asetab poiss käed tüdruku puusadele.

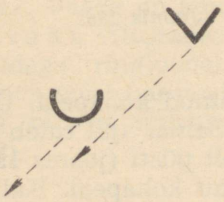

Joonis 199.

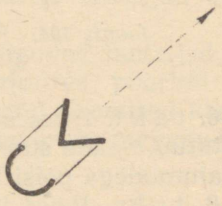

Joonis 200.

21.—24. t a k t. Sooritades ummisjaluhüppeid (põhiliikumine 7), taganetakse selg ees mööda tuldud teed algkohale tagasi (joonis 200), seejuures kallutatakse ülakeha tugevasti ette. Tüdruk on nagu ehmunud poisi käitumisest. Viies käed lahtiselt allapoole kõrvale-taha, vaatab ta üle õla poisile otsa. Kallutades ülakeha veidi vasakule, püüab poiss vaadata tüdrukule silma (joonis 201).

Joonis 201.

25.—32. t a k t. Korrates taktide 17—24 liikumist, liiguvad tantsijad mööda diagonaali lava parempoolse eesmise nurga suunas ja taganevad siis mööda tuldud teed algkohale tagasi.

Vallandades eelneva võtte, jääb tüdruk 32. takti lõpuks esipoolega, poiss aga seljaga pealtvaatajate poole. Paariliste paremad küljed on pööratud teineteise poole, käed ühendatakse järgmiselt: poiss ühendab vasaku käe enda selja taga tüdruku parema käega ja parema käe tüdruku selja taga tema vasaku käega pihkseongus (ristvõte selja tagant).

VI tuur (taktid 33—64)

33.—36. t a k t. Alustades parema jalaga, pöördutakse hüpaksammudega kohapeal kaks ringi päripäeva. Vaade on suunatud paarilisele (joonis 202).

Joonis 202.

36. t a k t i lõpuks võtavad tantsijad paremkäevangu, vabad käed sirutatakse õlajoone kõrgusele kõrvale (joonis 203).

37.—40. t a k t. Selles tantsuvõttes toimuvad hüpped ühel jalal (põhiliikumine 8), pööreldes seejuures kaks ringi päripäeva. Liikumist alustatakse parema jalaga.

41.—44. t a k t. Tantsijad pööravad vasakud

Joonis 203.

küljed kohastikku ja pöörlevad hüpaksammudega ristvõttes selja tagant kaks ringi vastupäeva.

45.—48. t a k t. Tantsijad võtavad vasak-käevangu. Korrates taktide 37—40 liikumist, pööreldakse kaks ringi vastupäeva.

48. takti lõpuks jääb tüdruk esipoolega, poiss aga seljaga pealtvaatajate poole. Tantsijad võtavad valsivõtte. Pööreldes polkasammuga päripäeva, liigutakse ringjoonel vastupäeva (joonis 204). Tüdruk alustab liikumist parema, poiss vasaku jalaga.

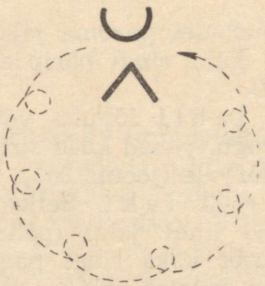

Joonis 204.

51.—52. t a k t. Vallandatakse eelnev võte, ühendatakse paremad käed ning tõstetakse need üles. Tüdruku vasak käsi hoiab seelikust, poisi vasak käsi on puusal. Tantsijad liiguvad hüpaksammudega ringjoonel vastupäeva, seejuures pöörleb tüdruk ülestõstetud käte all kaks ringi päripäeva. Poiss liigub tüdrukule järele.

53.—60. t a k t. Korratakse taktide 49—50 liikumist veel kaks korda, liikudes edasi ringjoonel vastupäeva. Sellega jõuavad tantsijad lava tagaosas keskkohale, esipoolega teineteise poole (tüdruk parema ja poiss vasaku küljega pealtvaatajate poole).

61. t a k t. Poiss püüab mõlema käega tüdrukut õlgadest emmata. Tüdruk üllatub.

62. t a k t. Tüdruk asetab parema käe esimese sõrme oma huultele, andes sellega poisile märku, et selline julgus ei ole sobiv pealtvaatajate juuresolekul. Seejuures viskab tüdruk pilgu pealtvaatajatele.

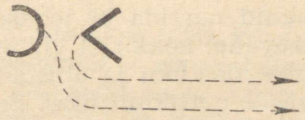

Joonis 205.

63.—64. t a k t. Tantsijad vaatavad pealtvaatajatele (63. takt) ning jooksevad (tüdruk ees ja poiss järel) lava vasakpoolsete külgkardinate taha (joonis 205).

TULE AGA TANTSIMA

Tantsu seadnud Nelli Uustalu.
Tantsukirjelduse koostanud Nelli Uustalu.

Tants on rajatud eesti rahvatantsulistele liikumistele. Tüdrukud veavad tõrkuva poisi tantsupõrandale ja meelitavad viimast tantsima. Tüdrukuid on kaks, kummaga neist tantsida? Mõlemad on kenad ja poiss otsustab tantsida kahe tüdrukuga korraga. Siis otsustab poiss tüdrukuid narrida ja jookseb nende juurest ära. Tüdrukud lepivad omavahel kokku, et viivad poisi uuesti tantsima. Poiss valib nüüd ühe tüdruku ja alustab temaga tantsu, kuna teine tüdruk jääb natuke pettunult üksi. Siis tuleb ta heale mõttele ja läheb plaksutab poisile, kutsudes viimase endaga tantsima. Lõpuks aga tantsitakse jällegi koos. Kord veavad tüdrukud poissi mööda tantsupõrandat, kord laseb poiss tüdrukuid enda ümber tiirelda. Kaasakistuna hoogsast polkast, haarab poiss mõlemad tüdrukud sülle ja keerutab neid. Kui tüdrukute jalad on jälle maas, suudlevad nad poissi vallatult põsele ja jooksevad ära. Poiss on aga saanud just hoo sisse ja tüdrukute ärajooks üllatab teda. Ta ei mõtle aga kaua. Kiiresti jookseb ta tüdrukutele järele, et neid mõne vembuga karistada.

PÕHILIIKUMISED

Taktimõõt $^{2}/_{4}$

1. Kolmesammu polka (tagaspidi liikumisega).
Takti I kaheksandikul sooritatakse parema jala päkal poolpikk samm taha. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jala päkal samm parema jala varvaste kõrvale. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jala päkal lühike samm taha. Takti IV kaheksandikul viiakse vasak jalg parema jala juurest mööda taha uueks sammuks.

Järgmist sammu alustatakse teise jalaga.

2. Rõhulised sammud hüpakutega — sooritatakse nelja takti vältel.

1. takt. Takti I veerandil, pöördudes veerand ringi (90°) vasakule, sooritatakse vasaku jalaga rõhksamm vasakule-kõrvale.

2. t a k t. Takti I veerandil, pöördudes pool ringi (180°) paremale, sooritatakse parema jalaga rõhksamm paremale-kõrvale.

3. t a k t. Takti I veerandil, pöördudes pool ringi vasakule, sooritatakse vasaku jalaga rõhksamm vasakule-kõrvale. Takti II veerandil sooritatakse hüpak vasakul jalal, kusjuures parem jalg viiakse sirutatult üles-paremale.

4. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse hüpak vasakul jalal. Takti II veerandil sooritatakse hüpak vasakul jalal. Järgmist sammu alustatakse teise jalaga.

3. Polkasamm (hüplev polka).

Takti I kaheksandikul sooritatakse vasaku jala päkal hüpak ette. Samaaegselt viiakse parem jalg poolpika sammu võrra ette ja astutakse pärast vasakul jalal sooritatud hüpakut parema jala päkale. Takti II kaheksandikul sooritatakse vasaku jala päkal samm parema jala kanna kõrvale. Takti III kaheksandikul sooritatakse parema jala päkal väike samm ette. Takti IV kaheksandikul tuuakse vasak jalg parema jala juurest mööda ette uueks sammuks.

Järgmist sammu alustatakse teise jalaga.

4. Heite- ja kõnnisammud — sooritatakse nelja takti vältel.

1. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm paremale-kõrvale. Samal ajal libistatakse vasak jalg mööda maad parema jala eest risti mööda ette-üles (jalg on sirutatud).

2. t a k t. Kordub 1. takti tegevus, alustades teise jalaga. Nüüd astutakse vasaku jalaga samm vasakule-kõrvale ja parem jalg heidetakse üles.

3. t a k t. Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm ette. Takti II veerandil sooritatakse vasaku jalaga samm ette.

4. t a k t. Takti I veerandil tuuakse vasak jalg rõhulise löögiga parema jala juurde. Keharaskust vasakule jalale ei kanta. Sammu korratakse, alustades teise jalaga.

5. Kandastaksamm.

Takti I veerandil sooritatakse hüpak vasakul jalal. Samal ajal viiakse parem jalg kannale paremale-kõrvale. Vasak jalg on põlvest kõverdatud, parem sirutatud. Takti II veerandil sooritatakse vasakul jalal hüpak ja samal ajal tuuakse parem jalg libiseva päkalöögiga maha vasaku jala taha üles. Parema jala põlv on suunatud paremale-kõrvale ja pöid on vasaku sääre taga.

6. Hüpaksamm.

Takti I veerandil sooritatakse parema jalaga samm ette. Samal ajal libistatakse vasak jalg mööda maad paremast jalast mööda ette. Takti II veerandil sooritatakse paremal jalal hüpak ja samal ajal tõstetakse vasak jalg põlvest täisnurkselt kõverdatult ette-üles. Vasaku jala säär on parema jalaga rööbiti. Järgmist sammu alustatakse teise jalaga.

7. Galoppsamm.

Takti eelosal sooritatakse vasakul jalal väike hüpak. Samal ajal viiakse parem jalg paremale-üles.

Takti I kaheksandikul astutakse parema jala päkale. Takti II kaheksandikul hüpatakse vasakule jalale parema jala juures. Samal ajal viiakse parem jalg paremale-üles. Hüppe ajal on mõlemad jalad õhus. Takti III ja IV kaheksandikul kordub takti I ja II kaheksandiku tegevus. Takti vältel sooritatakse kaks galoppsammu.

TANTSUKIRJELDUS

Taktimõõt $^2/_4$

Märkus. Tantsukirjelduses on liikumissuunad kirjeldatud pealtvaatajate poolt vaadatuna.

Osavõtjad. Kaks tüdrukut ja üks poiss.

Lähteasend. Tantsijad seisavad lava vasakpoolsete tagumiste külgkardinate taga, esipoolega lava keskme poole. Poiss on keskel ja tüdrukud tema kõrval, natuke eespool. Poisi vasak käsi on ühendatud temast vasakul seisva tüdruku parema käega ja parem käsi paremal seisva tüdruku vasaku käega (joonis 206).

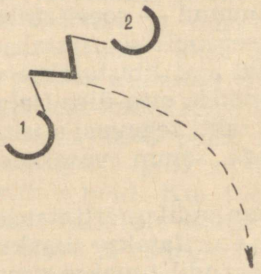

Joonis 206.

Tantsijate lavaletulek (taktid 1—4)

1. takt. Tantsijad seisavad paigal.

2.—3. takt. Tantsijad tulevad jooksusammudega lava tagumisest vasakpoolsest nurgast lava ette-keskele. Tüdrukud tirivad tõrkuvat poissi enda järel (joonis 206).

4. takt. Tantsijad vallandavad eelneva võtte ja sooritavad kolm rõhksammu (takti I, II ja III kaheksandikul), viies samal ajal käed puusale.

I tuur (taktid 1—16)

Tempo on aeglane.

1.—8. takt. Alustades parema jalaga, liiguvad tüdrukud kaheksa kolmepolka sammuga (samm nr. 1) tagurpidi. Nad pöörduvad iga polkasammuga kord paremale, kord vasakule. Vaade on suunatud poisile. Alustades vasaku jalaga, sooritab poiss kaks

korda rõhulisi samme hüpakutega (samm nr. 2), liikudes tagurpidi tüdrukute vahele (joonis 207). Liikumine lõpetatakse lava tagaääres keskel.

9.—15. takt. Poiss viib käed rinnale ja, alustades vasaku jalaga, liigub taktide 9—12 vältel kaheksa kõnnisammuga päripäeva üks ring ümber tüdruku nr. 1. Taktide 13—15 vältel liigub ta kuue kõnnisammuga vastupäeva üks ring tüdruku nr. 2 ümber (joonis 208).

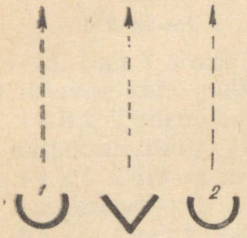

Joonis 207.

Joonis 208.

Tüdrukud võtavad seelikust kinni ja tõmbavad selle laiaks. Seistes paigal, pööravad nad ülakeha kahe takti vältel kord paremale, kord vasakule. Kelmikas vaade on suunatud poisile.

16. takt. Poiss sooritab kaks rõhksammu takti I ja II veerandil. Esimesel rõhksammul viib ta käed külgedele lahti. Tüdruk nr. 1 viib takti II veerandil vasaku käe poisi paremale käele. Tüdruk nr. 2 sooritab takti I veerandil poolpöörde päripäeva ja takti II veerandil asetab vasaku käe poisi vasakule käele. Tantsijate sirged käed on ühendatud pihkseongus õlajoone kõrgusel.

II tuur (taktid 17—24 kaks korda)

Tempo on kiire.

17.—24. takt. Tantsijad teevad kaheksa polkasammu (samm nr. 3). Tüdrukud liiguvad ringjoonel poolteist ringi vastupäeva ümber poisi. Poiss sooritab polkasamme paigal, juhtides tüdrukuid enda ümber. 8. taktil vallandatatakse eelnev võte, poiss ja tüdruk nr. 1 sooritavad poolpöörde vastupäeva, kuna tüdruk nr. 2 tantsib viimase polkasammu paigal (joonised 209 ja 210). Liikumine lõpetatakse esipoolega pealtvaatajate poole.

17.—20. takt teist korda. Tantsijad ühendavad käed ahelvõttes. Poiss viib käed puusajoone kõrgusele külgedele lahti. Tüdruk nr. 2 ühendab vasaku käe tüdruku nr. 1 parema käega ja parema käe poisi parema käega. Tüdruk nr. 1 ühendab vasaku käe poisi vasaku käega. Poisi käed on tüdrukute käte peal. Alustades parema jalaga, teevad tantsijad heite- ja kõnnisamme (samm nr. 4), liikudes sealjuures diagonaalselt ette-paremale (joonis 211).

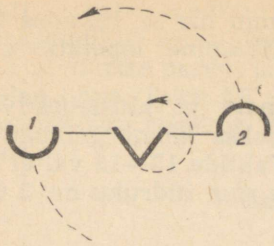

Joonis 209.

Joonis 210.

Joonis 211.

21.—24. takt teist korda. Alustades vasaku jalaga, sooritavad tantsijad heite- ja kõnnisamme (samm nr. 4), liikudes sealjuures diagonaalselt ette-vasakule. Liikumine lõpetatakse lava ees-keskel.

III tuur (taktid 1—16)

Tantsijad valiandavad eelneva võtte ja viivad käed puusale.

1.—4. takt. Alustades parema jalaga, liiguvad tüdrukud kahe polkasammuga tagaspidi lava sügavuse suunas. Kolmanda ja neljanda polkasammuga pööreldakse kaks ringi päripäeva. Poiss pöördub veerand ringi paremale ja sooritab 1. takti I veerandil parema jalaga rõhksammu paremale-kõrvale. Ta vaatab oma paremal pool olevale tüdrukule. Siis teeb ta poolpöörde vasakule ja 2. takti I veerandil sooritab vasaku jalaga rõhksammu vasakule-kõrvale, vaadates vasakul olevale tüdrukule. 3. taktil sooritab ta polkasammuga täispöörde päripäeva ja 4. taktil kaks rõhksammu paigal (takti I ja II veerandil). Poiss liigub tagaspidi ja on tüdrukutega ühel joonel.

5.—16. takt. Kordub taktide 1—4 tegevus veel kolm korda. Liikumine lõpetatakse lava tagaääres keskel, esipoolega pealtvaatajate poole.

IV tuur (taktid 17—24 kaks korda)

17.—20. takt. Poiss jookseb diagonaalselt ette, lava vasakpoolsesse nurka. 1. taktil seisavad tüdrukud üllatunult paigal ja jooksevad siis lava keskele kokku, nagu sosistades omavahel (joonis 212).

Joonis 212.

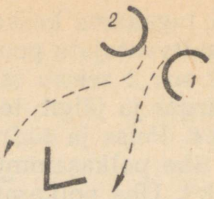

Joonis 213.

21.—22. takt. Poiss asetab käed seljale ja seisab paigal. Tüdrukud tulevad kahe polkasammuga poisi juurde (joonis 213).

23. takt. Tüdruk nr. 1 sooritab kolm rõhksammu (takt I, II ja III kaheksandikul).

24. takt. Tüdruk nr. 2 sooritab kolm rõhksammu (takti I, II ja III kaheksandikul).

17. takt teist korda. Tüdrukud sooritavad kandastaksammu (samm nr. 5). Tüdruk nr. 1 alustab vasaku ja tüdruk nr. 2 parema jalaga.

18. takt teist korda. Tüdrukud sooritavad ühe polkasammuga täispöörde vastupäeva, kusjuures tüdruk nr. 1 liigub poisi selja tagant mööda tema paremale küljele. Tüdruk nr. 2

Joonis 214.

liigub poisi eest mööda tema vasakule küljele (joonis 214).

19.—24. takt teist korda. Kordub taktide 17—18 tegevus veel kolm korda. Tüdrukud pöörlevad vastupäeva ümber poisi, liikudes kord poisi eest, kord tagant mööda ikka tema kõrvale. Poiss seisab taktide 17—24 vältel paigal, vaadates kord ühele, kord teisele tüdrukule.

V tuur (taktid 1—16).

1.—2. takt. Poiss ja tüdruk nr. 1 võtavad vallasvõtte. Nad liiguvad kahe hüpaksammuga (samm nr. 6) vastupäeva ringjoonel edasi. Poiss alustab sammu parema, tüdruk vasaku jalaga.

3.—4. takt. Poiss ja tüdruk nr. 1 võtavad sulgvõtte. Nad pöörlevad vastupäeva, liikudes ringjoonel vastupäeva edasi (joonis 215).

5.—8. takt. Kordub taktide 1—4 tegevus. Liikumine lõpeta-

takse lava tagaääres keskel. Poiss seisab parema, tüdruk vasaku küljega pealtvaatajate poole (joonis 215).

Tüdruk nr. 2 seisab taktide 1—8 vältel lava esimeses vasakpoolses nurgas ja jälgib teiste tantsu.

9. takt. Poiss ja tüdruk nr. 1 võtavad süldvõtte ja liiguvad külgepidi ühe polkasammuga pealtvaatajate poole (joonis 216).

10. takt. Ühe polkasammuga sooritatakse ühendatud käte all täispööre, poiss päripäeva, tüdruk vastupäeva.

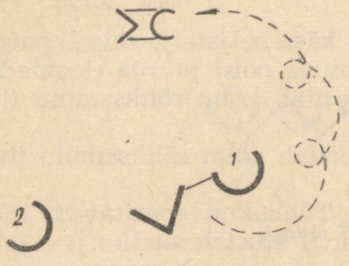

Joonis 215.

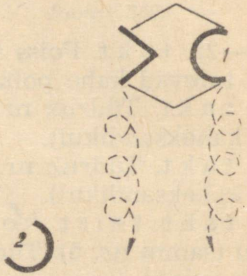

Joonis 216.

11.—14. takt. Kordub taktide 9—10 tegevus veel kaks korda (joonis 216). Tüdruk nr. 2 seisab taktide 9—13 vältel paigal ja vaatab teiste tantsu. 14. taktil liigub ta ühe polkasammuga poisi selja taha.

15. takt. Poiss ja tüdruk nr. 1 liiguvad külgepidi veel ühe polkasammuga pealtvaatajate poole. Seistes poisi selja taga, sooritab tüdruk nr. 2 kolm ristiplaksu takti I, II ja III kaheksandikul.

16. takt. Poiss ja tüdruk nr. 1 vallandavad eelneva võtte. Poiss teeb poolpöörde päripäeva. Tüdrukud seisavad paigal (joonis 217).

Joonis 217.

VI tuur (taktid 17—24 kaks korda)

17.—18. takt. Poiss ja tüdruk nr. 2 võtavad sulgvõtte ja pöörlevad kahe polkasammuga ühe ringi päripäeva, liikudes ringjoonel vastupäeva edasi. Tüdruk nr. 1 taganeb kahe polkasammuga lava eesmisse parempoolsesse nurka (joonis 218).

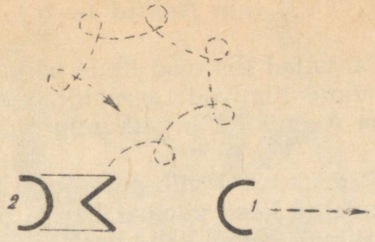

Joonis 218.

19.—20. takt. Poiss ja tüdruk nr. 2 pöörlevad sülgvõttes nelja kõnnisammuga kaks ringi päripäeva, liikudes ringjoonel vastupäeva edasi. Tüdruk nr. 1 sooritab kaks polkasammu paigal.

21.—24. takt. Poiss ja tüdruk nr. 2 kordavad taktide 17—20 tegevust. Nad lõpetavad eelneva liikumise lava keskel. Tüdruk nr. 1 liigub polkasammudega suurel ringjoonel vastupäeva ja jõuab lava tagaäärde keskele.

17.—23. takt teist korda. Poiss ja tüdruk nr. 2 ühendavad nüüd käed ja pöörlevad lava keskel galoppsammudega (samm nr. 7) päripäeva. Tüdruk nr. 1 liigub nelja polkasammuga suurel ringjoonel vastupäeva edasi ja jõuab lava eesmisse vasakpoolsesse nurka (joonis 219), kus ta sooritab viienda ja kuuenda polkasammu paigal. Seitsmenda polkasammuga liigub ta lava keskele, teiste juurde.

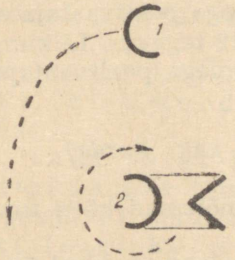

Joonis 219.

Joonis 220.

24. takt teist korda. Poiss ja tüdruk nr. 2 lõpetavad pöörlemise. Poiss seisab esipoolega, tüdruk seljaga pealtvaatajate poole. Viimane ühendab mõlemad käed poisi vasaku käega. Tüdruk nr. 1 on seljaga pealtvaatajate poole ja teise tüdrukuga kõrvuti. Ta ühendab mõlemad käed poisi parema käega (joonis 220).

VII tuur (taktid 1—16)

1.—6. t a k t. Tantsijad liiguvad kuue polkasammuga ühe ringi vastupäeva. Tüdrukud liiguvad tagaspidi ja nagu tõmbavad tõrkuvat poissi kaasa (joonis 220). Liikumine lõpetatakse lava keskel.

7.—8. t a k t. Tüdruk nr. 1 viib parema ja tüdruk nr. 2 vasaku käe puusale. Ühendatud käed viiakse üles ja moodustatakse väravad, mille all tüdrukud teevad kahe polkasammuga poolteist pööret. Tüdruk nr. 1 pöörleb vastupäeva ja tüdruk nr. 2 päripäeva. Liikumine lõpetatakse ühes viirus esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 221).

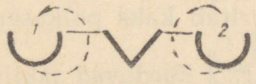

Joonis 221.

Joonis 222.

9.—10. t a k t. Poiss sooritab polkasamme paigal ja vastavalt tüdrukute liikumisele teeb ta poolpöörde päripäeva. Tüdrukud liiguvad ühe polkasammuga teineteisele vastu ja teise polkasammuga läbib tüdruk nr. 2 värava (joonis 222). Tüdrukud on nüüd vahetanud kohad ja kõik seisavad ühes viirus seljaga pealtvaatajate poole.

11.—12. t a k t. Kordub taktide 9—10 tegevus. Nüüd läbib värava aga tüdruk nr. 1 ja poiss teeb poolpöörde vastupäeva. Tantsijad seisavad ühes viirus, esipoolega pealtvaatajate poole.

13.—16. t a k t. Kordub taktide 9—12 tegevus. Liikumine lõpetatakse lava keskel ühes viirus, esipoolega pealtvaatajate poole.

VIII tuur (taktid 17—24 kaks korda)

17. t a k t. Tüdruk nr. 1 heidab mõlemad käed ümber poisi kaela.

18. t a k t. Tüdruk nr. 2 heidab mõlemad käed ümber poisi kaela.

19. t a k t. Kõikide tantsijate jalad on tugevasti põlvedest kõverdatud. Poisi küünarliigestest täisnurkselt kõverdatud käed on vastu keha surutult ette viidud, peopesad ülespoole. Tüdrukud istuvad poisi kätele.

20. t a k t. Tüdrukud sooritavad üleshüppe ja toetuvad tugevasti oma kätega poisi õlgadele. Samaaegselt poiss sirutub. Tüdrukud istuvad nüüd poisi kätel: tüdruk nr. 1 poisi vasakul ja tüdruk nr. 2 paremal käel (joonis 223).

Joonis 223.

21.—24. takt. Poiss pöörleb kiiresti tüdrukutega päripäeva.

17.—19. takt teist korda. Kordub 21.—24. takti tegevus.

20. takt teist korda. Poiss asetab tüdrukud maha.

21. takt teist korda. Tüdrukud suudlevad vallatlevalt poissi põsele.

22.—23. takt teist korda. Tüdrukud jooksevad lava vasakpoolsete keskmiste külgkardinate taha. 22. taktil seisab poiss üllatunult paigal. 23. taktil vaatab ta tüdrukutele järele.

24. takt teist korda. Poiss jookseb tüdrukutele järele.

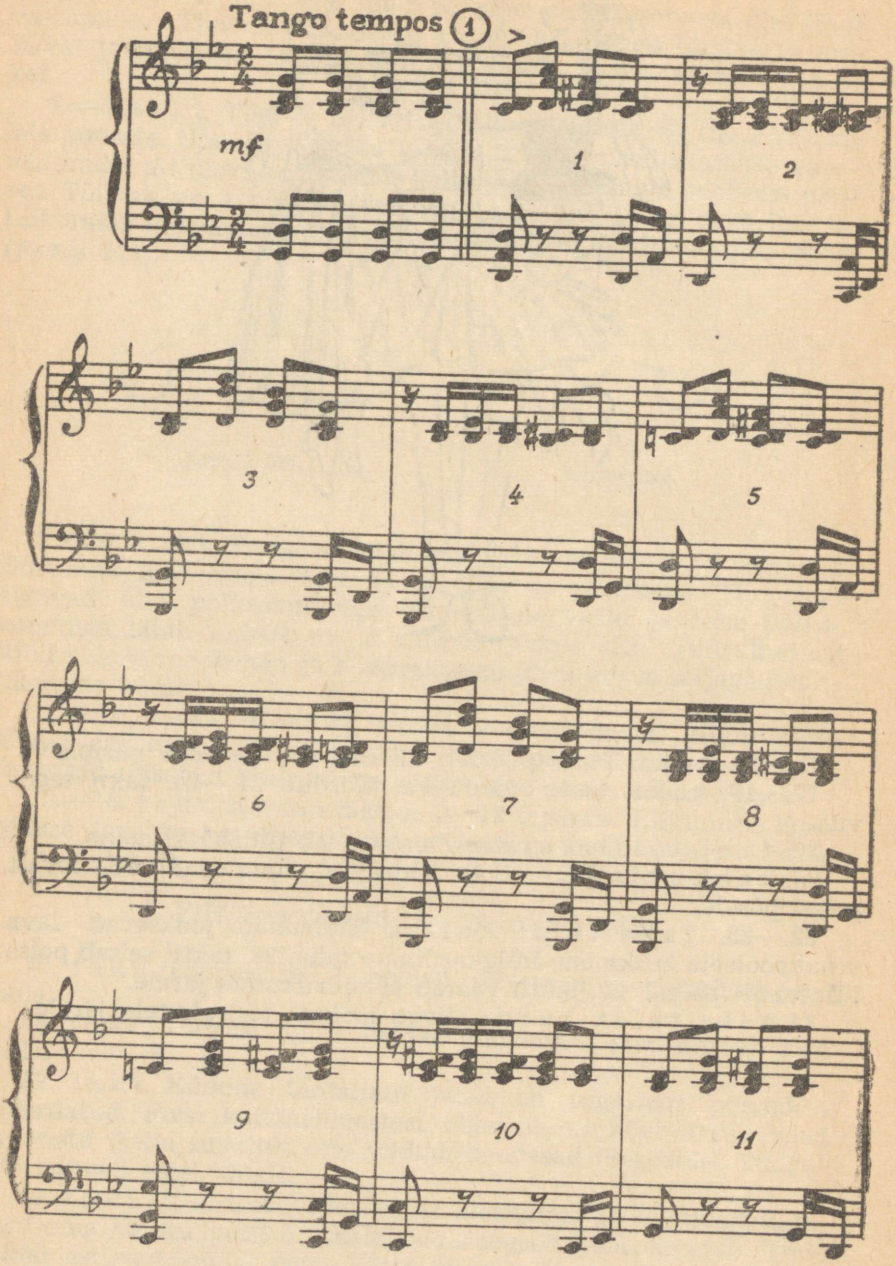
Tango tempos 1
mf
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

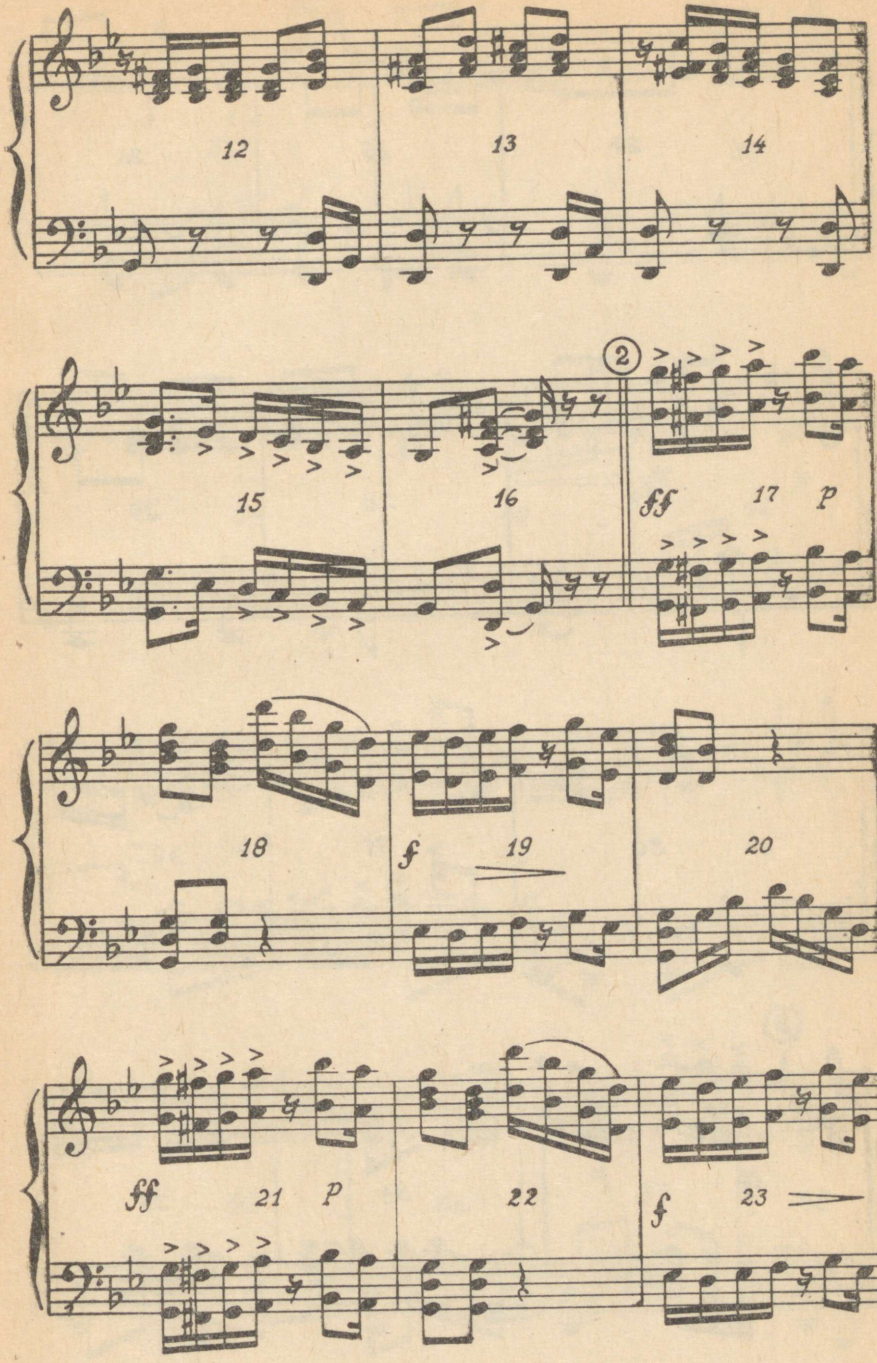
12
13
14
15
16
2
ff
17
p
18
f
19
20
ff
21
p
22
f
23

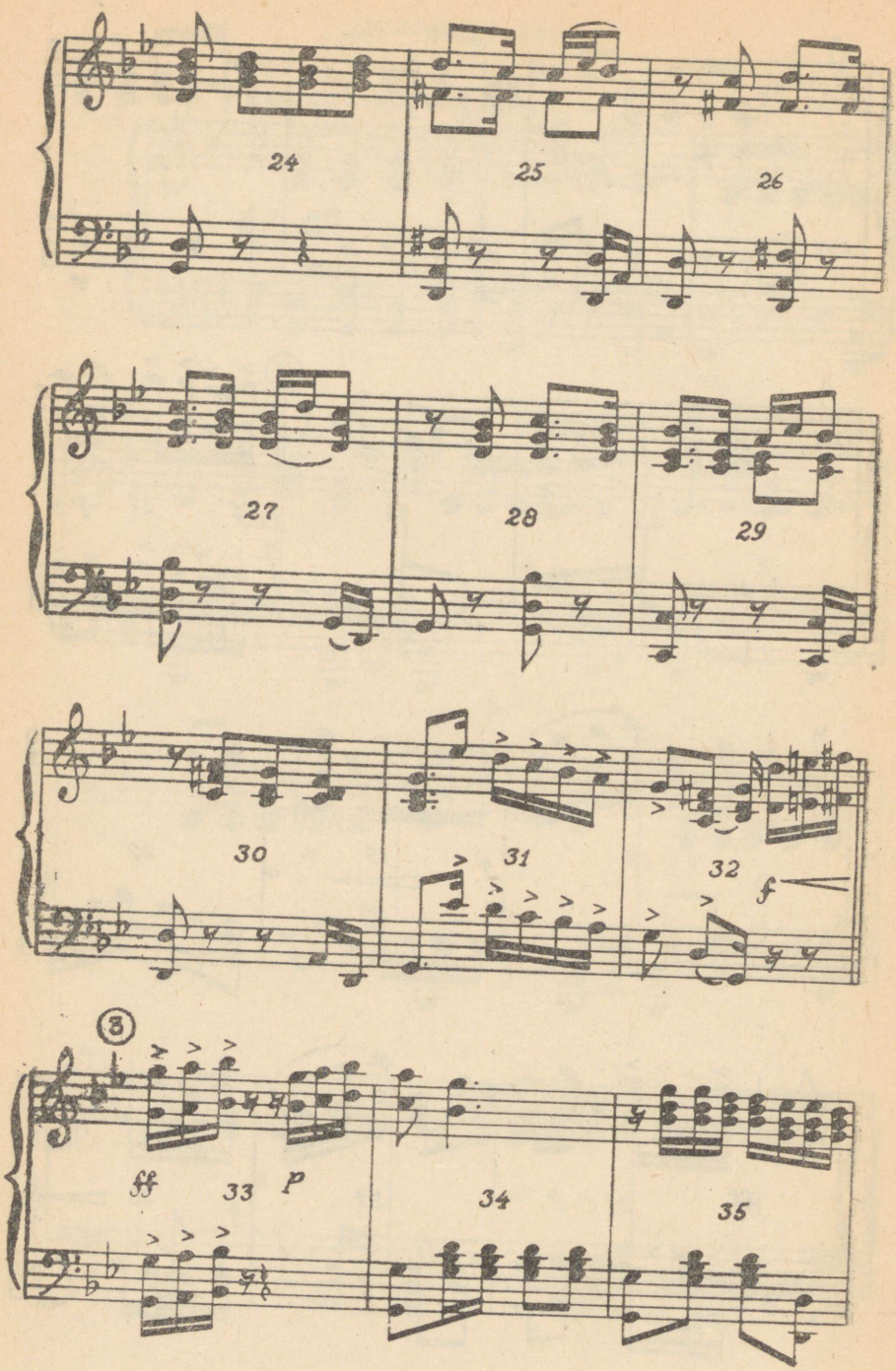
24
25
26
27
28
29
30
31
32
f
3
ff
33
p
34
35

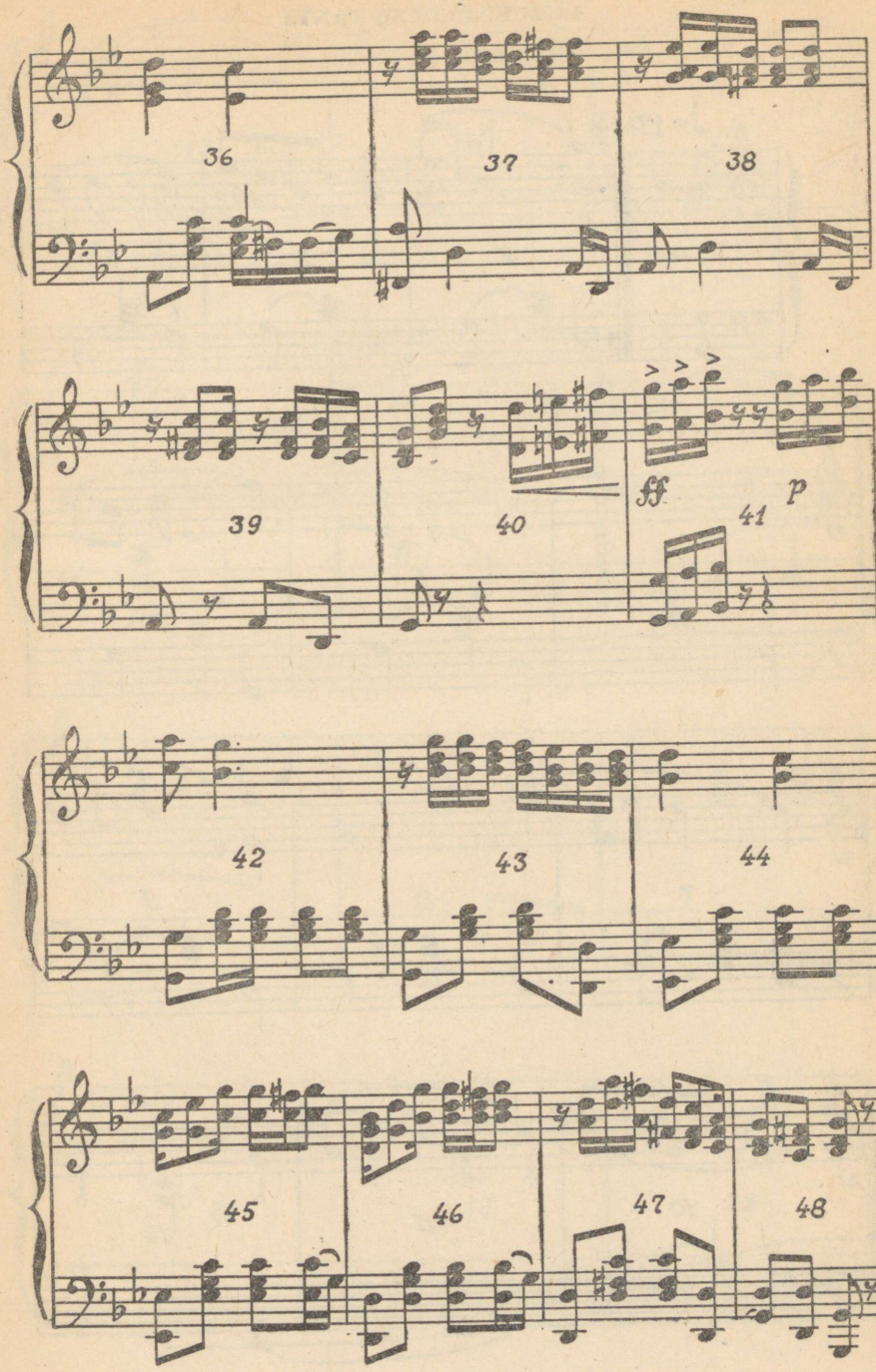
36
37
38
39
40
ff
41
p
42
43
44
45
46
47
48

ARMUKADEDUSE TANTS

Seadnud R. Ploom

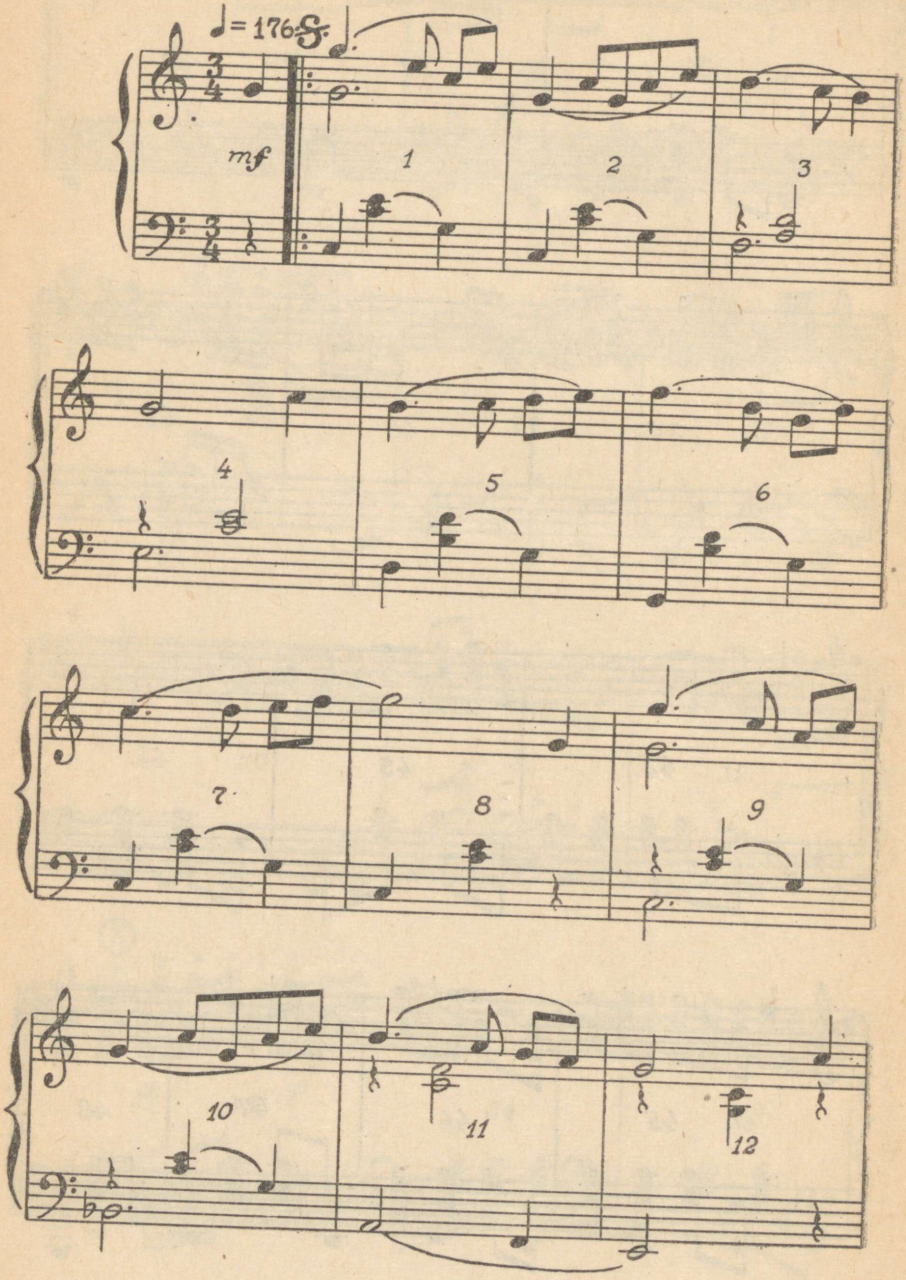

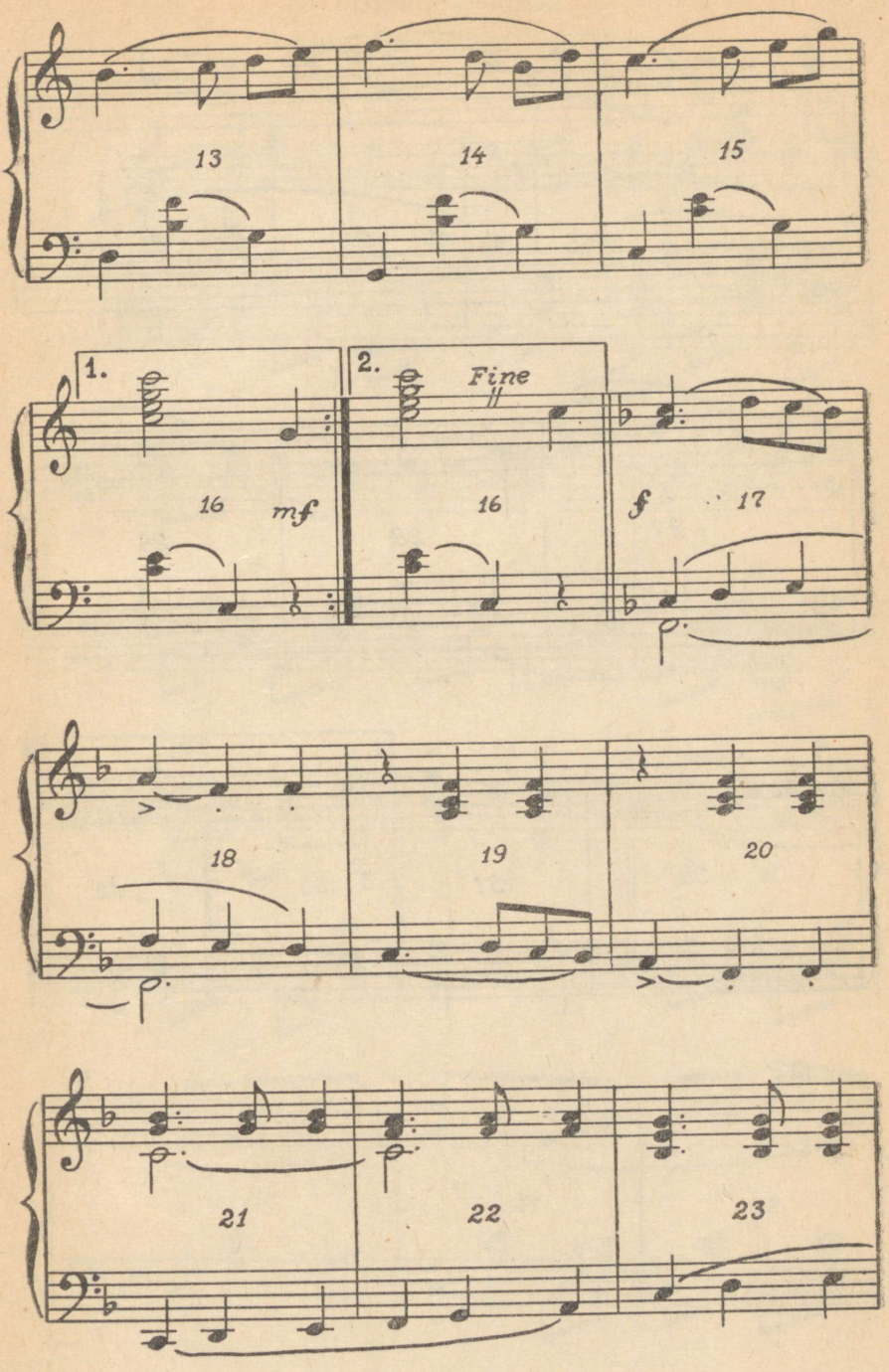
13
14
15
1.
16
mf
2.
Fine
16
f
17
18
19
20
21
22
23

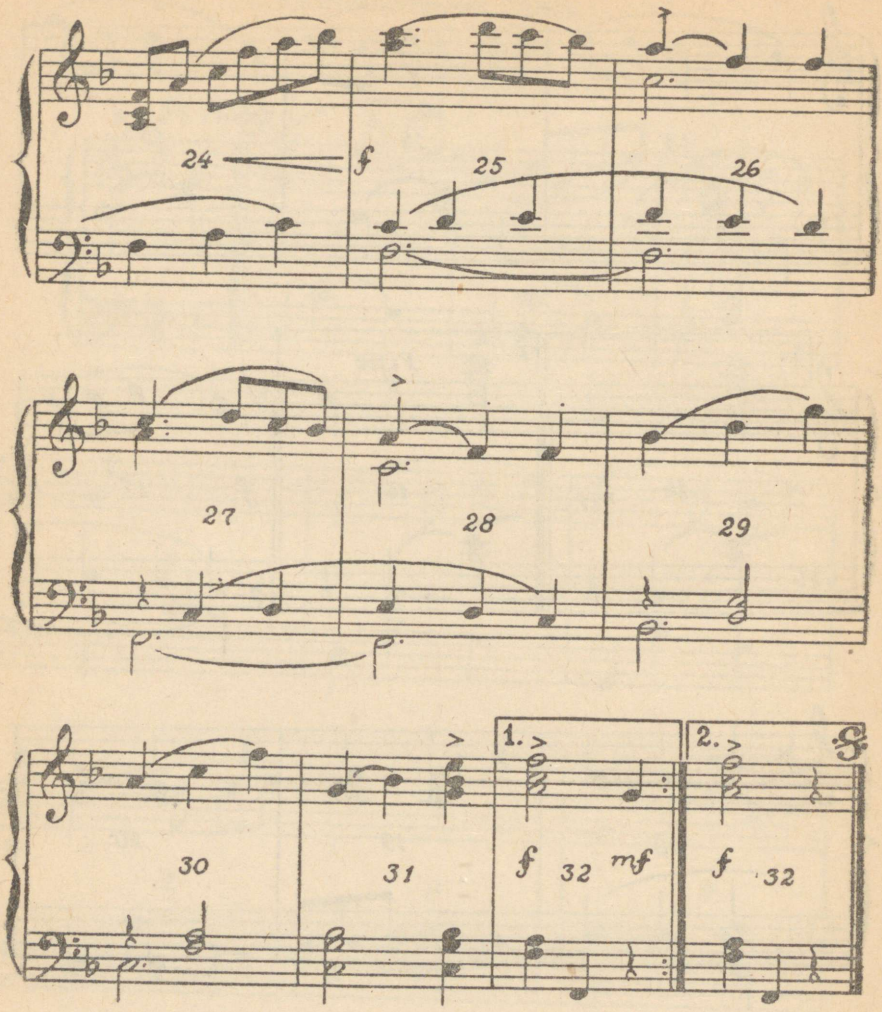
24
f
25
26
27
28
29
30
31
1.
f
32
mf
2.
f
32

KOLM SÕBRATARI

Klaverile seadnud V. Lipand

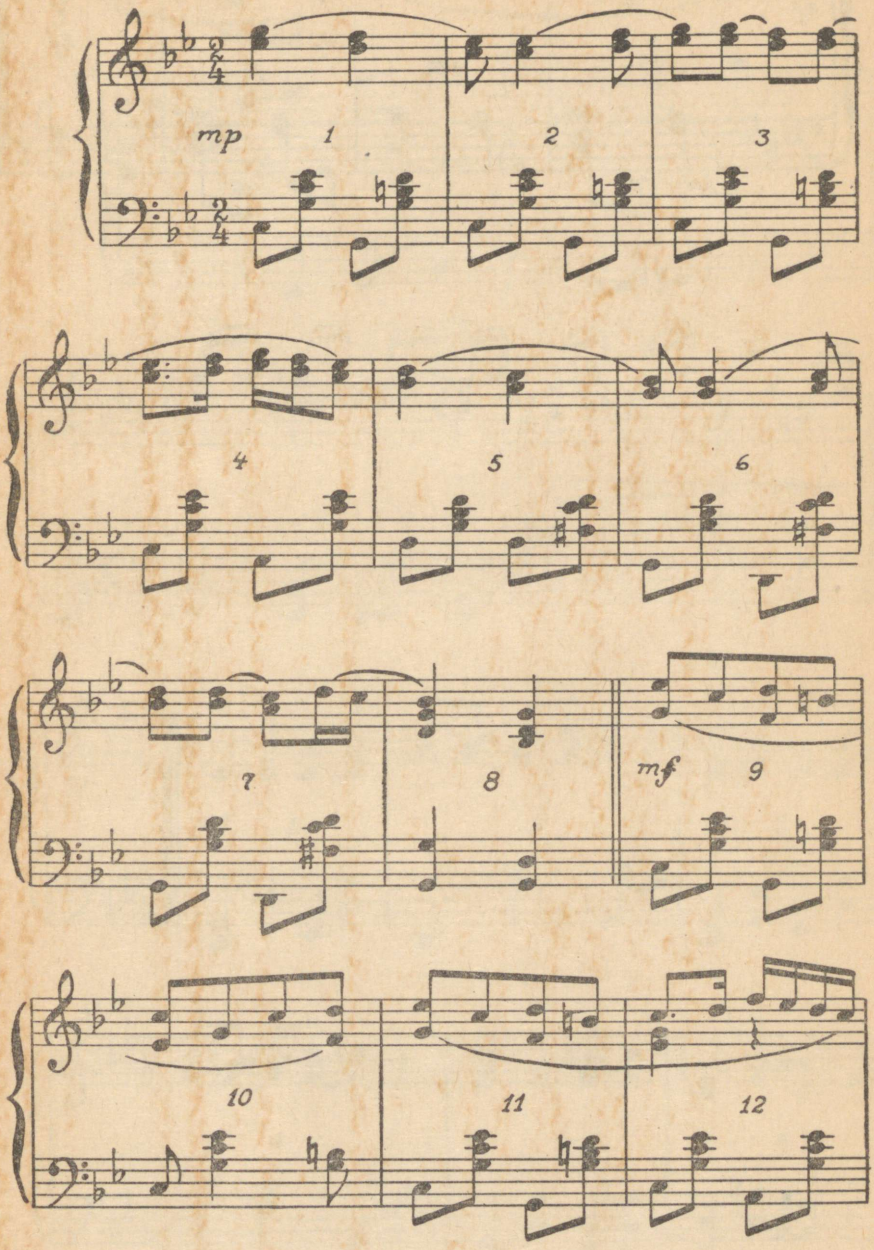

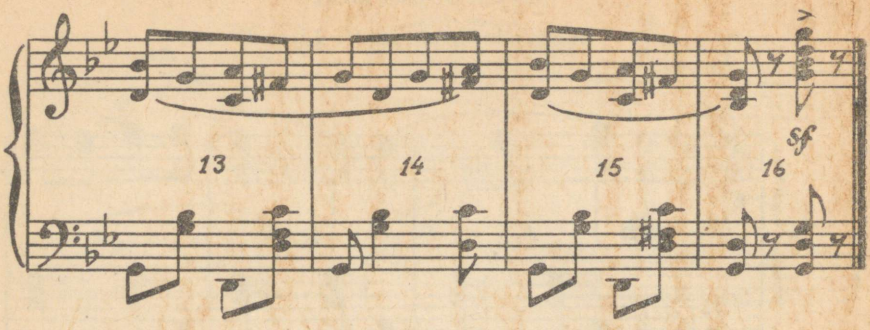
13
14
15
16
sf

MADRUSTE TANTS

J. Dunajevski

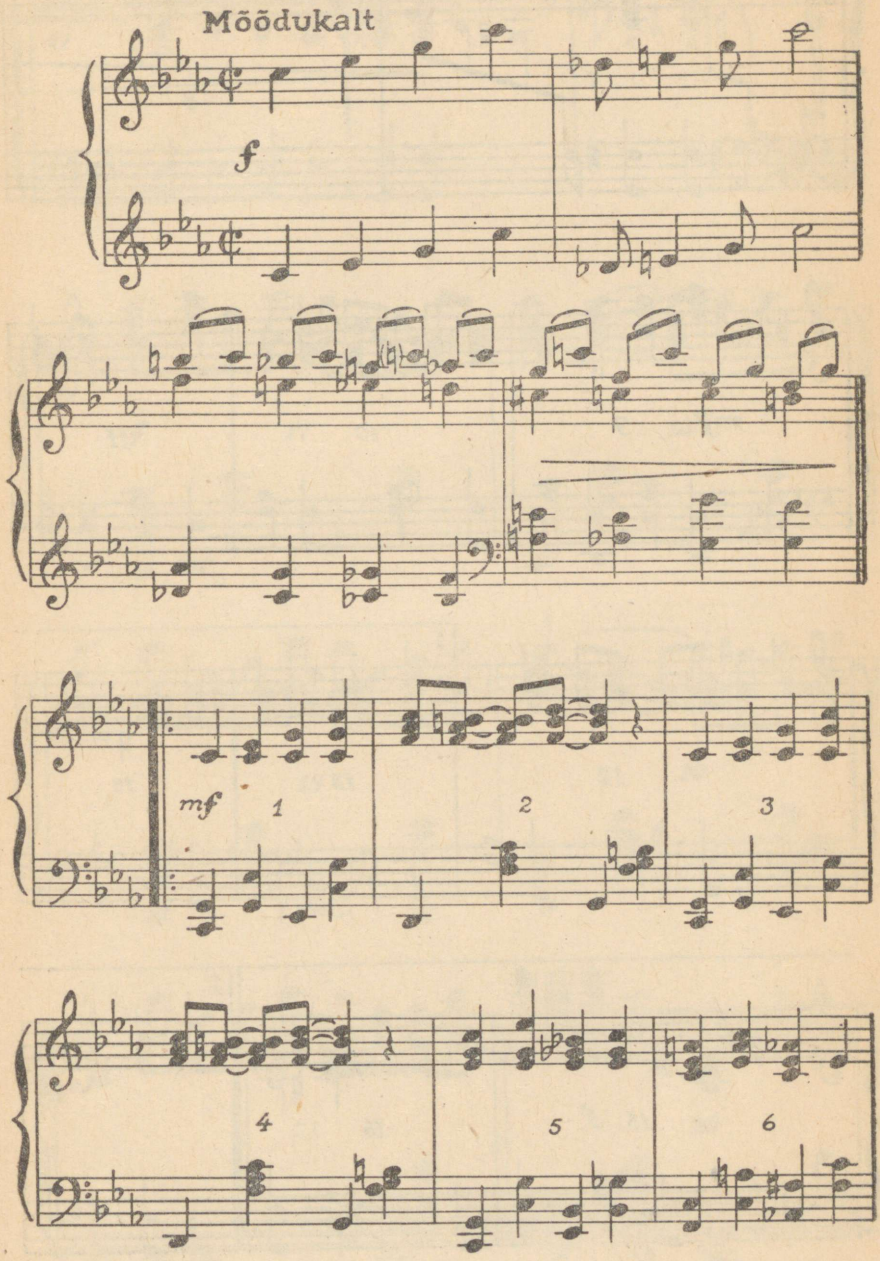

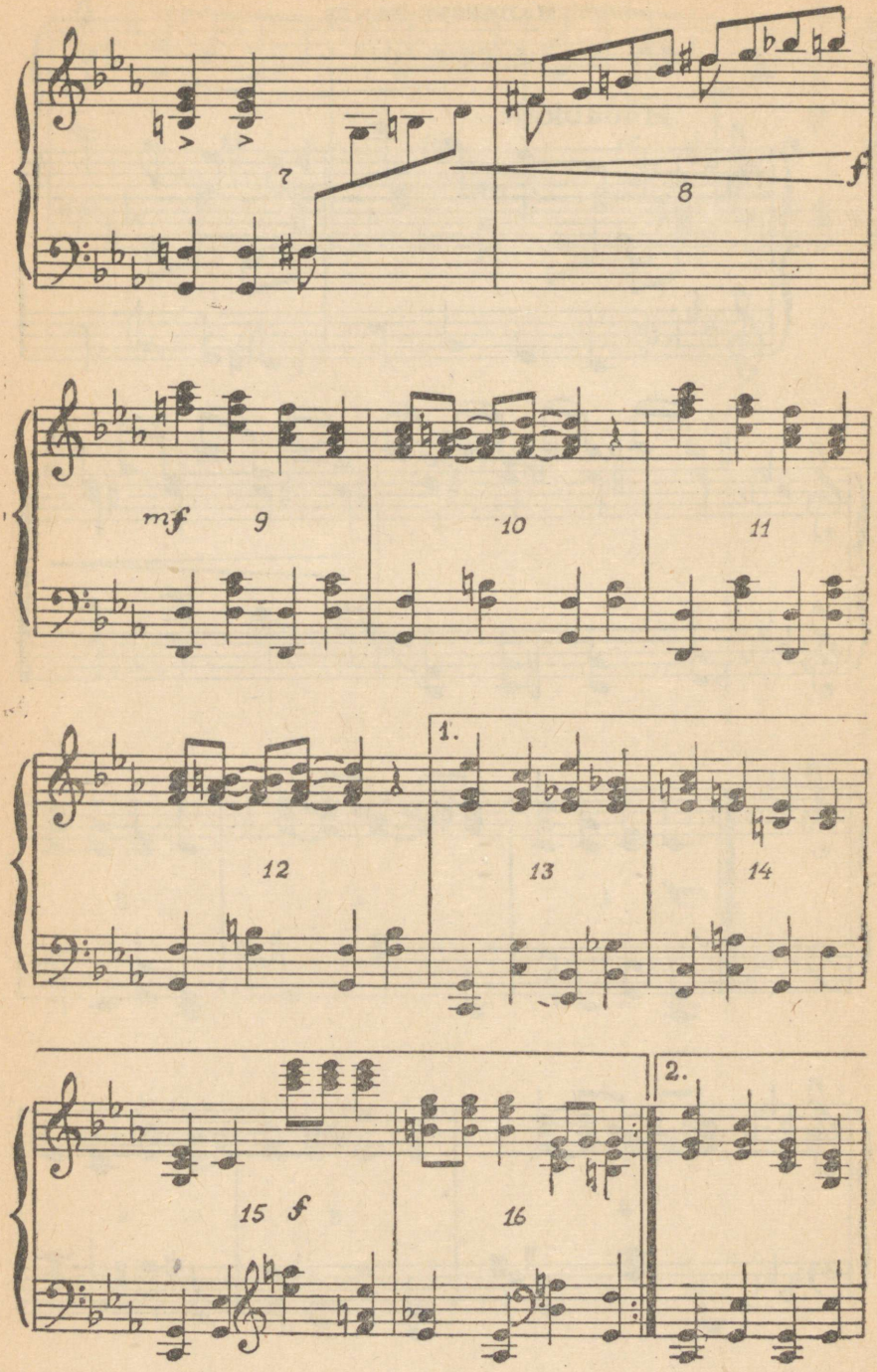
7
8
f
mf
9
10
11
1.
12
13
14
15
f
16
2.

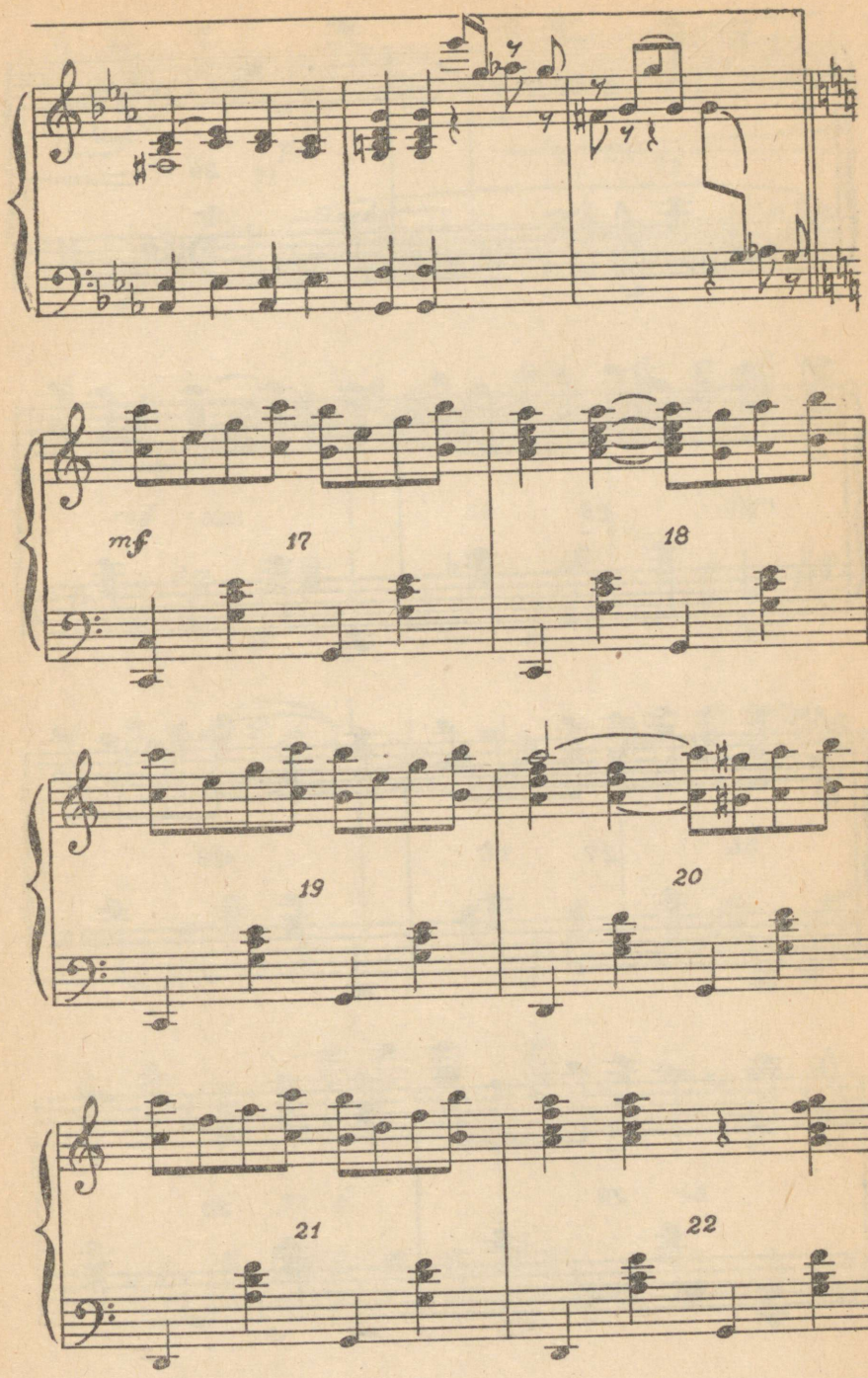
mf
17
18
19
20
21
22

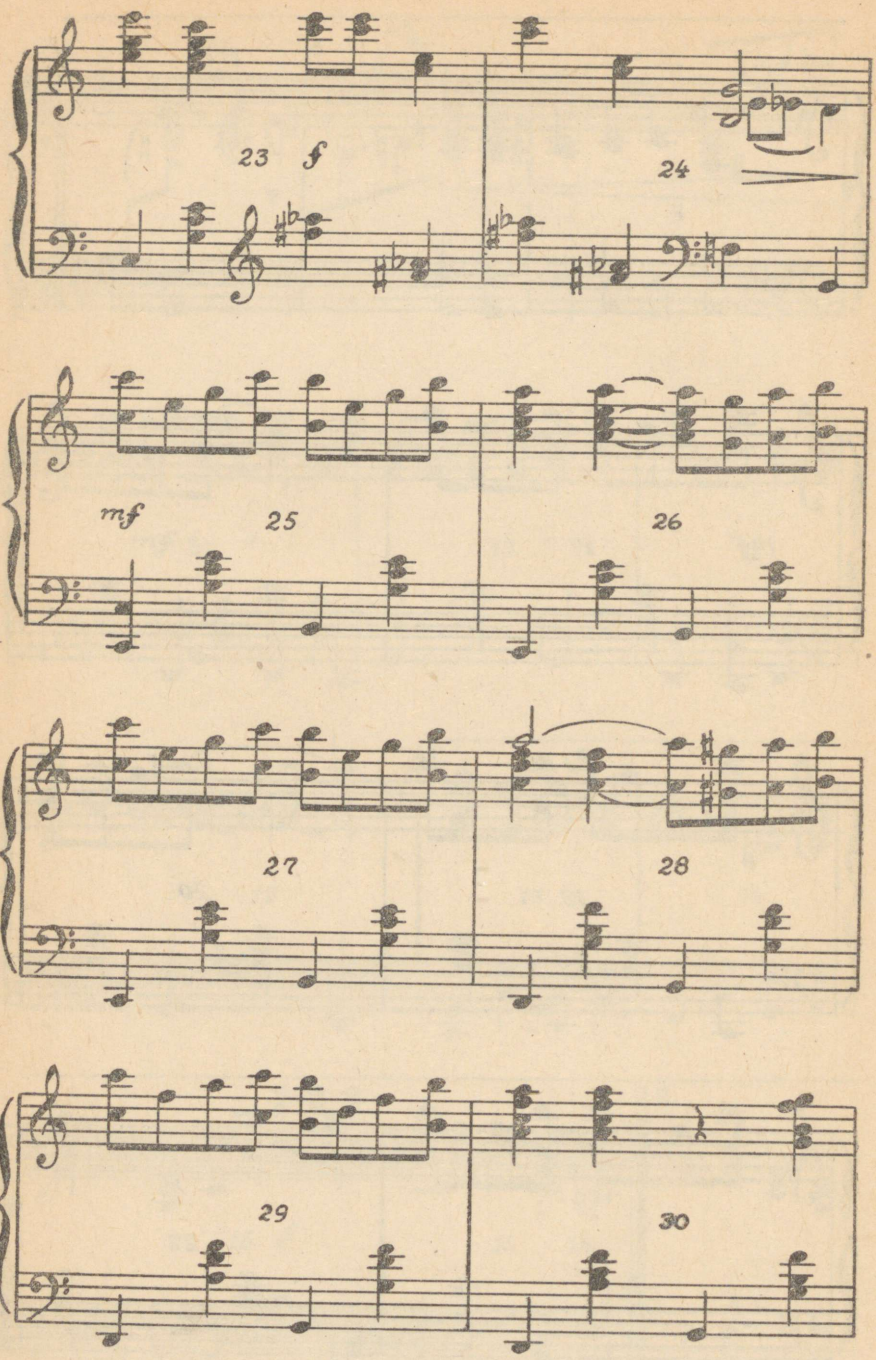
23
f
24
mf
25
26
27
28
29
30

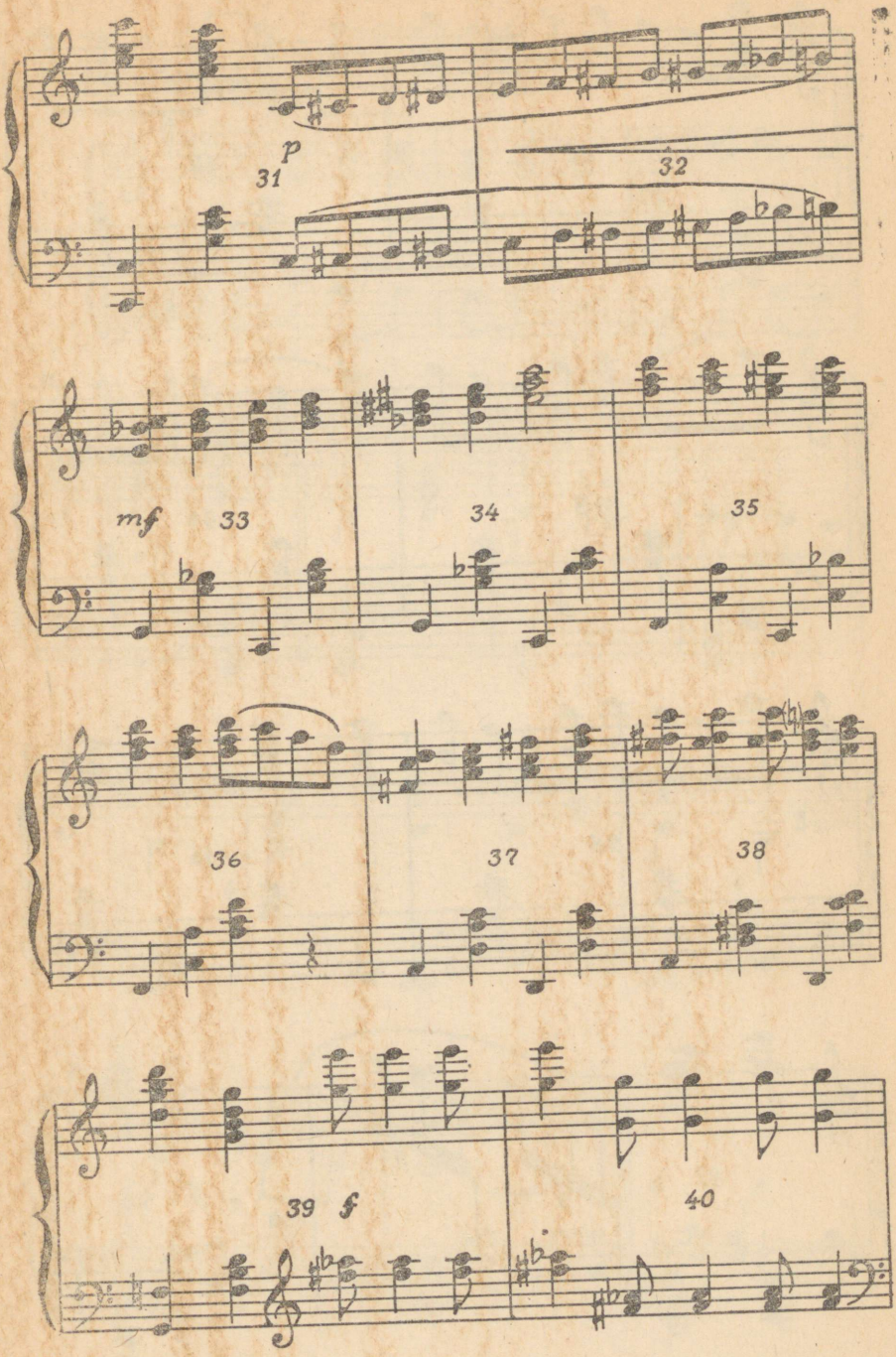
p
31
32
mf
33
34
35
36
37
38
39
f
40

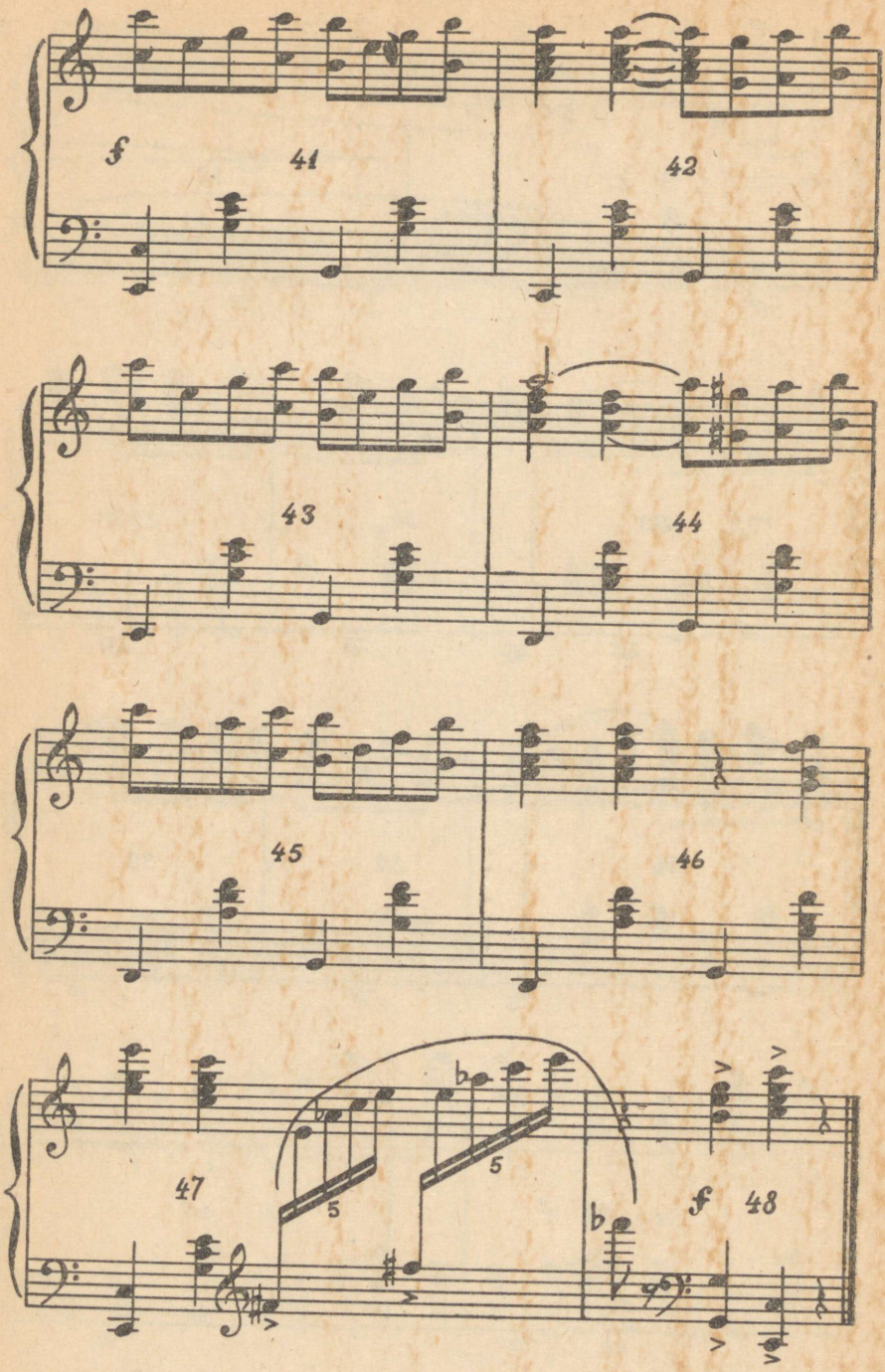
f
41
42
43
44
45
46
47
5
5
f
48

MUSTLASTANTS

Seadnud L. Tauts

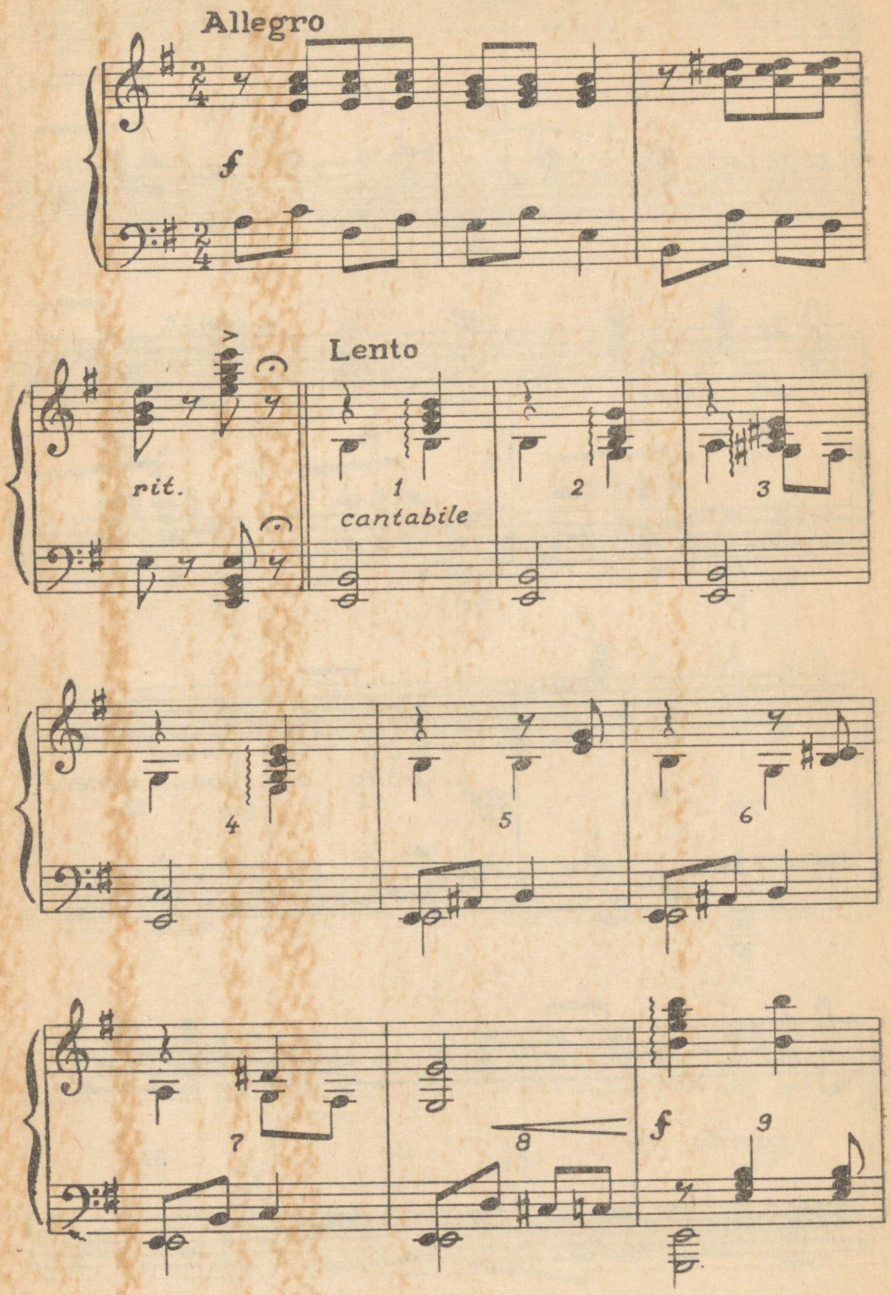

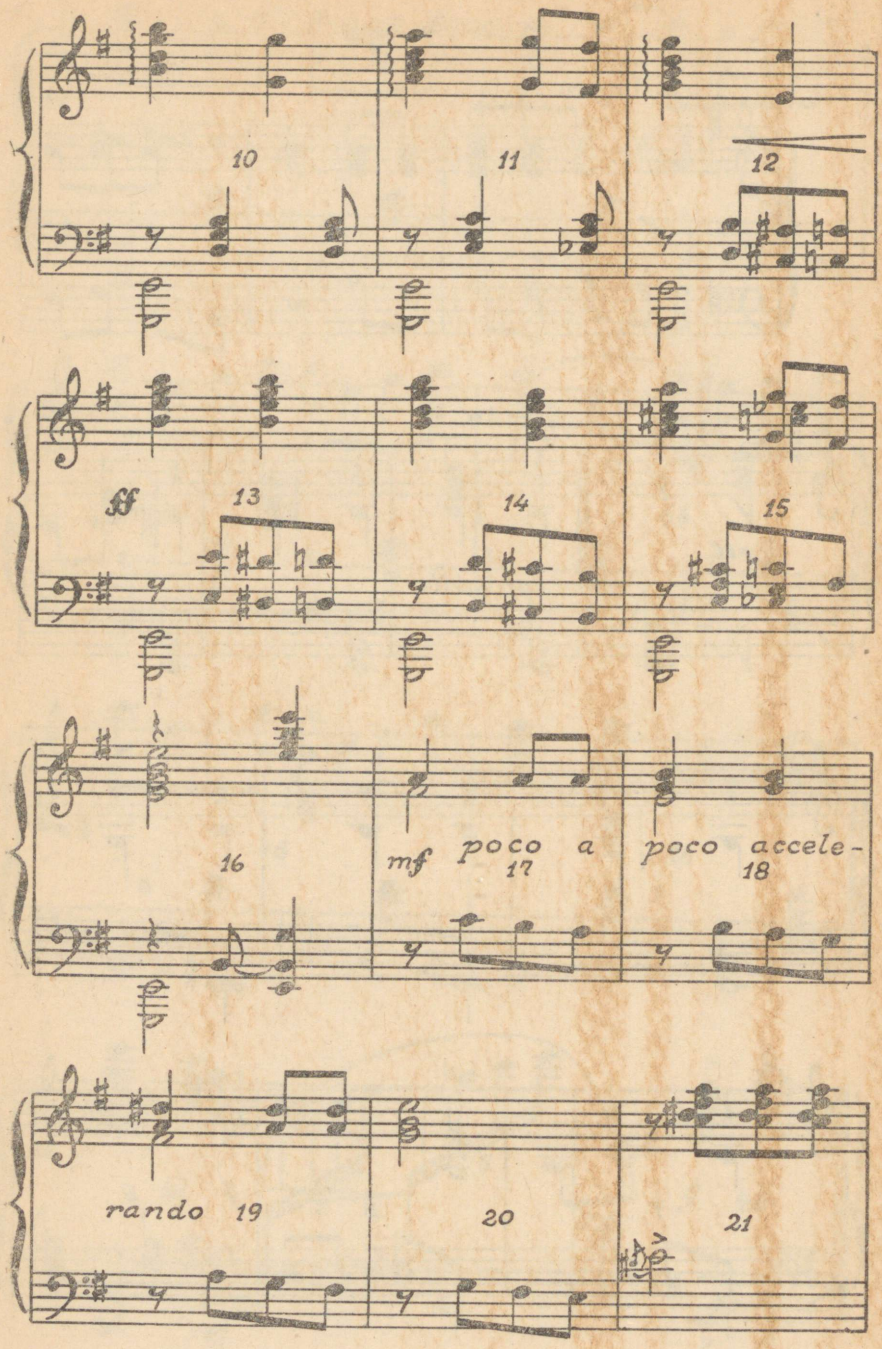
10
11
12
ff
13
14
15
16
mf
poco a
17
poco accele-
18
rando 19
20
21

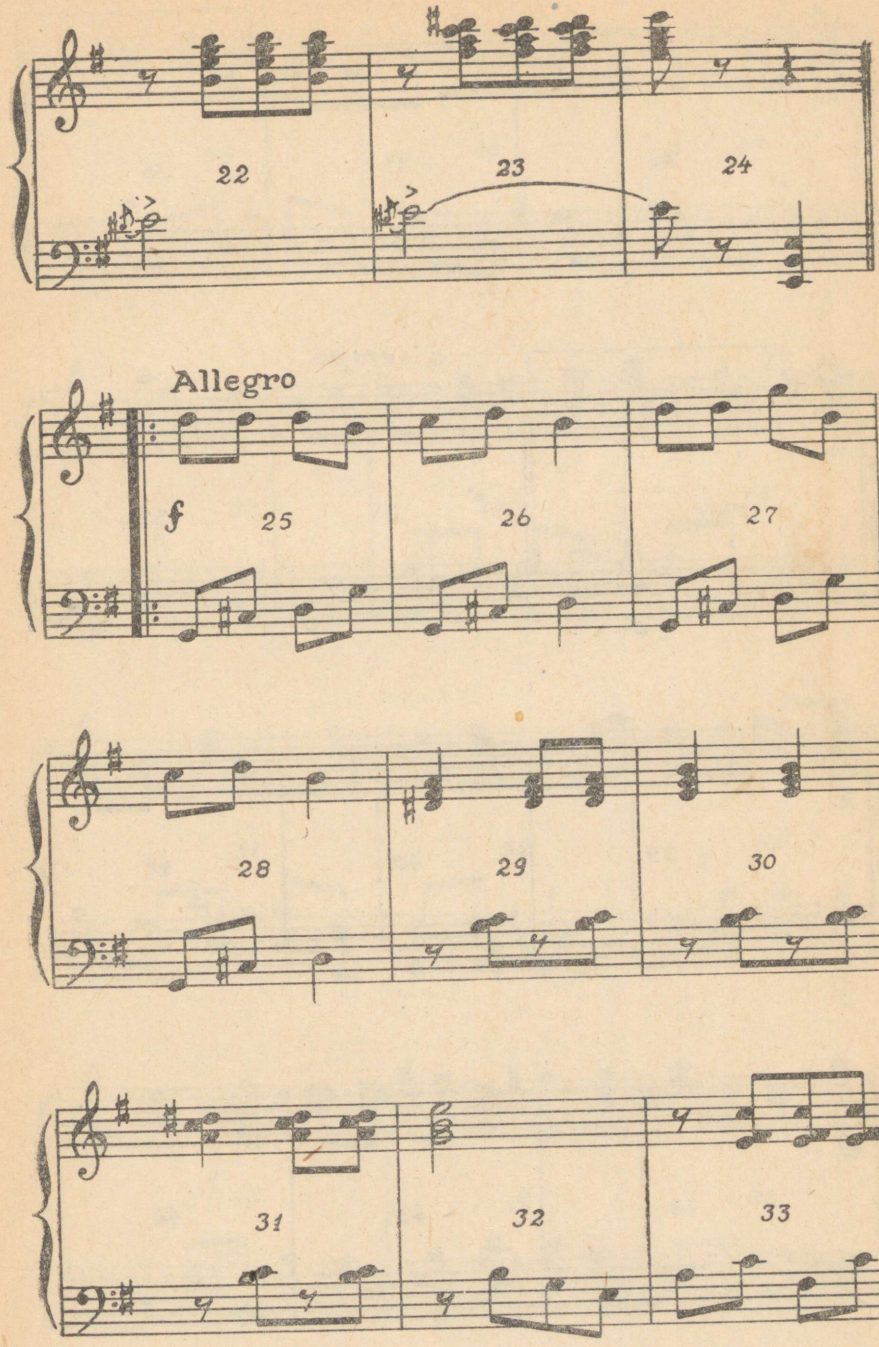
22
23
24
Allegro
f
25
26
27
28
29
30
31
32
33

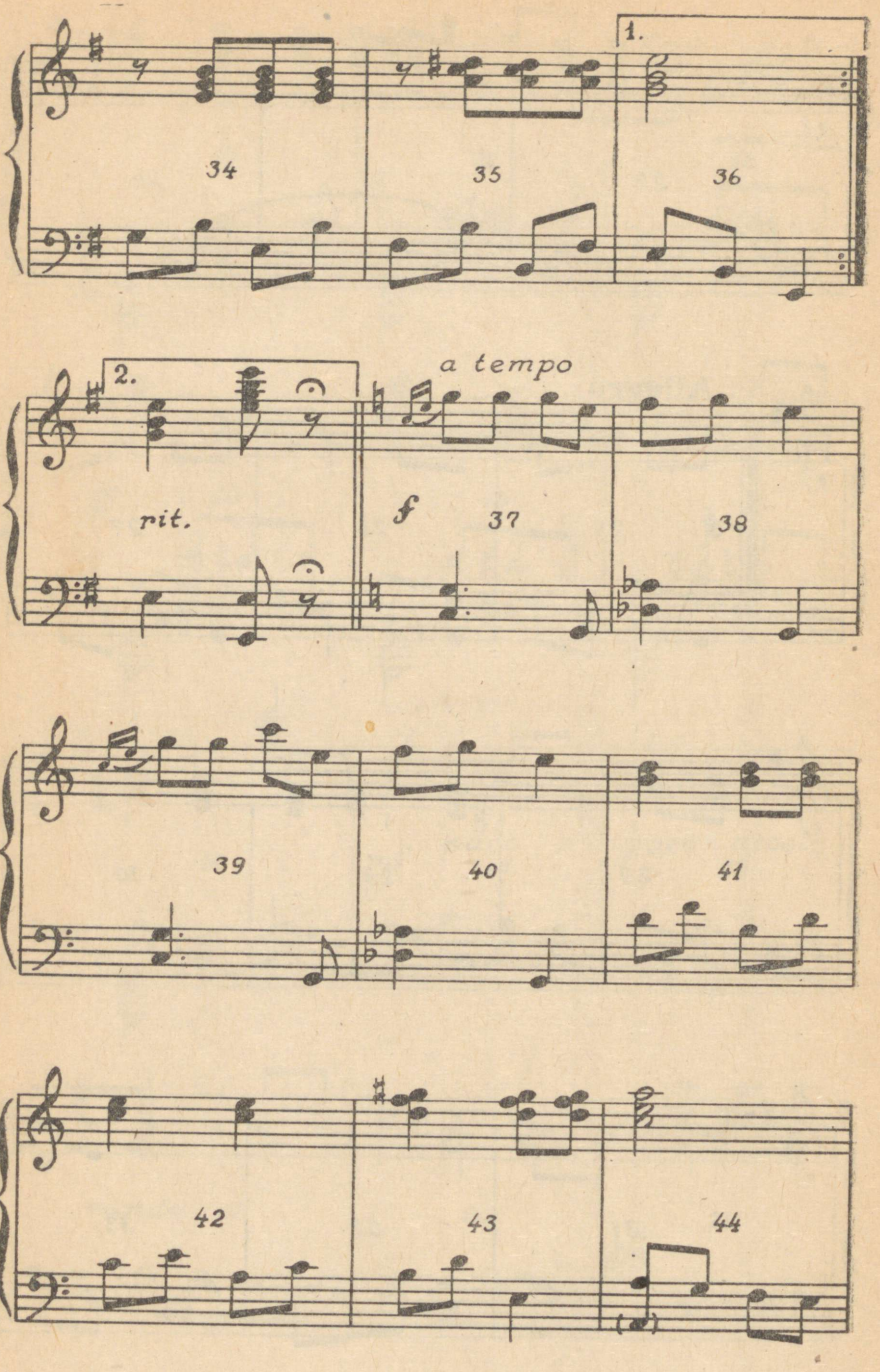
1.
34
35
36
2.
a tempo
rit.
f
37
38
39
40
41
42
43
44

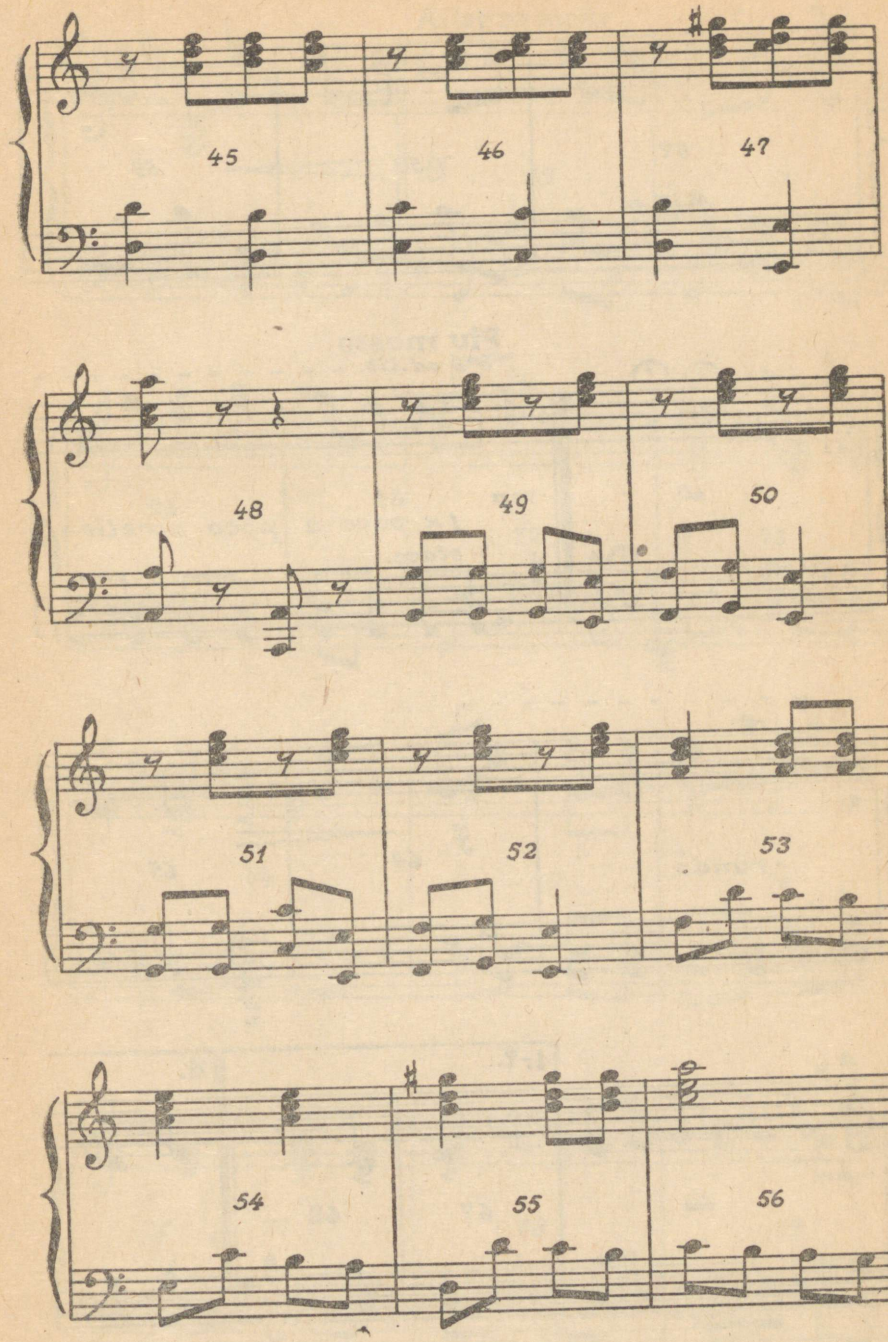
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56

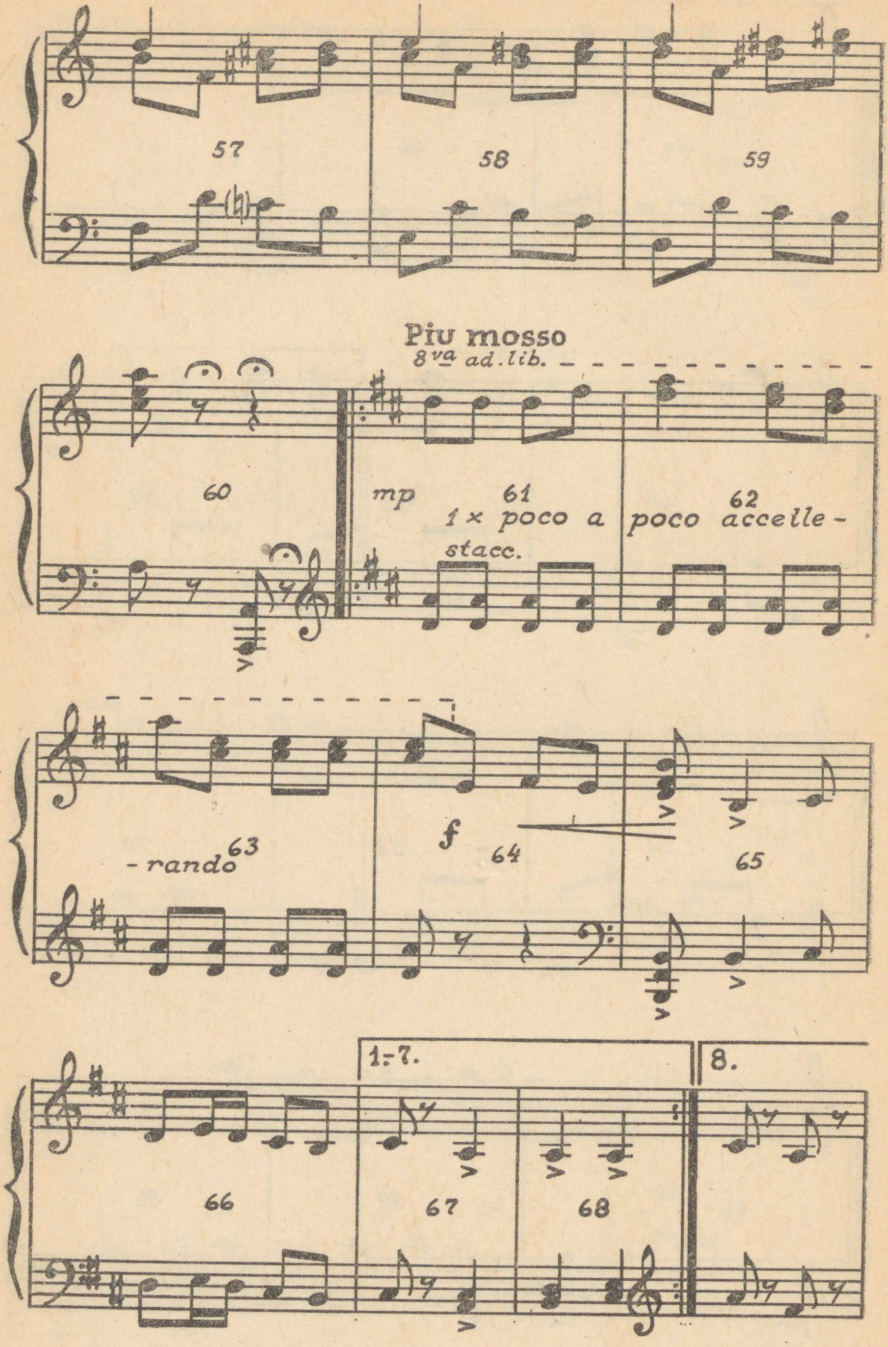
57
58
59
Piu mosso
8va ad.lib.
60
mp
61
1 x poco a
stacc.
poco
62
accelle-
-rando
63
f
64
65
1-7.
8.
66
67
68

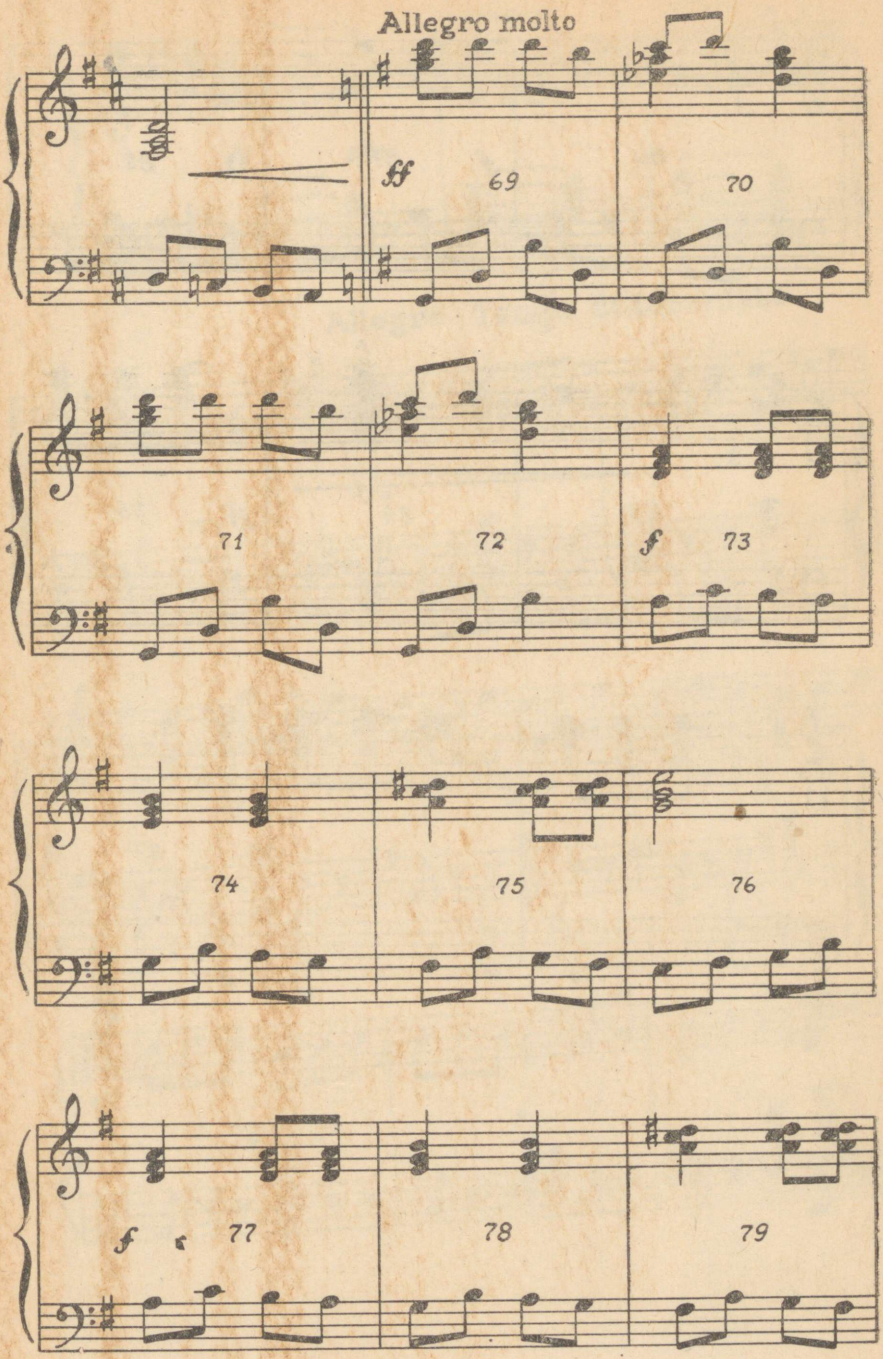
Allegro molto
ff
69
70
71
72
f
73
74
75
76
f
77
78
79

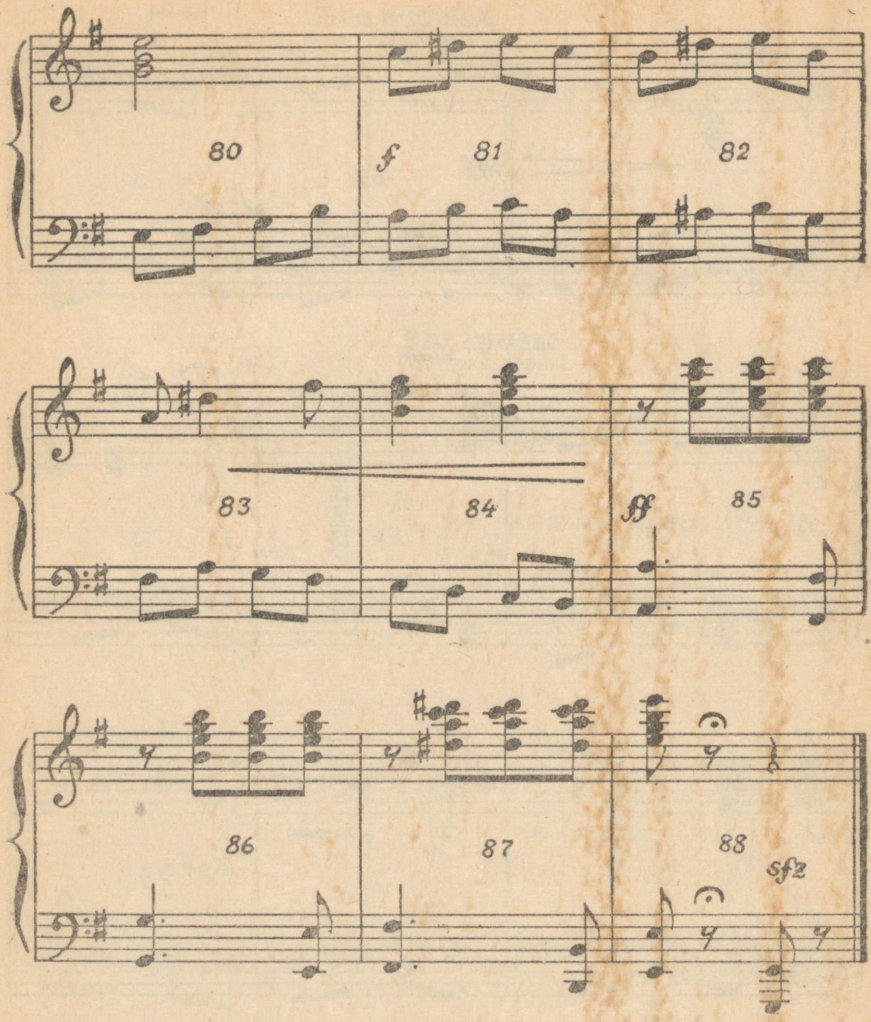
80
f
81
82
83
84
ff
85
86
87
88
sfz

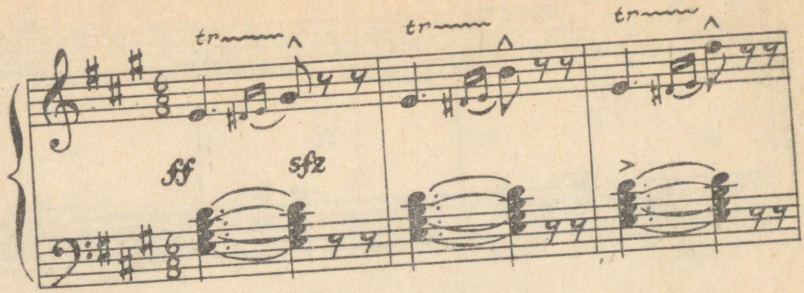

Allegro. Tempo di tarantella

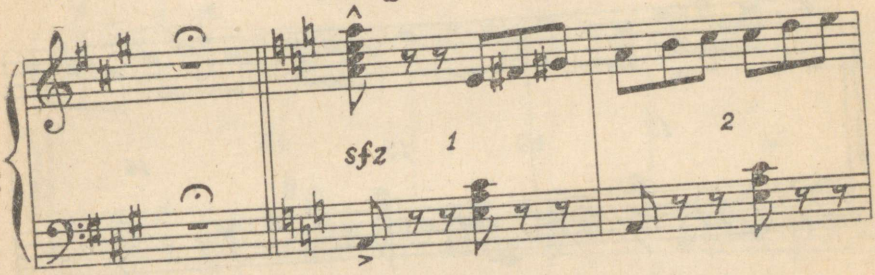

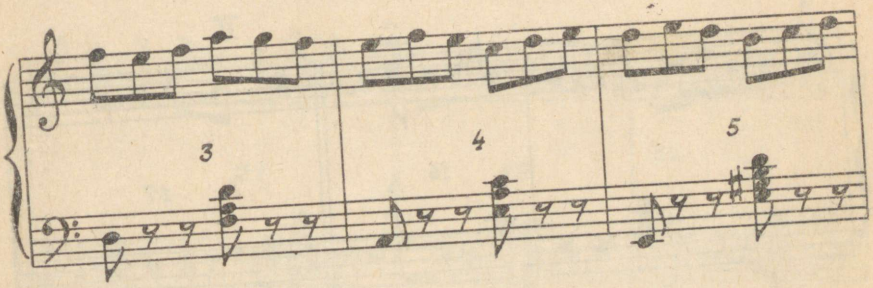

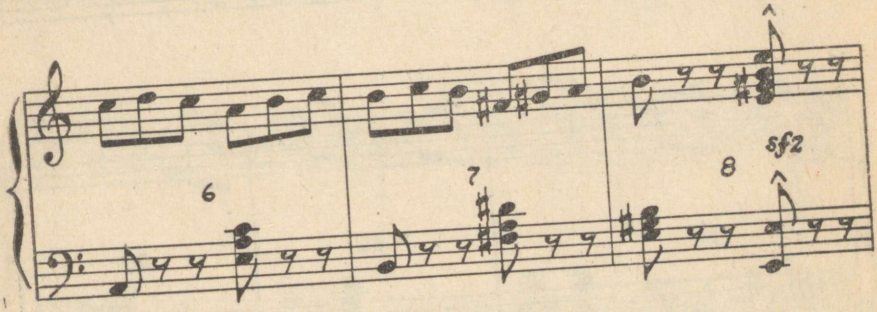

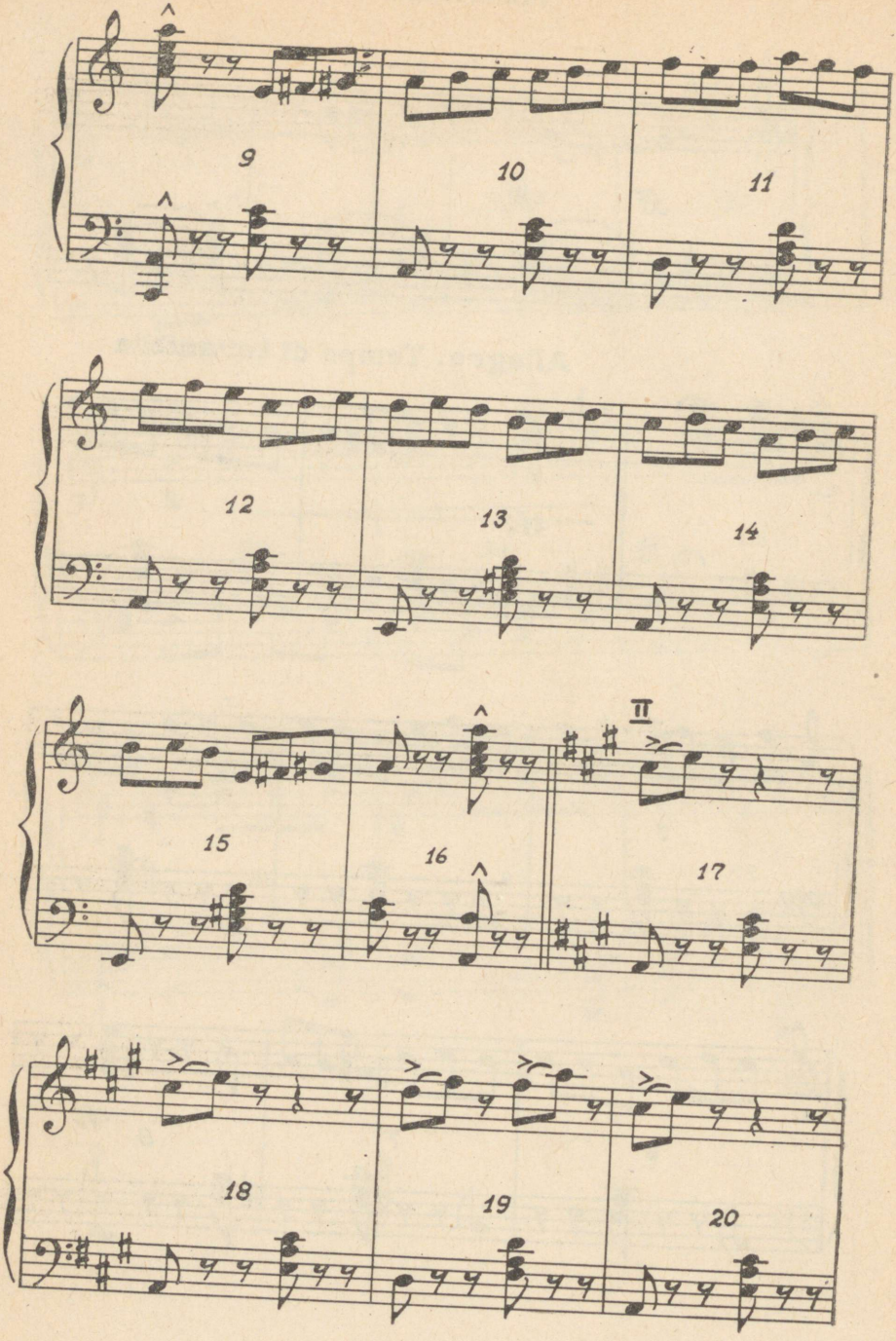
9
10
11
12
13
14
15
16
II
17
18
19
20

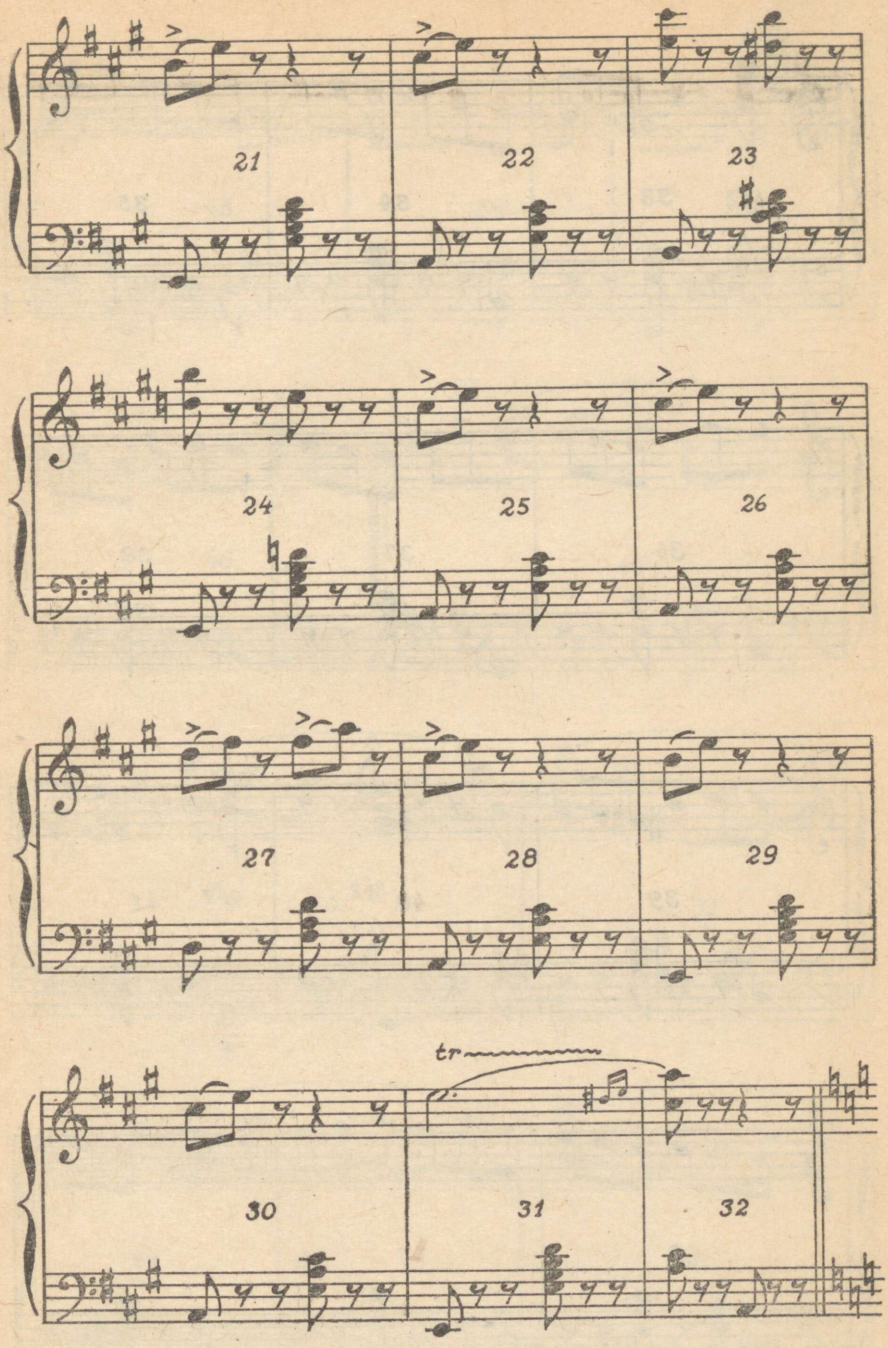
21
22
23
24
25
26
27
28
29
tr
30
31
32

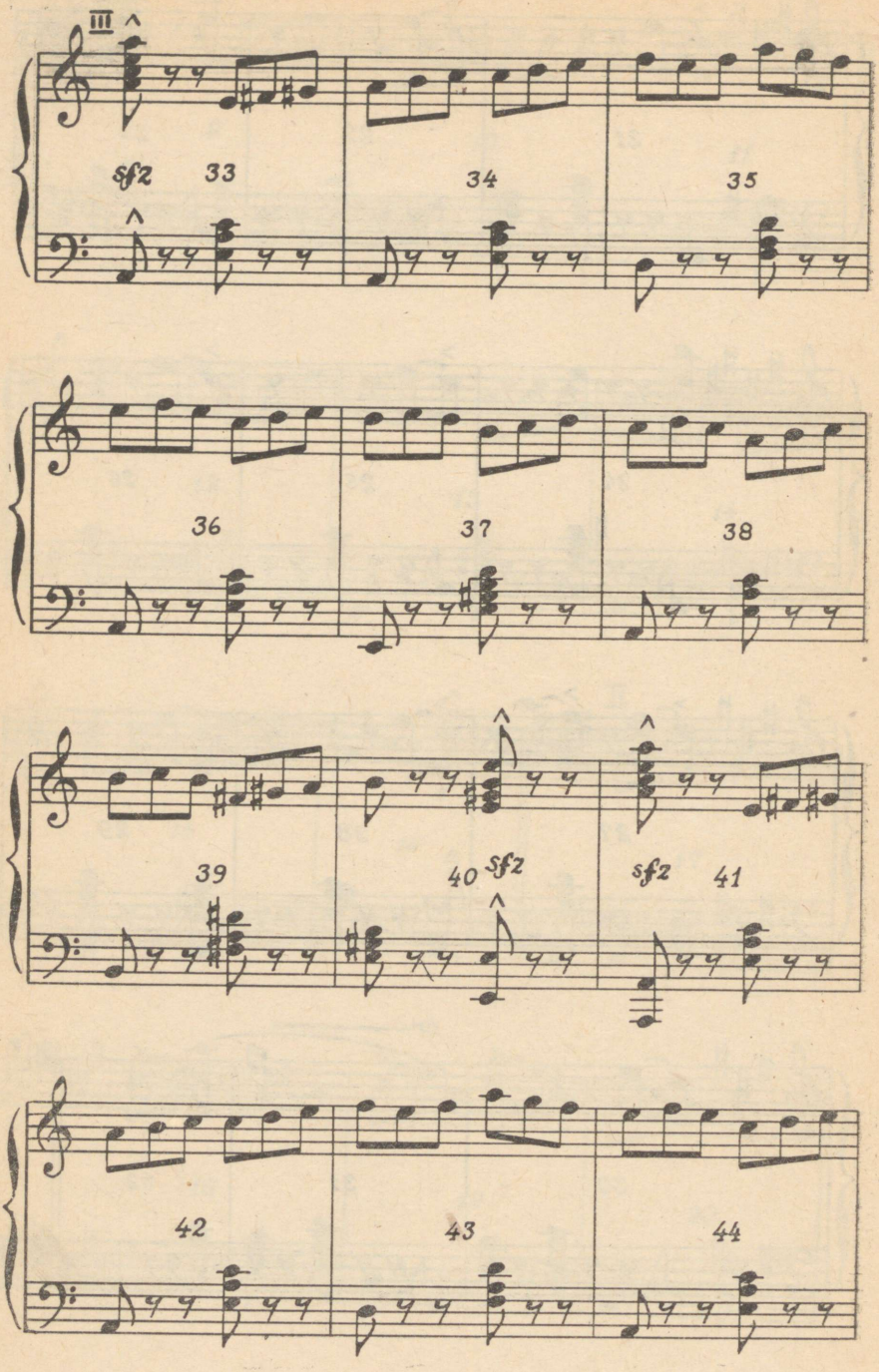
III
sfz
33
34
35
36
37
38
39
40
sfz
sfz
41
42
43
44

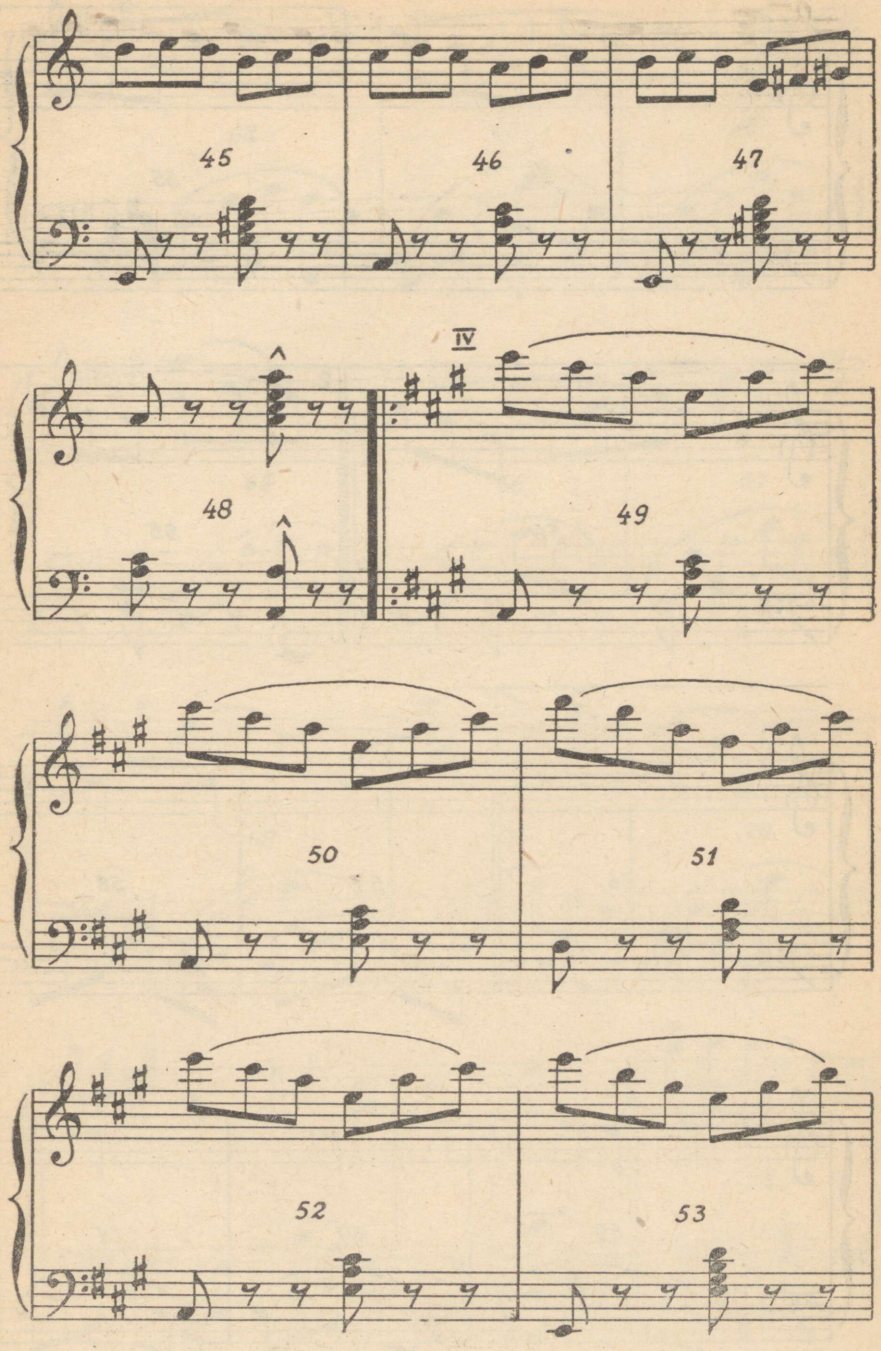
45
46
47
IV
48
49
50
51
52
53

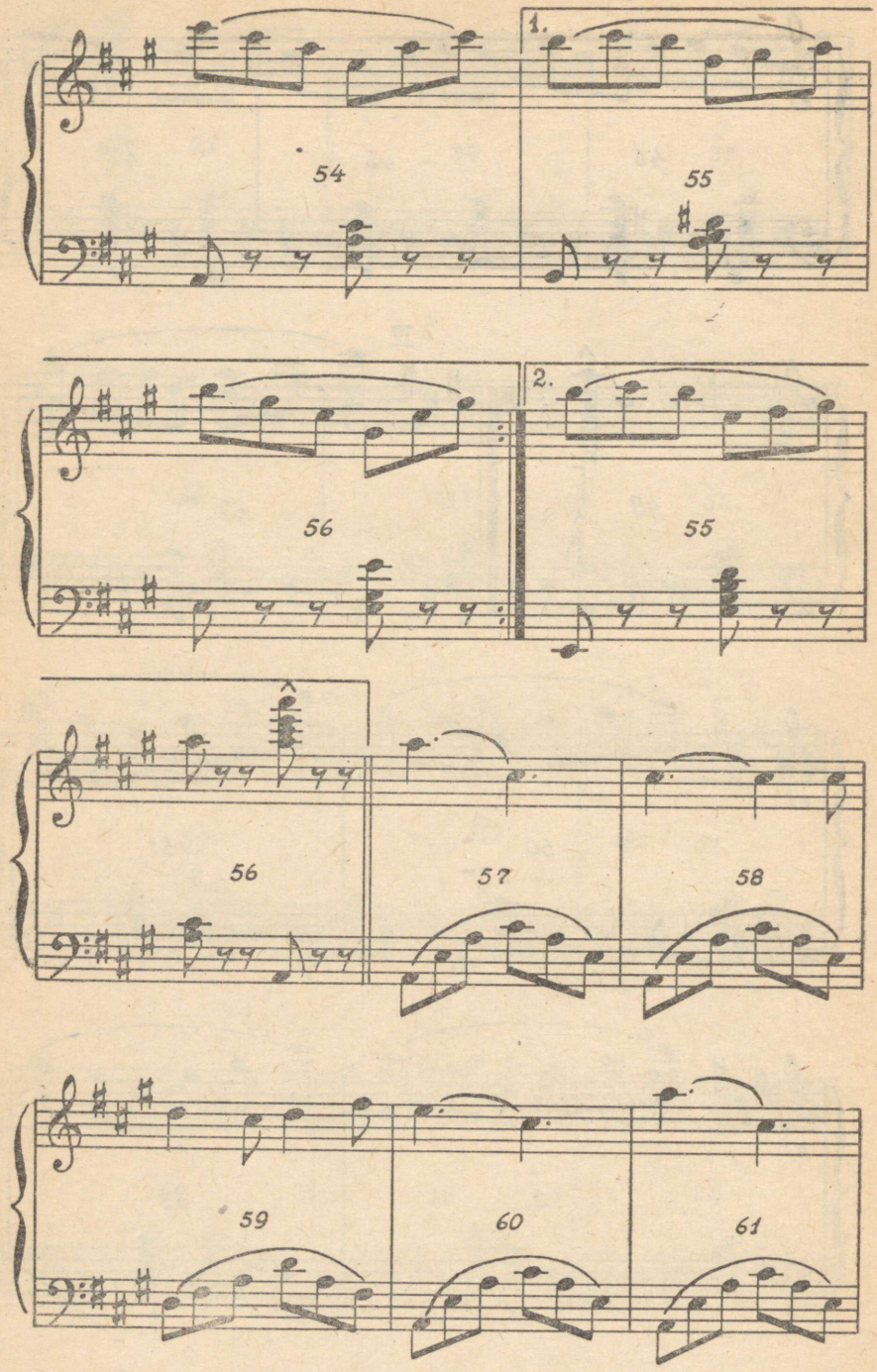
1.
54
55
2.
56
55
56
57
58
59
60
61

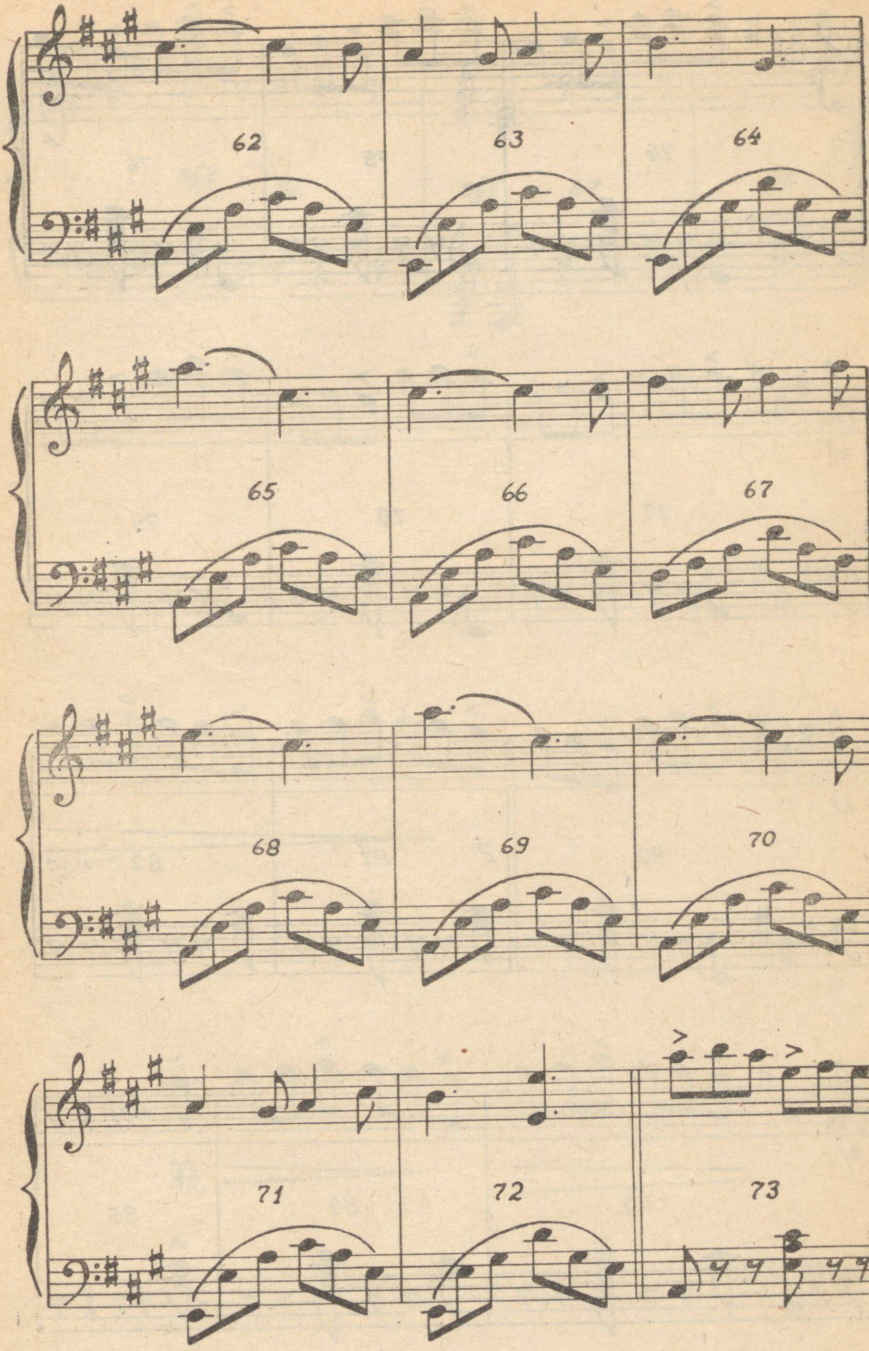
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73

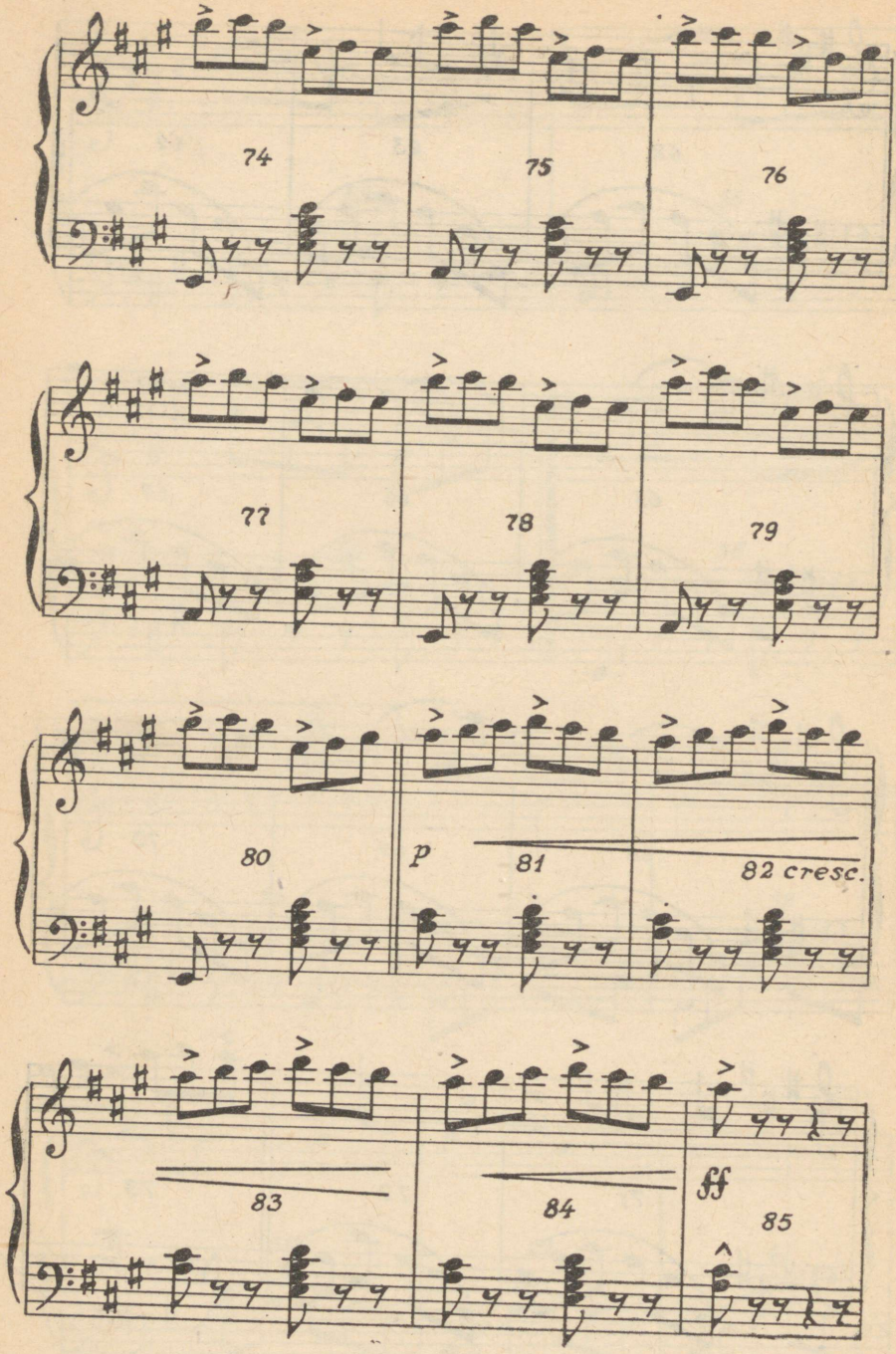
74
75
76
77
78
79
80
p
81
82 cresc.
83
84
ff
85

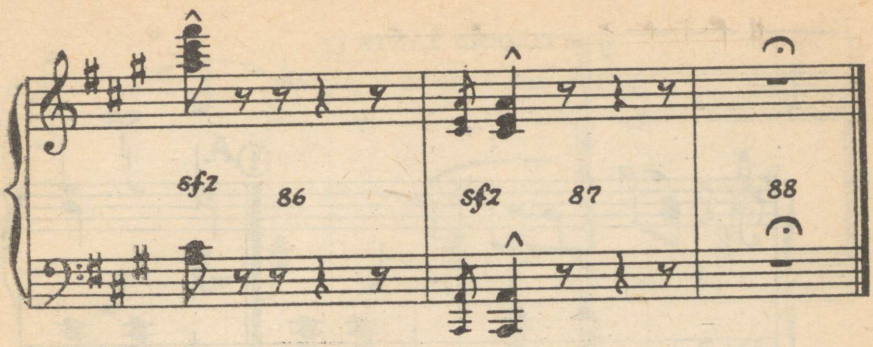
sfz
86
sfz
87
88

TIROOLI TANTS

Klaverile seadnud V. Lipand

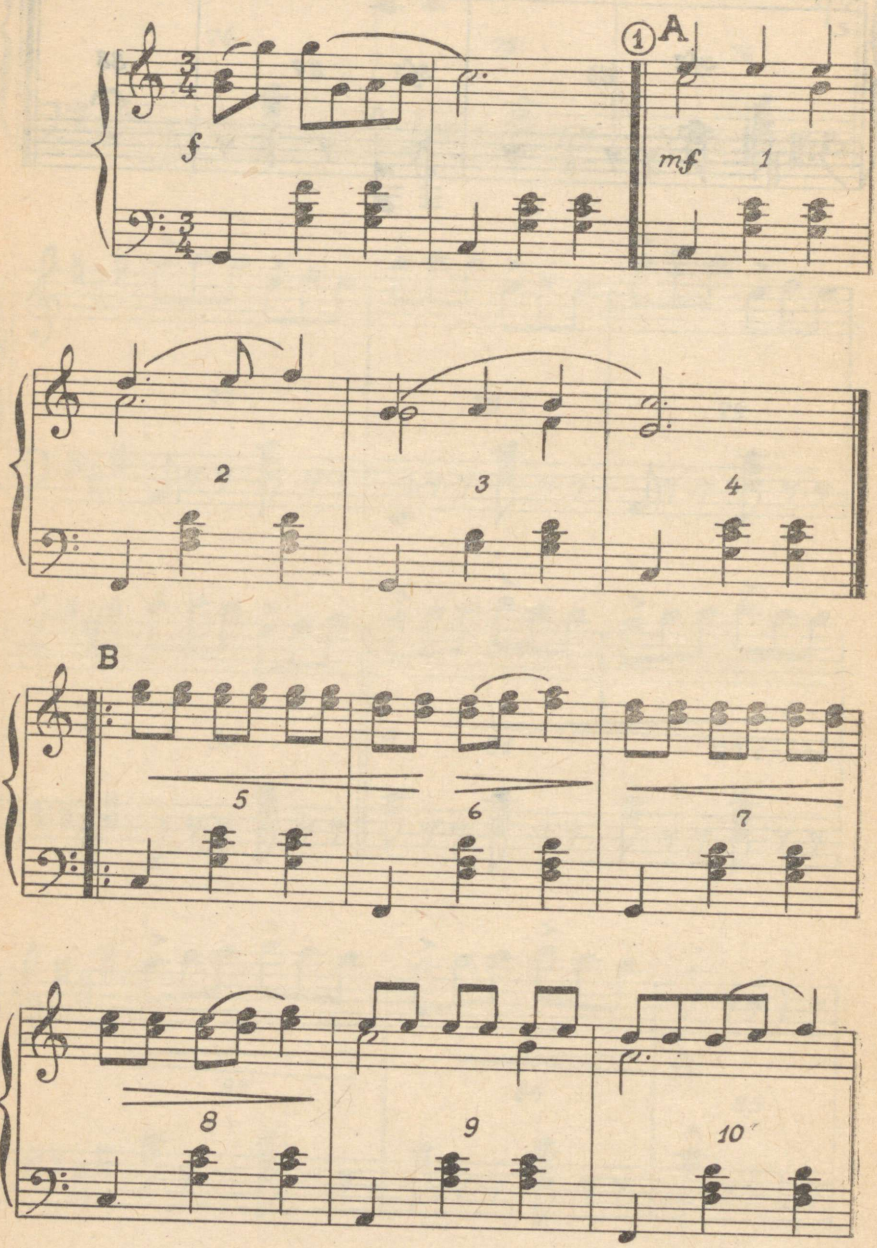

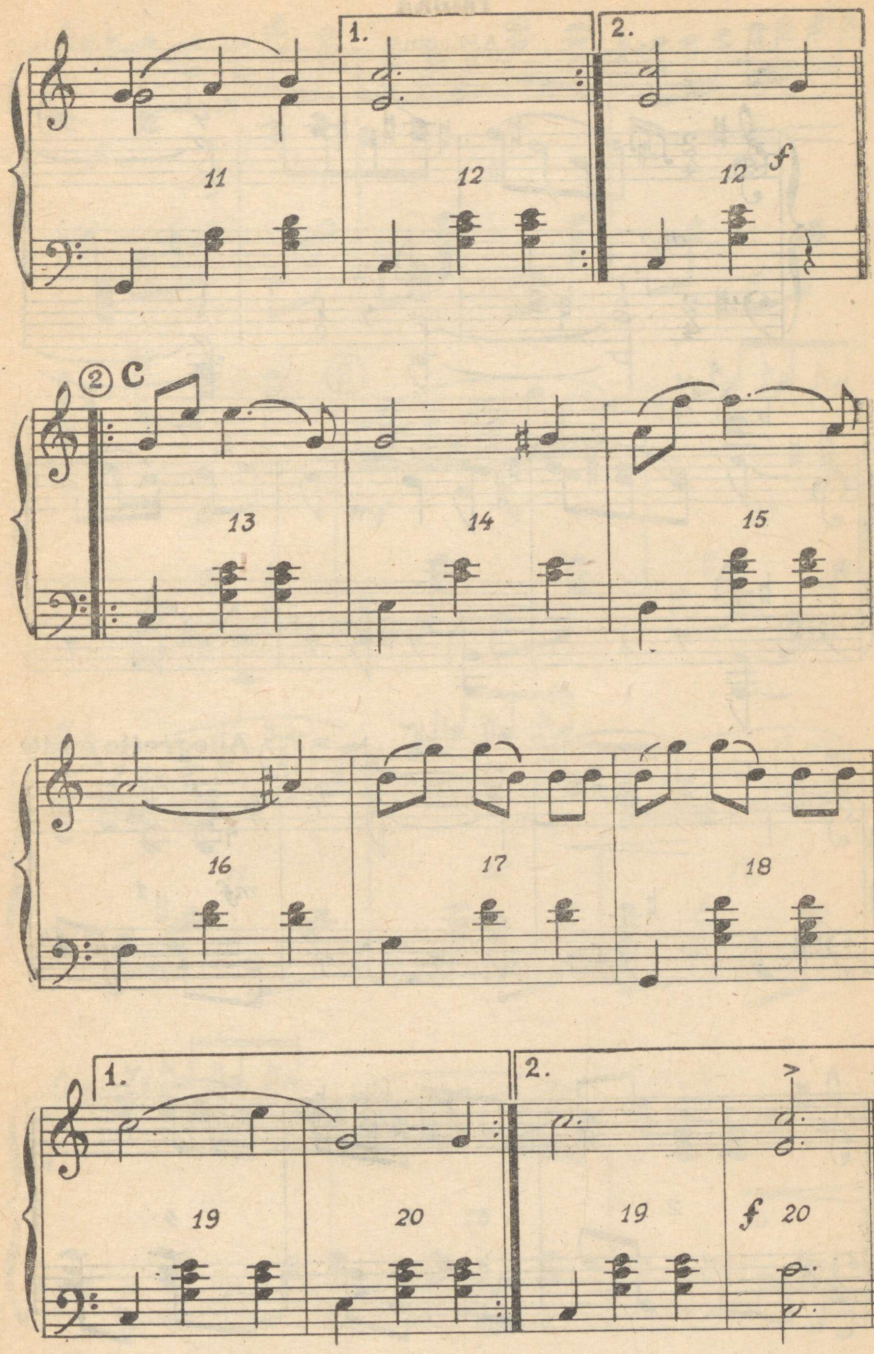
1.
2.
11
12
12
f
② C
13
14
15
16
17
18
1.
2.
19
20
19
f
20

TROIKA

A. Lepin

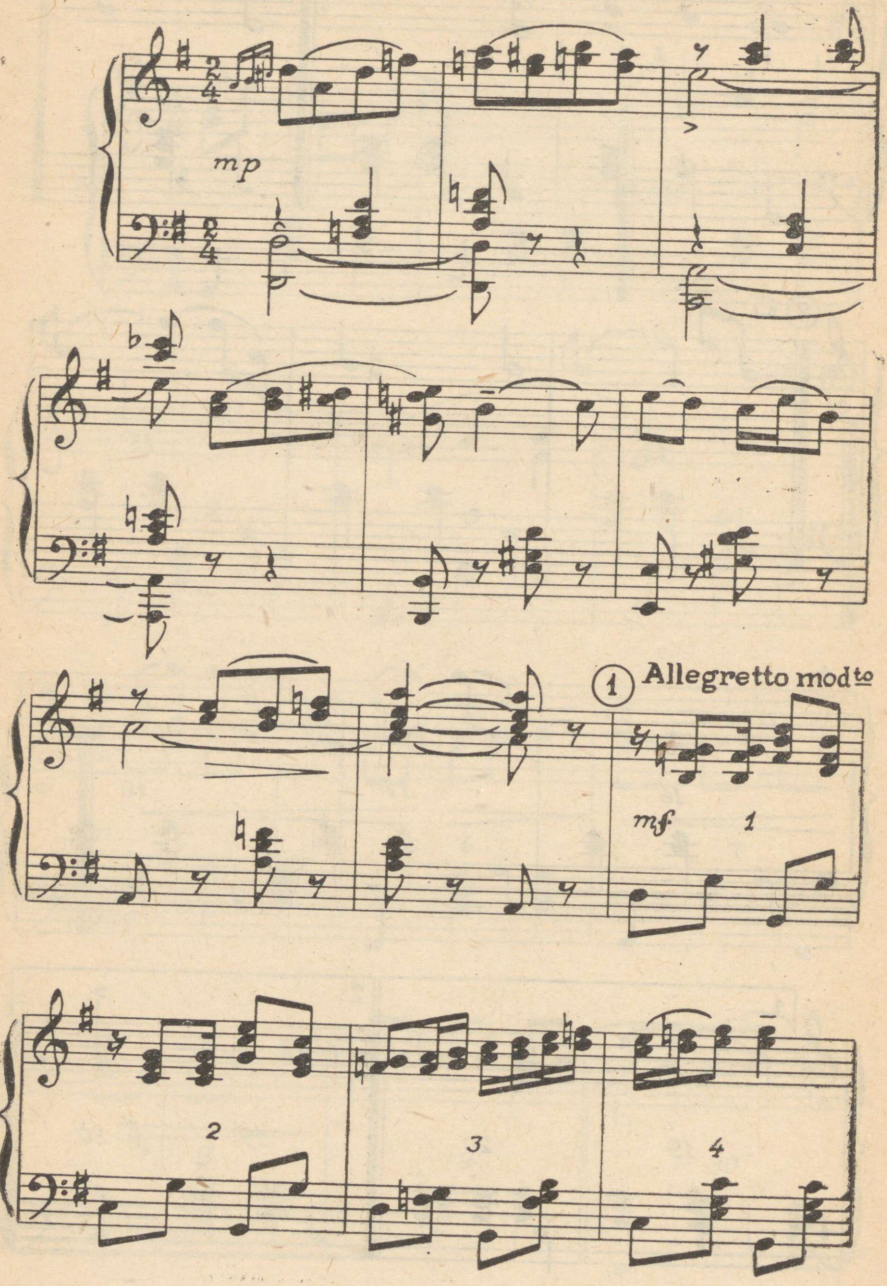

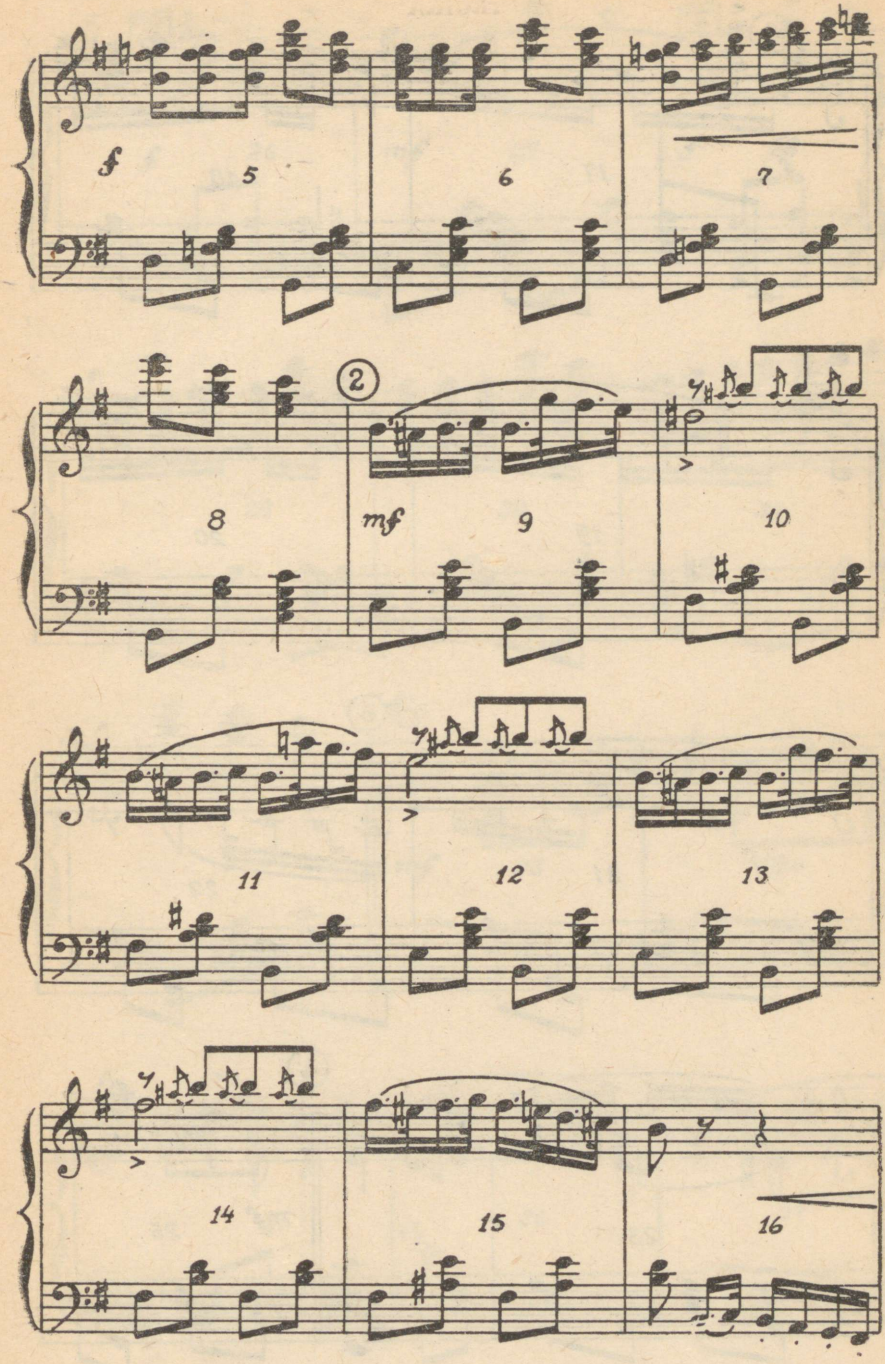
f
5
6
7
2
8
mf
9
10
11
12
13
14
15
16

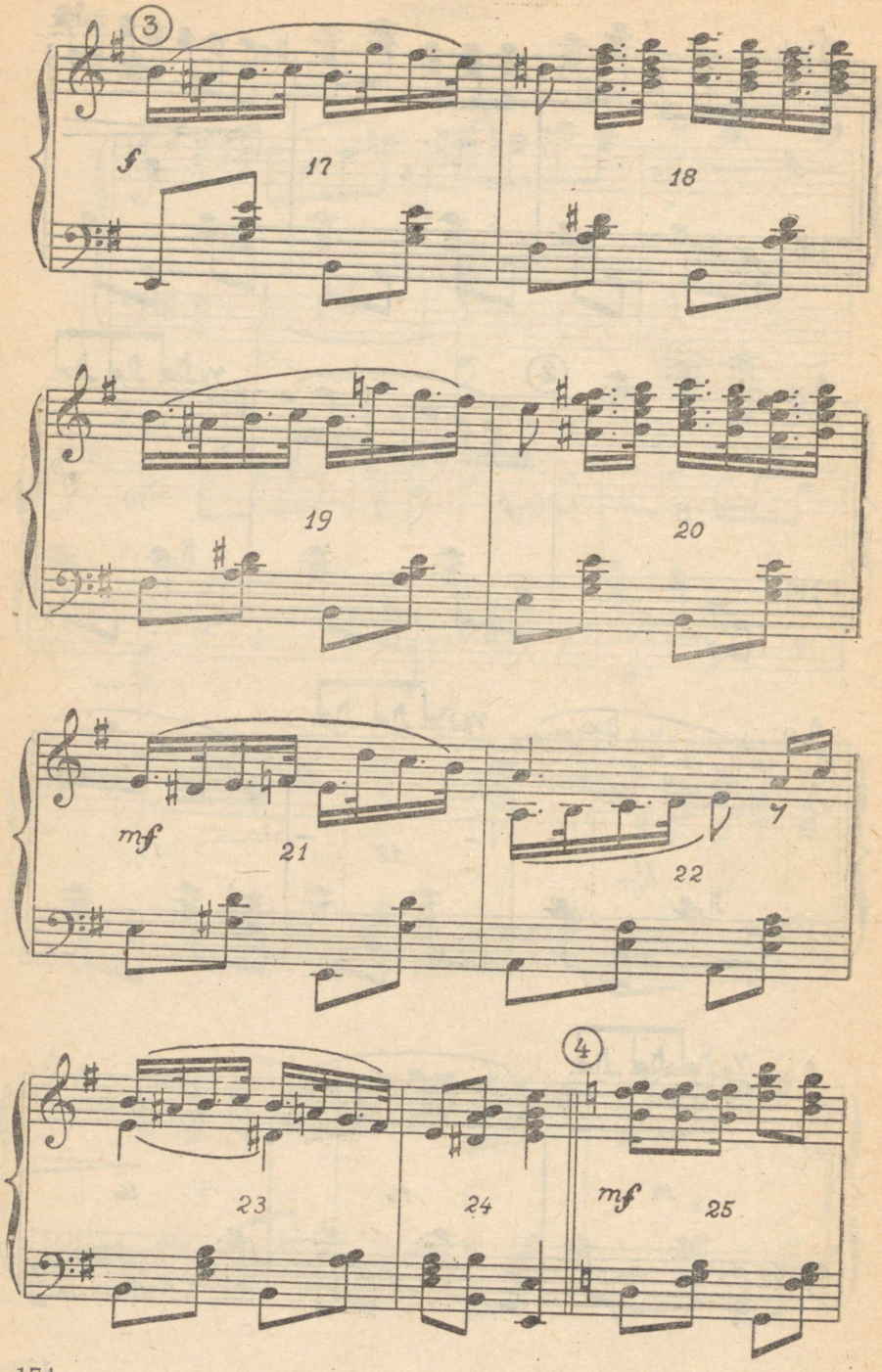
3
f
17
18
19
20
mf
21
22
4
23
24
mf
25

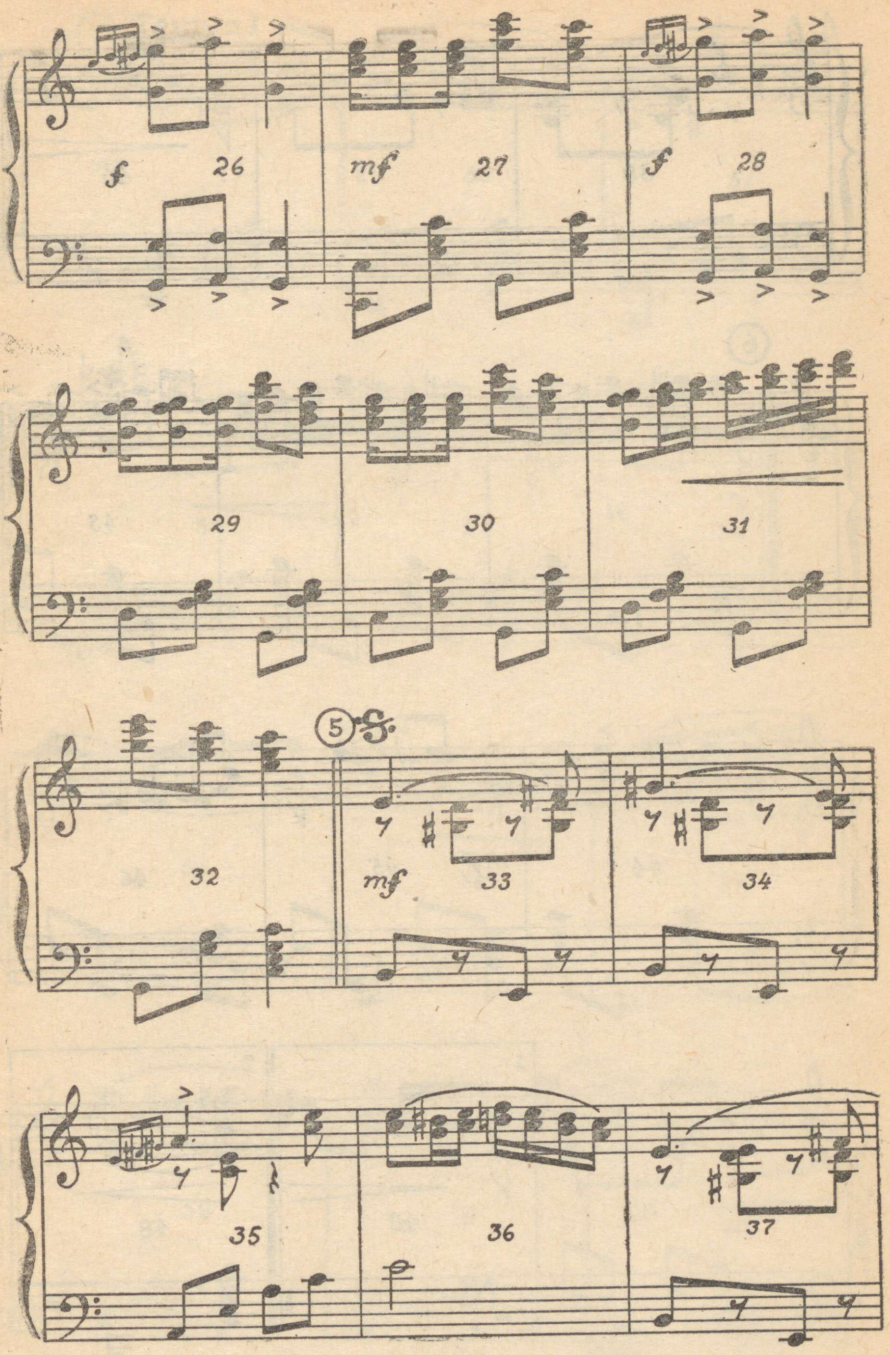
f
26
mf
27
f
28
29
30
31
5
32
mf
33
34
35
36
37

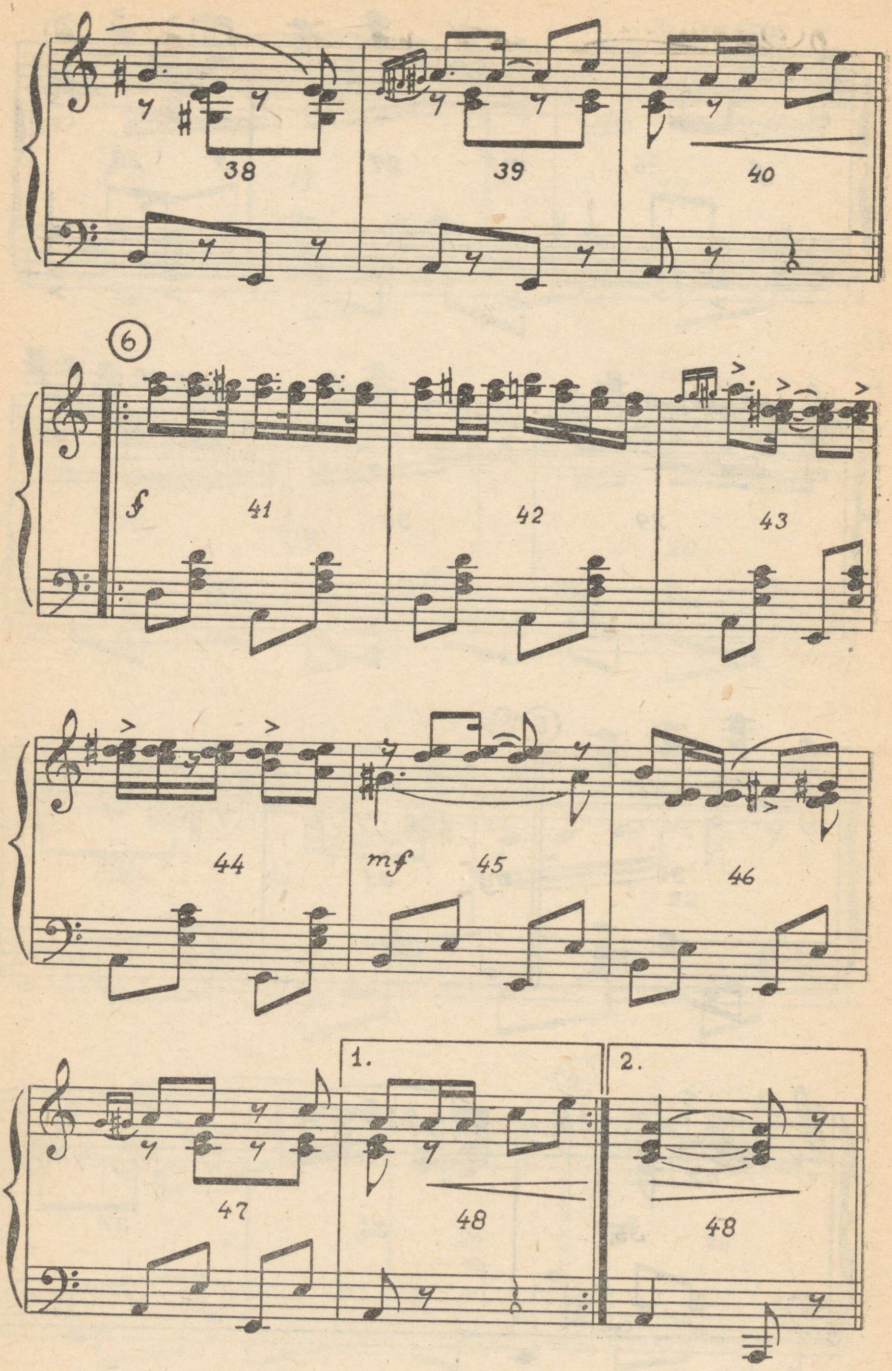
38
39
40
6
f
41
42
43
44
mf
45
46
47
1.
48
2.
48

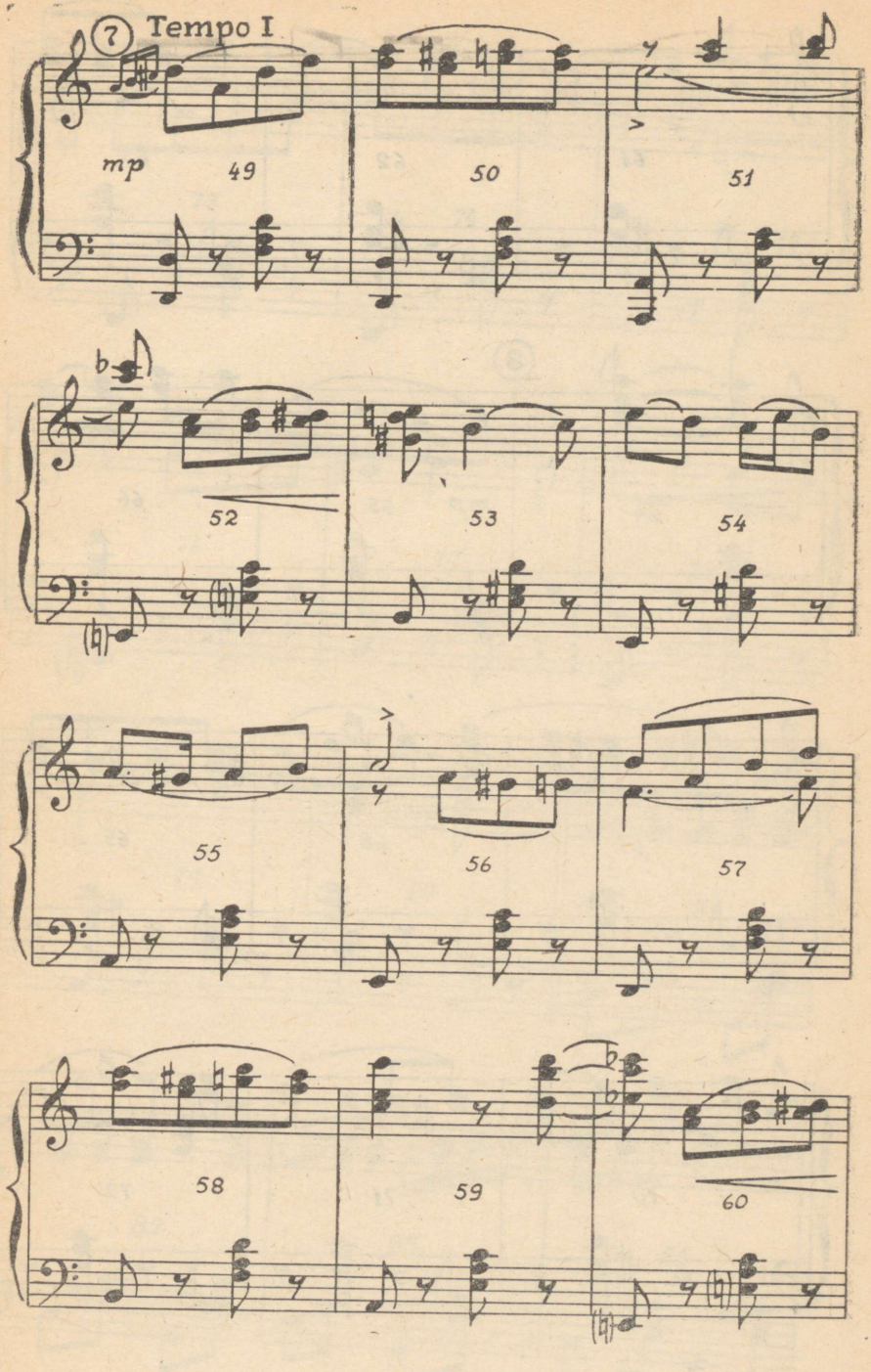
7
Tempo I
mp
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60

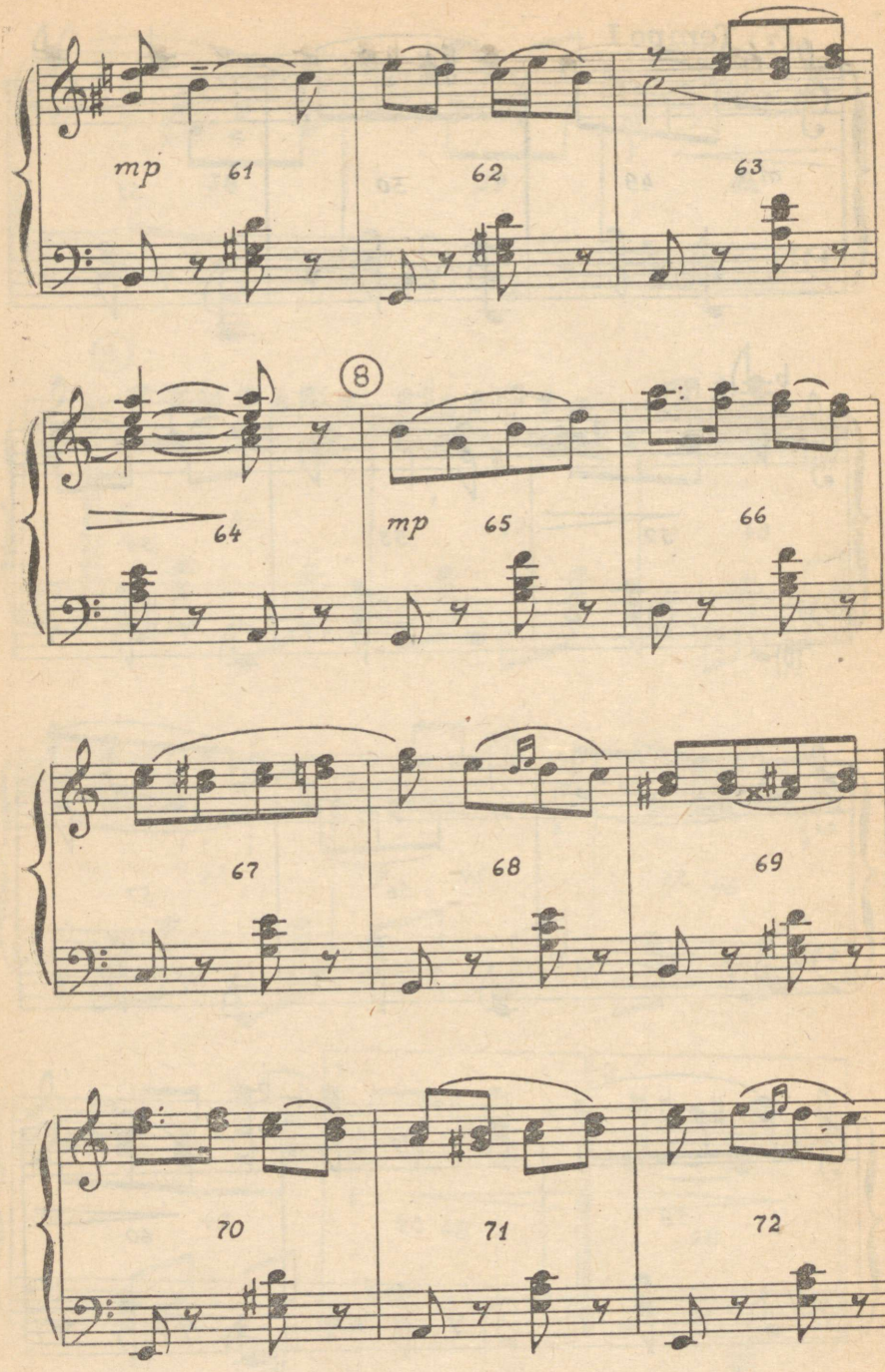
mp
61
62
63
8
64
mp
65
66
67
68
69
70
71
72

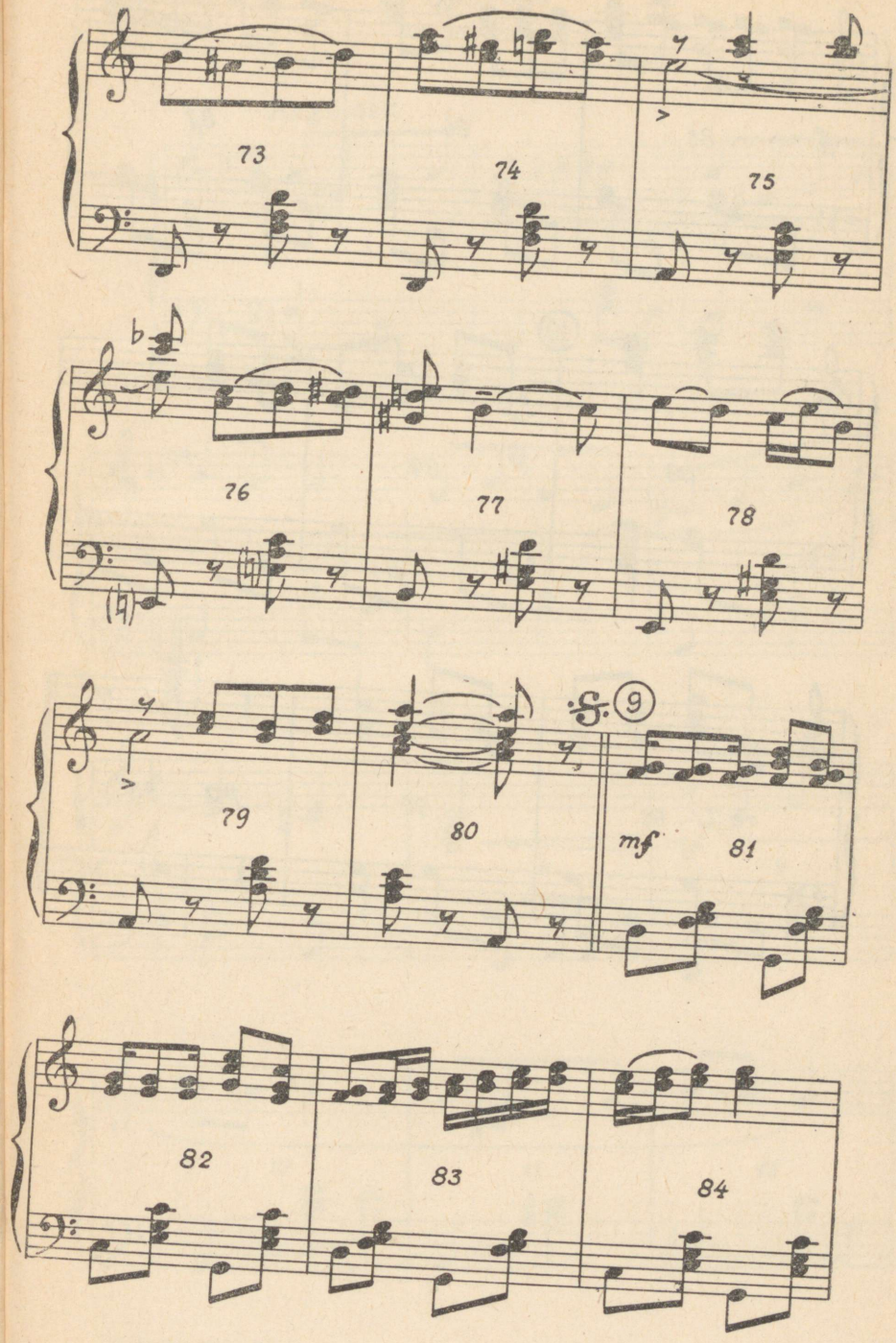
73
74
75
76
77
78
79
80
mf
81
82
83
84

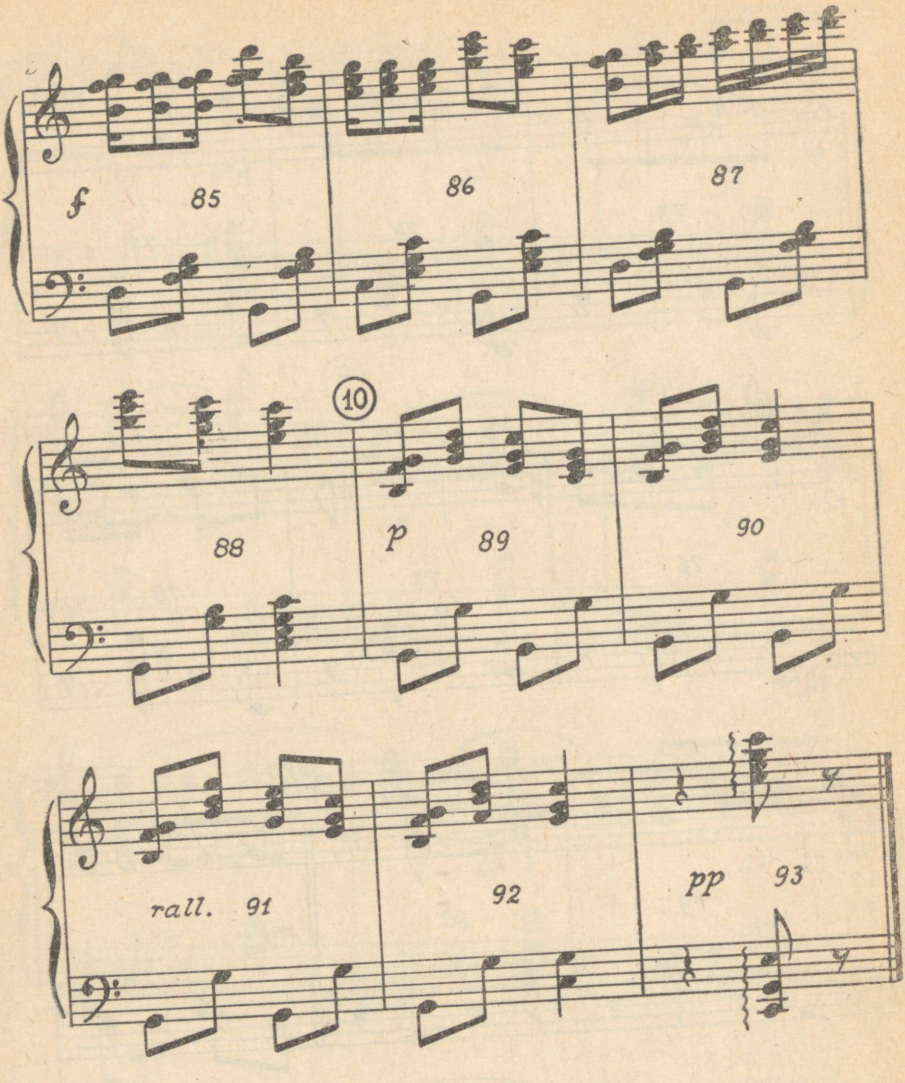
f
85
86
87
10
88
p
89
90
rall.
91
92
pp
93

TŠAARDAŠ

Ungari tants

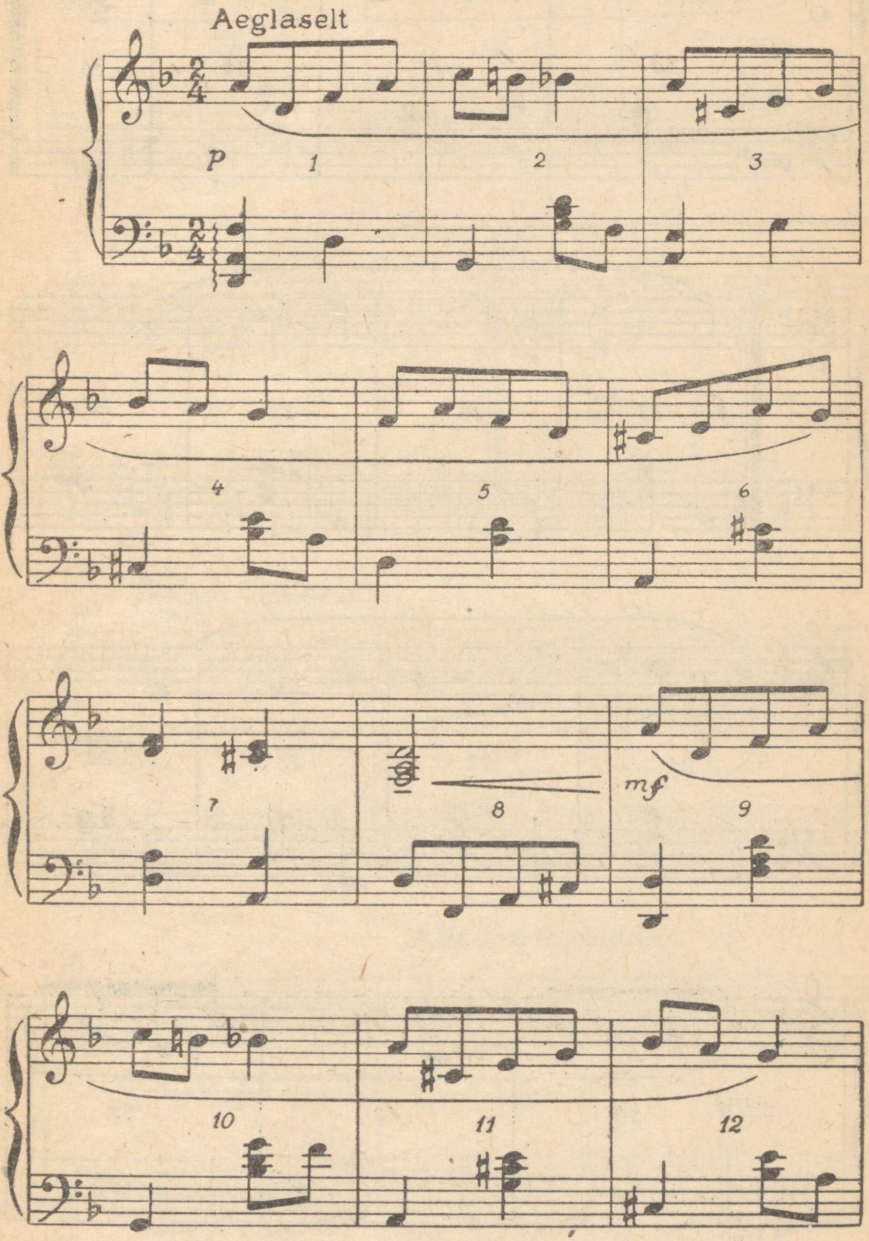

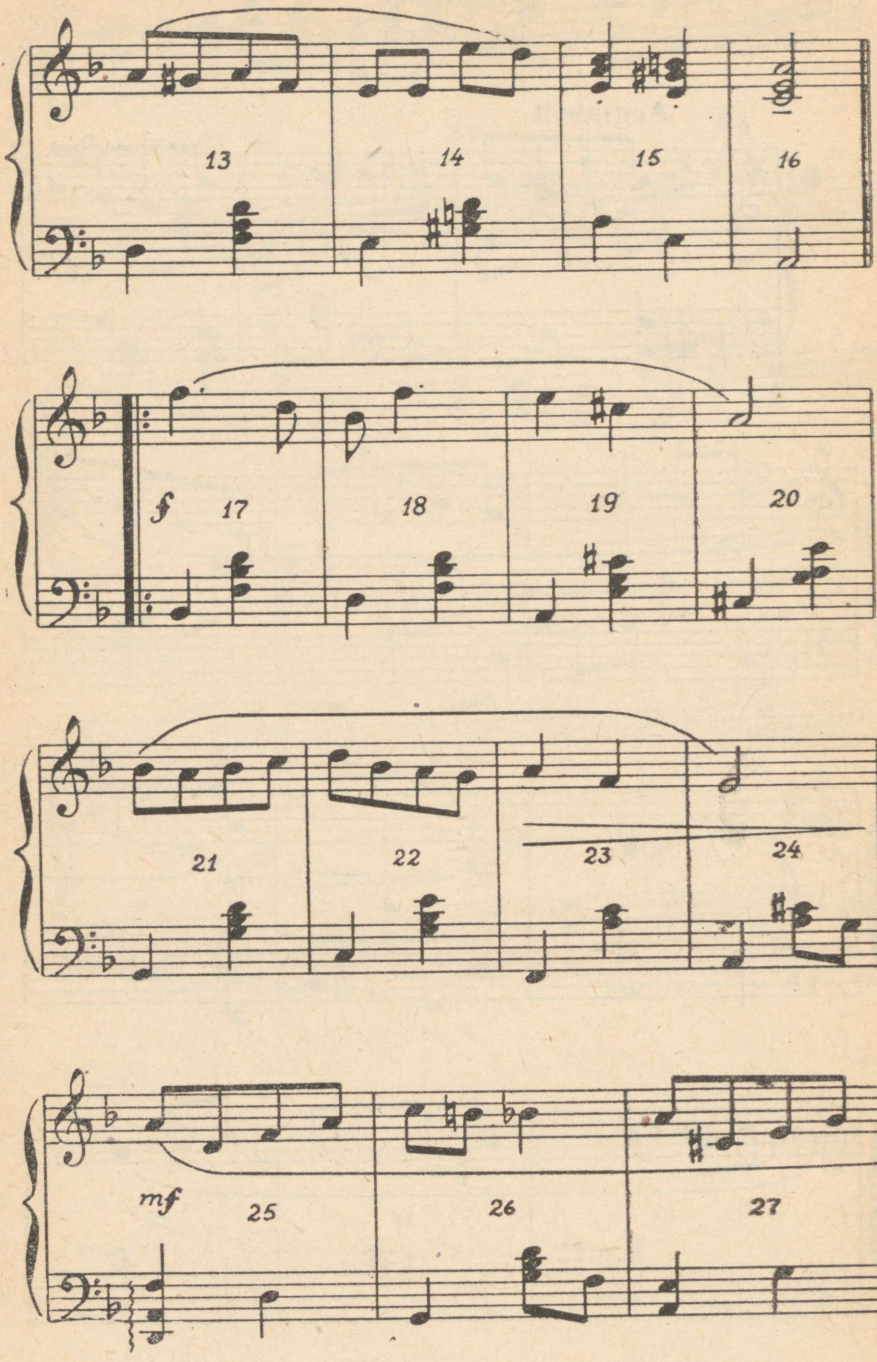
13
14
15
16
f
17
18
19
20
21
22
23
24
mf
25
26
27

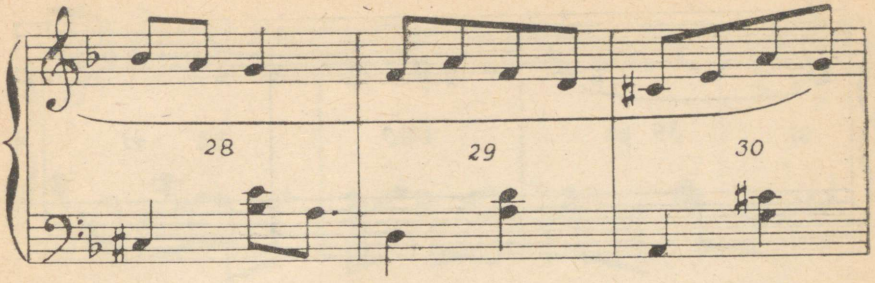
28
29
30

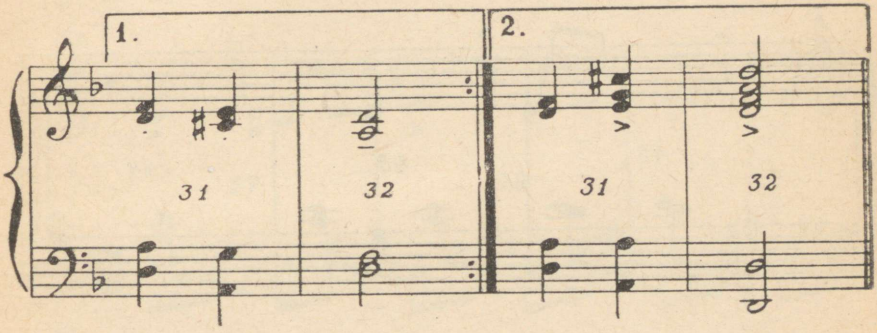
1.
2.
31
32
31
32

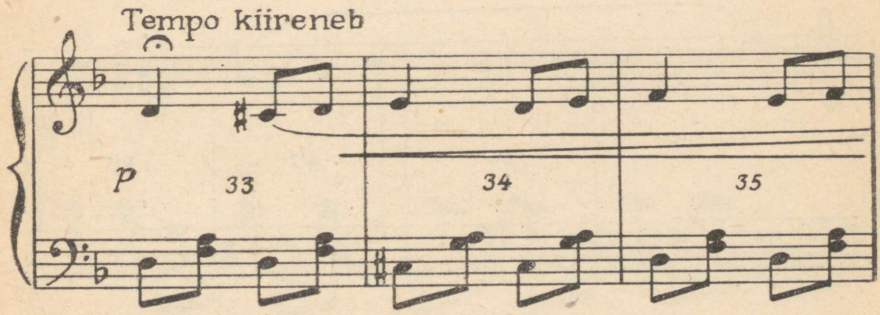
Tempo kiireneb
p
33
34
35

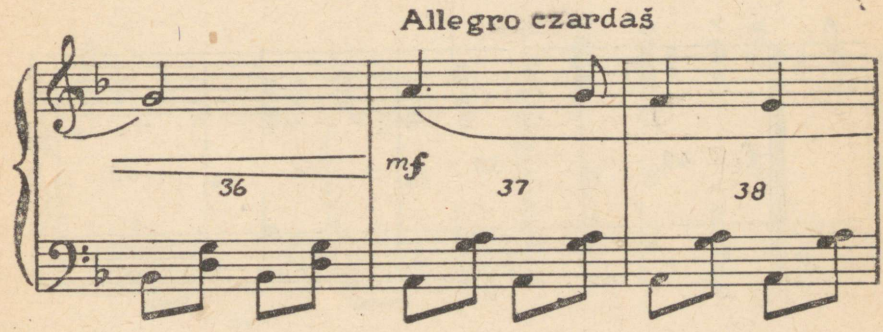
Allegro czardaš
36
mf
37
38

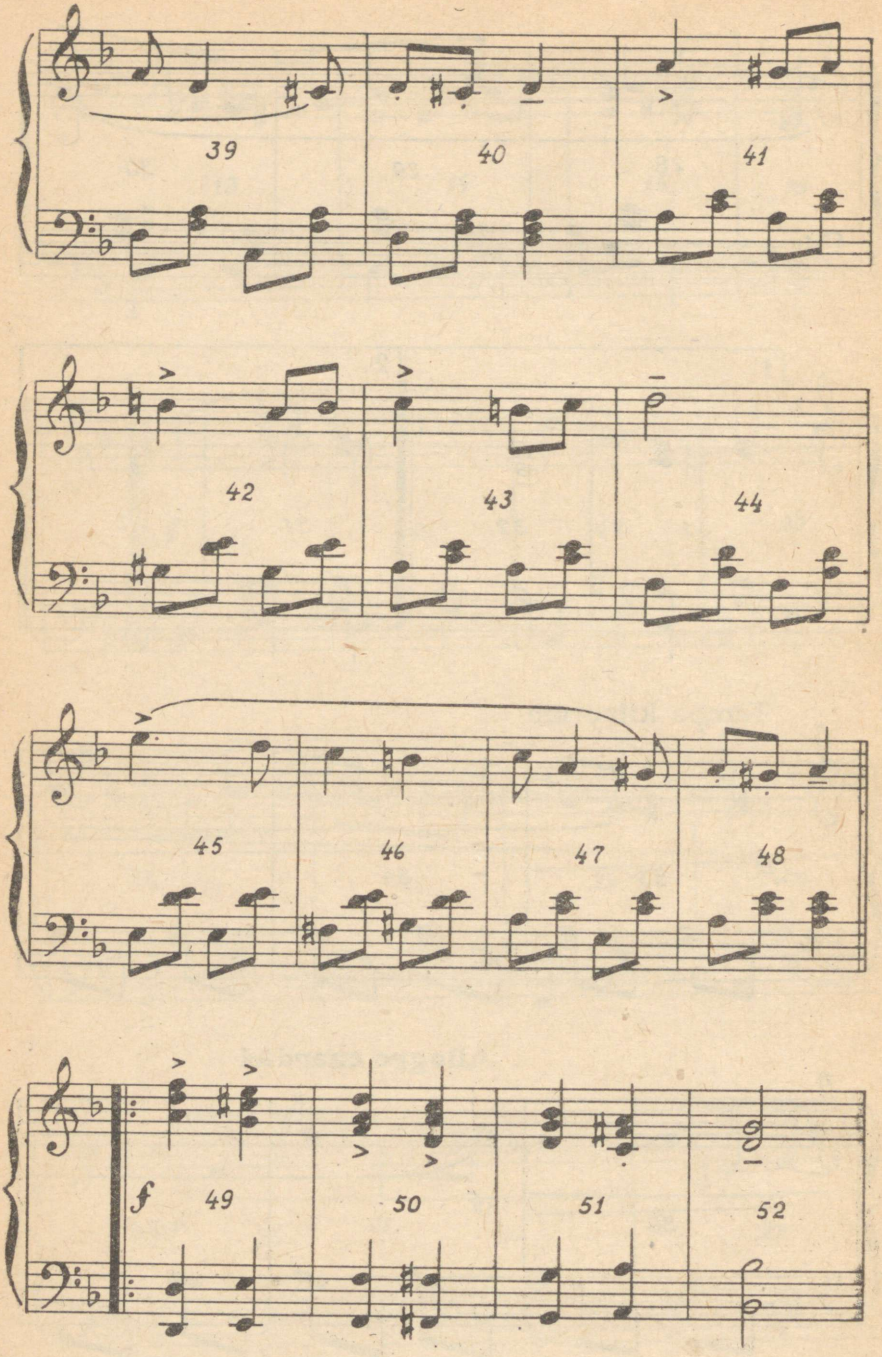
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
f
49
50
51
52

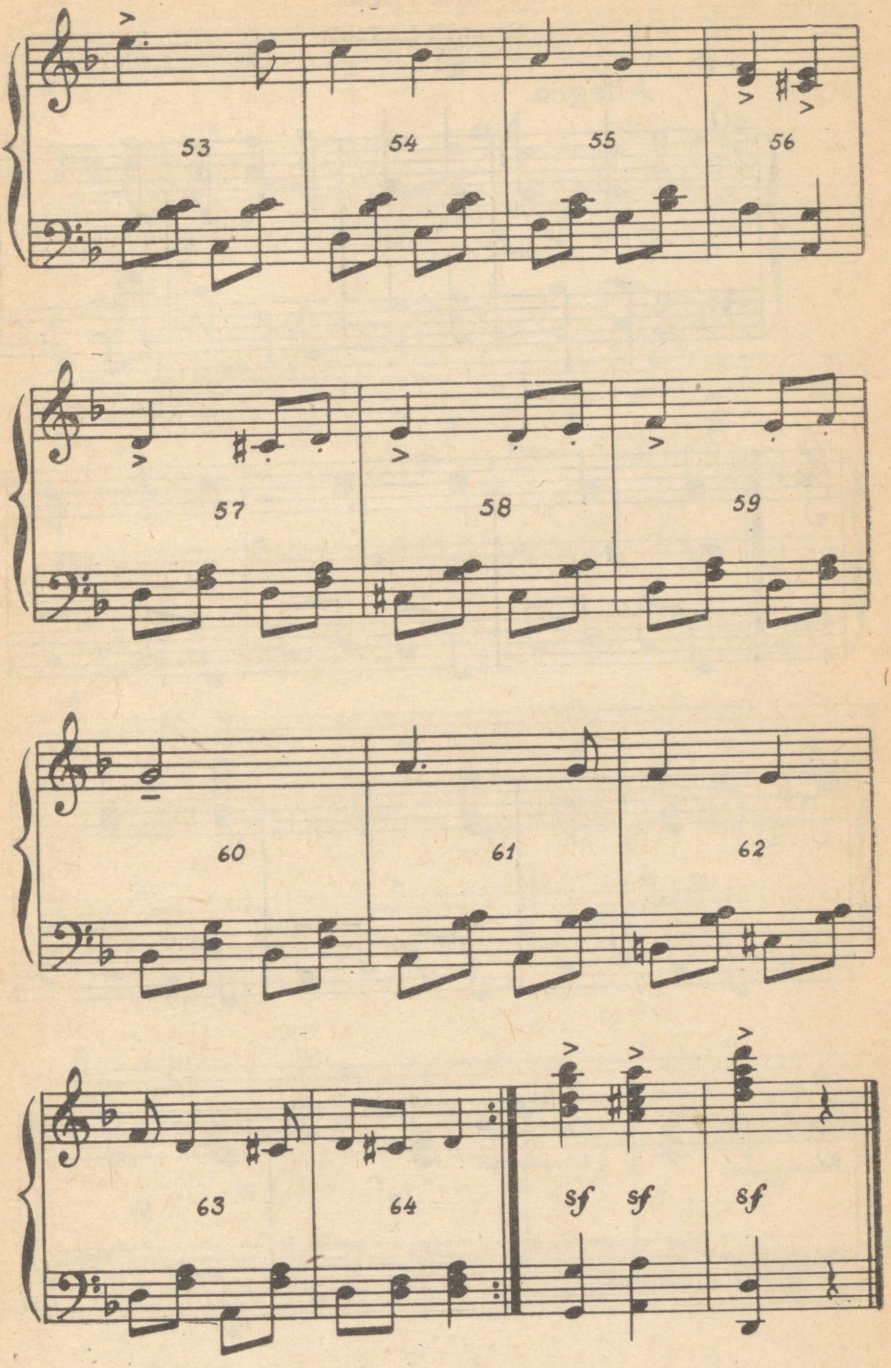
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
sf
sf
sf

TŠEHHI POLKA

Seadnud L. Tauts

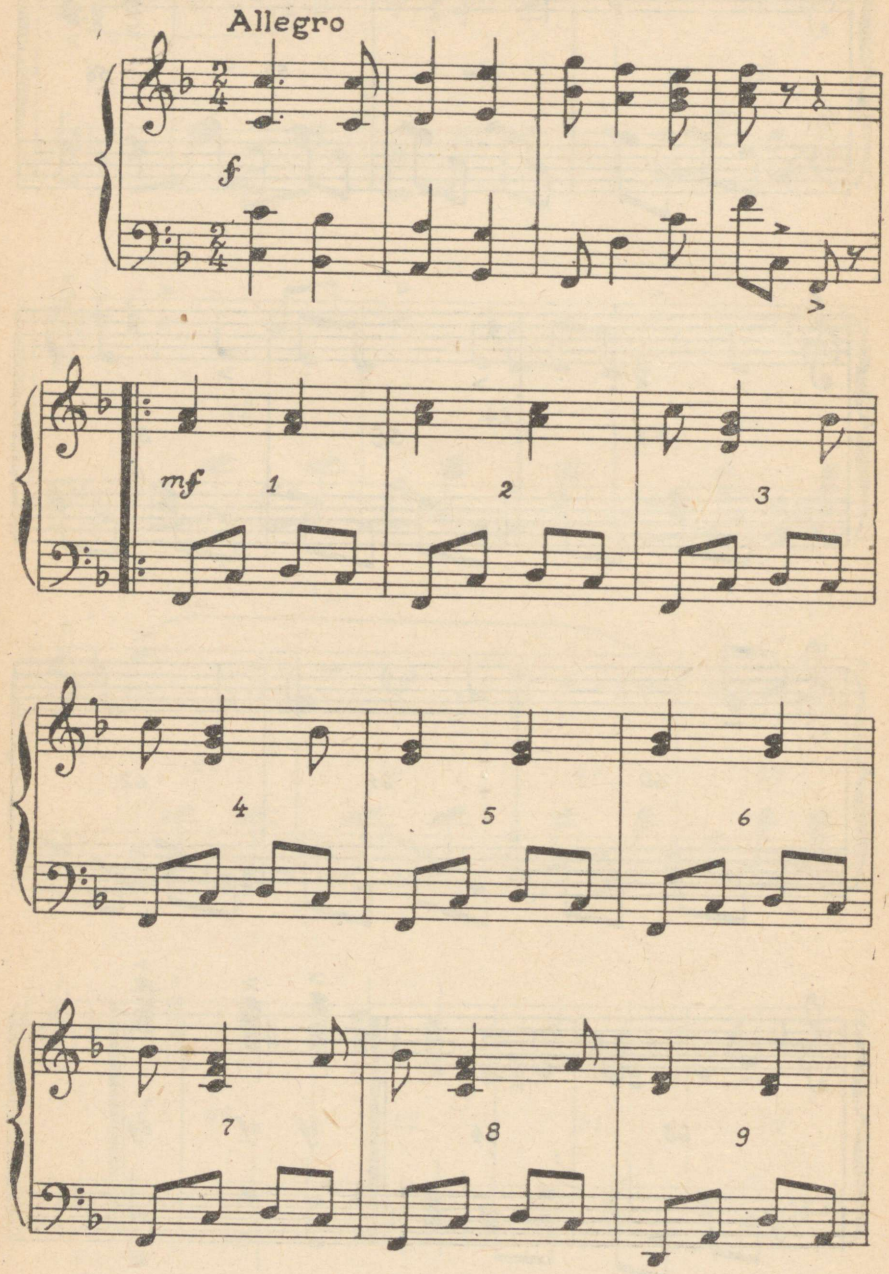

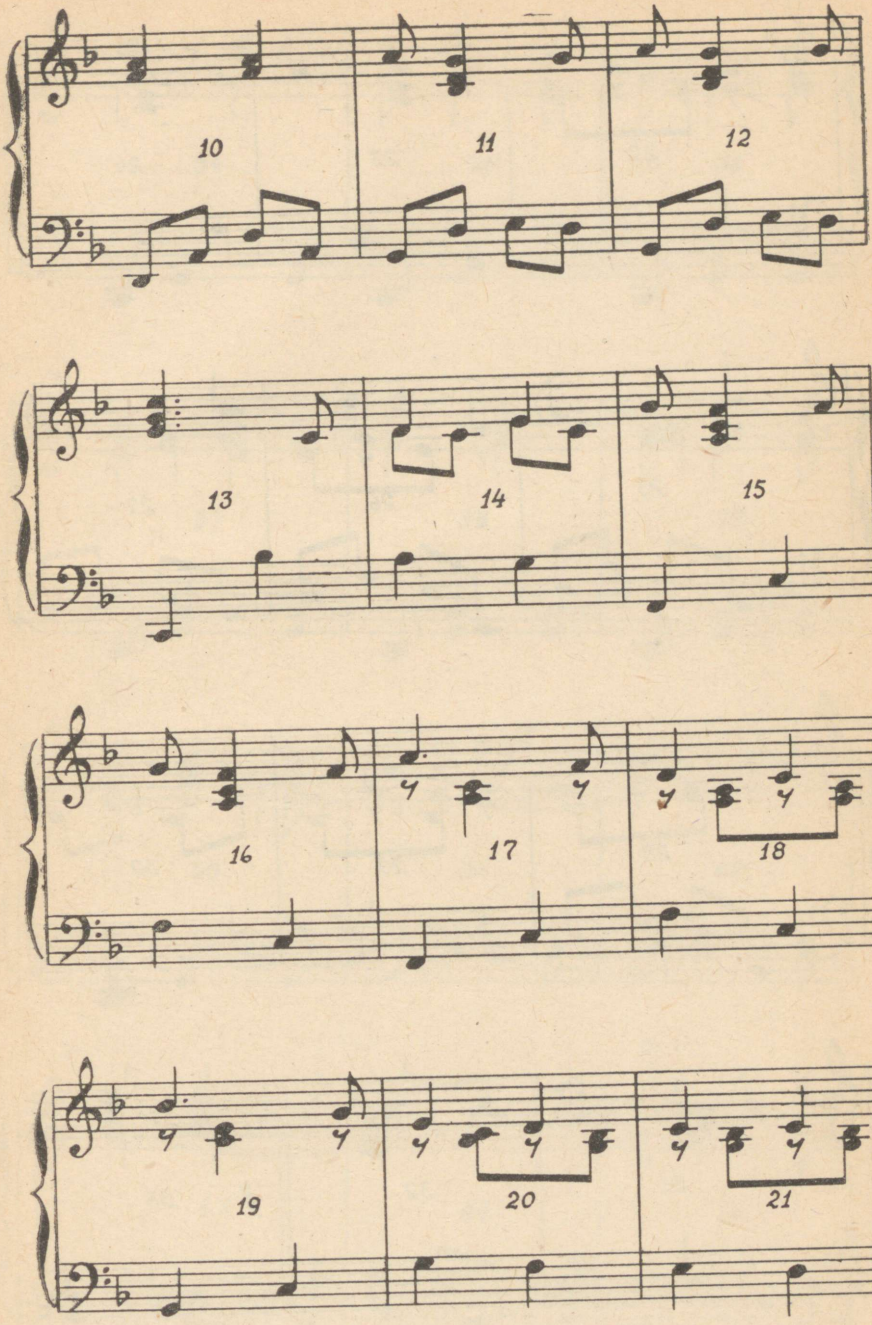
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

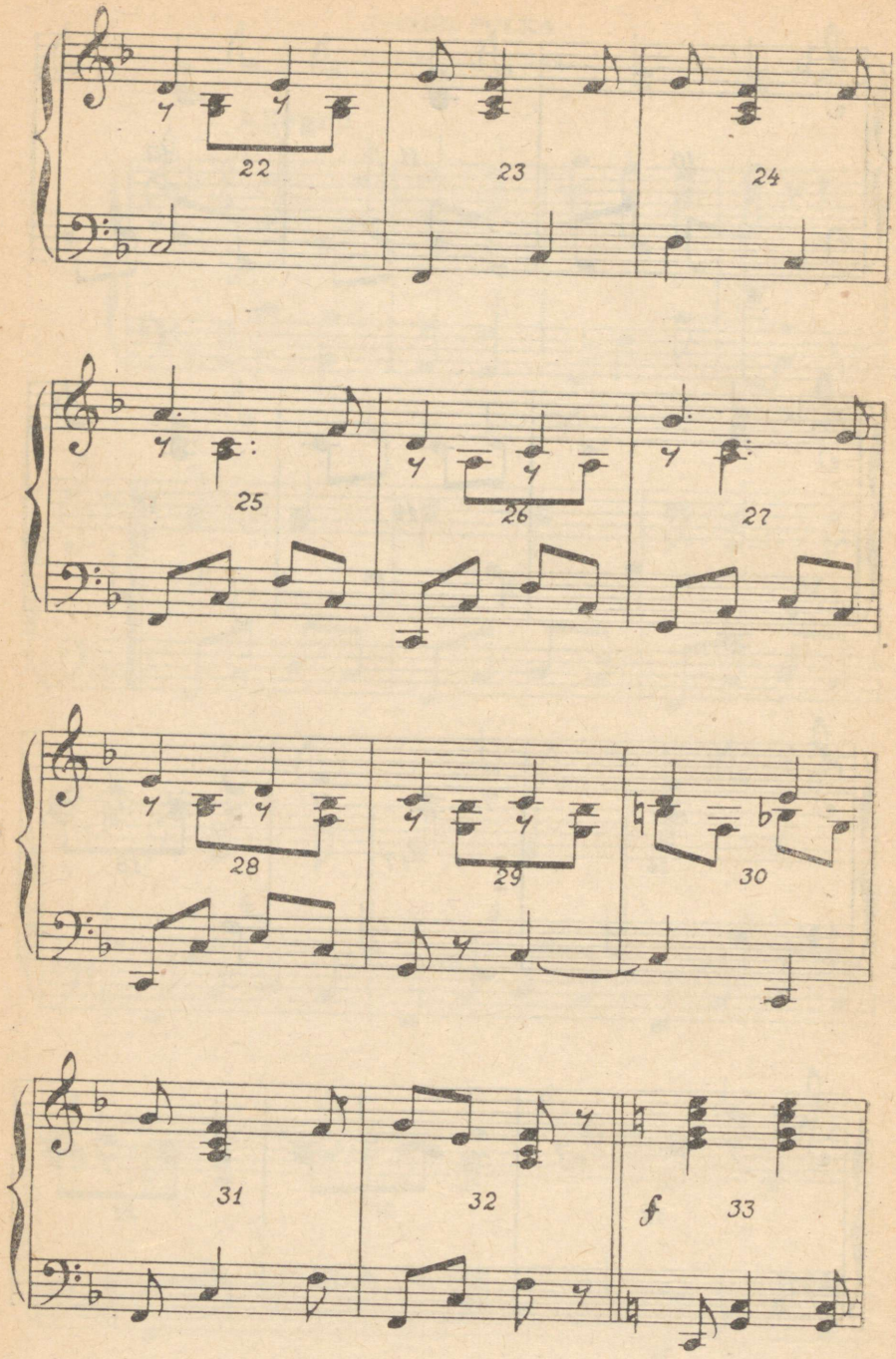
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
f
33

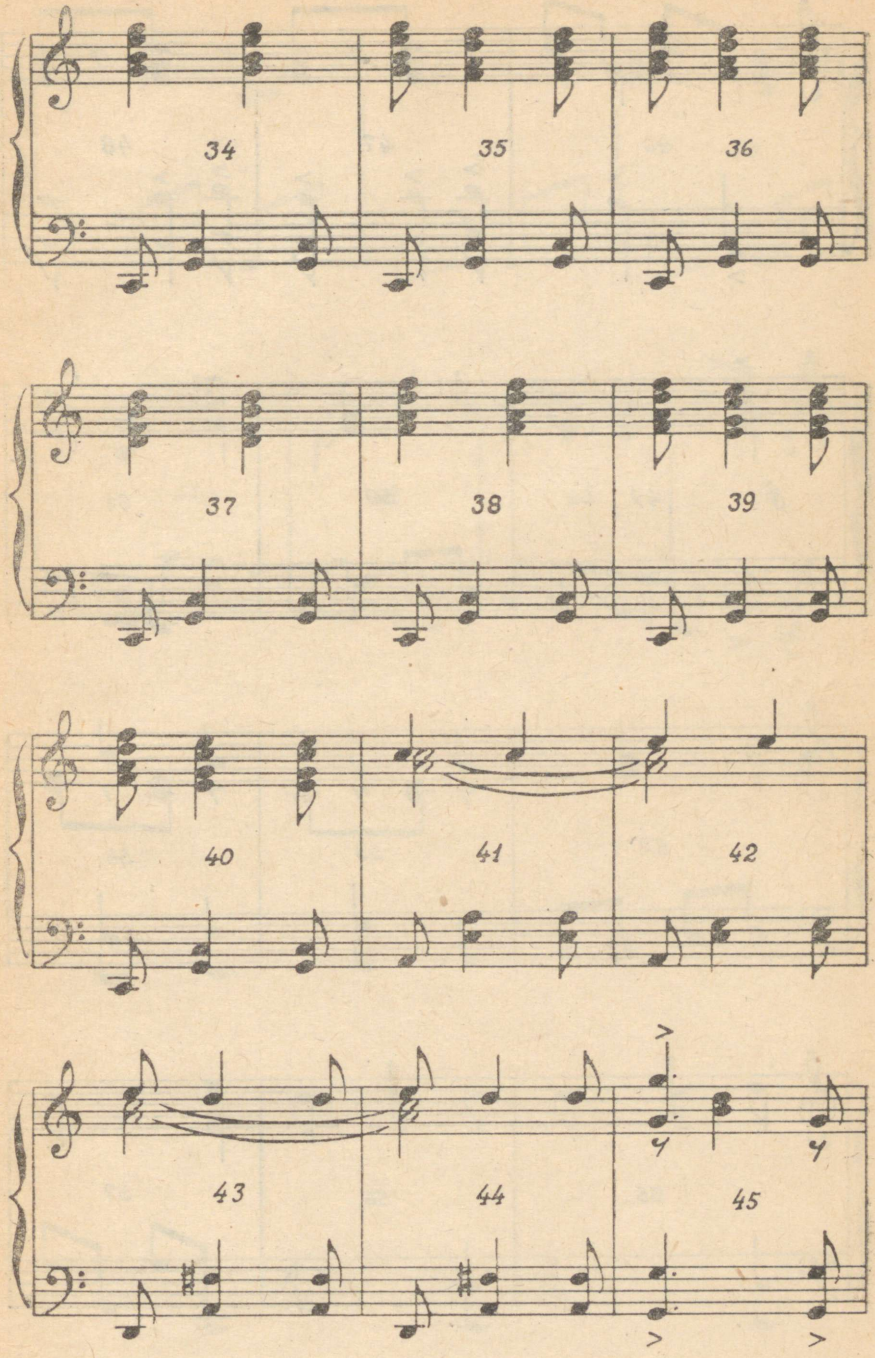
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45

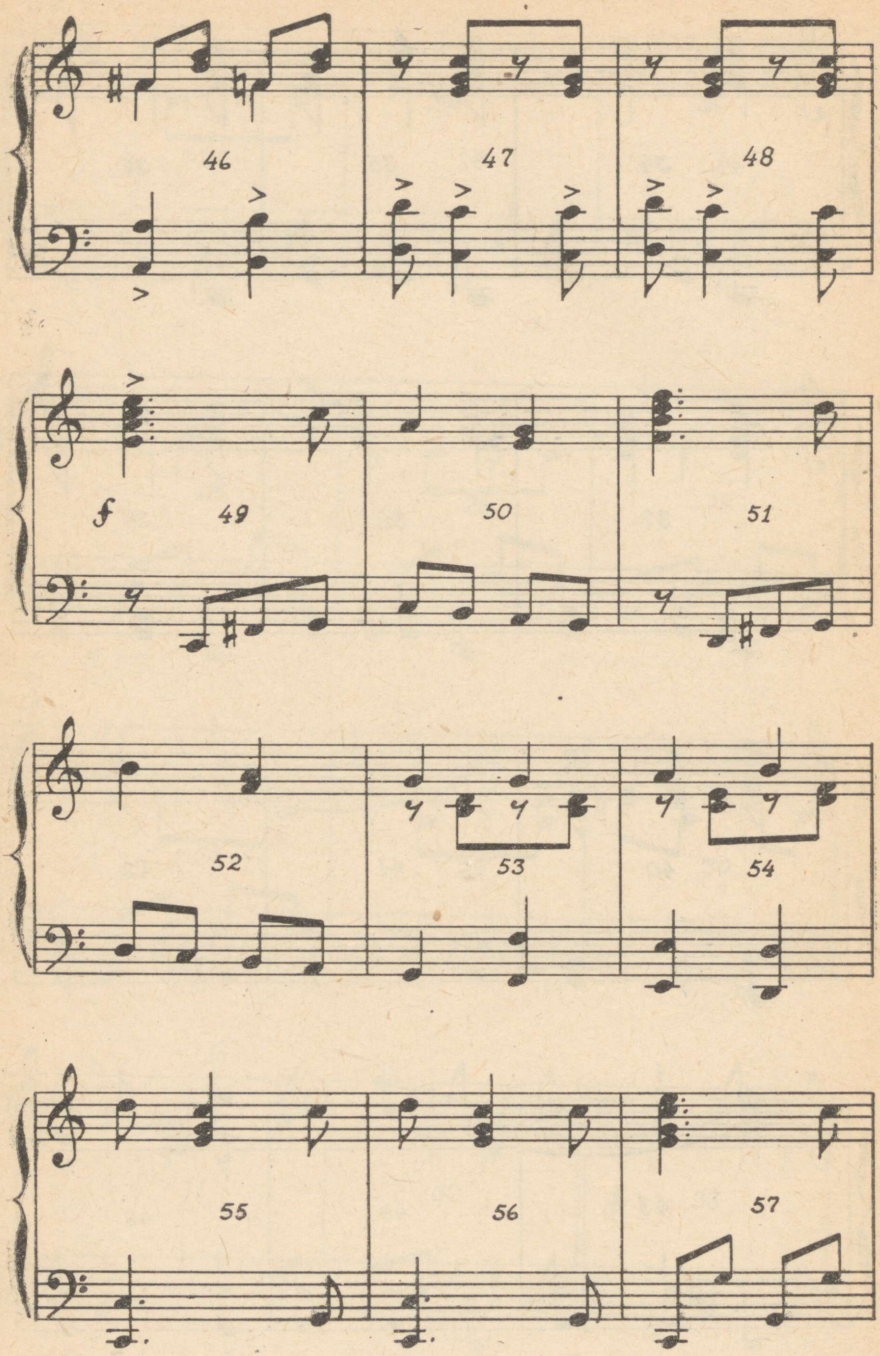
46
47
48
f
49
50
51
52
53
54
55
56
57

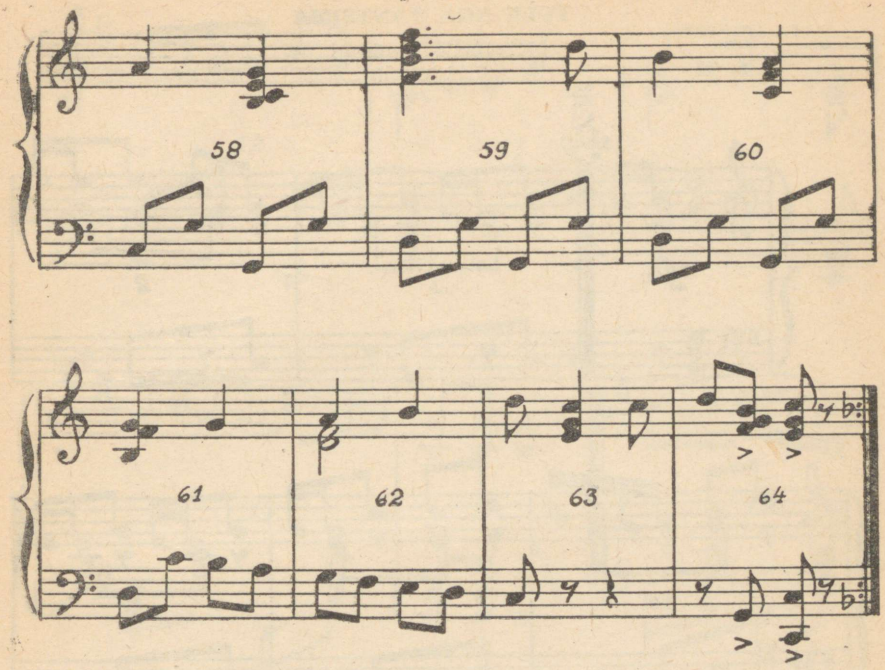
58
59
60
61
62
63
64

TULE AGA TANTSIMA

Klaverile seadnud
V. Lipand

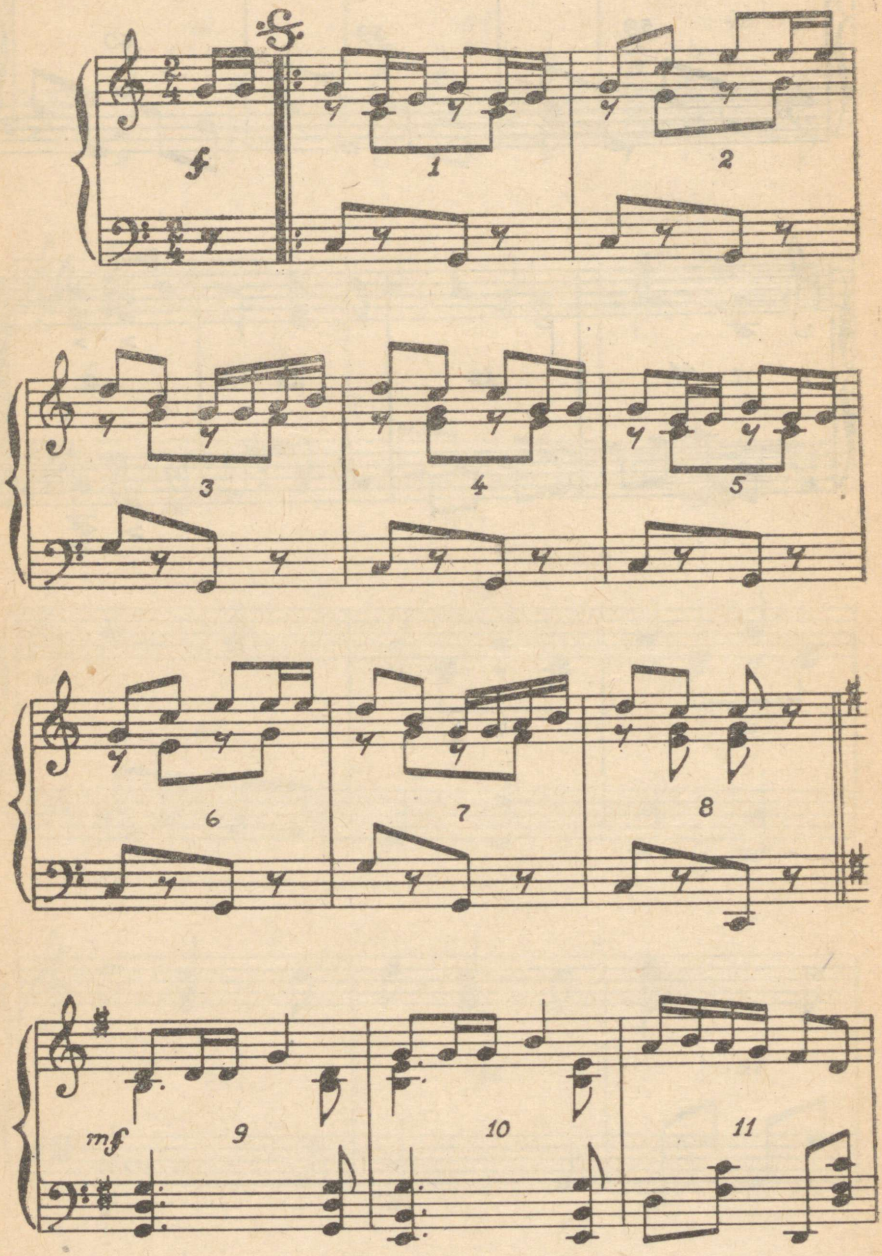

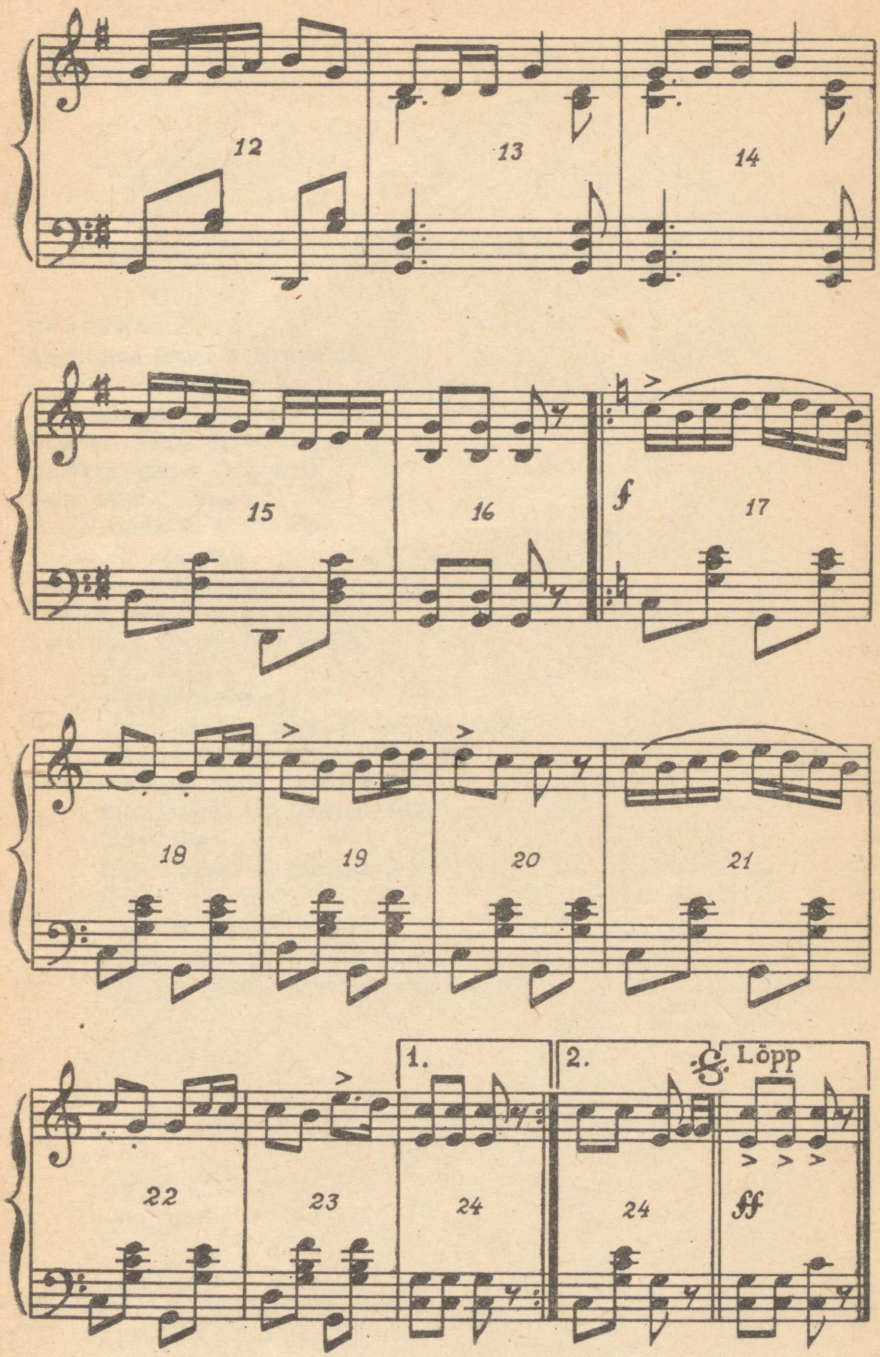
12
13
14
15
16
f
17
18
19
20
21
1.
2.
Löpp
22
23
24
24
ff

SISUKORD

Eessõna 3
Argentiina tango *L. Kruminja* 5
Armukadeduse tants. *Rootsi rahvatants* 16
Kolm sõbratari. *E. Lebedeva* 33
Madruste tants. *L. Kruminja* 46
Mustlastants. *E. Lebedeva* 57
Tarantella. *N. Taarna* 69
Tirooli tants. *L. Kruminja* 79
Troika. *N. Uustalu* 89
Tšaardaš. *L. Kruminja* 103
Tšehhi polka. *L. Kruminja* 117
Tule aga tantsima. *N. Uustalu* 128

Noodid

Argentiina tango 138
Armukadeduse tants. *R. Ploomi seade* 142
Kolm sõbratari. *V. Lipandi seade* 145
Madruste tants. *I. Dunajevski* 147
Mustlastants. *L. Tautsi seade* 153
Tarantella 161
Tirooli tants. *V. Lipandi seade* 170
Troika. *A. Lepin* 172
Tšaardaš. *Ungari tants* 181
Tšehhi polka. *L. Tautsi seade* 186
Tule aga tantsima. *V. Lipandi seade* 192

ТАНЦЫ ДЛЯ СОЛИСТОВ
Составил Ю. Раудэ
На эстонском языке
Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

*

Toimetaja E. Laping
Kunstiline toimetaja H. Keigo
Tehniline toimetaja E. Lumet
Korrektor H. Kahar

Ladumisele antud 9. II 1960. Trükkimisele antud 15. V 1960. Paber 60×92, 1/16. Trükipoognaid 12,25. Arvutuspoognaid 11,25. Trükiarv 3 000. MB-00570. Tellimise nr. 1650. Hans Heidemanni nim. trükikoda, Tartus, Ülikooli 17/19.

Hind rbl. 7.05.

6—9

TÜ RAAMATUKOGU
1 0300 00376653 4